

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ ΛΑΤΙΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ ΚΑΙ ΠΟΙΗΤΩΝ
ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΥ

12.50

ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΙΝ
GUILIELMI DINDORFII

ΤΟΜΟΣ Β. Ν.—Ω.

Ἐνεκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27967 κοφάσεως
τοῦ Ὑπουργ. τῆς Παιδείας τῇ 6 Ὀκτωβρίου 1917

ΕΚΔΟΣΙΣ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΥ
ΟΔΟΣ ΣΑΔΙΟΥ 12—ΑΘΗΝΑΙ

42013

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ ΛΑΤΙΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ ΚΑΙ ΠΟΙΗΤΩΝ
ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΥ

ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΙΝ
GUILIELMI DINDORFII

ΤΟΜΟΣ Β. Ν.—Ω

Ἐνεκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27967 προτάσεως
τοῦ Ὑπουργ. τῆς Παιδείας τῇ 6 Ὀκτωβρίου 1917

ΕΚΔΟΣΙΣ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΥ
12 — Ὁδὸς Σταδίου — 12

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ν.

Ὀδυσσεὺς ἀπόπλους παρὰ Φαιάκων
καὶ ἄφιξις εἰς Ἰθάκην

ὥς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
κηληθμῷ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκίοεντα.
τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
„ὦ Ὀδυσσεῦ, ἐπεὶ ἵκεν ἔμὸν ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ
ὑπερῆφες, τῷ σ' οὐ τι πάλιν πλαγχθέντα γ' οἶω
ἄψ ἀπονοστήσειν, εἰ καὶ μάλα πολλὰ πέπονθας.
ἡμέων δ' ἀνδρὶ ἐκάστω ἐφιέμενος τάδε εἶρω,
ὅσσοι ἐνὶ μεγάροισι γερούσιον αἴθοπα οἶνον
αἰεὶ πίνετ' ἑμοῖσιν, ἀκουάζεσθε δ' αἰδοῦ.
εἵματα μὲν δὴ ξείνῳ ἐυξέστη ἐνὶ χηλῷ
κεῖται καὶ χρυσὸς πολυδαίδαλος ἄλλα τε πάντα
δῶρ', ὅσα Φαιήκων βουληφόροι ἐνθάδ' ἔνεικαν·
ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν τρίποδα μέγαν ἥδ' ἐλέβητα
ἄνδρακάς· ἡμεῖς δ' αὖτε ἀγειρόμενοι κατὰ δῆμον
πισόμεθ'· ἀργαλέον γὰρ ἓνα προικὸς χαρίσασθαι.“
ὥς ἔφατ' Ἀλκίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
οἱ μὲν κακχείοντες ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος·
ἥμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
ἠγὰρ ἐπεσσεύοντο, φέρον δ' εὐήνορα χαλκόν.
καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηχ' ἱερὰν μένος Ἀλκινόοιο.

αὐτὸς ἰὼν διὰ νηός, ὑπὸ ζυγά, μή τιν' ἐταίρων
 βλάβπτοι ἐλαυνόντων, ὅπότε σπερχοίαιτ' ἐρετμοῖς·
 οἱ δ' εἰς Ἀλκινόοιο κίον καὶ δαῖτ' ἀλέγνουν·
 τοῖσι δὲ βροῦν ἱέρευσ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
 Ζηγὶ κελαινεφεί Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει. 25
 μῆρα δὲ κήαντες δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα
 τερόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς
 Δημόδοκος, λαοῖσι τετιμένος. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 πολλὰ πρὸς ἥλιον κεφαλὴν τρέπε παμφανώοντα,
 δύναι ἐπειγόμενος· δὴ γὰρ μενέαινε νέεσθαι. 30
 ὥς δ' ὅτ' ἀνὴρ δόροιο λυλαίεται, ᾧ τε πανῆμαρ
 νειὸν ἄν' ἔλκητον βόε οἶνοπε πηκτὸν ἄροτρον·
 ἀσπασίως δ' ἄρα τῷ κατέδν φάος ἡελίοιο
 δόρπον ἐποίχεσθαι, βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι·
 ὥς Ὀδυσσεὶ ἀσπαστὸν ἔδν φάος ἡελίοιο. 35
 αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηῦδα,
 Ἀλκινόφ δὲ μάλιστα πιφανσχόμενος φάτο μῦθον·
 „Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
 πέμπετε με σπείσαντες ἀπήμονα, χαίρετε δ' αὐτοί.
 ἦδη γὰρ τετέλεσται, ἃ μοι φίλος ἤθελε θυμός, 40
 προμπὴ καὶ φίλα δῶρα, τὰ μοι θεοὶ Οὐρανῖωνες
 ὄλβια ποιήσειαν· ἀμύμονα δ' οἴκοι ἄκοιτιν
 νοστήσας εὖροιμι σὺν ἀρτεμέεσσι φίλοισιν.
 ὑμεῖς δ' αὖθι μένοντες εὐφραίνοιτε γυναῖκας
 κουριδίας καὶ τέκνα· θεοὶ δ' ἀρετὴν ὀπάσειαν 45
 παντοίην, καὶ μή τι κακὸν μεταδήμιον εἴη.“
 ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῆνεον ἠδὲ κέλευον
 πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν·
 καὶ τότε κήρυκα προσέφη μένος Ἀλκινόοιο·
 „Ποντόνοε, κρητῆρα κερασσάμενος μέθυ νεῖμον 50
 πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ὅφρ' εὐξάμενοι Διὶ πατρὶ

τὸν ξεῖνον πέμπωμεν εἴην ἐς πατρίδα γαῖαν."

ὥς φάτο, Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκάρνα,
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν' οἱ δὲ θεοῖσιν
ἔσπεισαν μακάρεσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν, 55
αὐτόθεν ἐξ ἐδρέων. ἀνὰ δ' ἴστατο δῖος Ὀδυσσεύς,

"Ἀρήτη δ' ἐν χειρὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„χαῖρέ μοι, ὦ βασίλεια, διαμπερές, εἰς ὃ κε γῆρας
ἔλθῃ καὶ θάνατος, τά τ' ἐπ' ἀνθρώποισι πέλονται· 60
αὐτὰρ ἐγὼ νέομαι· σὺ δὲ τέρπεο τῷδ' ἐνὶ οἴκῳ
παισὶ τε καὶ λαοῖσι καὶ Ἀλκινόῳ βασιλῆϊ."

ὥς εἰπὼν ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσετο δῖος Ὀδυσσεύς.
τῷ δ' ἅμα κήρυκα προῖει μένος Ἀλκινόοιο,
ἡγεῖσθαι ἐπὶ νῆα θεὸν καὶ θῖνα θαλάσσης. 65

"Ἀρήτη δ' ἄρα οἱ δμῳὰς ἅμ' ἔπεμπε γυναῖκας,
τὴν μὲν φᾶρος ἔχουσιν εὐπλυνές ἥδὲ χιτῶνα,
τὴν δ' ἐτέρην χηλὸν πυκινὴν ἅμ' ὅπασσε κομίζειν·
ἡ δ' ἄλλη αἰτόν τε φέρεν καὶ οἶνον ἐρυθρόν. 70

αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἥδὲ θάλασσαν,
αἶψα τά γ' ἐν νηὶ γλαφυρῇ πομπῆες ἀγαυοὶ
δεξάμενοι κατέθεντο, πόσιν καὶ βρῶσιν ἔπασαν·
καὶ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ στόρεσαν ῥῆγός τε λίνον τε 75

νηὸς ἐπ' ἱκρίοφιν γλαφυρῆς, ἵνα νήγρετον εὖδοι,
προυμνῆς. ἄν δὲ καὶ αὐτὸς ἐβήσετο καὶ κατέλεκτο
σιγῇ· τοὶ δὲ καθίζον ἐπὶ κληῖσιν ἕκαστοι
κόσμφ, πείσμα δ' ἔλυσαν ἀπὸ τρητοῖο λίθοιο. 80

εὖθ' οἱ ἀνακλινθέντες ἀνερρίπτουν ἄλα πηδῶ,
καὶ τῷ νήδυμος ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἐπιπτεν,
νήγρετος ἥδιστος, θανάτῳ ἄγχιστα βουκῶς. 80

ἡ δ', ὥς τ' ἐν πεδίῳ τετράοροι ἄρσενες ἵπποι
πάντες ἅμ' ὁρμηθέντες ὑπὸ κληγῶν ἱμάσθλης

ὑψόσ' αἰερόμενοι ῥίμφα πρήσσουσι κέλευθον,
 ὡς ἄρα τῆς πρύμνη μὲν αἰίρετο, κῆμα δ' ὀπισθεν
 πορφυρεον μέγα θῦε πολυφλοίσβοιο θαλάσσης· 85
 ἡ δὲ μάλ' ἀσφαλέως θέεν ἔμπεδον· οὐδέ κεν ἵοντο
 κίρκος ὁμαρτήσειεν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν·
 ὥς ἡ ῥίμφα θέουσα θαλάσσης κύματ' ἔταμινεν,
 ἥνδρα φέρουσα θεοῖς ἐναλίγκια μήδε' ἔχοντα,
 ὅς πρὶν μὲν μάλα πολλὰ πάθ' ἄλγεα ὄν κατὰ θυμόν, 90
 ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων·
 δὴ τότε γ' ἀτρέμας εὐδε λελασμένος, ὅσσ' ἐπεπόνθειν.

εὐτ' ἀστὴρ ὑπερέσχε φαάντατος, ὅς τε μάλιστα
 ἔρχεται ἀγγέλλον φάος ἡοῦς ἡριγενείης,
 τῆμος δὴ νήσω προσεπύλνατο ποντοπόρος νηῦς. 95
 Φόρκυνος δέ τις ἔστι λιμὴν ἁλίοιο γέροντος
 ἐν δῆμῳ Ἰθάκης, δύο δὲ προβλήτες ἐν αὐτῇ
 ἀκτιὺ ἀπορρῶγες, λιμένος ποτιπεπτηῖται,
 αἱ τ' ἀνέμων σκεπώσι δυσαιήων μέγα κῆμα
 ἔκτοθεν· ἔντοσθεν δέ τ' ἀνευ δεσμοῖο μένουσιν 100
 νῆες ἐύσσελμοι, ὅτ' ἂν ὄρμου μέτρον ἴκωνται.
 αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἑλαίη,
 ἀγχόθι δ' αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον ἡεροειδές,
 ἱρὸν νυμφάων, αἱ νηιάδες καλέονται.
 ἐν δὲ κρητῆρές τε καὶ ἀμφοφορῆς ἕασιν 105
 λαῖνοι· ἔνθα δ' ἔπειτα τιθαιβώσσουσι μέλισσαι.
 ἐν δ' ἱστοὶ λίθιοι περιμήκεες, ἔνθα τε νύμφαι
 φάρε' ὑφαίνουσιν ἁλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι·
 ἐν δ' ὕδατ' αἰεάοντα. δύο δὲ τέ οἱ θύραι εἰσίν,
 αἱ μὲν πρὸς Βορέας καταιβηταὶ ἀνθρώποισιν, 110
 αἱ δ' αὖ πρὸς Νότον εἰσι θεώτεραι, οὐδέ τι κείνη
 ἄνδρες ἐσέρχονται, ἀλλ' ἀθανάτων ὁδός ἐστιν.

ἐνθ' αἱ γ' εἰσέλασαν πρὶν εἰδότες, ἡ μὲν ἔπειτα

ἡπείρω ἐπέκελσεν, ὅσον τ' ἐπὶ ἡμισυ πάσης,
 σπερχομένη· τοῖον γὰρ ἐπείγετο χέρος' ἐρετῶν· 115
 οἱ δ' ἐκ νηὸς βάντες ἐϋζύγου ἡπειρόνδε
 πρῶτον Ὀδυσσῆα γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἄειραν
 αὐτῷ σύν τε λίνῳ καὶ ῥήγει σιγαλόεντι,
 καὶ δ' ἄρ' ἐπὶ ψαμάθῳ ἔθεσαν δεδμημένον ὕπνῳ,
 ἐκ δὲ χρήματ' ἄειραν, ἃ οἱ Φαίηκες ἀγαυοὶ 120
 ὥπασαν οἴκαδ' ἰόντι διὰ μεγάλθυμον Ἀθήνην.
 καὶ τὰ μὲν οὖν παρὰ πυθμὲν' ἐλαίης ἀθρόα θῆκαν
 ἐκτὸς ὁδοῦ, μὴ πῶ τις ὁδιτῶν ἀνθρώπων,
 πρὶν Ὀδυσσῇ ἔγρεσθαι, ἐπελθὼν δηλήσαιτο·
 αὐτοὶ δ' αὖτ' οἰκόνδε πάλιν κίον. οὐδ' ἐνοσίχθων 125
 λήθεται ἀπειλῶν, τὰς ἀντιτιθέω Ὀδυσσῇ
 πρῶτον ἐπηπείλησε, Διὸς δ' ἐξείρετο βουλήν·
 „Ζεῦ πάτερ, οὐκέτ' ἐγὼ γε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
 τιμῆεις ἔσομαι, ὅτε με βροτοὶ οὐ τι τίουσιν
 Φαίηκες, τοί περ τε ἐμῆς ἔξεισι γενέθλης. 130
 καὶ γὰρ νῦν Ὀδυσῆα φάμην κακὰ πολλὰ παθόντα
 οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι νόστον δέ οἱ οὐ ποτ' ἀπηύρων
 πάγχυ, ἐπεὶ σὺ πρῶτον ὑπέσχεο καὶ κατένευσας·
 οἱ δ' εὖδοντ' ἐν νηὶ θεῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
 κάτθεσαν εἰν Ἰθάκῃ, ἔδοσαν δέ οἱ ἄσπετα δῶρα, 135
 χαλκὸν τε χρυσὸν τε ἄλλας ἐσθῆτά θ' ὕφαντήν,
 πόλλ', ὅσ' ἂν οὐδέ ποτε Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεύς,
 εἰ περ ἀπήμων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ ληίδος αἴσαν.“
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 „ὦ πόποι, ἐννοσίγαι' εὐρυσθενές, οἷον ἔειπες. 140
 οὐ τί σ' ἀτιμᾶζουσι θεοί· χαλεπὸν δέ κεν εἴη
 πρεσβύτατον καὶ ἄριστον ἀτιμῆσιν ἰάλλειν.
 ἀνδρῶν δ' εἰ περ τίς σε βίῃ καὶ κάρτεϊ εἴκων
 οὐ τι τίει, σοὶ δ' ἔστι καὶ ἔξοπίσω τίσις αἰεὶ.

- ἔρπον, ὅπως ἐθέλεις καὶ τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ.“ 145
 τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
 „αἰψά κ' ἐγὼν ἔρξαιμι, κελαινεφές, ὥς ἀγορεύεις·
 ἀλλὰ σὸν αἰεὶ θυμὸν ὀπίζομαι ἦδ' ἁλείνω.
 νῦν αὖ Φαίηκων ἐθέλω περικαλλέα νῆα
 ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἡεροειδέϊ πόντῳ 150
 ῥαῖσαι, ἵν' ἤδη σχῶνται, ἀπολλήξωσι δὲ πομπῆς
 ἀνθρώπων, μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.“
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 „ὦ πέπον, ὥς μὲν ἐμῷ θυμῷ δοκεῖ εἶναι ἄριστα,
 ὅππότε κεν δὴ πάντες ἐλαυνομένην προΐδωνται 155
 λαοὶ ἀπὸ πτόλιος, θεῖναι λίθον ἐγγυθὶ γαίης
 νηὶ θοῇ ἵκελον, ἵνα θαυμάζωσιν ἅπαντες
 ἀνθρώποι, μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.“
 αὐτὰρ ἐπεὶ τό γε ἄκουσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
 βῆ ῥ' ἵμεν ἐς Σχερίην, ὅθι Φαίηκες γεγάασιν. 160
 ἐνθ' ἔμεν', ἥ δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθε ποντοπόρος νηὺς
 ῥίμφα διωκομένη. τῆς δὲ σχεδὸν ἤλθ' ἐνοσίχθων,
 ὅς μιν λᾶαν ἔθηκε καὶ ἐρρίψωσεν ἔνερθεν
 χειρὶ καταπρηνεὶ ἐλάσας· ὁ δὲ νόσφι βεβήκειν.
 οἱ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόντ' ἀγόρευον 165
 Φαίηκες δολιχῆρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες.
 ὦδε δέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
 „ὦ μοι, τίς δὴ νῆα θοὴν ἐπέδησ' ἐνὶ πόντῳ
 οὔκαδ' ἐλαυνομένην; καὶ δὴ προουφαίνετο πᾶσα.“
 ὥς ἄρα τις εἶπεσκε, τὰ δ' οὐκ ἴσαν, ὥς ἐτέτυκτο. 170
 τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
 „ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ με παλαίφατα θέσφαθ' ἰκάνει
 πατρὸς ἐμοῦ, ὅς ἔφασκε Ποσειδάων· ἀγάσασθαι
 ἡμῖν, οὐνεκα πομποὶ ἀπήμονές εἰμεν ἅπαντων,
 φῆ ποτὲ Φαίηκων ἀνδρῶν περικαλλέα νῆα 175

ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἥεροιδεί πόντῳ
 ραῖσ' μεναι, μέγα δ' ἡμιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψει.
 ὧς ἀγόρευ' ὁ γέρων, τὰ δὲ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
 ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἶπω, πειθώμεθα πάντες.
 πομπῆς μὲν παύσασθε βροτῶν, ὅτε κέν τις ἵκηται 180
 ἡμέτερον προτὶ ἄστυ· Ποσειδάωνι δὲ ταύρους
 δώδεκα κεκριμένους ἱερεύσομεν, αἳ κ' ἐλεήσῃ
 μηδ' ἡμιν περίμηκες ὄρος πόλει ἀμφικαλύψῃ.
 ὧς ἔφαθ', οἳ δ' ἔδεισαν, ἐτοιμάσσαντο δὲ ταύρους.

180

ὧς οἳ μὲν ῥ' εὖχοντο Ποσειδάωνι ἄνακτι
 δήμου Φαιήκων ἡγήτορες ἡδὲ μέδοντες
 ἐστέωντες περὶ βωμόν· ὁ δ' ἔγρευτο δῖος Ὀδυσσεύς
 εὖδων ἐν γαίῃ πατρώῃ, οὐδέ μιν ἔγνω
 ἥδη δὴν ἀπεών· περὶ γὰρ θεὸς ἥερα χεῦεν
 [Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διός, ὄφρα μιν αὐτὸν 190
 ἄγνωστον τεύξειεν ἑκάστα τε μυθήσαιτο,
 μή μιν πρὶν ἄλλος γνοίῃ ἄστοι τε φίλοι τε,
 πρὶν πᾶσαν μνηστῆσας ὑπερβασίην ἀποτίσαι·
 τούνεκ' ἄρ' ἄλλοῦδέα φαινέσκειτο πάντα ἄνακτι,
 ἀτραπιτοὶ τε διηνεκές λιμένες τε πάνορμοι 195
 πέτροι τ' ἡλίβατοι καὶ δένδρεα τηλεθόωντα.]
 στῇ δ' ἄρ' ἀναΐσας καὶ ῥ' εἶσιδε πατρίδα γαῖαν·
 ὦμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα καὶ ὦ πεπλήγετο μηρὼ
 χερσὶ καταπρηγέσσ', ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ἠΐδα·

190

195

“ὦ μοι ἐγὼ, τέων αὐτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἱκάνω;
 ἦ ῥ' οἳ γ' ὕβρισταί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι
 ἦε φιλόξενοι καὶ σφιν νόος ἐστὶ θεουδής;
 πῇ δὴ χρήματα πολλὰ φέρω τάδε; πῇ τε καὶ αὐτο
 πλάττομαι; αἶθ' ὄφελον μείναι παρὰ Φαιήκεσσιν
 αὐτοῦ· ἐγὼ δέ κεν ἄλλον ὑπερμενέων βασιλῶν 200
 ἐξικόμην, ὅς κέν με φίλι καὶ ἔπεμπε νέεσθαι.

200

205

νῦν δ' οὐτ' ἄρ' πη θέσθαι ἐπίσταμαι, οὐδὲ μὲν αὐτοῦ
καλλείψω, μή πῶς μοι ἔλωρ ἄλλοισι γένηται.

ὦ πόποι, οὐκ ἄρα πάντα νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι

ἦσαν Φαιήκων ἡγήτορες ἡδὲ ἰδόντες,

210

οἳ μ' εἰς ἄλλην γαῖαν ἀπήγαγον· ἡ τέ μ' ἔφρατο
ἄξιν εἰς Ἰθάκην εὐδείελον, οὐδὲ τέλεσαν.

Ζεὺς σφεας τίσαιτο ἱκετήσιος, ὅς τε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους ἐφορᾷ καὶ τίνυται, ὅς τις ἀμάρτη.

ἄλλ' ἄγε δὴ τὰ χρήματ' ἀριθμήσω καὶ ἴδωμαι,
μή τί μοι οἴχωνται κοίλης ἐπὶ νηὸς ἄγοντες."

215

ὥς εἰπὼν τρίποδας περικαλλέας ἡδὲ λέβητας
ἡρίθμει καὶ χρυσὸν ὕφαντά τε εἴματα καλά·

τῶν μὲν ἄρ' οὐ τι πόθει· ὁ δ' ὀδύρετο πατρίδα γαῖαν
ἐρπύζων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης

220

πόλλ' ὀλοφυρόμενος. σχεδόνθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη
ἄνδρϊ δέμας ἐικυῖα νέφ, ἐπιβώτορι μήλων,

παναπάλῳ, οἷοί τε ἀνάκτων παῖδες ἔασιν,

δίπτυχον ἄμφ' ὥμοισιν ἔχουσ' εὐεργέα λώπην·

ποσσί δ' ὑπὸ λιπαροῖσι πέδιλ' ἔχε, χερσὶ δ' ἄκοντα.

225

τὴν δ' Ὀδυσσεὺς γήθησεν ἰδὼν καὶ ἐναντίος ἦλθεν
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„ὦ φίλ', ἐπεὶ σε πρῶτα κυχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ,
χαῖρέ τε καὶ μή μοί τι κακῷ νόῳ ἀντιβολήσῃς,

ἀλλὰ σάω μὲν ταῦτα, σάω δ' ἐμέ· σοὶ γὰρ ἐγὼ γε
εὖχομαι ὥς τε θεῶ καὶ σεν φίλα γούναθ' ἱκάνω.

230

καὶ μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὅφρ' ἐν εἰδῶ·
τίς γῆ, τίς δῆμος; τίνες ἀνέρες ἐγγεγάασιν;

ἡ πού τις νήσων εὐδείελος, ἥε τις ἀκτὴ

κεῖθ' ἄλλι κεκλιμένη ἐριβόλακος ἡπείροιο;"

235

τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
„νήπιός εἰς, ὦ ξεῖν', ἡ τηλόθεν εἰλήλουθας,

εἰ δὴ τήνδε τε γαῖαν ἀνείρῃαι· οὐδέ τι λίην
 οὕτω νόνυμός ἐστιν· ἴσασι δέ μιν μάλα πολλοί,
 ἦ μὲν ὅσοι ναίουσι πρὸς ἧῶ τ' ἠέλιόν τε, 240
 ἦ δ' ὅσοι μετόπισθε ποτὶ ζόφον ἤερόντα.

ἦ τοι μὲν τρηχεῖα καὶ οὐχ ἱππήλατός ἐστιν,
 οὐδὲ λίην λυπρή, ἀτὰρ οὐδ' εὐρεῖα τέτυκται.
 ἐν μὲν γάρ οἱ σῖτος ἀθέσφατος, ἐν δέ τε οἶνος
 γίγνεται· αἰεὶ δ' ὄμβρος ἔχει τεθαλυῖά τ' ἔερση. 245
 αἰγίβοτος δ' ἀγαθὴ καὶ βούβοτος· ἔστι μὲν ὕλη
 παντοίη, ἐν δ' ἄρδμοι ἐπηετανοὶ παρῆασιν.

τῷ τοι, ξεῖν', Ἰθάκης γε καὶ ἐς Τροίην ὄνομ' ἔκει,
 τήν περ τηλοῦ φασιν Ἀχαιῖδος ἔμμεναι αἴης.
 ὥς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς 250

χαίρων ἢ γαίῃ πατρώϊῃ, ὥς οἱ ἔειπεν
 Παλλὰς Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο.
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 οὐδ' ὃ γ' ἄληθέα εἶπε, πάλιν δ' ὃ γε λάξετο μῦθον,
 αἰὲν ἐνὶ στήθεσσι νόον πολυκερδέα νωμῶν 255

„πυνθανόμην Ἰθάκης γε καὶ ἐν Τροίῃ εὐρείῃ
 τηλοῦ ὑπὲρ πόντον· νῦν δ' εἰλήλουθα καὶ αὐτὸς
 χρήμασι σὺν τοῖσδεσσι. λιπὼν δ' ἔτι παισὶ τοσαῦτα
 φεύγω, ἔπει φίλον υἷα κατέκτανον Ἰδομενῆος,
 Ὀρσίλοχον πόδας ὠκύν, ὃς ἐν Κρήτῃ εὐρείῃ 260

ἀνέρας ἀλφηστὰς νίκα ταχέεσσι πόδεσσιν,
 οὐνέκα με στερέσαι τῆς ληίδος ἠθέλε πάσης
 Τρωιάδος, τῆς εἵνεκ' ἐγὼ πάθον ἄλγεα θυμῷ
 ἀνδρῶν τε πολλέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων,
 οὐνέκ' ἄρ' οὐχ ᾧ πατρὶ χαριζόμενος θεράπευον 265
 δῆμψ ἐνὶ Τρώων, ἀλλ' ἄλλων ἤεχον ἐταίρων.
 τὸν μὲν ἐγὼ κατιόντα βάλον χαλκῇρεϊ δουρὶ
 ἀγρόθεν, ἐγγὺς ὁδοῖο λοχησάμενος σὺν ἐταίρῳ·

νῦξ δὲ μάλα δνοφερὴ κάτεχ' οὐρανόν, οὐδέ τις ἡμέας
ἀνθρώπων ἐνόησε, λάθον δέ ἐ θυμὸν ἀπούρας. 270

αὐτὰρ ἔπει δὴ τόν γε κατέκτανον ὄξει χαλκῷ,
αὐτίκ' ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιὼν Φοίνικας ἀγαυοὺς
ἐλλισάμην καὶ σφιν μενοεικέα ληίδα δῶκα.
τούς μ' ἐκέλευσα Πύλονδε καταστήσαι καὶ ἐφέσσαι,
ἥ εἰς Ἥλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἑπειοί. 275

ἄλλ' ἦ τοί σφεας κεῖθεν ἀπώσατο ἕς ἀνέμοιο
πόλλ' ἀεκαζομένους, οὐδ' ἠθέλον ἐξαπατῆσαι·
κεῖθεν δὲ πλᾶγχθέντες ἱκάνομεν ἐνθάδε νυκτός.
σπουδῇ δ' ἐς λιμένα προερέσσαμεν, οὐδέ τις ἡμῖν
δόρπου μνηστis ἦν μάλα περ χατέουσιν ἐλέσθαι, 280

ἄλλ' αὐτως ἀποβάντες ἐκείμεθα νηὸς ἅπαντες.
ἐνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπτος ἐπῆλυθε κεκμηῶτα,
οἱ δὲ χρήματ' ἐμὰ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἐλόντες
κάτθεσαν, ἐνθα περ αὐτὸς ἐπὶ ψαμάθοισιν ἐκείμην.
οἱ δ' ἐς Σιδονίην ἐν ναιομένην ἀναβάντες 285

ᾧχοντ'· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμεν ἀκαχήμενος ἦτορ.
ὥς φάτο, μείδησεν δὲ θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη,
χειρὶ τέ μιν κατέρεξε· δέμας δ' ἦικτο γυναικὶ
καλῇ τε μεγαλῇ τε καὶ ἀγλαὰ ἔργα ἰδυίη. 290

καὶ μιν φωνήσας· ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„κερδαλέος κ' εἴη καὶ ἐπὶ κλοπος, ὅς σε παρέλθοι
ἐν πάντεσσι δόλοισι, καὶ εἰ θεὸς ἀντιάσειεν.
σχέτλιε, ποικιλομήτα, δόλων ἄτ', οὐκ ἄρ' ἐμελλες,
οὐδ' ἐν σῇ περ ἐὼν γαίῃ, λήξειν ἀπατάων
μύθων τε κλοπιῶν, οἳ τοι πεδόθεν φίλοι εἰσίν. 295

ἄλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγόμεθα, εἰδότες ἄμφω
κέρδε', ἐπεὶ σὺ μὲν ἔσσι βροτῶν ὅχ' ἄριστος ἀπάντων
βουλῇ καὶ μύθοισιν, ἐγὼ δ' ἐν πᾶσι θεοῖσιν
μήτι τε κλέομαι καὶ κέρδεσιν. οὐδὲ σύ γ' ἔγνως

- Παλλάδ' Ἀθηναίην, κούρην Διός, ἣ τέ τοι αἰεὶ 300
 ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίσταμαι ἡδὲ φυλάσσω,
 καὶ δέ σε Φαίηκεσσι φίλον πάντεσσιν ἔδθηκα.
 νῦν αὖ δεῦρ' ἰκόμεν, ἵνα τοι σὺν μῆτιν ὑφῆνω
 χρήματά τε κρύψω, ὅσα τοι Φαίηκες ἀγαυοὶ
 ὥπασαν οἴκαδ' ἰόντι ἐμῇ βουλῇ τε νόφ τε, 305
 εἴπω θ', ὅσσα τοι αἶσα δόμοις ἐνὶ ποιητοῖσιν
 κήδε' ἀναπλήσαι· σὺ δὲ τετλάμεναι καὶ ἀνάγκη,
 μηδέ τω ἐκφάσθαι μήτ' ἀνδρῶν μήτε γυναικῶν
 πάντων, οὐνεκ' ἄρ' ἤλθεσ ἀλώμενος, ἀλλὰ σιωπῇ
 πάσχειν ἄλγεα πολλά, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν." 310
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
 „ἀργαλέον σε, θεά, γινῶναι βροτῶ ἀντιάσαντι,
 καὶ μάλ' ἐπισταμένω· σὲ γὰρ αὐτὴν παντὶ εἴσκεις.
 τοῦτο δ' ἐγὼν ἐὺ οἶδ', ὅτι μοι πάρος ἡπίη ἦσθα,
 εἶος ἐνὶ Τροίῃ πολεμίζομεν νῆες Ἀχαιῶν" 315
 αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπήν,
 βῆμεν δ' ἐν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιοῦς,
 οὐ σ' ἔτ' ἔπειτα ἴδον, κούρην Διός, οὐδὲ νόησα
 νηὸς ἐμῆς ἐπιβᾶσαν, ὅπως τί μοι ἄλγος ἀλάλκοις.
 [ἀλλ' αἰεὶ φρεσὶν ἦσιν ἔχων δεδαιγμένον ἦτορ 320
 ἠλώμην, εἴωι με θεοὶ κακότητος ἔλυσαν·
 πρίν γ' ὅτε Φαίηκων ἀνδρῶν ἐν πίοιι δῆμω
 θάρσυνάς τ' ἐπέεσσι καὶ ἐς πόλιν ἤγαγες αὐτή.]
 νῦν δέ σε πρὸς πατρός γοναίζομαι· οὐ γὰρ δῖω
 ἦκειν εἰς Ἰθάκην εὐδείελον, ἀλλὰ τιν' ἄλλην 325
 γαῖαν ἀναστρέφομαι, σὲ δὲ καρτομέουσιν οἶω
 ταῦτ' ἀγορεύεσθαι, ἵν' ἐμὰς φρένας ἡπεροπεύσῃς·
 εἰπ' μοι, εἰ ἐτεόν γε φίλην ἐς πατρίδ' ἐκάνω."
 τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 „αἰεὶ τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα" 330

τῷ σε καὶ οὐ δύναμαι προλιπεῖν δύστηνον ἔδοντα,
 οὔνεκ' ἐπητής ἐσσι καὶ ἀγχίνοος καὶ ἐχέφρων.
 [ἀσπασίως γάρ κ' ἄλλος ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
 ἴετ' ἐνὶ μεγάροις ἰδέειν παῖδάς τ' ἄλοχόν τε
 σοὶ δ' οὐ πω φίλον ἐστὶ δαήμεναι οὐδὲ πυνθέσθαι, 335
 πρίν γ' ἔτι σῆς ἀλόχου πειρήσεται, ἣ τέ τοι αὐτως
 ἦσται ἐνὶ μεγάροισιν, διζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
 φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἡμέματα δάκρυ χεοῦση.]
 αὐτὰρ ἐγὼ τὸ μὲν οὐ ποτ' ἀπίστεον, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
 ἦδε, ὃ νοστήσεις ὀλέσας ἅπο πάντας ἐταίρους 340
 ἀλλὰ τοι οὐκ ἐθέλησα Ποσειδάωνι μάχεσθαι
 πατροκασιγνήτῳ, ὅς τοι κότον ἔνθετο θυμῷ
 χωόμενος, ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ἐξαλάωσας.
 ἀλλ' ἄγε τοι δείξω Ἰθάκης ἕδος, ὄφρα πεποιθήης.
 Φόρκυνος μὲν ὅδ' ἐστὶ λιμὴν ἀλίιοιο γέροντος, 345
 ἦδε δ' ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη·
 [ἀγχόθι δ' αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον ἠεροειδές,
 ἱρὸν νυμφάων, αἱ νηιάδες καλέονται]
 τοῦτο δέ τοι σπέος ἐστὶ κατηρεφές, ἔνθα σὺ πολλὰς
 ἔρδεσκες νύμφῃσι τελέεσσας ἐκατόμβας 350
 τοῦτο δὲ Νήριτόν ἐστιν, ὄρος καταειμένον ὕλη·
 ὣς εἰποῦσα θεὰ σκέδασ' ἥερα, εἷσατο δὲ χθών·
 γήθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
 χαίρων ἢ γαίῃ, κύσε δὲ ζείδωρον ἄρουραν.
 αὐτίκα δὲ νύμφῃς ἠρήσατο χεῖρας ἀνασχών 355
 „νύμφαι νηιάδες, κοῦραι Διὸς, οὐ ποτ' ἐγὼ γε
 ὄψεσθ' ὑμῖν ἐφάμην· νῦν δ' εὐχολῆς ἀγανῆσιν
 χαίρει· ἀτὰρ καὶ δῶρα διδώσομεν, ὥς τὸ πάρος περ,
 αἱ κεν ἔα πρόφρων με Διὸς θυγάτηρ ἀγγελίῃ
 αὐτόν τε ζῶειν καὶ μοι φίλον υἱὸν ἀέξῃ.“ 360
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·

„θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
 ἄλλα χρήματα μὲν μυχῶ ἄντρον θεσπεσίοιο
 θείομεν αὐτίκα νῦν, ἵνα περ τάδε τοι σόα μίμνη·
 αὐτοὶ δὲ φραζώμεθ', ὅπως ὅχ' ἄριστα γένηται.“ 365

ὣς εἰποῦσα θεὰ δῦνε σπέος ἡεροειδές,
 μαιομένη κευθμῶνας ἀνὰ σπέος· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 ἄσπον πᾶντ' ἐφόρει, χρυσὸν καὶ ἀτειρέα χαλκὸν
 εἵματά τ' εὐποίητα, τὰ οἱ Φαίηκες ἔδωκαν.
 καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηκε, λίθον δ' ἐπέθηκε θύρῃσιν 370
 Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο.

τῷ δὲ καθεζομένῳ ἱερῆς παρὰ πνυμέν' ἐλαίης
 φραζέσθην μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὄλεθρον.
 τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 „διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ, 375

φράζεο, ὅπως μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσεις,
 οἳ δὴ τοι τρίετες μέγαρον κάτα κοιρανέουσιν,
 μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον καὶ ἔδνα διδόντες·
 ἡ δὲ σὸν αἰεὶ νόστον ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν
 πάντας μὲν δ' ἔλπει καὶ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἐκάστω, 380
 ἀγγελίας προῖεσα, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ Ἀγαμέμνωνος Ἀτρεΐδου
 φθίσεσθαι κακὸν οἶτον ἐνὶ μεγάροισιν ἔμελλον,
 εἰ μή μοι σὺ ἕκαστα, θεά, κατὰ μοῖραν ἔειπες. 385
 ἀλλ' ἄγε μῆτιν ὕφηνον, ὅπως ἀποτίσομαι αὐτούς,
 παρ δέ μοι αὐτῇ στήθι μένος πολυθαρσές ἐνεῖσα,
 οἶον ὅτε Τροίης λύομεν λιπαρὰ κρήδεμνα.
 αἶ κέ μοι ὥς μεμαυῖα παρασταίης, γλαυκῶπι,
 καί κε τριηκοσίοισιν ἑγὼν ἄνδρεςσι μαχοίμην 390
 σὺν σοί, πότνα θεά, ὅτε μοι πρόφρασσ' ἐπαρήγοις.“

τὸν δ' ἡμέβρετ' ἔπειτα θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·

„θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.

ἀλλὰ χρήματα μὲν μυχῶ ἄντρον θεσπεσίοιο

θείομεν αὐτίκα νῦν, ἵνα περ τάδε τοι σόα μίμνη·

αὐτοὶ δὲ φραζώμεθ', ὅπως ὅχ' ἄριστα γένηται.“ 365

ὣς εἰποῦσα θεὰ δῦνε σπέος ἡεροειδές,

μαιομένη κευθμῶνας ἀνὰ σπέος· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς

ἄσσον πάντ' ἐφόρει, χρυσὸν καὶ ἀτειρέα χαλκὸν

εἵματά τ' εὐποίητα, τὰ οἱ Φαίηκες ἔδωκαν.

καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηκε, λίθον δ' ἐπέθηκε θύρῃσιν 370

Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο.

τὼ δὲ καθεζομένω ἱερῇσ παραπυθμέν' ἐλαίης

φραζέσθην μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὄλεθρον.

τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·

„διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ, 375

φράζεο, ὅπως μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσεις,

οἳ δὴ τοι τρίετες μέγαρον κάτα κοιρανέουσιν,

μνόμενοι ἀντιθέην ἄλοχον καὶ ἔδνα διδόντες·

ἡ δὲ σὸν αἰεὶ νόστον ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν

πάντας μὲν ὃ' ἔλπει καὶ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἐκάστω, 380

ἀγγελίας προῖτσα, νόος δὲ οἳ ἄλλα μενοινᾷ.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

„ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ Ἀγαμέμνωνος Ἀτρεΐδαιο

φθίσεσθαι κακὸν οἶτον ἐνὶ μεγάροισιν ἔμελλον,

εἰ μή μοι σὺν ἕκαστα, θεά, κατὰ μοῖραν ἔειπες. 385

ἀλλ' ἄγε μῆτιν ὕψηνον, ὅπως ἀποτίσομαι αὐτοῖς,

πὰρ δέ μοι αὐτὴ στήθι μένος πολυθαρσὲς ἐνεῖσα,

οἶον ὅτε Τροίης λύομεν λιπαρὰ κρήδεμνα.

αἶ χέ μοι ὥς μεμαυῖα παρασταίης, γλαυκῶπι,

καὶ κε τριηκοσίοισιν ἐγὼν ἄνδρεσσι μαχοίμην 390

σὺν σοί, πότνα θεά, ὅτε μοι πρόφρασσ' ἐπαρήγοι.“

τὸν δ' ἡμέμβετ' ἔπειτα θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·

- „καὶ λήν τοι ἐγὼ γε παρέσσομαι, οὐδὲ με λήσας
 ὀπότε κεν δὴ ταῦτα πενώμεθα· καὶ τιν' οἶω
 αἵματί τ' ἐγκεφάλῳ τε παλαξέμεν ἄσπετον οὐδας 395
 ἀνδρῶν μνηστήρων, οἳ τοι βίοντον κατέδουσιν.
 ἀλλ' ἄγε σ' ἄγνωστον τεύξω πάντεσσι βροτοῖσιν.
 κάρψω μὲν χροά καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσιν,
 ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὀλέσω τρίχας, ἀμφὶ δὲ λαῖφος
 ἔσσω, ὃ κε στυγέησιν ἰδὼν ἀνθρώπον ἔχοντα, 400
 κνιζώσω δέ τοι ὅσσε πάρος περικαλλέ' ἐόντε,
 ὥς ἂν ἀεικέλιος πᾶσι μνηστήρσι φανείης
 σῇ τ' ἀλόχῳ καὶ παιδί, τὸν ἐν μεγάροισιν ἔλειπες.
 αὐτὸς δὲ πρότεστα συβώτην εἰσαφικέσθαι,
 ὅς τοι ὑὼν ἐπίουρος, ὁμῶς δέ τοι ἦπια οἶδεν 405
 παῖδά τε σὸν φιλεῖ καὶ ἐχέφρονα Πηνελόπειαν.
 δῆεις τόν γε σύεσσι παρήμενον· αἱ δὲ νέμονται
 παρ Κόρακος πέτρῃ ἐπὶ τε κρήνῃ Ἀρεθούσῃ
 ἔσθουσai βάλανον μενοεικέα καὶ μέλαν ὕδωρ
 πίνουσαι, τά θ' ὕεσσι τρέφει τεθαλυῖαν ἀλοιφήν. 410
 ἔνθα μένειν καὶ πάντα παρήμενος ἐξερέεσθαι,
 ὄφρ' ἂν ἐγὼν ἔλθω Σπάρτην ἐς καλλιγύναικα
 Τηλέμαχον καλέουσα, πρὸν φίλον υἱόν, Ὀδυσσεῦ,
 ὅς τοι ἐς εὐρύχορον Λακεδαίμονα παρ Μενέλαον
 ὦχετο πευσόμενος μετὰ σὸν κλέος, ἥ που ἔτ' εἴης.“ 415
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „τίπτε γὰρ οὐ οἱ ἔειπες, ἐνὶ φρεσὶ πάντα ἰδυῖα;
 ἦ ἵνα που καὶ κεῖνος ἀλώμενος ἄλγεα πάσχη
 πόντον ἐπ' ἀτρύγετον, βίοντον δέ οἱ ἄλλοι ἔδωσιν.“
 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη· 420
 „μὴ δὴ τοι κεῖνός γε λήν ἐνθύμιος ἔστω.
 αὐτὴ μιν πόμπευον, ἵνα κλῶς ἐσθλὸν ἄροιο
 κεῖσ' ἐλθὼν· ἀτὰρ οὐ τιν' ἔχει πόνον, ἀλλὰ ἐκηλός

ἦσται ἐν Ἀτρεΐδαιο δόμοις, παρὰ δ' ἄσπετα κείται.

ἦ μὲν μιν λοχόωσι νέοι σὺν νηὶ μελαίνῃ 425

ἔμμενοι κτείνειν, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι·

ἀλλὰ τὰ γ' οὐκ οἶω· πρὶν καὶ τινα γαῖα καθέξει

[ἀνδρῶν μνηστήρων, οἳ τοι βίοτον κατέδουσιν].

ὥς ἄρα μιν φαμένη ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη.

κάρην μὲν χρῶα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι, 430

ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὅλεσε τρίχας, ἀμφὶ δὲ δέρμα

πάντεσσιν μελέεσσι παλαιοῦ θῆκε γέροντος,

κνύσασεν δ' οἳ ὅσσε πάρος περικαλλέ' ἐόντε·

ἀμφὶ δέ μιν ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλεν ἡδὲ χιτῶνα,

ῥωγαλέα ῥυπόωντα, κακῶ μεμορυχμένα καπνῶ· 435

ἀμφὶ δέ μιν μέγα δέρμα ταχείης ἔσο' ἐλάφοιο

ψιλόν. δῶκε δέ οἱ σκῆπτρον καὶ αἰκέα πήρην,

πυκνὰ ῥωγαλέην, ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἄορτῃ.

τῷ γ' ὥς βουλευσάντε διέτμαγεν· ἦ μὲν ἔπειτα

ἔς Λακεδαίμονα διὰν ἔβη μετὰ παῖδ' Ὀδυσῆος. 440

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ξ.

Ὀδυσσεύος πρὸς Εὐμαίων ὁμιλία.

αὐτὰρ ὁ ἐκ λιμένος προσέβη τρηχεῖαν ἀταρπὸν

χώρον ἂν ὕληεντα δι' ἄκριας, ἧ οἳ Ἀθήνη

πέφραδε δῖον ὑφορβόν, ὃ οἳ βιότοιο μάλιστα

κῆδετο οἰκῶν, οὓς κτήσατο δῖος Ὀδυσσεύς.

τὸν δ' ἄρ' ἐνὶ προδόμφ' εὖρ' ἤμενον, ἔνθα οἳ αἰλή 3

ὑψηλὴ δέδιμητο, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,

καλὴ τε μεγάλῃ τε, περὶδρομος· ἦν ῥα συμβώτης

ἦσται ἐν Ἀτρεΐδαιο δόμοις, παρὰ δ' ἄσπετα κείται.

ἦ μὲν μιν λοχόωσι νέοι σὺν νηὶ μελαίνῃ 425

ἔμμενοι κτείνειν, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι·

ἀλλὰ τὰ γ' οὐκ οἶω· πρὶν καὶ τινα γαῖα καθέξει
[ἀνδρῶν μνηστήρων, οἳ τοι βίοντον κατέδουσιν].

ὥς ἄρα μιν φαμένη ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη.

κάρηφεν μὲν χρόα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν, 430

ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὄλεσε τρίχας, ἀμφὶ δὲ δέρμα

πάντεσσιν μελέεσσι παλαιοῦ θῆκε γέροντος,

κνύσασεν δ' οἱ ὅσσε πάρος περικαλλέ' ἐόντε·

ἀμφὶ δέ μιν ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλεν ἥδ' ἡ χιτῶνα,

ῥωγαλέα ρυπύωντα, κακῷ μεμορυχμένα καπνῷ· 435

ἀμφὶ δέ μιν μέγα δέρμα ταχείης ἔσσ' ἐλάφοιο

ψυλόν. δῶκε δέ οἱ σκῆπτρον καὶ ἀεικέα πήρην,

πυκνὰ ῥωγαλέην, ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἄορτῆρ.

τῷ γ' ὥς βουλευσάντε διέτμαγεν· ἦ μὲν ἔπειτα

ἔς Λακεδαίμονα διὰν ἔβη μετὰ παῖδ' Ὀδυσῆος. 440

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ξ.

Ὀδυσσέως πρὸς Εὐμαίων ὁμιλία.

αὐτὰρ ὁ ἐκ λιμένος προσέβη τρηχεῖαν ἀταρπὸν

χῶρον ἂν' ὑλήεντα δι' ἄκριας, ἧ οἱ Ἀθήνη

πέφραδε διὸν ὑφορβόν, ὃ οἱ βιότοιο μάλιστα

κῆδετο οἰκῶν, οὓς κτήσατο διὸς Ὀδυσσεύς.

τὸν δ' ἄρ' ἐνὶ προδόμφ' εὗρε ἥμενον, ἔνθα οἱ αὐλή 3

ὑψηλὴ δέδμητο, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,

καλὴ τε μεγάλη τε, περὶδρομος· ἦν ῥα συβώτης

αὐτὸς δαίμαθ' ὕεσιν ἀποικομένοιο ἄνακτος,
 νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος,
 ῥυτοῖσιν λάεσσι καὶ ἐθρίγκωσεν ἄχερδω.
 σταυροὺς δ' ἐκτὸς ἔλασσε διαμπερὲς ἔνθα καὶ ἔνθα
 πυκνοὺς καὶ θαμέας, τὸ μέλαν δρυὸς ἀμφικεάσσας.
 ἔντοσθεν δ' αὐλῆς συφεοὺς δυοκαίδεκα ποίειν
 πηλυσίον ἀλλήλων, εὐνὰς συσιν' ἐν δὲ ἐκάστῳ
 πεντήκοντα σύες χαμαίευνάδες ἐρχατόωντο,
 θήλειαι τοκάδες· τοὶ δ' ἄρσενες ἐκτὸς ἵαυον,
 πολλὸν παυρότεροι· τοὺς γὰρ μινύθεσκον ἔδοντες
 ἀντίθεοι μνηστῆρες, ἐπεὶ προΐαλλε συβώτης
 αἰεὶ ζατρεφῶν σιάλων τὸν ἄριστον ἀπάντων·
 οἱ δὲ τριηκόσιοί τε καὶ ἐξήκοντα πέλοντο.
 παρ δὲ κύνες θήρεσσιν ἑοικότες αἰὲν ἵαυον
 τέσσαρες, οἷς ἔθρεψε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν.
 αὐτὸς δ' ἀμφὶ πόδεσσιν ἑοῖς ἀράρισκε πέδιλα,
 τάμνων δέρμα βόειον εὐχροές· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
 ὥχοντ' ἄλλυδις ἄλλος ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσιν,
 οἱ τρεῖς· τὸν δὲ τέταρτον ἀποπροέηκε πόλινδε,
 σὺν ἀγέμεν μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ἀνάγκη,
 ὄφρ' ἱερεύσαντες κρειῶν κορρσαίατο θυμόν.

ἔξαπίνης δ' Ὀδυσῆα ἴδον κύνες ὕλακόμωροι·
 οἱ μὲν κεληγῶτες ἐπέδραμον, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 ἔξετο κερδοσύνη, σκῆπτρον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
 ἔνθα κεν ᾗ παρ σταθμῷ ἀεικέλιον πάθεν ἄλλος·
 ἀλλὰ συβώτης ὦκα ποσὶ κραιπνοῖσι μετασπὼν
 ἔσσυτ' ἀνὰ πρόθυρον, σκύτος δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
 τοὺς μὲν ὁμοκλήσας σεῦεν κύνας ἄλλυδας ἄλλον
 σκυγῆσιν λιθάδεσσιν· ὁ δὲ προσέειπεν ἄνακτα·
 „ὦ γέρον, ἧ ὀλίγου σε κύνες διεδηλήσαντο
 ἔξαπίνης, καὶ κέν μοι ἐλεγχείην κατέχευες.

καὶ δέ μοι ἄλλα θεοὶ δόσαν ἄλγεά τε στοναχάς τε·
 ἄντιπιδεὺς γὰρ ἄνακτος ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων 10
 ἦμαι, ἄλλοισιν δὲ σύας σιάλους ἀπιτάλλω
 ἔδμεναι· αὐτὰρ κεῖνος ἐελδόμενός που ἐδωδῆς
 πλάττει· ἐπ' ἄλλοθιρῶν ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε,
 εἴ που ἔτι ζῶει καὶ ὄρεα φάος ἠελίοιο.

ὣλλ' ἔπειο, κλισίηνδ' ἴομεν, γέρον, ὄφρα καὶ αὐτός 15
 σίτου καὶ οἴνοιο κορυσσάμενος κατὰ θυμόν,
 εἵπης, ὀππότεν ἐσσι καὶ ὀππότεν κῆδε' ἀνέτλης.“

ὥς εἰπὼν κλισίηνδ' ἠγήσατο δῖος ὑφορβός,
 εἶσεν δ' εἰσαγαγών, ῥῶπας δ' ὑπέχευε δασείας, 20
 ἐστόρεσεν δ' ἐπὶ δέσμα ἰονθιάδος ἀγρίου αἰγός,
 αὐτοῦ ἐνεύναιον, μέγα καὶ δασύ, χαῖρε δ' Ὀδυσσεύς,
 ὅτι μιν ὥς ὑπέδεκτο, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
 „Ζεὺς τοι δοίη, ξεῖνε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
 ὅτι μάλιστ' ἐθέλεις, ὅτι με πρόφρων ὑπέδεξο.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Ἐὐμαίε συβῶτα 25
 „ξεῖν“, οὐ μοι θέμις ἔστ', οὐδ' εἰ κακίων σέθεν ἔλθοι,
 ξεῖνον ἀτιμῆσαι· πρὸς γὰρ Διὸς εἰσιν ἅπαντες
 ξεῖνοί τε πτωχοί τε. δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε
 γίγνεται ἡμετέρη· ἡ γὰρ δμῶων δίκη ἐστὶν 30
 αἰεὶ δειδιότων, ὅτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες
 οἱ νέοι. ἡ γὰρ τοῦ γε θεοὶ κατὰ νόστον ἔδησαν,
 ὅς κεν ἔμ' ἐνδυκῶς ἐφίλει καὶ κτῆσιν ὅπασσεν,
 οἶκόν τε κληρὸν τε εὐμορφόν τε γυναῖκα,
 οἷά τε ᾧ οἰκῇ ἀναξ εὐθυμὸς ἔδωκεν, 35
 ὅς οἱ πολλὰ κάμησι, θεὸς δ' ἐπὶ ἔργον ἀέξει,
 ὥς καὶ ἐμοὶ τόδε ἔργον ἀέξεται, ᾧ ἐπιμίνω.
 εἴ κέ με πόλλ' ὤνησεν ἀναξ, εἰ αὐτόθ' ἐγήρα·
 ἀλλ' ὤλεθ' ὥς ὤφελ' Ἑλένης ἀπὸ φῦλον ὀλέσθαι 40
 πρόχῳ, ἐπεὶ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·

καὶ δέ μοι ἄλλα θεοὶ δόσαν ἄλγεά τε στοναχάς τε·
 ἄντιθέου γὰρ ἄνακτος ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων 10
 ἦμαι, ἄλλοισιν δὲ σύας σιάλους ἀτιτάλλω
 ἔδμεναι· αὐτὰρ κεῖνος ἐελδόμενός που ἐδώδης
 πλάττει· ἐπ' ἄλλοθρόων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε,
 εἴ που ἔτι ζῶει καὶ ὄρε' φάος ἡελίοιο.

ἄλλ' ἔπειο, κλισίηνδ' ἵομεν, γέρον, ὄφρα καὶ αὐτός· 15
 σίτου καὶ οἴνοιο κορεσσάμενος κατὰ θυμόν,
 εἵπης, ὀπρόθιν ἐσσι καὶ ὀπρόσα κῆδε' ἀνέτιλξ·

ὥς εἰπὼν κλισίηνδ' ἠγήσατο δῖος ὑφορβός,
 εἶσεν δ' εἰσαγαγών, ῥῶπας δ' ὑπέχευε δασείας,
 ἐστόρεσεν δ' ἐπὶ δέρμα ἰονιδάδος ἀγρίου αἰγός, 20
 αὐτοῦ ἐνεύναιον, μέγα καὶ δασύ, χαῖρε δ' Ὀδυσσεύς,
 ὅτι μιν ὥς ὑπέδεκτο, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
 „Ζεὺς τοι δοίη, ξεῖνε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
 ὅτι μάλιστα· ἐθέλεις, ὅτι με πρόφρων ὑπέδεξο.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Ἐύμαιε συβώτα· 25
 „ξεῖν“, οὐ μοι θέμις ἔστ', οὐδ' εἰ κακίων σέθεν ἔλθοι,
 ξεῖνον ἀτιμῆσαι· πρὸς γὰρ Διὸς εἰσιν ἅπαντες
 ξεῖνοί τε πτωχοὶ τε. δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε
 γίγνεται ἡμετέρη· ἡ γὰρ δμῶων δίκη ἐστὶν 30
 αἰεὶ δειδιότων, ὅτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες
 οἱ νέοι. ἡ γὰρ τοῦ γε θεοὶ κατὰ νόστον ἔδησαν,
 ὅς κεν ἔμ' ἐνδυκέως ἐφίλει καὶ κτῆσιν ὅπασσεν,
 οἶκόν τε κληρόν τε εὐμορφόν τε γυναῖκα,
 οἷά τε ᾧ οἰκῇ ἄναξ εὐθυμος ἔδωκεν,
 ὅς οἱ πολλὰ κάμησι, θεὸς δ' ἐπὶ ἔργον ἀέξει, 35
 ὥς καὶ ἐμοὶ τόδε ἔργον ἀέξεται, ᾧ ἐπιμύμνω.
 εἴ κέ με πόλλ' ὤνησεν ἄναξ, εἰ αὐτόθι' ἐγήρα·
 ἀλλ' ὤλεθ'· ὥς ὤφειλ' Ἑλένης ἀπὸ φῦλον ὀλέσθαι
 πρόχυν, ἐπεὶ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·

καὶ γὰρ κείνος ἔβη Ἀγαμέμνωνος εἵνεκα τιμῆς
Ἴλιον εἰς εὐπωλον, ἵνα Τρώεσσι μάχοιτο.“

7C

ὥς εἰπὼν ζωστήρι θυῶς συνέεργε χιτῶνα,
βῆ δ' ἔμην ἐς συφεούς, ὅθι ἔθνεα ἔρχατο χοίρων.
ἐνθεν ἔλων δύ' ἔνεικε καὶ ἀμφοτέρους ἰέρευσεν,
εὖσέ τε μίστυλλέν τε καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρεν.
ὀπτήσας δ' ἄρα πάντα φέρον παρέθηκ' Ὀδυσῆι
θήρμ' αὐτοῖς ὀβελοῖσιν· ὁ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνεν.
ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιθεά οἶνον,
αὐτὸς δ' ἀντίον ἔξεν, ἐποτρύνων δὲ προσηύδα·
„ἔσθιε νῦν, ὦ ξεῖνε, τά τε δμῶεσσι πάρεστιν,
χοῖρε· ἅτὰρ σιάλους γε σῦας μνηστῆρες ἔδουσιν,
οὐκ ὅπιδα φρονέοντες ἐνὶ φρεσὶν οὐδ' ἔλεητύν.
οὐ μὲν σχέτλια ἔργα θεοὶ μάκαρες φιλέουσιν,
ἀλλὰ δίκην τίουσι καὶ αἴσιμα ἔργ' ἀνθρώπων·
καὶ μὲν δυσμενέες καὶ ἀνάρσιοι, οἳ τ' ἐπὶ γαίης
ἄλλοτρίης βῶσιν καὶ σφι Ζεὺς ληίδα δῶη,
πλησάμενοι δέ τε νῆας ἔβαν οἰκόνδε νέεσθαι·
καὶ μὲν τοῖς ὀπιδος κρατερόν δέος ἐν φρεσὶ πίπτει·
οἷδε δέ τοι τι ἴσασι, θεοῦ δέ τιν' ἔκλυον αὐδήν,
κείνου λυγρόν ὄλεθρον, ὃ τ' οὐκ ἐθέλουσι δικαίως
μνασθαι οὐδὲ νέεσθαι ἐπὶ σφέτερ', ἀλλὰ ἔκκλοι
κτήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ' ἐπι φειδῶ.
ὅσσαι γὰρ νύκτες τε καὶ ἡμέραι ἐκ Διὸς εἰσιν,
οὐ ποθ' ἐν ἰερέουσ' ἱερήιον οὐδὲ δύ' οἶω·
οἶνον δὲ φθινύθουσιν ὑπέρβιον ἑξαφύοντες.
ἦ γάρ οἱ ζώῃ γ' ἦν ἄσπετος· οὐ τι νι τόσση
ἀνδρῶν ἡρώων, οὐτ' ἠπείρειο μελαίνης
οὐτ' αὐτῆς Ἰθάκης· οὐδὲ ξυνεείκοσι φωτῶν
ἔστ' ἀφενος τοσσοῦτον· ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω.
δῶδεκ' ἐν ἡπείρῳ ἀγέλαι· τόσα πάσα οἶῶν,

75

80

85

90

95

100

τόσσα συνών συβόσια, τόσ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν
 βόσκουσι ξεινοί τε καὶ αὐτοῦ βώτορες ἄνδρες.
 ἐνθάδε δ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν ἔνδεκα πάντα
 ἐσχατιῇ βόσκοντ', ἐπὶ δ' ἄνδρες ἐσθλοὶ ὄρονται.
 τῶν αἰεὶ σφιν ἕκαστος ἐπ' ἡματι μῆλον ἄγινεϊ, 105
 ζατρεφῶν αἰγῶν ὅς τις φαίνεται ἄριστος.

αὐτὰρ ἐγὼ σὺς τάσδε φυλάσσω τε ῥύομαί τε
 καὶ σφι συνὼν τὸν ἄριστον ἐν κρίνας ἀποπέμπω."

ὥς φάθ', ὁ δ' ἐνδυκῶς κρέα τ' ἥσθιε πίνε τε οἶνον
 ἄρπαλέως ἀκέων, κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν. 110

αὐτὰρ ἐπεὶ δείπνησε καὶ ἤραρε θυμὸν ἐδωδῇ,
 καὶ οἱ πλησάμενος δῶκε σκύφον, ᾧ περ ἔπινεν,
 οἶνου ἐνὶ πλείον· ὁ δ' ἐδέξατο, χαῖρε δὲ θυμῷ,
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„ὦ φίλε, τίς γάρ σε πρίατο κτεάτεσσιν ἐοῖσιν, 115
 ὥδε μάλ' ἀφνειὸς καὶ καρτερός, ὥς ἀγορεύεις;
 φῆς δ' αὐτὸν φθίσθαι Ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς·
 εἰπέ μοι, αἱ κέ ποθι γνῶω τοιοῦτον ἐόντα.

Ζεὺς γάρ που τόδε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
 εἰ κέ μιν ἀγγείλαιμι ἰδὼν· ἐπὶ πολλὰ δ' ἀλήθην.,, 120

τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
 „ὦ γέρον, οὐ τις κεῖνον ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
 ἀγγέλλων πείσειε γυναῖκά τε καὶ φίλον υἱόν,
 ἀλλ' ἄλλως, κομιδῆς κεχρημένοι, ἄνδρες ἀλῆται
 ψεύδοντ', οὐδ' ἐθέλουσιν ἀληθέα μυθήσασθαι. 125

ὅς δέ κ' ἀλητεύων Ἰθάκης ἐς δῆμον ἵκηται,
 ἐλθὼν ἐς δέσποιναν ἐμὴν ἀπατήλια βάζει·
 ἢ δ' εὖ δεξαμένη φιλέει καὶ ἕκαστα μεταλλᾷ,
 καὶ οἱ ὀδυρομένη βλεφάρων ἄπο δάκρυα πίπτει,
 ἢ θέμις ἐστὶ γυναικός, ἐπὴν πόσις ἄλλοθ' ὀληται. 130
 αἰψά κε καὶ σύ, γεραίε, ἔπος παρατεκτῆναιο,

τόσσα συὼν συβόσια, τόσ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν
βόσκουσι ξεινοί τε καὶ αὐτοῦ βώτορες ἄνδρες.

ἐνθάδε δ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν ἔνδεκα πάντα
ἔσχατιῇ βόσκογτ', ἐπὶ δ' ἄνδρες ἐσθλοὶ ὄρονται.

τῶν αἰεὶ σφιν ἕκαστος ἐπ' ἡματι μῆλον ἀγινεῖ,
ζατρεφῶν αἰγῶν ὅς τις φαίνεται ἄριστος. 105

αὐτὰρ ἐγὼ σὺς τάσδε φυλάσσω τε ῥύομαί τε
καὶ σφι συὼν τὸν ἄριστον ἐν κρίνας ἀποπέμπω.“

ὥς φάθ', ὁ δ' ἐνδυκέως κρέα τ' ἥσθιε πῖνέ τε οἶνον
ἄρπαλέως ἄκέων, κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευσεν. 110

αὐτὰρ ἐπεὶ δείπνησε καὶ ἤραρε θυμὸν ἔδωδῃ,
καὶ οἱ πλησάμενος δῶκε σκύφον, ᾧ περ ἔπινεν,

οἴνου ἐνὶ πλεον' ὁ δ' ἐδέξατο, χαῖρε δὲ θυμῷ,
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„ὦ φίλε, τίς γάρ σε πρίατο κτεάτεσσιν ἐοῖσιν,
ὧδε μάλ' ἀφνειὸς καὶ καρτερός, ὥς ἀγορεύεις; 115

φῆς δ' αὐτὸν φθίσθαι Ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς·
εἰπέ μοι, αἱ κέ ποθι γνῶω τοιοῦτον ἔδοντα.

Ζεὺς γάρ που τόδε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
εἰ κέ μιν ἀγγείλαιμι ἰδὼν ἐπὶ πολλὰ δ' ἀλήθην.,, 120

τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
„ὦ γέρον, οὐ τις κεῖνον ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἔλθων

ἀγγέλλων πείσεις γυναῖκά τε καὶ φίλον υἱόν,
ἀλλ' ἄλλως, κομιδῆς κεχορημένοι, ἄνδρες ἀλῆται

ψεύδοντ', οὐδ' ἐθέλουσιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
ὅς δέ κ' ἀλητεύων Ἰθάκης ἐς δῆμον ἵκηται, 125

ἔλθων ἐς δέσποιναν ἐμὴν ἀπατήλια βάζει·

ἢ δ' εὖ δεξαμένη φιλεῖ καὶ ἕκαστα μεταλλάξ,
καὶ οἱ ὀδυρομένη βλεφάρων ἀπο δάκρυα πίπτει,

ἢ θέμις ἐστὶ γυναικός, ἐπὶν πόσις ἄλλοθ' ὄληται. 130
αἰψά κε καὶ σύ, γεραιέ, ἔπος παρατεκτῆναι,

εἴ τίς τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα δοίῃ·
 τοῦ δ' ἤδη μέλλουσι κύνες ταχέες τ' οἶωνοὶ
 ῥινὸν ἅπ' ὀστεόφιν ἐρύσαι, ψυχὴ δὲ λέλοιπεν·
 ἦ τὸν γ' ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ὅστέα δ' αὐτοῦ 135
 κεῖται ἐπ' ἡπείρου ψαμάθῳ εἰλυμένα πολλῇ.
 ὥς ὁ μὲν ἔνθ' ἀπόλωλε, φίλοισι δὲ κήδε' ὀπίσσω
 πᾶσιν, ἔμοι δὲ μάλιστα, τετεύχεται· οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλον
 ἦπιον ὧδε ἄνακτα κικήσομαι, ὅππός' ἐπέλθῳ,
 οὐδ' εἴ κεν πατὴρ καὶ μητὴρ αὐτίς ἴκωμαι 140
 οἶκον, ὅθι πρῶτον γενόμην καὶ μ' ἔτρεφον αὐτοί·
 οὐδέ νυ τῶν ἔτι τόσπον ὁδύρομαι, ἱεμένος περ
 ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι ἐὼν ἐν πατρίδι γαίῃ·
 ἀλλὰ μ' Ὀδυσσεύς πόθος αἶνυται οἰχομένοιο.
 τὸν μὲν ἐγὼν, ὧ ξεῖνε, καὶ οὐ παρεόντ' ὀνομάζειν 145
 αἰδέομαι· πέρι γὰρ με φίλει καὶ κήδετο θυμῷ·
 ἀλλὰ μιν ἠθεῖον καλέω καὶ νόσφιν ἐόντα·
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
 „ὦ φίλ', ἐπεὶ δὴ πάμπαν ἀνείνεαι, οὐδ' ἔτι φῆσθα
 κείνον ἐλεύσεσθαι, θυμὸς δέ τοι αἰὲν ἄπιστος· 150
 ἀλλ' ἐγὼ οὐκ αὕτως μυθήσομαι, ἀλλὰ σὺν ὄρκῳ,
 ὥς νεῖται Ὀδυσσεύς. εὐαγγέλιον δέ μοι ἔστω,
 αὐτίκ' ἐπεὶ κεν κείνος ἰὼν τὰ ἃ δώμαθ' ἵκηται·
 [ἔσσαι με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα καλά.]
 πρὶν δέ κε, καὶ μάλα περ κεκρημένος, οὐ τι δεχοίμην· 155
 ἐχθρὸς γὰρ μοι κείνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσιν
 γίγνεται, ὃς πενήνῃ εἰκὼν ἀπατήλια βάζει.
 ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίῃ τε τράπεζα,
 ἰστίῃ τ' Ὀδυσσεύς ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
 ἣ μὲν τοι τάδε πάντα τελείεται, ὥς ἀγορεύω. 160
 τοῦδ' αὐτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς.
 [τοῦ μὲν φθίνοντος μηνός, τοῦ δ' ἰσταμένου]

οἴκαδε νοστήσει καὶ τίσεται, ὅστις ἐκείνου
ἐνθάδ' ἀτιμάξει ἄλοχον καὶ φαιδίμον υἱόν.]“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Ἑύμαιε συβῶτα· 165
,,ὦ γέρον, οὐτ' ἄρ' ἐγὼν εὐαγγέλιον τόδε τίσω
οὗτ' Ὀδυσσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται· ἀλλὰ ἐκηλος
πῖνε, καὶ ἄλλα παρὲς μεμνώμεθα, μηδέ με τούτων
μῖμνησκ'· ἥ γὰρ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσιν
ἄχνηται, ὅππότε τις μνήσῃ κεδνοῦτο ἀνακτος. 170

ἀλλ' ἥ τοι ὄρκον μὲν ἐάσομεν, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἔλθοι, ὅπως μιν ἐγὼ γ' ἐθέλω καὶ Πηνελόπεια,
Λαέρτης θ'· ὁ γέρων καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.
νῦν αὖ παιδὸς ἄλαστον ὀδύρομαι, ὃν τέκ' Ὀδυσσεύς,
Τηλεμάχου. τὸν ἐπεὶ θρέψαν θεοὶ ἔρνεϊ ἴσον, 175
καὶ μιν ἔφην ἔσσεσθαι ἐν ἀνδράσιν οὐ τι χέρεα
πατρὸς ἐοῖο φίλοιο, δέμας καὶ εἶδος ἀγῆτόν,
τὸν δέ τις ἀθανάτων βλάβη φρένας ἔνδον εἰσας
ἤε τις ἀνθρώπων· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουήν
ἐς Πύλον ἡγαθήν· τὸν δὲ μνηστῆρες ἀγαυοὶ 180
οἴκαδ' ἰόντα λοχῶσιν, ὅπως ἀπὸ φῦλον ὀληται
νώνυμον ἐξ Ἰθάκης Ἀρκεισίου ἀντιθέοιο.

ἀλλ' ἥ τοι κεῖνον μὲν ἐάσομεν, ἥ κεν ἄλῳγῃ
ἥ κε φύγῃ καὶ κέν οἱ ὑπέρσχη χεῖρα Κρονίων·
ἀλλ' ἄγε μοι σύ, γεραιέ, τὰ σ' αὐτοῦ κήδε' ἐνίσπες, 185
καὶ μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὅφρ' ἐὺ εἰδῶ·
τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἦδὲ τοκῆς;
ὅπποίης τ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο· πῶς δέ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;
οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀίομαι ἐνθάδ' ἰκέσθαι.“ 190

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
,,τοιγὰρ ἐγὼ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
εἴη μὲν νῦν νῶιν ἐπὶ χρόνον ἡμὲν ἔδωδῃ

οἴκαδε νοστήσει καὶ τίσεται, ὅστις ἐκείνου

ἐνθάδ' ἀτιμάξει ἄλοχον καὶ φαίδιμον υἱόν.]“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Ἑύμαιε συβῶτα· 165

„ὦ γέρον, οὗτ' ἄρ' ἐγὼν ἐυαγγέλιον τόδε τίσω

οὗτ' Ὀδυσσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται· ἀλλὰ ἔκηλος

πῖνε, καὶ ἄλλα παρὲς μεμνῶμεθα, μηδὲ με τούτων

μίμνησκ'· ἦ γὰρ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσιν

ἄχνηται, ὁππότε τις μνήσῃ κεδνοῖο ἄνακτος. 170

ἀλλ' ἦ τοι ὄρκον μὲν ἐάσομεν, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς

ἔλθοι, ὅπως μιν ἐγὼ γ' ἐθέλω καὶ Πηνελόπεια,

Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.

νῦν αὖ παιδὸς ἄλαστον ὀδύρομαι, ὃν τέκ' Ὀδυσσεύς,

Τηλεμάχου. τὸν ἐπεὶ θρέψαν θεοὶ ἔρνεϊ ἴσον, 175

καὶ μιν ἔφην ἔσσεσθαι ἐν ἀνδράσιν οὐ τι χεῖρα

πατρὸς ἐοῖο φίλοιο, δέμας καὶ εἶδος ἀγῆτόν,

τὸν δέ τις ἀθανάτων βλάβη φρένας ἔνδον εἰσας

ἤε τις ἀνθρώπων· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουήν

ἐς Πύλον ἡγαθέην· τὸν δὲ μνηστῆρες ἀγανοὶ 180

οἴκαδ' ἰόντα λοχῶσιν, ὅπως ἀπὸ φῦλον ὀληται

νώνυμον ἔξ Ἰθάκης Ἀρκησιίου ἀντιθέοιο.

ἀλλ' ἦ τοι κεῖνον μὲν ἐάσομεν, ἦ κεν ἁλώη

ἦ κε φύγη καὶ κέν οἱ ὑπέροσχη χεῖρα Κρονίων·

ἀλλ' ἄγε μοι σύ, γεραίε, τὰ σ' αὐτοῦ κήδε' ἐνίσπες, 185

καὶ μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὅφρ' εὖ εἰδῶ·

τίς, πόθιν εἰς ἀνδρῶν ; πόθι τοι πόλις ἦδὲ τοκήες ;

ὁπποῖός τ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο· πῶς δέ σε ναῦται

ἡγαγον εἰς Ἰθάκην ; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο ;

οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀίομαι ἐνθάδ' ἰκέσθαι.“ 190

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

„τοιγὰρ ἐγὼ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.

εἴη μὲν νῦν νῶιν ἐπὶ χρόνον ἡμὲν ἐδωδῇ

- ἤμεθα, τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆται τ' ἴθυνον.
 πεμπταῖοι δ' Αἴγυπτον εὐρρεΐτην ἰκόμεσθα,
 στήσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
 ἐνθ' ἣ τοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρήϊρας ἐταίρους
 αὐτοῦ παρ νήεσσι μένειν καὶ νῆας ἔρυσθαι,
 ὀπτήρας δὲ κατὰ σκοπιάς ὥτρυνα νέεσθαι·
 οἱ δ' ὕβρει ἔξαντες, ἐπισπόμενοι μένεϊ σφῶ,
 αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
 πόρθεον, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
 αὐτούς τε κτεῖνον. τάχα δ' ἐς πόλιν ἔκετ' αὐτή. 265
 οἱ δὲ βοῆς αἰόντες ἅμ' ἧοι φαινομένηφιν
 ἦλθον· πλήτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων
 χαλκοῦ τε στεροπῆς. ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραννος
 φύζαν ἑμοῖς ἐτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτιλη
 μῖναι ἐναντίβιον· περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔσθη. 270
 ἐνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξεί χαλκῷ,
 τοὺς δ' ἀναγον ζωούς, σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκη.
 αὐτὰρ ἑμοὶ Ζεὺς αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν ὦδε νόημα
 ποίησ'· ὥς ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
 αὐτοῦ ἐν Αἰγύπτῳ· ἔτι γάρ νύ με πῆμ' ὑπέδεκτο. 275
 αὐτίκ' ἀπὸ κρατὸς κυνέην εὐτυχτον ἔθηκα
 καὶ σάκος ὅμοιον, δόρυ δ' ἐκβαλον ἔκτοσε χειρός·
 αὐτὰς ἐγὼ βασιλῆος ἐναντίον ἦλθον ἵππων
 καὶ κύσα γούναθ' ἑλών· ὁ δ' ἐρύσατο καὶ μ' ἐσάωσεν,
 ἐς δίφρον δέ μ' ἔσας ἄγεν οἴκαδε δάκρυ χέοντα. 280
 ἣ μὲν μοι μάλα πολλοὶ ἐπήισσον μελήισιν,
 ἱέμενοι κτεῖναι· δὴ γὰρ κεχολώατο λίην·
 ἀλλ' ἀπὸ καῖνος ἔρυσκε, Διὸς δ' ὠπίζετο μῆνιν
 ξεινίου, ὃς τε μάλιστα νεμεσσάται κακὰ ἔργα.
 ἐνθα μὲν ἐπτάετες μένον αὐτόθι, πολλὰ δ' ἄγχιρα 285
 χρήματ' ἄν' Αἰγυπτίους ἀνδρας· δίδοσαν γὰρ ἅπαντες.

- ἄλλ' ὅτε δὴ ὀγδόατόν μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθεν,
 δὴ τότε Φοῖβε ἦλθεν ἀνὴρ, ἀπατήλια εἰδώς,
 τρώκτης, ὃς δὴ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισιν ἐώργειν·
 ὃς μ' ἄγε παρπεπιθὼν ἦσι φρεσίν, ὄφρ' ἰκόμεσθα 290
 Φοινίκην, ὅθι τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔκειτο.
 ἔνθα παρ' αὐτῷ μείνα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν.
 ἄλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεύнто
 αἷψ' περιτελλομένου ἔτεος καὶ ἐπὶ ἦλυνθον ὥραι,
 ἔς Λιβύην μ' ἐπὶ νηὸς ἐέσσατο ποντοπόροιο 295
 ψεύδεα βουλευσας, ἵνα οἱ σὺν φόρτον ἄγοιμι,
 κῆθι δέ μ' ὥς περάσειε καὶ ἄσπετον ὄνον ἔλοιτο.
 τῷ ἐπόμεν ἐπὶ νηὸς, οἰόμενός περ, ἀνάγκη.
 ἦ δ' ἔθειεν Βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραεὶ καλῷ
 μέσσον ὑπὲρ Κρήτης· Ζεὺς δέ σφισι μήδετ' ὄλεθρον. 300
 ἄλλ' ὅτε δὴ Κρήτην μὲν ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
 φαίνεται γαῖων, ἄλλ' οὐρανὸς ἦδὲ θάλασσα,
 δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
 νηὸς ὑπερ γλαφυρῆς, ἥχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς.
 Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε καὶ ἔμβαλε νηὶ κεραυνόν· 305
 ἦ δ' ἐλελίχθη πᾶσα Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
 ἐν δὲ θείου πλητό, πέσον δ' ἐκ νηὸς ἅπαντες.
 οἱ δὲ κορώνησιν ἵκελοι περὶ νῆα μέλαιναν
 κύμασιν ἐμφορέοντο, θεὸς δ' ἀποαίνυτο νόστον.
 αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτός, ἔχοντί περ ἄλγεα θυμῷ, 310
 ἱστὸν ἄμαιμάκετον νηὸς κυανοπρόροιο
 ἐν χεῖρεσσιν ἔθηκεν, ὅπως ἔτι πῆμα φύγοιμι.
 τῷ ῥα περιπλεχθεὶς φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν.
 ἐννήμιον φερόμην, δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
 γαίῃ Θεσπρωτῶν πέλασεν μέγα κύμα κυλίνδον. 315
 ἔνθα με Θεσπρωτῶν βασιλεὺς ἐκομίσσατο Φεῖδων·
 ἦρως ἀπριάτην τοῦ γὰρ φίλος υἱὸς ἐπελθὼν

ἄλλ' ὅτε δὴ ὀγδόατόν μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθεν,
 δὴ τότε Φοῖβε ἦλθεν ἀνῆρ, ἀπατήλια εἰδώς,
 τρώκτης, ὃς δὴ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισιν ἐώργειν·
 ὃς μ' ἄγε παρπεπυθὼν ἦσι φρεσίν, ὄφρ' ἰκόμεσθα 290
 Φοινίκην, ὅθι τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔκειτο.
 ἔνθα παρ' αὐτῷ μείνα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν.
 ἄλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεύττο
 ἄψ περιτελλομένου ἔτεος καὶ ἐπῆλυτον ὥραι,
 ἔς Λιβύην μ' ἐπὶ νηὸς ἐέσσατο ποντοπόροιο 295
 ψεύδεα βουλεύσας, ἵνα οἱ σὺν φόρτον ἄγοιμι,
 κείθι δέ μ' ὥς περάσειε καὶ ἄσπετον ὄνον ἔλοιτο.
 τῷ ἐπόμην ἐπὶ νηὸς, οἰόμενός περ, ἀνάγκη.
 ἦ δ' ἔθεν Βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραεὶ καλῷ
 μέσσον ὑπὲρ Κρήτης· Ζεὺς δέ σφισι μήδετ' ὄλεθρον. 300
 ἄλλ' ὅτε δὴ Κρήτην μὲν ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
 φαίνεται γαιάων, ἄλλ' οὐρανὸς ἦδὲ θάλασσα,
 δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
 νηὸς ὕπερ γλαφυρῆς, ἥχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς.
 Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε καὶ ἔμβαλε νηὶ κεραυνόν· 305
 ἦ δ' ἐλελίχθη πᾶσα Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
 ἐν δὲ θεοῖου πλῆτο, πέσον δ' ἐκ νηὸς ἅπαντες.
 οἱ δὲ κορώνησιν ἵκελοι περὶ νῆα μέλαιναν
 κύμασιν ἐμφορέοντο, θεὸς δ' ἀποαίνυτο νόστον.
 αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτός, ἔχοντί περ ἄλγεα θυμῷ, 310
 ἱστὸν ἀμαιμάκετον νηὸς κυανοπρόροιο
 ἐν χεῖρεσσιν ἔθηκεν, ὅπως ἔτι πῆμα φύγοιμι.
 τῷ ῥα περιπλεχθεὶς φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν.
 ἐν νῆμαρ φερόμην, δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
 γαίῃ Θεσπρωτῶν πέλασεν μέγα κύμα κυλίνδον. 315
 ἔνθα με Θεσπρωτῶν βασιλεὺς ἐκομίσσατο Φεῖδωγ·
 ἴφρως ἀπριάτην· τοῦ γὰρ φίλος υἱὸς ἐπελθὼν

ὅς ῥ' ἄνδρα κτείνας πολλὴν ἐπὶ γαίαν ἀληθεὶς 380
 ἦλυν' ἑμὸν πρὸς σταθμόν, ἐγὼ δέ μιν ἀμπαγάπαζον.
 φῆ δέ μιν ἐν Κρήτεσσι παρ' Ἰδομενῆϊ ἰδέσθαι
 νῆας ἀκείόμενον, τὰς οἱ ξυνέαξαν ἄλλαι·
 καὶ φάτ' ἐλεύσεσθαι ἢ ἐς θέρος ἢ ἐς ὀπώρην,
 πολλὰ χρήματ' ἄγοντα, σὺν ἀντιθέοις ἐτάροισιν. 385
 καὶ σύ, γέρον πολυπενθές, ἐπεὶ σέ μοι ἦγαγε δαίμων,
 μήτε τί μοι ψεύδεσσι χαρίζεο μήτε τι θέλγε·
 οὐ γὰρ τούνεκ' ἐγὼ σ' αἰδέσσομαι οὐδὲ φιλήσω,
 ἀλλὰ Δία ξένιον δείσας αὐτόν τ' ἐλεάρων.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς 390
 „ἦ μάλα τίς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι νῆπιος,
 οἶόν σ' οὐδ' ὁμόσας περ ἐπήγαγον, οὐδέ σε πείθω.
 ἀλλ' ἄγε νῦν ῥήτρην ποιησόμεθ'· αὐτὰρ ὕπερθεν
 μάρτυροι ἀμφοτέροισι θεοί, τοὶ Ὀλυμπον ἔχουσιν.
 εἰ μὲν κεν νοστήσῃ ἀναξ τεὸς ἐς τόδε δῶμα, 395
 ἔσσας με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα πέμψαι
 Δουλιχίονδ' ἰέναι, ὅθι μοι φίλον ἔπλετο θυμῷ·
 εἰ δέ κε μὴ ἔλθῃσιν ἀναξ τεός, ὥς ἀγορεύω,
 δμῶας ἐπισσεύας βαλέειν μεγάλης κατὰ πέτρης,
 ὄφρα καὶ ἄλλος πτωχὸς ἀλεύεται ἡπεροπέυειν.“ 400

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε διὸς ὕφορβός·
 „ξεῖν', οὕτω γάρ κεν μοι εὐκλείη τ' ἀρετή τε
 εἶη ἐπ' ἀνθρώπους, ἅμα τ' αὐτίκα καὶ μετόπισθεν
 ὅς σ' ἐπεὶ ἐς κλισίην ἄγαγον καὶ ξενία δῶκα,
 αὐτίς δὲ κτεínaμι φίλον τ' ἀπὸ θυμὸν ἐλοίμην· 405
 πρόφρων κεν δὴ ἔπειτα Δία Κρονίωνα λιταίμην.
 νῦν δ' ὦρῃ δόρποιο· τάχιστα μοι ἔνδον ἐταῖροι
 εἶεν, ἴν' ἐν κλισίῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον.“

ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
 ἀγχιμόλον δὲ σύες τε καὶ ἄνδρες ἦλθον ὕφορβοί. 410

τὰς μὲν ἄρα ἔρξαν κατὰ ἥθεα κοιμηθῆναι,
 κλαγγὴ δ' ἄσπετος ὦρτο συὼν αὐλιζομενάων·
 αὐτὰρ ὁ οἷς ἐτάροισιν ἐκέκλετο δῖος ὑφορβός·
 „ἄγεθ' ὧν τὸν ἄριστον, ἵνα ξείνῳ ἱερεύσω
 τηλεδαπῶ· πρὸς δ' αὐτοὶ ὀνησόμεθ', οἳ περ οἷζυν 415
 δὴν ἔχομεν πάσχοντες ὧν ἔνεκ' ἀργιοδόντων,
 ἄλλοι δ' ἡμέτερον ἡμάτεον νήποινον ἔδουσιν.“

ὣς ἄρα φωνήσας κέασε ξύλα νηλεί χαλκῶ,
 οἱ δ' ὕν εἰσῆγον μάλα πίονα πενταέτηρον.
 τὸν μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐπ' ἐσχάρῃ· οὐδὲ συμβώτης 420
 λήθεται ἄρ' ἀθανάτων, φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῆσιν,
 ἀλλ' ὁ γ' ἀπαρχόμενος κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλεν
 ἀργιόδοντος ὑὸς καὶ ἐπέυχετο πᾶσι θεοῖσιν
 νοστήσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε.

κόψε δ' ἀνασχόμενος σχίλῃ δρυός, ἦν λίπε κείων· 425
 τὸν δ' ἔλιπε ψυχὴ· τοὶ δὲ σφάξαν τε καὶ εὔσαν,
 αἶψα δέ μιν διέχευαν· ὁ δ' ὠμοθετεῖτο συμβώτης,
 πάντων ἀρχόμενος μελέων, ἐς πίονα δημόν.
 καὶ τὰ μὲν ἐν πυρὶ βάλλε παλύνας ἀλφίτου ἀκτῆ,
 μίστυλλον τ' ἄρα τᾶλλα καὶ ἄμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν, 430
 ὥπτησάν τε περιφραδέως ἐρύσαντό τε πάντα,
 βάλλον δ' εἰν ἔλεοῖσιν ἀολλέα. ἂν δὲ συμβώτης
 ῥστατο δαιτρεύσων· περὶ γὰρ φρεσὶν αἴσιμα ἦδη.

καὶ τὰ μὲν ἔπταχα πάντα διεμοιράτο δαΐζων·
 τὴν μὲν ἴαν νύμφῃσι καὶ Ἑρμῇ Μαιάδος υἱ 435
 θῆκεν ἐπειξάμενος, τὰς δ' ἄλλας νείμεν ἐκάστοις·
 νώτοισιν δ' Ὀδυσῆα διηνεκέεσσι γέραιρεν
 ἀργιόδοντος ὑὸς, κύδαινε δὲ θυμὸν ἀνακτος.

καὶ μιν φωνήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „αἶθ' οὕτως, Ἑύμαια, φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο, 440
 ὥς ἐμαί, ὅττι με τοῖον ἐόντ' ἀγαθοῖσι γεραιραῖς,“

τάς μὲν ἄρα ἔρξαν κατὰ ἥθεα κοιμηθῆναι,
 κλαγγὴ δ' ἄσπετος ὤρτο συνῶν αὐλιζομένων·
 αὐτὰρ ὁ οἷς ἐτάροισιν ἐκέχλετο δῖος ὕφορβός·
 „ἄξειθ' ὕων τὸν ἄριστον, ἵνα ξείνῳ ἱερεύσω
 τηλεδαπῶ· πρὸς δ' αὐτοὶ ὀνησόμεθ', οἳ περ οἷζυν 415
 δὴν ἔχομεν πάσχοντες ὕων ἔνεκ' ἀργιοδότων,
 ἄλλοι δ' ἡμέτερον κάματον νήποινον ἔδουσιν.“

ὣς ἄρα φωνήσας κέασε ξύλα νηλεί χαλκῶ,
 οἱ δ' ὕν εἰσῆγον μάλα πίονα πενταέτηρον.
 τὸν μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐπ' ἐσχάρῃ· οὐδὲ συμβώτης 420
 λήθετ' ἄρ' ἀθανάτων, φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῆσιν,
 ἄλλ' ὃ γ' ἀπαρχόμενος κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλον
 ἀργιόδοτος ὕος καὶ ἐπεύχετο πᾶσι θεοῖσιν
 νοστήσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε.
 κόψε δ' ἀνασχόμενος σχίστη δρυός, ἦν λίπε κείων· 425
 τὸν δ' ἔλιπε ψυχὴ. τοὶ δὲ σφάξαν τε καὶ εὔσαν,
 αἶψα δέ μιν διέχευαν· ὁ δ' ὠμοθετεῖτο συμβώτης,
 πάντων ἀρχόμενος μελέων, ἐς πίονα δημόν.
 καὶ τὰ μὲν ἐν πυρὶ βάλλε παλύνας ἀλφίτου ἀκτῇ,
 μίστυλλον τ' ἄρα τᾶλλα καὶ ἄμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν, 430
 ὥπτησάν τε περιφραδέως ἐρύσαντό τε πάντα,
 βάλλον δ' εἰν ἑλαιοῖσιν ἀολλέα. ἄν δὲ συμβώτης
 ἵστατο δαιτρεύσων· περὶ γὰρ φρεσὶν αἴσιμα ἦδη.
 καὶ τὰ μὲν ἔπταχα πάντα διεμοιράτο δαΐζων·
 τὴν μὲν ἴαν νύμφησι καὶ Ἑρμῇ Μαιάδος υἱί 435
 θῆκεν ἐπειξάμενος, τὰς δ' ἄλλας νεῖμεν ἐκάστοις·
 νώτοισιν δ' Ὀδυσῆα διηνεκέεσσι γέραιεν
 ἀργιόδοτος ὕος, κύδαινε δὲ θυμόν ἀνακτος.
 καὶ μιν φωνήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „αἶθ' οὕτως, Ἑύμαιο, φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο, 440
 ὥς ἐμοί, ὅττι με τοῖον ἔδοντ' ἀγαθοῖσι γεραίραις.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Ἑύμαιε συβώτα
 „ἔσθιε, δαιμόνιε ξείνων, καὶ τέρπεο τοῖσδε,
 οἷα πάρεστι. θεὸς δὲ τὸ μὲν δώσει, τὸ δ' ἑάσει,
 ὅτι κεν ᾧ θυμῷ ἐθέλῃ· δύναται γὰρ ἅπαντα.“ 445

ἦ ῥα καὶ ἄργματα θῦσε θεοῖς αἰσιγενέτησιν,
 σπείσας δ' αἶθοπα οἶνον Ὀδυσσῆι πτολιπόρθῳ
 ἐν χεῖρεσσιν ἔθηκεν· ὁ δ' ἔζετο ἦ παρὰ μοίρῃ.
 σῖτον δέ σφιν ἔνειμε Μεσαύλιος, ὃν ῥα συβώτης
 αὐτὸς κτήσατο οἶος ἀποιχομένοιο ἄνακτος, 450
 νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος·

παρ δ' ἄρα μιν Ταφίων πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν.
 οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἵαλλον.
 αὐτὰρ ἔπει πόσιος καὶ ἑδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 σῖτον μὲν σφιν ἀφείλε Μεσαύλιος, οἱ δ' ἐπὶ κοῖτον, 455
 σίτου καὶ κρειῶν κεκορημένοι, ἔσσεύοντο.

νύξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ σκοτομήνιος, ὅς δ' ἄρα Ζεὺς
 πάννυχος, αὐτὰρ αἷη Ζέφυρος μέγας, αἶεν ἔφουδρος.
 τοῖς δ' Ὀδυσσεὺς μετέειπε συβώτῳ πειρηγίζων,
 εἰ πῶς οἱ ἐκδὺς χλαῖναν πόροι ἢ τιν' ἐταῖρων 460
 ἄλλον ἐποτρύνειεν, ἐπεὶ ἐο κήδετο λίην.

„κέλυθι νῦν, Ἑύμαιε καὶ ἄλλοι πάντες ἐταῖροι.
 εὐξάμενός τι ἔπος ἐρέω· οἶνος γὰρ ἀνώγει
 ἡλεός, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀεῖσαι
 καὶ θ' ἀπαλὸν γελάσαι, καὶ τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν, 465
 καὶ τι ἔπος προέηκεν, ὃ πέρ τ' ἄρρητον ἄμεινον.
 ἄλλ' ἐπεὶ οὖν τὸ πρῶτον ἀνέκραγον, οὐκ ἐπικεύσω.
 εἶδ' ὧς ἡβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
 ὧς ὅθ' ὑπὸ Τροίην λόχον ἡγομεν ἀρτύναντες.
 ἡγείσθην δ' Ὀδυσσεὺς τε καὶ Ἀτρεΐδης Μενέλαος, 470
 τοῖσι δ' ἅμα τρίτος ἦρχον ἐγών· αὐτοὶ γὰρ ἄνωγον.
 ἄλλ' ὅτε ῥ' ἰκόμεσθα ποτὶ πτόλιν αἰπύ τε τείχος,

ἡμεῖς μὲν περὶ ἄστει κατὰ ῥωπήϊα πυκνά,
 ἂν δόνακας καὶ ἔλος, ὑπὸ τεύχεσι πεπτηῶτες
 κείμεθα, νῦξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κἀκὴ Βορέας πεσόντος, 475
 πηγυλὶς· αὐτὰρ ὕπερθε χιῶν γένετ' ἡῦτε πάχνη,
 ψυχρή, καὶ σακέεσσι περιτρέφετο κορύσταλλος.
 ἔνθ' ἄλλοι πάντες χλαῖνας ἔχον ἥδ' ἐ χιτῶνας,
 εὐδον δ' εὐκῆλοι, σάκεσιν εἰλυμένοι ὄμιους·
 αὐτὰρ ἐγὼ χλαῖναν μὲν ἰὼν ἐτάροισιν ἔλειπον 480
 ἀφραδίης, ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ῥιγασέμεν ἔμπης,
 ἀλλ' ἐπόμεν σάκος οἶον ἔχων καὶ ζῶμα φαινόον.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ' ἄστροα βεβήκειν,
 καὶ τότε ἔγὼν Ὀδυσῆα προσηύδων ἐγγὺς ἐόντα
 ἀγκῶνι νύξας· ὁ δ' ἄρ' ἔμμαπέως ὑπάκουσεν 485
 ,διογενὲς Λαερτιάδῃ, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 οὐ τοι ἔτι ζωοῖσι μετέσσομαι, ἀλλὰ με χεῖμα
 δάμναται· οὐ γὰρ ἔχω χλαῖναν. παρὰ μ' ἤπαφε δαίμων
 οἰοχίτων' ἔμεναι· νῦν δ' οὐκέτι φρικτὰ πέλονται·
 ὥς ἐφάμην, ὁ δ' ἔπειτα νόον σχέθε τόνδ' ἐνὶ θυμῷ, 490
 οἷος κείνος ἔην βουλευέμεν ἥδ' ἐ μάχεσθαι·
 φθνεγζόμενος δ' ὀλίγη ὀπί με πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 ,σίγα νῦν, μή τίς σευ Ἀχαιῶν ἄλλος ἀκούσῃ·
 ἦ καὶ ἐπ' ἀγκῶνος κεφαλὴν σχέθεν εἶπέ τε μῦθον·
 ,κλῦτε, φίλοι· θεῖός μοι ἐνὺπνιον ἦλθεν ὄνειρος. 495
 λίην γὰρ νηῶν ἐκάς ἦλθομεν· ἀλλὰ τις εἴη
 εἰπεῖν Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,
 εἰ πλέονας παρὰ ναῦφιν ἐποτρύνειε νέεσθαι·
 ὥς ἔφατ', ὥρτο δ' ἔπειτα Θόας Ἀνδραίμονος υἱὸς
 καρπαλίμως, ἀπὸ δὲ χλαῖναν βάλε φοινικόεσσαν, 500
 βῆ δὲ θέειν ἐπὶ νῆας. ἐγὼ δ' ἐνὶ εἵματι κείνου
 κείμεν ἀσπασίως, φάε δὲ χρυσόθρονος Ἥώς,
 ὥς νῦν ἡβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη.

ἡμεῖς μὲν περὶ ἄστου κατὰ θωπῆια πυκνά,
 ἂν δόνακας καὶ ἔλος, ὑπὸ τεύχεσι πεπτηῶτες
 κείμεθα, νύξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ Βορέας πεσόντος, 475
 πηγυλῖς· αὐτὰρ ὑπερθε χιῶν γένετ' ἥρτε πάχνη,
 ψυχρή, καὶ σακέεσσι περιτρέφετο κρύσταλλος.
 ἐνθ' ἄλλοι πάντες χλαῖνας ἔχον ἠδὲ χιτῶνας,
 εὔδον δ' εὐκηλοὶ, σάκεσιν ἐλλυμένοι ὄμους·
 αὐτὰρ ἐγὼ χλαῖναν μὲν ἰὼν ἐτάροισιν ἔλειπον 480
 ἀφραδίης, ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ῥιγώσμεν ἔμπης,
 ἀλλ' ἐπόμην σάκος οἶον ἔχων καὶ ζῶμα φαεινόν.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ' ἄστροα βεβήρειν,
 καὶ τότε· ἐγὼν Ὀδυσῆα προσηύδων ἐγγυὺς ἐόντα
 ἀγκῶνι νύξας· ὁ δ' ἄρ' ἔμμαπέως ὑπάκουσεν· 485
 ,διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 οὗ τοι ἔτι ζωοῖσι μετέσσομαι, ἀλλὰ με χεῖμα
 δάμναται· οὐ γὰρ ἔχω χλαῖναν. παρὰ μ' ἤπαφε δαίμων
 οἰοχίτων' ἔμναι· νῦν δ' οὐκέτι φρυγὰ πέλονται·
 ὥς ἐφάμην, ὁ δ' ἔπειτα νόον σχέθε τόνδ' ἐνὶ θυμῷ, 490
 οἷος κεῖνος ἔην βουλευόμεν ἠδὲ μάχεσθαι·
 φθιγενξάμενος δ' ὀλίγη ὀπί με πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 ,σίγα νῦν, μή τίς σευ Ἀχαιῶν ἄλλος ἀκούσῃ·
 ἦ καὶ ἐπ' ἀγκῶνος κεφαλὴν σχέθεν εἰπέ τε μῦθον·
 ,κλυτε, φίλοι· θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος. 495
 λίην γὰρ νηῶν ἑκὰς ἦλθομεν· ἀλλὰ τις εἴη
 εἰπεῖν Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,
 εἰ πλέοντας παρὰ ναῦφιν ἐποτρύνειε νέεσθαι·
 ὥς ἔφατ', ὥρτο δ' ἔπειτα Θόας Ἀνδραίμονος υἱὸς
 καρπαλίμως, ἀπὸ δὲ χλαῖναν βάλε φοινικέσσαν, 500
 βῆ δὲ θέειν ἐπὶ νῆας. ἐγὼ δ' ἐνὶ εἵματι κείνου
 κείμεν ἄσπασίως, φάς δὲ χρυσόθρονος Ἥως,
 ὥς νῦν ἠβώοιμι, βῆτε τέ μοι ἔμπεδος εἴη.

[δοίη κέν τις χλαῖναν ἐνὶ σταθμοῖσι σφυορβῶν,
ἀμφοτέρον, φιλότῃ καὶ αἰδοῖ φωτὸς ἔηος·
νῦν δέ μ' ἀτιμάζουσι κακὰ χροῖ εἵματ' ἔχοντα.]“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Ἑύμαιε συβώτα·
,,ὦ γέρον, αἶνος μὲν τοι ἀμύμων, δν κατέλεξας,
οὐδέ τί πω παρὰ μοῖραν ἔπος νηκερδὲς ἔειπες·
τῷ οὔτ' ἐσθ' ἦτος δευήσσαι οὔτε τευ ἄλλου,
ὦν ἐπέοιχ' ἰκέτην ταλαπείριον ἀντιάσαντα,
νῦν ἅτὰρ ἡῶθέν γε τὰ σὰ ῥάκεα δνοπαλίξεις.
οὐ γὰρ πολλαὶ χλαῖναι ἐπημοιβοὶ τε χιτῶνες
ἐνθάδε ἔννυσθαι, μία δ' οἷα φωτὶ ἐκάστω.
[αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
αὐτὸς τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα δώσει,
πέμψει δ' ὅππῃ σε καρδίῃ θυμός τε καλεῖται.]“

ὥς εἰπὼν ἀνόρουσε, τίθει δ' ἄρα οἱ πυρὸς ἐγγὺς
εὐνήν, ἐν δ' οἷον τε καὶ αἰγῶν δέρματ' ἔβαλλεν.
ἔνθ' Ὀδυσσεὺς κατέλεκτ' ἐπὶ δὲ χλαῖναν βάλεν αὐτῷ
πυκνὴν καὶ μεγάλην, ἣ οἱ παρεκέσκειτ' ἀμοιβάς,
ἔννυσθαι, ὅτε τις χειμῶν ἐκπαγλὸς ὄροιτο.

ὥς δ' ὁ μὲν ἐνθ' Ὀδυσσεὺς κοιμήσατο, τοὶ δὲ παρ' αὐτὸν
ἄνδρες κοιμήσαντο νηνίαι· οὐδὲ συβώτῃ
ἦνδανεν αὐτόθι κοῖτος, ὧν ἅπο κοιμηθῆναι.
ἀλλ' ὃ γ' ἄρ' ἔξω ἰὼν ὠπλίζετο· χαῖρε δ' Ὀδυσσεύς,
ὅτι ῥά οἱ βιότου περικήδετο νόσφιν ἐόντος.
πρῶτον μὲν ξίφος ὄξυ περὶ στιβαροῖς βάλετ' ὅμοις,
ἀμφὶ δὲ χλαῖναν ἐέσσατ' ἀλεξάνεμον, μάλα πυκνήν,
ἀν δὲ νάκην ἔλετ' αἰγὸς εὐτρεφέος μεγάλου,
εἵλετο δ' ὄξυν ἄκοντα, κοινῶν ἄλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν.
βῆ δ' ἵμεναι κείων, ὅθι περ σύες ἀργιόδοντες
πέτρῃ ὑπο γλαφυρῇ εὐδον, Βορέω ὑπ' ἰωγῇ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο.

Τηλεμάχου πρὸς Εὐμαιοὺς ἀφιξίς.

ἥ δ' εἰς εὐρύχορον Λακεδαίμονα Παλλὰς Ἀθήνη
 ᾤχετ' Ὀδυσσεὺς μεγαθύμου φαίδιμον υἱὸν
 νόστον ὑπομήσουσα καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
 εὔρε δὲ Τηλέμαχον καὶ Νέστορος ἀγλαὸν υἱὸν
 εὖδοντ' ἐν προδόμῳ Μενελάου κυδαλίμοιο, 5
 ἦ τοι Νεστορίδην μαλακῶ δεδμημένον ὕπνω,
 Τηλέμαχον δ' οὐχ ὕπνος ἔχε γλυκύς, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
 νύκτα δι' ἀμβροσίην μελεδήματα πατρὸς ἔγειρεν.
 ἀγχοῦ δ' ἵσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 „Τηλέμαχ', οὐκέτι καλὰ δόμων ἄπο τῆλ' ἀλάλησαι, 10
 ἥματά τε προλιπὼν ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισιν
 ὕτω ὑπερφιάλους· μή τοι κατὰ πάντα φάγωσιν
 κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ τηϋσίην ὁδὸν ἔλθῃς.
 ἀλλ' ὀτρυνε τάχιστα βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον
 τεμπέμεν, ὅφρ' ἔτι οἴκοι ἀμύμονα μητέρα τέτμῃς. 15
 ἦδη γάρ ῥα πατὴρ τε κασίγνητοί τε κέλονται
 Εὐρυμάχῳ γήμασθαι· ὁ γὰρ περιβάλλει ἅπαντας
 μνηστῆρας δῶροισι καὶ ἐξώφελλεν ἔεδνα·
 μή νύ τι σεῦ ἀέκητι δόμων ἐκ κτήμα φέρηται.
 οἶσθα γάρ, οἷος θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γυναικός· 20
 κείνου βούλεται οἶκον ὀφέλλειν, ὅς κεν ὀπύῃ,
 παίδων δὲ προτέρων καὶ κουριδίῳ φίλοιῳ
 οὐκέτι μέμνηται τεθνηότος οὐδὲ μεταλλᾷ.
 ἀλλὰ σὺ γ' ἔλθὼν αὐτὸς ἐπιτρέψῃς ἕκαστα
 δμῳάων ἧ τίς τοι ἀρίστη φαίνεται εἶναι, 25
 εἰς ὃ κέ τοι φήγῃσι θεοὶ κυδρὴν παράκοιτιν.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο.

Τηλεμάχου πρὸς Εὐμαίον ἀφιξίς.

ἦ δ' εἰς εὐρύχορον Λακεδαίμονα Παλλὰς Ἀθήνη
 ὥχεται Ὀδυσσῆος μεγαθύμου φαίδιμον υἱὸν
 νόστου ὑπομνήσουσα καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
 εὔρε δὲ Τηλέμαχον καὶ Νέστορος ἀγλαὸν υἱὸν
 εὔδοντ' ἐν προδόμῳ Μενέλαου κυδαλίμοιο, 5
 ἦ τοι Νεστορίδην μαλακῷ δεδμημένον ὕπνῳ,
 Τηλέμαχον δ' οὐχ ὕπνος ἔχε γλυκύς, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
 νύκτα δι' ἀμβροσίην μελεδήματα πατρὸς ἔγειρεν.
 ἀγχοῦ δ' ἵσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 „Τηλέμαχ', οὐκέτι καλὰ δόμων ἅπο τῆλ' ἀλάλησαι, 10
 ἥματά τε προλιπὼν ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισιν
 ὕτω ὑπερφιάλους· μή τοι κατὰ πάντα φάγωσιν
 κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ τηϋσίην ὁδὸν ἔλθῃς.
 ἀλλ' ὅτρυνε τάχιστα βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον
 τεμπέμεν, ὅφρ' ἔτι οἴκοι ἀμύμονα μητέρα τέμῃς. 15
 ἦδη γάρ ῥα πατήρ τε κασίγνητοί τε κέλονται
 Εὐρυμάχῳ γήμασθαι· ὁ γὰρ περιβάλλει ἅπαντας
 μνηστῆρας δώροισι καὶ ἐξώφελλεν ἔεδνα·
 μή νύ τι σεῦ ἀέκητι δόμων ἐκ κτῆμα φέρηται.
 εἰσθα γάρ, οἷος θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γυναικός· 20
 κείνου βούλεται οἶκον ὀφέλλειν, ὅς κεν ὀπυίῃ,
 παίδων δὲ προτέρων καὶ κουριδίῳ φίλοιο
 οὐκέτι μέμνηται τεθνηὸς οὐδὲ μεταλλᾷ.
 ἀλλὰ σὺ γ' ἔλθὼν αὐτὸς ἐπιτρέψειας ἕκαστα
 δμῳάων ἧ τίς τοι ἀρίστη φαίνεται εἶναι, 25
 εἰς ὃ καὶ τοι φήνωσι θεοὶ κυδρὴν παράκοιτιν.

- ἄλλο δέ τοί τι ἔπος ἔρέω, σὺ δὲ σύνθεο θυμῷ.
 μνηστήρων σ' ἐπιτηδὲς ἀριστῆες λοχόωσιν
 ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης,
 ἴεμενοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι. 30
 ἀλλὰ τὰ γ' οὐκ οἶω· πρὶν καί τινα γαῖα καθέξει
 ἀνδρῶν μνηστήρων, οἳ τοι βίοτον κατέδουσιν.
 ἀλλὰ ἐκάς νήσων ἀπέχριν εὐεργέα νῆα,
 νυκτὶ δ' ὁμῶς πλείειν· πέμπει δέ τοι οὔρον ὅπισθεν
 ἀθανάτων ὅς τις σε φυλάσσει τε δρύεται τε. 35
 αὐτὰρ ἐπὴν πρώτην ἀκτὴν Ἰθάκης ἀφίκηαι,
 νῆα μὲν ἐς πόλιν ὀτρῦναι καὶ πάντας ἐταίρους,
 αὐτὸς δὲ πρῶτιστα συβώτην εἰσαφικέσθαι,
 ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος, ὁμῶς δέ τοι ἥπια οἶδεν.
 ἐνθα δὲ νύκτ' ἄεσαι τὸν δ' ὀτρῦναι πόλιν εἴσω 40
 ἀγγελίην ἔρεοντα περίφρονι Πηνελοπείῃ,
 οὐνεκά οἱ σῶς ἔσσι καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλουθας.“
 ἦ μὲν ἄρ' ὥς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὀλυμπον,
 αὐτὰρ ὁ Νεστορίδην ἐξ ἡδέος ὕπνου ἔγειρεν
 [λάξ ποδὶ κινήσας, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν]. 45
 „ἔγρεο, Νεστορίδη Πεισίστρατε, μώνυχας ἵππους
 ξεῦξον ὑφ' ἄρματ' ἄγων, ὅφρα πρήσσωμεν ὁδοῖο.“
 τὸν δ' αὖ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἀντίον ἠΐδα·
 „Τηλέμαχ', οὐ πῶς ἔστιν ἐπειγομένους περ ὁδοῖο
 νύκτα διὰ δνοφερὴν ἐλάαν· τάχα δ' ἔσσεται ἡώς. 50
 ἀλλὰ μὲν', εἰς ὃ κε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια θείῃ
 ἥρως Ἀτρεΐδης, δουρικλειτὸς Μενέλαος,
 καὶ μύθοις ἀγανοῖσι παραυδήσας ἀποπέμψῃ·
 τοῦ γάρ τε ξείνος μιμνήσκειται ἤματα πάντα
 ἀνδρὸς ξεινοδόκου, ὅς κεν φιλότῃτα παράσχη.“ 55
 ὥς ἔφατ', αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἦλυνθεν Ἥως.
 ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,

ἀνστὰς ἐξ εὐνῆς, Ἑλένης πάρα καλλικόμοιο.
 τὸν δ' ὥς οὖν ἐνόησεν Ὀδυσσεύς φίλος υἱὸς
 σπερχόμενός ῥα χιτῶνα περὶ χροῖ σιγαλόεντα 60
 δύνεν καὶ μέγα φᾶρος ἐπὶ στιβαροῖς βάλετ' ὅμοις
 ἥρωες, βῆ δὲ θύραζε, παριστάμενος δὲ προσηύδα
 [Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσεύς θεῖοιο].
 „Ἀτρεΐδῃ Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
 ἤδη νῦν μ' ἀπόπεμπε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν 55
 ἤδη γάρ μοι θυμὸς ἐέλδεται οἴκαδ' ἰκέσθαι.“
 τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα βοῆν ἀγαθὸς Μενέλαος·
 „Τηλέμαχ', οὐ τί σ' ἐγὼ γε πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐρύξω
 ἴεμενον νόστοιο· νημεσσωμαι δὲ καὶ ἄλλω 70
 ἀνδρὶ ξεινοδόκῳ, ὅς κ' ἔξοχα μὲν φιλέησιν,
 ἔξοχα δ' ἐχθαίρησιν· ἀμείνω δ' αἷσιμα πάντα.
 ἴσόν τοι κακὸν ἐσθ', ὅς τ' οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι
 ξείνον ἐποτρύνει καὶ ὅς ἐσσύμενον κατερύκει.
 [χρὴ ξείνον παρεόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν.]
 ἀλλὰ μὲν', εἰς ὃ κε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια θείω 75
 καλὰ, σὺ δ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς, εἵπω δὲ γυναιξὶν
 δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἄλις ἔνδον ἐόντων.
 ἀμφοτέρων, κῦδός τε καὶ ἀγλαΐη, καὶ ὄνειαρ,
 δειπνήσαντας ἔμεν πολλὴν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
 εἰ δ' ἐθέλεις τραφῆναι ἂν Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος, 80
 ὄφρα τοι αὐτὸς ἔπωμαι, ὑποζεύξω δέ τοι ἵππους,
 ἅσπερ δ' ἀνθρώπων ἡγήσομαι· οὐδέ τις ἡμέας
 αὐτως ἀπέμψει, δώσει δέ τι ἔν γε φέρεσθαι,
 ἥε τινα τριπόδων ἐυχάλικων ἥε λεβήτων
 ἥε δού' ἡμιόνους ἥε χρύσειον ἄλεισον.“ 85
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦδ' α·
 „Ἀτρεΐδῃ Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
 βούλομαι ἤδη νεῖσθαι ἐφ' ἡμέτερ'· οὐ γὰρ ὀπίσθιν

ἀνστὰς ἔξ εὐνῆς, Ἑλένης πάρα καλλικόμοιο.

τὸν δ' ὥς οὖν ἐνόησεν Ὀδυσσεύς φίλος υἱός
σπερχόμενός ῥα χιτῶνα περὶ χροῖ σιγαλόντα 60
δύνεν καὶ μέγα φᾶρος ἐπὶ στιβαροῖς βάλετ' ὥμοις
ἥρως, βῆ δὲ θύραζε, παριστάμενος δὲ προσηύδα
[Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσεύς θεῖοιο].

„Ἀτρεΐδῃ Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
ἤδη νῦν μ' ἀπόπεμπε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν 65
ἤδη γάρ μοι θυμὸς ἐέλδεται οἴκαδ' ἰκέσθαι.“

τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
„Τηλέμαχ', οὐ τί σ' ἐγὼ γε πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐρύξω
ἴεμενον νόστοιο· νεμεσῶμαι δὲ καὶ ἄλλω 70
ἀνδρὶ ξεινοδόκῳ, ὅς κ' ἔξοχα μὲν φιλήσιν,
ἔξοχα δ' ἐχθαίρῃσιν· ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα.
ἴσόν τοι κακὸν ἐσθί', ὅς τ' οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι
ξεῖνον ἐποτρύνει καὶ ὅς ἐσσύμενον κατερύκει.

[χρὴ ξεῖνον παρεόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν.]
ἀλλὰ μὲν, εἰς ὃ καὶ δῶρα φέρων ἐπιδίφρα θεῖω 75
καλᾷ, σὺ δ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς, εἶπω δὲ γυναιξὶν
δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἅλῃς ἐνδον ἐόντων.
ἀμφοτέρων, κῦδός τε καὶ ἀγλαΐη, καὶ ὄνειαρ,
δειπνήσαντας ἵμεν πολλὴν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
εἰ δ' ἐθέλεις τραφῆναι ἀν' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος, 80
ὄφρα τοι αὐτὸς ἔπωμαι, ὑποξεύξω δέ τοι ἵππους,
ἄστεα δ' ἀνθρώπων ἡγήσομαι· οὐδέ τις ἡμέας
αὐτῶς ἀπέμψει, δώσει δέ τι ἐν γε φέρεσθαι,
ἥε τινα τριπόδων ἐυχάλικων ἥε λεβήτων
ἥε δὴ ἡμιόνους ἥε χρύσειον ἄλῃσον.“ 85

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦνδ'·
„Ἀτρεΐδῃ Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
βούλομαι ἤδη νεῖσθαι ἐφ' ἡμέτερ'· οὐ γὰρ ὀπισθεν

οὔρον ἰὼν κατέλειπον ἐπὶ κτεάτεσσιν ἑμοῖσιν·
 μὴ πατέρ' ἀντίθεον διζήμενος αὐτὸς ὄλωμαι, 90
 ἢ τί μοι ἐκ μεγάρων κειμήλιον ἐσθλὸν ὀληται."

αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε βοῇν ἀγαθὸς Μενέλαος,
 αὐτίκ' ἄρ' ἦ ἀλόχῳ ἡδὲ δμῳῇσι κέλευσεν
 δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυχεῖν ἄλις ἔνδον ἐόντων.

ἀγχίμολον δέ οἱ ἦλθε Βοηθοῖδης Ἑτεωνεύς, 95
 ἀνστάς ἐξ εὐνῆς, ἐπεὶ οὐ πολὺ ναῖεν ἀπ' αὐτοῦ·
 τὸν πῦρ κῆαι ἄνωγε βοῇν ἀγαθὸς Μενέλαος
 ὀπτῆσαι τε κρεῶν· ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἀπίθησεν ἀκούσας.

αὐτὸς δ' ἐς θάλαμον κατεβήσето κηῶεντα,
 οὐκ οἷος, ἅμα τῷ γ' Ἑλένη κίε καὶ Μεγαπένθης. 100

ἄλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκαν', ὅθι οἱ κειμήλια κεῖτο,
 Ἄτρεΐδης μὲν ἔπειτα δέπας λάβεν ἀμφικύπελλον,
 υἱὸν δὲ κρητῆρα φέρειν Μεγαπένθε' ἄνωγεν
 ἀργύρεον. Ἑλένη δὲ παρίστατο φωριαμοῖσιν,
 ἐνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, οὓς κάμεν αὐτῇ. 105

τῶν ἐν' αἰεραμένη Ἑλένη φέρε, δῖα γυναικῶν,
 ὃς κάλλιστος ἔην ποικίλμασιν ἡδὲ μέγιστος,
 ἀσθῆρ δ' ὡς ἀπέλαμπεν· ἔκειτο δὲ νεῖατος ἄλλων.
 βᾶν δ' ἵεναι προτέρω διὰ δώματα, εἶος ἵκοντο
 Τηλέμαχον· τὸν δὲ προσέφη ξανθὸς Μενέλαος· 110

„Τηλέμαχ', ἦ τοι νόστον, ὅπως φρεσὶ σῆσι μενοινᾷς,
 ὥς τοι Ζεὺς τελέσειεν, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης·
 δώρων δ', ὅσος ἐν ἑμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
 δώσω, ὃ κάλλιστον καὶ τιμηστάτον ἐστίν·
 δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ 115

ἔστιν ἅπας, χρυσῷ δ' ἐπὶ χεῖλεα κεκράανται,
 ἔργον δ' Ἡφαίστοιο. πόρον δέ ἐ Φαίδιμος ἦρας,
 Σιδονίων βασιλεύς, ὅθ' ἐὸς δόμος ἀμφεκάλυψεν
 κεῖσέ με νοστήσαντα· τείν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι."

ὧς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον 120
 ἥρως Ἀτρεΐδης· ὁ δ' ἄρα κρητῆρα φασινὸν
 θῆκ' αὐτοῦ προπάρουθε φέρων κρατερὸς Μεγαπένθης,
 ἀργύρεον. Ἑλένη δὲ παρίστατο καλλιπάρης
 πέπλον ἔχουσ' ἐν χερσίν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
 „δῶρόν τοι καὶ ἐγώ, τέκνον φίλε, τοῦτο δίδωμι, 125
 μνήμ' Ἑλένης χειρῶν, πολυηράτου ἐς γάμου ὥρην,
 σῇ ἀλόχῳ φορέειν· τείως δὲ φίλῃ παρὰ μητρὶ
 κεῖσθαι ἐνὶ μεγάρῳ. σὺ δέ μοι χαίρων ἀφίκαιο
 οἶκον ἐκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.“

ὧς εἰποῦς ἐν χερσὶ τίθει, ὁ δὲ δέξατο χαίρων. 130
 καὶ τὰ μὲν ἐς πείρινθα τίθει Πεισίστρατος ἥρως
 δεξάμενος, καὶ πάντα ἐφ' ἠθήσατο θυμῷ·
 τοὺς δ' ἦγε πρὸς δῶμα κάρη ξανθὸς Μενέλαος.
 ἐξέστην δ' ἄρ' ἔπειτα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
 χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα 135
 καλῇ χρυσεῖῃ ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
 νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
 οὔτον δ' αἰδοίῃ ταμίῃ παρέθηκε φέρουσα·
 [εἶδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα χαρίζομένη παρεόντων.]
 παρ δὲ Βοηθοΐδης κρέα δαίετο καὶ νέμε μοίρας, 140
 οἶνοχόει δ' υἱὸς Μενελάου κυδαλίμοιο.
 οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱαλλον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 δὴ τότε Τηλέμαχος καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
 ἵππους τε ζεύγνυντ' ἀνά θ' ἄρματα ποικίλ' ἔβαινον, 145
 ἔκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου.
 τοὺς δὲ μετ' Ἀτρεΐδης ἔκιε ξανθὸς Μενέλαος
 οἶνον ἔχων ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῇφιν
 χρυσέῳ ἐν δέπαϊ, ὄφρα λείψαντε κιοίτην.
 ἐτὴ δ' ἱππων προπάρουθε, δεδισκόμενος δὲ προσηύδα 150

ὥς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον 120
 ἦρωσ Ἀτρεΐδης· ὁ δ' ἄρα κρητῆρα φασινὸν
 θῆκ' αὐτοῦ προπάρουθε φέρων κρατερός Μεγαπένθης,
 ἀργύρεον. Ἑλένη δὲ παρίστατο καλλιπάρης
 πέπλον ἔχουσ' ἐν χερσίν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
 „δῶρόν τοι καὶ ἐγώ, τέκνον φίλε, τοῦτο δίδωμι, 125
 μνήμ' Ἑλένης χειρῶν, πολυηράτου ἔς γάμου ὥρην,
 σῇ ἀλόχῳ φορέειν· τείως δὲ φίλῃ παρὰ μητρὶ
 κεῖσθαι ἐνὶ μεγάρῳ. σὺ δέ μοι χαίρων ἀφίκιοι
 οἶκον ἐυκτίμενον καὶ σὴν ἔς πατρίδα γαῖαν.“

ὥς εἰποῦς' ἐν χερσὶ τίθει, ὁ δὲ δέξατο χαίρων. 130
 καὶ τὰ μὲν ἔς πείρινθα τίθει Πεισίστρατος ἦρωσ
 δεξάμενος, καὶ πάντα ἐῷ θηήσατο θυμῷ·
 τοὺς δ' ἦγε πρὸς δῶμα κάρη ξανθὸς Μενέλαος.
 ἐξέσθην δ' ἄρ' ἔπειτα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
 χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα 135
 καλῇ χρυσεῖῃ ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
 νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐπάνυσσε τράπεζαν.
 σῖτον δ' αἰδοίῃ ταμίῃ παρέθηκε φέρουσα·
 [εἶδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα χαριζομένη παρεόντων.]
 παρ δὲ Βοηθοΐδης κρέα daίετο καὶ νέμε μοίρας, 140
 οἶνοχόει δ' υἱὸς Μενελάου κυδαλίμοιο.
 οἱ δ' ἐπ' ὀνειάθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱάλλον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 δὴ τότε Τηλέμαχος καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
 ἵππους τε ζεύγνυντ' ἀνά θ' ἄρματα ποικίλ' ἔβαινον, 145
 ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου.
 τοὺς δὲ μετ' Ἀτρεΐδης ἔκιε ξανθὸς Μενέλαος
 οἶνον ἔχων ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῇφιν
 χρυσῆφ ἐν δέπαϊ, ὅφρα λείψαντε κιοίτην.
 ἐτῇ δ' ἵππων προπάρουθε, δεδισκόμενος δὲ προσηύδα 150

„χαίρετον, ὦ κούρω, καὶ Νέστορι ποιμένι λαῶν
εἰπεῖν· ἧ γὰρ ἐμοί γε πατὴρ ὧς ἥπιος ἦεν,
εἶος ἐνὶ Τροίῃ πολεμίζομεν υἱες Ἀχαιῶν.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽δα·
„καὶ λίην κείνῳ γε, διοτρεφές, ὧς ἀγορευεῖς,
πάντα τάδ' ἐλθόντες καταλέξομεν· αἶψά γὰρ ἐγὼν ὧς
νοστήσας Ἰθάκηνδε, κυχὼν Ὀδυσῆ' ἐνὶ οἴκῳ
εἵποισι, ὧς παρὰ σείῳ τυχὼν φιλότῃτος ἀπάσης
ἔρχομαι, αὐτὰρ ἄγω κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλά.“

ὧς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις,
αἰετὸς ἀργὴν χῆνα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον,
ἥμερον ἐξ αὐλῆς· οἱ δ' ἰύζοντες ἔποντο
ἄνδρες ἠδὲ γυναικες· ὁ δὲ σφισιν ἐγγύθεν ἐλθὼν
δεξιὸς ἦιξε πρόσθ' ἱππων. οἱ δὲ ἰδόντες
γῆθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη.

τοῖσι δὲ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἤρχετο μύθων·
„φράζεο δῆ, Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
ἧ νῶϊν τόδ' ἔφηνε θεὸς τέρας ἦε σοὶ αὐτῷ.“

ὧς φάτο, μερμήριξε δ' ἀρηίφιλος Μενέλαος,
ὅπως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποκρίναιτο νοήσας.
τὸν δ' Ἑλένη τανύπεπλος ὑποφθαμένη φάτο μῦθον·
„κλυτέ μεν, αὐτὰρ ἐγὼ μαντεύσομαι, ὧς ἐνὶ θυμῷ
ἀθάνατοι βάλλουσι καὶ ὧς τελέεσθαι οἶω.
ὧς ὅδε χῆν' ἤρπαξ' ἀτιταλλομένην ἐνὶ οἴκῳ,
ἐλθὼν ἐξ ὄρεος, ὅθι οἱ γενεή τε τόκος τε,
ὧς Ὀδυσσεὺς κακὰ πολλὰ παθὼν καὶ πόλλ' ἐπαληθεῖς
οἴκαδε νοστήσει καὶ τίσεται· ἦε καὶ ἤδη
οἴκοι, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύει.“

τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πυπνυμένος ἀντίον ἦ᾽δα·
„οὔτω νῦν Ζεὺς θείῃ, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρῃς·
τῷ κέν τοι καὶ κεῖθι θεῷ ὧς εὐχετοφύμην.“

ἦ καὶ ἔφ' ἵππουν μάστιν βάλεν· οἱ δὲ μάλ' ὄνα
 ἤξαν πεδίονδε διὰ πτόλιος μεμαῶτες,
 οἱ δὲ πανημέριοι σείον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες.
 δύσετό τ' ἥελιος σκιάωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί, 185
 ἐς Φηράς δ' ἵκοντο Διοκλῆος ποτὶ δῶμα,
 υἱέος Ὀρτιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
 ἔνθα δὲ νύκτ' ἄεσαν, ὃ δὲ τοῖς παρ' ξείνια θῆκεν.
 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 ἵππους τε ζεύγνυντ' ἀνά θ' ἄρματα ποικίλ' ἔβαινον, 190
 ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου.
 μάστιξεν δ' ἔλααν, τῷ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην.
 αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκοντο Πύλου αἰπὺ πτολίεθρον·
 καὶ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστορος υἱόν·
 „Νεστορίδη, πῶς κέν μοι ὑποσχόμενος τελέσειας 195
 μῦθον ἔμῳ; ξεῖνοι δὲ διαμπερὲς εὐχόμεθ' εἶναι
 ἐκ πατέρων φιλότιτος, ἅτὰρ καὶ ὁμήλικές εἰμεν·
 ἦδε δ' ὁδὸς καὶ μᾶλλον ὁμοφροσύνῃσιν ἐνήσει.
 μή με παρεῖς ἄγε νῆα, διοτρεφές, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ,
 μή μ' ὁ γέρων ἄέκοντα κατάσχη ᾧ ἐνὶ οἴκῳ 200
 ἴεμενος φιλέειν, ἐμὲ δὲ χρεὼ θιάσσον ἱκέσθαι.“
 ὣς φάτο, Νεστορίδης δ' ἄρ' ἔῳ συμφράσσατο θυμῷ,
 ὅπως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποσχόμενος τελέσειεν.
 ὦδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι·
 στρέψ' ἵππους ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θίνα θαλάσσης, 205
 νῆι δ' ἐνὶ πρυμνῇ ἑξαίνυτο κάλλιμα δῶρα,
 ἐσθῆτα χρυσόν τε, τά οἱ Μενέλαος ἔδωκεν·
 καὶ μιν ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „σπουδῇ νῦν ἀνάβαινε κέλευέ τε πάντας ἐταίρους,
 πρὶν ἐμὲ οἴκαδ' ἱκέσθαι ἀπαγγεῖλαί τε γέροντι 210
 εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν
 οἷος ἐκείνου θυμὸς ὑπέρβιος, οὗ σε μεθήσει,

ἀλλ' αὐτὸς καλέων δεῦρ' εἴσεται, οὐδὲ ἔφημι
ἄψ' ἵεναι κενόν· μάλα γὰρ κεχολώσεται ἔμπης."

ὧς ἄρα φωνήσας ἔλασεν καλλίτριχας ἵππους 215

ἄψ' Πυλίων εἰς ἄστυ, θοῶς δ' ἄρα δώμαθ' ἔκτανεν.

Τηλέμαχος δ' ἐτάροισιν ἐποτρύννας ἐκέλευσεν·

„ἔγκοσμεῖτε τὰ τεύχε', ἐταῖροι, νηὶ μελαίνῃ,

αὐτοὶ τ' ἀμβαίνωμεν, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο."

ὧς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἡδὲ πίθοντο, 220

αἶψα δ' ἄρ' εἰσβαῖνον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθίζον.

ἦ τοι ὁ μὲν τὰ πονεῖτο καὶ εὖχετο, θύε δ' Ἀθήνη

νηὶ παρὰ προνυῆ· σχεδόθεν δέ οἱ ἦλυθεν ἀνὴρ

τηλεδαπός, φεύγων ἔξ' Ἄργεος ἄνδρας κατακτάς, 225

μάντις· ἀτὰρ γενεήν γε Μελάμποδος ἔκγονος ἦεν,

ὃς πρὶν μὲν ποτ' ἔναιε Πύλῳ ἔνι, μητέρι μῆλων,

ἀφνειὸς Πυλίοισι μέγ' ἔξοχα δώματα ναίων·

δὴ τότε γ' ἄλλων δῆμον ἀφίκετο, πατρίδα φεύγων

Νηλέα τε μεγάρυμον, ἀγαυότατον ζώντων,

ὃς οἱ χρήματα πολλὰ τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν 230

εἶχε βίη. ὁ δὲ τέως μὲν ἐνὶ μεγάροις Φυλάκιο

δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ δέδετο κρατέρ' ἄλγεα πάσχων

εἵνεκα Νηλῆος κούρης ἄτης τε βαρείης,

τήν οἱ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεά, δασπλήτης ἐρινύς.

ἀλλ' ὁ μὲν ἔκφυγε κῆρα καὶ ἤλασε βοῦς ἐριμύκους 235

ἔς Πύλον ἐκ Φυλάκης καὶ ἐτίσατο ἔργον αἰεὶς

ἀντίθεον Νηλῆα, κασιγνήτῳ δὲ γυναῖκα

ἠγάγετο πρὸς δώμαθ'· ὁ δ' ἄλλων ἵκετο δῆμον,

Ἄργος ἔς ἱππόβοτον· τόθι γάρ νύ οἱ αἴσιμον ἦεν

ναίεσθαι πολλοῖσιν ἀνάσσοντ' Ἀργείοισιν. 240

ἔνθα δ' ἔγημε γυναῖκα καὶ ὑπερεφές θέτο δῶμα,

γείνατο δ' Ἀντιφάτην καὶ Μάντιον, νῆε κραταίω·

Ἀντιφάτης μὲν τίκεν Οἰκλῆα μεγάρυμον,

- αὐτὰρ Ὀυκλείης λαοσσόον Ἀμφιάραον,
 ὃν περὶ κῆρι φίλει Ζεὺς τ' αἰγίοχος καὶ Ἀπόλλων 245
 παντοίην φιλότῃ· οὐδ' ἔκετο γήραος οὐδόν,
 ἄλλ' ὄλετ' ἐν Θήβῃσι γυναιῶν εἵνεκα δώρων.
 τοῦ δ' υἱεῖς ἐγένοντ' Ἀλκμάων Ἀμφίλοχός τε.
 Μάντιος αὖ τέκετο Πολυφειδέα τε Κλεῖτόν τε·
 ἄλλ' ἣ τοι Κλεῖτον χρυσόθρονος ἥρπασεν Ἥως 250
 κάλλεος εἵνεκα οἴο, ἔνν' ἀθανάτοισι μετείῃ·
 αὐτὰρ ὑπέρθυμον Πολυφειδέα μάντιν Ἀπόλλων
 θῆκε βροτῶν ὅχ' ἄριστον, ἐπεὶ θάνεν Ἀμφιάραος.
 ὅς ῥ' Ὑπερησίηνδ' ἀπενάσσατο πατρὶ χολωθείς,
 ἔνθ' ὃ γε ναιετάων μαντεύετο πᾶσι βροτοῖσιν. 255
 τοῦ μὲν ἄρ' υἱὸς ἐπῆλθε, Θεοκλύμενος δ' ὄνομ' ἦεν,
 ὃς τότε Τηλεμάχου πέλας ἵστατο. τὸν δὲ κίχανεν
 σπένδοντ' εὐχόμενόν τε θοῇ παρὰ νηὶ μελαίνῃ,
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „ὦ φίλ', ἐπεὶ σε θύοντα κεχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ, 260
 λίσσομ' ὑπὲρ θυέων καὶ δαίμονος, αὐτὰρ ἔπειτα
 σῆς τ' αὐτοῦ κεφαλῆς καὶ ἐταίρων, οἳ τοι ἔπονται,
 εἰπέ μοι εἰρομένῳ νημερτέα, μῆδ' ἐπικεύσῃς·
 τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἦδὲ τοκῆες;“
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦυδα· 265
 „τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
 ἐξ Ἰθάκης γένος εἰμί, πατήρ δέ μοί ἐστιν Ὀδυσσεύς,
 εἴ ποτ' ἔην· νῦν δ' ἤδη ἀπέφθιτο λυγρὸν ὄλεθρον.
 τοῦνεκα νῦν ἐτάρους τε λαβὼν καὶ νῆα μέλαιναν
 ἦλθον πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο.“ 270
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
 „οὔτω τοι καὶ ἐγὼν ἐκ πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς
 ἔμφυλον· πολλοὶ δὲ κασίγνητοί τε ἔται - τε
 Ἄργος ἀν' ἱππόβοτον, μέγα δὲ κρατέουσιν Ἀχαιῶν·

τῶν ὑπαλευόμενος θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν 275
φεύγω, ἐπεὶ νύ μοι αἴσα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι.
ἀλλὰ με νηὸς ἔφερσαι, ἐπεὶ σε φυγὼν ἰκέτευσα,
μή με κατακτείνωσι· διωκόμεναι γὰρ οἶω.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα· 280
„οὐ μὲν δὴ σ' ἐθελοντά γ' ἀπώσω νηὸς εἴσης,
ἀλλ' ἔπευ· αὐτὰρ κεῖθι φιλήσεται, οἷά κ' ἔχωμεν.“

ὥς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος,
καὶ τό γ' ἐπ' ἱκριόφιν τάνυσεν νεὸς ἀμφιερίσης· 285
ἂν δὲ καὶ αὐτὸς νηὸς ἐβήσето ποντοπόροιο,
ἐν πρύμνῃ δ' ἄρ' ἔπειτα καθέζετο, παρ δὲ οἱ αὐτῷ
εἶσε Θεοκλύμενον· τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.

Τηλέμαχος δ' ἐτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν 290
ὀπλων ἄπτεσθαι· τοὶ δ' ἐσσυμένως ἐπίθοντο.
ἱστὸν δ' εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης
στήσαν ἀείραντες, κατὰ δὲ προτόνοισιν ἔδησαν,
ἔλκον δ' ἱστία λευκὰ εὐστρέπτοισι βοεῦσιν.

τοῖσιν δ' ἵκμενον οὔρον ἱεὶ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
λάβρον ἐπαιγίζοντα δι' αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα 295
νηὺς ἀνύσειε θέουσα θαλάσσης ἄλμυρον ὕδωρ.
[βὰν δὲ παρὰ Κρουνούς καὶ Χαλκίδα καλλιρέεθρον.]

δύσετό τ' ἠέλιος σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγνυαί,
ἦ δὲ Φεᾶς ἐπέβαλλεν ἐπειγομένη Διὸς οὔρω,
ἦδὲ παρ' Ἥλιδα διᾶν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί· 300
ἐνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπρόεηκε βοῶσιν,
ὀρμαίνων, ἥ κεν θάνατον φύγοι ἥ κεν ἄλῳγ.

τῷ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσσεὺς καὶ δῖος ὕφορβος 305
δορπείτην· παρὰ δὲ σφιν ἐδόρπεον ἄνδρες ἄλλοι.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
τοῖς δ' Ὀδυσσεὺς μετέειπε συβώτεω πειρηγίζων,
ἥ μιν ἔτ' ἐγδυνέως φώεοι μείναι τε κελεύοι

αὐτοῦ ἐνὶ σταθμῷ, ἣ ὀτρύνειε πόλινδε·
 ,κέκλυθι νῦν, Ἑύμαιε καὶ ἄλλοι πάντες ἐταῖροι.
 ἦ ὦθιν προτὶ ἄστν λιλαίομαι ἀπονέεσθαι
 πτωχεύσων, ἵνα μὴ σε κατατρύχω καὶ ἐταίρους.
 ἀλλὰ μοι εὖ θ' ὑπόθεν καὶ ἄμ' ἡγεμόν' ἐσθλὸν ὅπασσον, 310
 ὅς κ' με κείσ' ἀγάγῃ· κατὰ δὲ πτόλιν αὐτὸς ἀνάγκη
 πλάγξομαι, αἶ κέν τις κοτύλην καὶ πύρρον ὀρέξῃ.
 καὶ κ' ἐλθὼν πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο
 ἀγγελίην εἵπομι δαίφροσι Πηνελοπείῃ
 καὶ κε μνηστήρεσσιν ὑπερφιάλοισι μιγείην, 315
 εἴ μοι δεῖπνον δοῖεν, ὀνειάτα μυρὶ ἔχοντες·
 αἰψά κεν' εὖ δρώοιμι μετὰ σφίσιν, ἄσπ' ἐθέλοισιν
 ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καὶ μευ ἄκουσον
 Ἑρμείαιο ἔκητι διακτόρου, ὅς δ' αὖτε πάντων
 ἀνθρώπων ἔργοισι χάριν καὶ κῦδος ὀπάξει, 320
 δροητοσύνη οὐκ ἂν μοι ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος,
 πῦρ τ' εὖ νηῆσαι διὰ τε ξύλα δανὰ κεάσσαι,
 δαιτρεῦσαί τε καὶ ὀπτῆσαι καὶ οἰνοχοῆσαι,
 οἷά τε τοῖς ἀγαθοῖσι παραδρῶωσι χέρηρες·"
 τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφησ' Ἑύμαιε συβῶτα· 325
 ,,ὦ μοι, ξεῖνε τί ἦ τοι ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
 ἔπλετο; ἦ σύ γε πάγχυ λιλαίεαι αὐτόθ' ὀλέσθαι,
 εἰ δὴ μνηστήρων ἐθέλεις καταδῦναι ὄμιλον,
 τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
 οὐ τοι τοιοῖδ' εἰσὶν ὑποδρηστήρες ἐκείνων, 330
 ἀλλὰ νέοι, γλαίνας ἐν εἰμένοι ἦδ' ἐχιτῶνας,
 αἰεὶ δὲ λιπαροὶ κεφαλὰς καὶ καλὰ πρόσωπα,
 οἳ σφιν ὑποδρῶωσιν· εὐξέστοι δὲ τράπεζαι
 σίτου καὶ κρειῶν ἦδ' οἴνου βεβρίθασιν.
 ἀλλὰ μέν'· οὐ γάρ τίς τοι ἀνιᾶται παρεόντι, 335
 οὔτ' ἐγὼ οὔτε τις ἄλλος ἐταίρων. οἳ μοι ἕασιν

αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν Ὀδυσσεύος φίλος υἱός,
κεῖνός σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἔσσει,
πέμψει δ' ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει."

τὸν δ' ἡμεῖβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς· 340

„αἰδ' οὕτως, Ἐνύαιε, φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο,
ὥς ἐμοί, ὅττι μ' ἔπαυσας ἄλῃς καὶ οἰζύος αἰνῆς.
πλαγκτοσύνης δ' οὐκ ἔστι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσιν·
ἀλλ' ἔνεκ' οὐλομένης γαστρὸς κακὰ κήδε' ἔχουσιν
ἄνδρες, ὃν κεν ἱκῆται ἄλῃ καὶ πῆμα καὶ ἄλγος· 345

νῦν δ' ἐπεὶ ἰσχανάας μεῖναι τέ με κεῖνον ἄνωγας,
εἴπ' ἄγε μοι περὶ μητρὸς Ὀδυσσεύος θεῖοιο
πατρός θ', ὃν κατέλειπεν ἰὼν ἐπὶ γήραος οὐδῶ,
ἧ που ἔτι ζώουσιν ὑπ' αὐγὰς ἡελίοιο,
ἧ ἤδη τεθνῶσι καὶ εἰν Ἀίδαο δόμοισιν." 350

τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
„τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Λαέρτης μὲν ἔτι ζῶει, Διὶ δ' εὐχεται αἰεὶ
θυμὸν ἀπὰ μελέων φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν·
ἐκπάγλως γὰρ παιδὸς ὀδύρετο οἰχομένοιο 355

κουριδίης τ' ἀλόχοιο δαΐφρονος, ἧ ἔ μάλιστα
ἦκαχ' ἀποφθιμένη καὶ ἐν ὦμῳ γήραϊ θῆκεν.
ἧ δ' ἄχει οὗ παιδὸς ἀπέφθιτο κυδαλίμοιο,
λευγαλέῳ θανάτῳ, ὥς μὴ θάνοι, ὅς τις ἐμοί γε
ἐνθάδε ναιετάων φίλος εἴη καὶ φίλα ἔρδοι. 360

ὄφρα μὲν οὖν δὴ κείνη ἔην ἀχέουσά περ ἔμπης,
τόφρα τί μοι φίλον ἔσκε μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι,
οὐνεκά μ' αὐτὴ θρέψεν ἅμα Κτιμένη ταυνυπέπλῃ,
θυγατέρ' ἱφθίμῃ τὴν ὀπλοτάτην τέκε παίδων·
τῇ ὁμοῦ ἐτρεφόμην, ὀλίγον δέ τί μ' ἦσσοι ἐτίμα. 365

αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἤβην πολυήρατον ἰκόμεθ' ἄμφω,
τὴν μὲν ἔπειτα Σάμηνδε δόσαν καὶ μυρὶ' ἔλοντο,

αὐτὰρ ἐμὲ γλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐκείνη
καλὰ μάλ' ἀμφιέσσασα, ποσὶν δ' ὑποδήματα δοῦσα,
ἄγρόνδε προΐαλλε· φίλει δέ με κηρόθι μᾶλλον. 370

νῦν δ' ἤδη τούτων ἐπιδεύομαι· ἄλλὰ μοι αὐτῷ
ἔργον ἀέξουσιν μάκαρες θεοί, ᾧ ἐπιμίνω·
τῶν ἔφαγόν τ' ἐπιόν τε καὶ αἰδοίοισιν ἔδωκα.
ἐκ δ' ἄρα δεσποίνης οὐ μείλιχον ἔστιν ἀκοῦσαι
οὔτ' ἔπος οὔτε τι ἔργον, ἐπεὶ κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ, 375
ἄνδρες ὑπερφίαλοι· μέγα δὲ δμῶες χατέουσιν
ἀντία δεσποίνης φάσθαι καὶ ἕκαστα πυνθέσθαι
καὶ φαγέμεν πῖμεν τε, ἔπειτα δὲ καὶ τι φέρεσθαι
ἄγρόνδ', οἷά τε θυμὸν αἰεὶ δμῶεσσιν ἰαίνει."

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 380
„ὦ πόποι, ὥς ἄρα τυτθὸς ἐὼν, Ἐύμαιε συβῶτα,
τολλὸν ἀπεπλάγχθης σῆς πατρίδος ἠδὲ τοκῆων.
ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατὰλεξον,
ἥ δὲ διεπράθετο πτόλις ἀνδρῶν εὐρυάγυια,
ἣ ἔνι ναιετάασκε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ, 385
ἣ σέ γε μουνωθέντα παρ' οἴεσιν ἢ παρὰ βουσὶν
ἄνδρες δυσμενέες νηυσὶν λάβον ἠδὲ πέρασσαν
τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δώμαθ', ὃ δ' ἄξιον ὄνον ἔδωκεν."

τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
„ἔειν', ἐπεὶ ἄρ δὴ ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλάξ, 390
σιγῇ νῦν ξύνει καὶ τέρπεο πῖνέ τε οἶνον
ἥμενος. αἶδε δὲ νύκτες ἀθέσφατοι· ἔστι μὲν εὐδαιν,
ἔστι δὲ τερπομένοισιν ἀκοῦειν· οὐδέ τί σε χρῆ,
πρὶν ὥρη, καταλέχθαι· ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος.
τῶν δ' ἄλλων ὅτινα κραδίη καὶ θυμὸς ἀνώγει, 395
εὐδέτω ἐξελθὼν· ἅμα δ' ἥοι φαινομένηφιν
δειπνήσας ἅμ' ὕεσσιν ἀνακτορίησιν ἐπέσθω.
νῶϊ δ' ἐνὶ κλισίῃ πίνοντέ τε δαιτυμένω τε

- κῆδεσιν ἀλλήλων τερπόμεθα λευγαλέοισιν
 μνωμένω· μετὰ γάρ τε καὶ ἄλγεσι τέρεται ἀνῆρ, 400
 ὅς τις δὴ μάλα πολλὰ πάθη καὶ πόλλ' ἐπαληθῆ.
 τοῦτο δέ τοι ἔρέω, ὃ μ' ἀνείρεαι ἡδὲ μεταλλᾷς.
 νῆσός τις Συρίη κυκλήσεται, εἴ που ἀκούεις,
 Ὀρτυγίης καθύπερθεν, ὅθι τροπαὶ ἡέλιου,
 οὗ τι περιπληθὴς λίην τόσον, ἀλλ' ἀγαθὴ μὲν, 405
 εὖβοτος εὖμηλος, οἶνοπληθὴς πολύπυρος.
 πείνη δ' οὐ ποτε δῆμον ἐσέρχεται, οὐδέ τις ἄλλη
 νοῦσος ἐπὶ στυγερῇ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν·
 ἀλλ' ὅτε γηράσκωσι πόλιν κάτα φύλ' ἀνθρώπων,
 ἔλθων ἀργυρότοξος Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξύν 410
 οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποικόμενος κατέπεφνεν.
 ἔνθα δ' ὡς πόλεις, δίχα δέ σφισι πάντα δέδασται·
 τῆσιν δ' ἀμφοτέρησι πατὴρ ἐμὸς ἐμβασίλευεν,
 Κτήσιος Ὀρμενίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν.
 ἔνθα δὲ Φοίνικες ναυσίκλυτοι ἤλυθον ἄνδρες, 415
 τρώονται, μυρί' ἄγοντες ἀθύρματα νηὶ μελαίνῃ.
 ἔσκε δὲ πατὴρ ἐμοῖο γυνὴ Φοίνισσ' ἐνὶ οἴκῳ,
 καλὴ τε μεγάλη τε καὶ ἀγλαὰ ἔργα ἰδυῖα·
 τὴν δ' ἄρα Φοίνικες πολυπαῖπαλοι ἡπερόπευον.
 πλυνούσῃ τις πρῶτα μίγῃ κοίλῃ παρὰ νηὶ 420
 εὖνῃ καὶ φιλότῃ, τὰ τε φρένας ἡπεροπέει
 θηλυτέρῃσι γυναιξί, καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔῃσιν.
 εἰρώτα δὴ ἔπειτα, τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι·
 ἥ δὲ μάλ' αὐτίκα πατὴρ ἐπέφραδεν ὑπερεφές δῶ·
 ,ἐκ μὲν Σιδῶνος πολυχάλκου εὖχομαι εἶναι, 425
 κούρη δ' εἰμ' Ἀρύβαντος ἐγὼ ῥυδὸν ἀφνειοῖο.
 ἀλλὰ μ' ἀνήρπαξαν Τάφιοι, ληίστορες ἄνδρες,
 ἀγρόθεν ἐρχομένην, πέρασαν δ' με δεῦρ' ἀγαγόντες
 τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δῶμαθ', ὃ δ' ἄξιον ὦνον ἔδωκεν·

τὴν δ' αὖτε προσέειπεν ἀνὴρ, ὃς ἐμίσηγετο λάτρη· 430
 ,ἦ ῥά κε νῦν πάλιν αὖτις ἄμ' ἡμῖν οὔκαδ' ἔποιο,
 ὄφρα ἴδῃ πατρὸς καὶ μητέρος ὑπερεφές δῶ
 αὐτούς τ'; ἦ γὰρ ἔτ' εἰσὶ καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.'

τὸν δ' αὖτε προσέειπε γυνὴ καὶ ἀμείβετο μύθῳ· 435
 ,εἴη κεν καὶ τοῦτ', εἴ μοι ἐθέλοιτ' γε, ναῦται,
 ὄρκῳ πιστωθῆναι ἀπήμονά μ' οὔκαδ' ἀπάξειν,'

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπώμνουν, ὥς ἐκέλευεν.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὁμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὄρκον,
 τοῖς δ' αὖτις μετέειπε γυνὴ-καὶ ἀμείβετο μύθῳ·

,σιγῇ νῦν' μὴ τίς με προσανδάτω ἐπέεσσιν 440
 ὑμετέρων ἐτάρων, ξυμβλήμενος ἢ ἐν ἀγυῇ
 ἢ που ἐπὶ κρήνῃ, μὴ τίς ποτὶ δῶμα γέροντι
 ἐλθὼν ἐξείπῃ, ὃ δ' οἰσάμενος καταδήσῃ

δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ, ὑμῖν δ' ἐπιφράσσειτ' ὄλεθρον.
 ἀλλ' ἔχετ' ἐν φρεσὶ μῦθον, ἐπείγετε δ' ὄνον ὀδαίων. 445

ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηὺς πλείη βιότοιο γένηται,
 ἀγγελίῃ μοι ἔπειτα θοῶς ἐς δώμαδ' ἱκέσθω·
 οἴσω γὰρ καὶ χρυσόν, ὅτις χ' ὑποχείριος ἔλθῃ.
 καὶ δέ κεν ἄλλ' ἐπίβαθρον ἐγὼν ἐθέλουσά γε δοίην.
 παῖδα γὰρ ἀνδρὸς ἕηος ἐνὶ μεγάροις ἀτιτάλλω, 450
 κερδαλέον δὴ τοῖον, ἅμα τροχόωντα θύραξ·

τόν κεν ἄγοιμ' ἐπὶ νηὸς, ὃ δ' ὑμῖν μυρίον ὄνον
 ἄλφοι, ὅπῃ περᾶσητε κατ' ἄλλοιθρόους ἀνθρώπους.'

ἦ μὲν ἄρ' ὥς εἰποῦς ἀπέβη πρὸς δώματα καλὰ,
 οἱ δ' ἐνιαυτὸν ἅπαντα παρ' ἡμῖν αὖθι μένοντες 455
 ἐν νηὶ γλαφυρῇ βίοντον πολὺν ἐμπολόωντο.

ἀλλ' ὅτε δὴ κοίλῃ νηὺς ἤχθητο τοῖσι νέεσθαι,
 καὶ τότε ἄρ' ἄγγελον ἦκαν, ὃς ἀγγεῖλαις γυναικί.
 ἦλνυθ' ἀνὴρ πολὺνδρις ἔμοῦ πρὸς δώματα πατρὸς
 χρύσειον ὄρμον ἔχων, μετὰ δ' ἡλέκτροισιν ἔεργον. 460

- τὸν μὲν ἄρ' ἐν μεγάρῳ δμῳαὶ καὶ πότνια μήτηρ
 χερσίν τ' ἀμφαφύοντο καὶ ὀφθαλμοῖσιν ὄρωντο,
 ὄνον ὑπισχόμεναι· ὃ δὲ τῇ κατένευσε σιωπῇ
 ἣ τοι ὁ καννεύσας κοίλῃν ἐπὶ νῆα βεβήκειν,
 ἣ δ' ἔμὲ χειρὸς ἐλοῦσα δόμων ἔξῃγε θύραζε.
 εὔρε δ' ἐνὶ προδόμῳ ἦμὲν δέπα ἦδὲ τραπέζας
 ἀνδρῶν δαιτυμόνων, οἳ μιν πατέρ' ἀμφεπένοντο.
 οἱ μὲν ἄρ' ἐς θῶκον πρόμολον δῆμοίό τε φῆμιν,
 ἣ δ' αἶψα τρί' ἄλεια κατακρύψας ὑπὸ κόλπῳ
 ἔκφερεν· αὐτὰρ ἐγὼν ἐπόμεν ἄσειφροσύνησιν.
 δῦσετό τ' ἥελιος σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγνυαί,
 ἡμεῖς δ' ἐς λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν ὄκα κιόντες,
 ἐνθ' ἄρα Φοινίκων ἀνδρῶν ἦν ὠκύαλος νηὺς.
 οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὕγρὰ κέλευθα,
 γὰρ ἀναβησάμενοι· ἐπὶ δὲ Ζεὺς οὔρον ἵαλλεν.
 ἔξῃμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἡμαρ·
 ἀλλ' ὅτε δὴ ἔβδομον ἡμαρ ἐπὶ Ζεὺς θῆκε Κρονίων,
 τὴν μὲν ἔπειτα γυναῖκα βάλ' Ἀρτεμις ἰοχέαιρα,
 ἀντλή δ' ἐνδούπησε πεσοῦσ' ὥς εἰναλίῃ κῆξ.
 καὶ τὴν μὲν φώκησι καὶ ἰχθύσι κύρμος γενέσθαι
 ἔκβαλον, αὐτὰρ ἐγὼ λιτόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
 τοὺς δ' Ἰθάκῃ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ,
 ἐνθα με Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν εἴοισιν.
 οὕτω τήνδε τε γαῖαν ἐγὼν ἶδον ὀφθαλμοῖσιν.
 τὸν δ' διογενὴς Ὀδυσσεὺς ἡμείβετο μῦθον·
 „Εὖμαι, ἣ μάλα δὴ μοι ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ὄρινας
 ταῦτα ἕκαστα λέγων, ὅσα δὴ πάθες ἄλγεα θυμῷ.
 ἀλλ' ἦ τοι σοὶ μὲν παρὰ καὶ κακῷ ἐσθλὸν ἔσθηνεν
 Ζεὺς, ἐπεὶ ἀνδρὸς δώματ' ἀφίκεο πολλὰ μογήσας
 ἥπτιου, ὃς δὴ τοι παρέχει βρωσίην τε πόσιν τε
 ἐνδυσσας, ζῶεις δ' ἀγαθὸν βίον· αὐτὰρ ἐγὼ γε

πολλὰ βροτῶν ἐπὶ στεῖ' ἁλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνω."

ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
καδδραθέτην δ' οὐ πολλὸν ἐπὶ χρόνον, ἀλλὰ μίνυνθα
αἶψα γὰρ Ἡὼς ἤλθεν εὐθρόνος. οἱ δ' ἐπὶ χέρσου 445
Τηλεμάχου ἔταροι λύον ἱστία, καὶ δ' ἔλον ἱστὸν
καρπολίμως, τὴν δ' εἰς ὄρμον προέρεσαν ἔρετμοις,

ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν·
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
δεῖπνόν τ' ἐντύνοντο κερῶντό τε αἶθοπα οἶνον. 500

αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἕξ ἔρον ἔντο,
τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἤρχετο μῦθων·
„ὕμεῖς μὲν νῦν ἄστυδ' ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν,
αὐτὰρ ἐγὼν ἀγροὺς ἐπιείσομαι ἥδ' ἐβοτῆρας·
ἔσπεριος δ' εἰς ἄστυ ἰδὼν ἐμὰ ἔργα κάτειμι. 505
ἥϊώθην δέ κεν ὕμμιν ὀδοιπόριον παραθείμην,
δαῖτ' ἀγαθὴν κρειῶν τε καὶ οἶνου ἡδυπότοιο."

τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
„πῇ γὰρ ἐγώ, φίλε τέκνον, ἴω; τεῦ δώμαθ' ἵκωμαι
ἀνδρῶν, οἱ κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσιν; 510
ἢ ἰδυὺς σῆς μητρὸς ἴω καὶ σοῖο δόμοιο;"

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα·
„ἄλλως μὲν σ' ἂν ἐγώ γε καὶ ἡμετερόνδε κελοίμην
ἔρχεσθ'· οὐ γάρ τι ξενίων ποθή· ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
χεῖρον, ἐπεὶ τοι ἐγὼ μὲν ἀπέσσομαι, οὐδέ σε μήτηρ 515
ὕψεται· οὐ μὲν γάρ τι θαμὰ μνηστῆρσ' ἐνὶ οἴκῳ
φαίνεται, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ὑπερῳίῳ ἱστὸν ὑφαίνει.

ἀλλὰ τοι ἄλλον φῶτα πιφαύσκομαι, ὃν κεν ἴκοιο,
Εὐρύμαχον Πολύβριο δαΐφρονος ἀγλὰν υἱόν,
τὸν νῦν ἴσα θεῶ· Ἰθακήσιοι εἰσορῶσιν 520
καὶ γὰρ πολλὸν ἄριστος ἀνὴρ μέμονέν τε μάλιστα
μητέρ' ἐμήν γαμέειν καὶ Ὀδυσσεὺς γέρας ἔειν.

ἀλλὰ τὰ γε Ζεὺς οἶδεν Ὀλύμπιος αἰθέρι ναίων,
εἴ κέ σφι πρὸ γάμοιο τελευτήσῃ κακὸν ἥμαρ.”

ὥς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις,
κίρκος, Ἀπόλλωνος ταχύς ἄγγελος· ἐν δὲ πόδεσσιν
τίλλε πέλειαν ἔχων, κατὰ δὲ πτερὰ χεῦεν ἔραζε
μεσσηγὺς νηὸς τε καὶ αὐτοῦ Τηλεμάχοιο.

ὁ25

τὸν δὲ Θεοκλύμενος ἐτάρων ἀπονόσφι καλέσσας
ἐν τ’ ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ’ ἔφατ’ ἔκ τ’ ὀνόμαζεν 530
„Τηλέμαχ’, οἷ τοι ἄνευ θεοῦ ἔπτατο δεξιὸς ὄρνις·

ἔγνων γάρ μιν ἐσάντα ἰδὼν οἰωνὸν ἐόντα,
ὑμετέρου δ’ οὐκ ἔστι γένευσ βασιλεύτερον ἄλλο
ἐν δήμῳ Ἰθάκης, ἀλλ’ ὑμεῖς καρτεροὶ αἰεὶ,”

τὸν δ’ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα· 535

„αἶ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἴη·
τῷ κε τάχα γνοίης φιλόνητά τε πολλὰ τε δῶρα
ἔξ ἑμεῦ, ὥς ἂν τίς σε συνκιντόμενος μακαρίζοι.”

ἦ καὶ Πείραιον προσεφώνεε, πιστὸν ἐταῖρον·
„Πείραιε Κλυτίδῃ, σὺ δέ μοι τὰ περ ἄλλα μάλιστα 540

πεῖθῃ ἑμῶν ἐτάρων, οἷ μοι Πύλον εἰς ἅμ’ ἔποντο·
καὶ νῦν μοι τὸν ξεῖνον ἄγων ἐν δώμασι σοῖσιν
ἐνδυκέως φιλέειν καὶ τίμεν, εἰς ὃ κεν ἔλθῳ.”

τὸν δ’ αὖ Πείραιος δουρικλυτὸς ἀντίον ηὔδα·
„Τηλέμαχ’, εἰ γάρ κεν σὺ πολὺν χρόνον ἐνθάδε μίμνῃς 545
τόν δέ τ’ ἐγὼ κομιῶ, ξενίων δέ οἱ οὐ πόθῃ ἔσται.”

ὥς εἰπὼν ἐπὶ νηὸς ἔβη, ἐκέλευσε δ’ ἐταῖρους
αὐτοὺς τ’ ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι·
οἱ δ’ αἰψ’ εἰσβαίνον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθίζον.

555

Τηλέμαχος δ’ ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
εἵλετο δ’ ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξεί χαλκῷ,
νηὸς ἀπ’ ἰκριόφιν· τοὶ δὲ πρυμνήσι’ ἔλυσαν.
οἱ μὲν ἀνώσαντες πλέον ἐς πόλιν, ὥς ἐκέλευον

Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θεῖοιο·
 τὸν δ' ὦκα προβιβάντα πόδες φέρον, ὅφρ' ἔκετ' αὐλήν,
 ἔνθα οἱ ἦσαν ὕες μάλα μυρίαί, ἧσι συμβώτης 556
 ἐσθλὸς ἐὼν ἐνίαυεν, ἀνάκτεσιν ἥπια εἰδώς.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Π.

Τηλεμάχου ἀναγνωρισμὸς Ὀδυσσεύος.

ὦ δ' αὐτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσσεὺς καὶ δῖος ὕφορβος
 τέντυνοντ' ἄριστον ἄμ' ἧοῖ, κηαμένω πῦρ,
 ἔκπεμπάν τε νομῆας ἄμ' ἀγρομένοισι σύεσσι·
 Τηλέμαχον δὲ περισσαινὸν κύνες ὕλακόμωροι,
 οὐδ' ὕλαον, προσιόντα. νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς 5
 σαίνοντάς τε κύνας, περὶ τε κτύπος ἦλθε ποδοῖν.
 αἶψα δ' ἄρ' Εὐμαιὸν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 'Εἵμαι, ἦ μάλα τίς τοι ἐλεύσεται ἐνθάδ' ἑταῖρος
 ἦ καὶ γνώριμος ἄλλος, ἐπεὶ κύνες οὐχ ὕλαουσιν,
 ἀλλὰ περισσαίνουσι. ποδῶν δ' ὑπὸ δοῦπον ἀκούω. 10
 οὐ πῶ πάν εἴρητο ἔπος, ὅτε οἱ φίλος υἱὸς
 ἔστη ἐνὶ προθύροισι, ταφῶν δ' ἀνόρουσε συμβώτης,
 ἐκ δ' ἄρα οἱ χειρῶν πέσον ἄγγεα, τοῖς ἐπονέϊτο
 κίρνας αἶθοπα οἶνον. ὁ δ' ἀντίος ἦλθεν ἄνακτος,
 κύσσε δέ μιν κεφαλὴν τε καὶ ἄμφω φάεα καλὰ 15
 χεῖρας τ' ἀμφοτέρας· θαλερὸν δέ οἱ ἔκτεσε δάκρυ.
 ὥς δὲ πατὴρ ὃν παῖδα φίλα φρονέων ἀγαπάξει
 ἔλθοντ' ἐξ ἀπίης γαίης δεκάτῳ ἐνιαυτῷ,
 μοῦνον τηλύγετον, τῷ ἔπ' ὄλγεα πολλὰ μογήσῃ,
 ὥς τότε Τηλέμαχον θεοειδέα δῖος ὕφορβος 20

- πάντα κύσεν περιφύς, ὥς ἐκ θανάτοιο φυγόντα.
 καί ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „ἦλθες, Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος. οὐ σ' ἔτ' ἐγὼ γε
 ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ὄχρεο νηὶ Πύλονδε.
 ἀλλ' ἄγε νῦν εἰσελθε, φίλιν τέκος, ὄφρα σε θυμῷ
 25 τέρψομαι εἰσορόων ἴδον ἄλλοθεν ἔνδον ἐόντα.
 οὐ μὲν γάρ τι θάμ' ἄγρὸν ἐπέρχεται οὐδὲ νομῆας,
 ἀλλ' ἐπιδημεύεις· ὥς γάρ νύ τοι εὖαδε θυμῷ,
 ἀνδρῶν μνηστήρων ἐσορῶν αἰδέηλον ὄμιλον.“
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦνδα·
 30 „ἔσσεται οὕτως, ἅπτα σέθεν δ' ἔνεκ' ἐνθάδ' ἱκάνω,
 ὄφρα σέ τ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω καὶ μῦθον ἀκούσω,
 εἴ μοι ἔτ' ἐν μεγάροις μήτηρ μένει, ἧς τις ἤδη
 ἀνδρῶν ἄλλος ἔγημεν, Ὀδυσσεύς δέ που εὐνὴ
 χήτει ἐνευναίων κάκ' ἀράχνια κεῖται ἔχουσα.“
 35 τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
 „καὶ λήν κείνη γε μένει τετληότι θυμῷ
 σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν, διζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
 φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἡμέραι δάκρυ χεοῦσῃ“
 40 ὥς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος·
 αὐτὰρ ὁ γ' εἶσω ἔεν καὶ ὑπέρβη λάινον οὐδόν.
 τῷ δ' ἔδρης ἐπιδότι πατὴρ ὑπόειξεν Ὀδυσσεύς·
 Τηλέμαχος δ' ἐτέρωθεν ἐρήτυε φώνησέν τε·
 „ἦσο ξεῖν· ἡμεῖς δὲ καὶ ἄλλοιθι δῆομεν ἔδρην
 45 σταθμῷ ἐν ἡμετέρῳ· πάρα δ' ἀνὴρ, ὃς καταθήσει.“
 ὥς φάθ', ὁ δ' αὖτις ἰὼν κατ' ἄρ' ἔειπε. τῷ δὲ συβώτης
 χεῦεν ὑπο χλωρὸς ῥῶπας καὶ κῶας ὑπερθεν·
 ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα Ὀδυσσεύς φίλος υἱός.
 τοῖσιν δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκε συβώτης
 ὀπταλέων, ἃ ῥα τῇ προτέρῃ ὑπέλειπον ἔδοντες,
 50 αἶτον δ' ἐσσυμένως παρενήνεεν ἐν κανέοισιν,

ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιθεά οἶνον,
 αὐτὸς δ' ἀντίον ἔξεν Ὀδυσσῆος θείοιο
 οἱ δ' ἐπ' ὀνειᾶθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱαλλον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο, 55
 δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε διὸν ὑφορβόν·
 „ἅττα, πόθεν τοι ξείνος ὃδ' ἵκετο ; πῶς δέ ἐ ν αὐται
 ἦγαγον εἰς Ἰθάκην ; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο ;
 οὐ μὲν γάρ τί ἐ πεζὸν οἶομαι ἐνθάδ' ἵκεσθαι.“
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφηρς, Ἐὐμαίε συβῶτα 60
 „τοιγὰρ ἐγὼ τοι, τέκνον, ἀληθεῖα πάντ' ἀγορεύσω.
 ἐκ μὲν Κρητῶν γένος εὖχεται εὐρεϊάων,
 φησὶ δὲ πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστεα δινηθῆναι
 πλαζόμενος· ὥς γάρ οἱ ἐπέκλωσεν τά γε δαίμων.
 νῦν δ' αὖ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν παρὰ νηὸς ἀποδρᾶς 65
 ἦλυθ' ἐμὸν πρὸς σταθμόν, ἐγὼ δέ τοι ἐγγυαλίξω·
 ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις· ἱκέτης δέ τοι εὖχεται εἶναι.“
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΰδα·
 „Εὐμαί', ἦ μόλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες.
 πῶς γὰρ δὴ τὸν ξείνον ἐγὼν ὑποδέξομαι οἴκῳ ; 70
 αὐτὸς μὲν νέος εἰμὶ καὶ οὐ πω χερσὶ πέποιθα
 ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χालεπήνῃ·
 μητρὶ δ' ἐμῇ δίχα θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
 ἦ αὐτοῦ παρ' ἐμοί τε μένη καὶ δῶμα κομίζη,
 εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος δήμοιό τε φῆμιν, 75
 ἦ ἤδη ἄμ' ἔπεται Ἀχαιῶν ὅς τις ἄριστος
 μνάται ἐνὶ μεγάροισιν ἀνὴρ καὶ πλεῖστα πόρῃσιν.
 ἀλλ' ἦ τοι τὸν ξείνον, ἐπεὶ τεὸν ἵκετο δῶμα,
 ἕσσω μιν χλαϊνὰν τε χιτῶνά τε εἵματα καλὰ,
 δώσω δὲ ξίφος ἄμφηκες καὶ ποσσὶ πέδιλα, 80
 πέμπω δ', ὅππῃ μιν κραδίη θυμὸς τε κελεύει.
 εἰ δ' ἐθέλεις, σὺ κόμισσον ἐνὶ σταθμοῖσιν ἐρύξας·

- εἵματα δ' ἐνθάδ' ἐγὼ πέμπω καὶ σῖτον ἅπαντα
 ἔδμεναι, ὥς ἂν μὴ σε κατατρύχη καὶ ἐταίρους.
 κείσε δ' ἂν οὐ μιν ἐγὼ γε μετὰ μνηστῆρας ἔφμι
 ἔρχεσθαι· λίγην γὰρ ἀτάσθαλον ὕβριν ἔχουσιν· 85
 μὴ μιν κερτομέωσιν, ἐμοὶ δ' ἄχος ἔσσεται αἰνόν·
 προῆξαι δ' ἀργαλέον τι μετὰ πλεόνεσσιν ἐόντα
 ἄνδρα καὶ ἴφθιμον, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτεροί εἰσιν·“
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς· 90
 „ὦ φίλ', ἐπεὶ θῆν μοι καὶ ἀμείψασθαι θέμις ἐστίν,
 ἦ μάλα μευ καταδάπτει' ἀκούοντος φίλον ἦτορ,
 οἷά φατε μνηστῆρας ἀτάσθαλα μηχανάσθαι
 ἐν μεγάροις, ἀέκητι σέθεν τοιούτου ἐόντος.
 εἰπέ μοι, ἦε ἔκων ὑποδάμνασαι, ἦ σέ γε λαοὶ 95
 ἐχθαίρουσ' ἀνὰ δῆμον ἐπισπόμενοι θεοῦ ὁμφῇ,
 ἦ τι κασιγνεῖοις ἐπιμέμφεαι, οἷσί περ ἀνὴρ
 μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νείκος ὄρηται.
 αἶ γὰρ ἐγὼν οὕτω νέος εἶην τῷδ' ἐπὶ θυμῷ,
 ἦ πάϊς ἐξ Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἦε καὶ αὐτός 100
 [ἔλθοι ἀλγυεύων' ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίδας αἶσα].
 αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φώς,
 εἰ μὴ ἐγὼ κείνοισι κακὸν πάντεσσι γενοίμην
 [ἔλθων ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος].
 εἰ δ' αὖ με πληθυῖ δαμασαῖατο μοῦνον ἐόντα, 105
 βουλοίμην κ' ἐν ἐμοῖσι κατακτάμενος μεγάροισιν
 τεθνήμεν ἢ τάδε γ' αἰὲν ἀεικέα ἔργ' ὀράσθαι,
 ξείνους τε στυφελίζομένους δμῶας τε γυναῖκας
 ῥυστάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά,
 καὶ οἶνον διαφυσσόμενον, καὶ σῖτον ἔδοντας 110
 μὰψ αὐτως, ἀτέλεστον, ἀνιηύστω ἐπὶ ἔργῳ.“
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
 „τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξῆνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.

οὔτε τί μοι πᾶς δῆμος ἀπεχθόμενος χἀλεπαίνει,
 οὔτε κασιγνήτοις ἐπιμέφομαι, οἷσί περ ἄνῃρ 115
 μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νείκος ὄρηται.
 ὧδε γὰρ ἡμετέρην γενεὴν μούνωσε Κρονίων·
 μοῦνον Λαέρτην Ἀρκείσιος υἱὸν ἔτικτεν,
 μοῦνον δ' αὖτ' Ὀδυσῆα πατὴρ τέκεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 μοῦνον ἔμ' ἐν μεγάροισι τεκὼν λίπεν, οὐδ' ἀπόνητο. 120
 τῷ νῦν δυσμενέες μάλα μυρίοι εἴς' ἐνὶ οἴκῳ.
 ὅσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
 Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
 ἦδ' ὅσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσιν,
 τόσοι μητέρ' ἔμῃν μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον. 125
 ἦ δ' οὔτ' ἀρνεῖται στυγερόν γάμον οὔτε τελευτὴν
 ποιῆσαι δύναται· τοὶ δὲ φθινύθουσιν ἔδοντες
 οἶκον ἑμόν· τάχα δὴ με διαρραίσουσι καὶ αὐτόν.
 ἀλλ' ἦ τοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται·
 ἅπτα, σὺ δ' ἔρχεο θιάσσον, ἐχέφρονι Πηνελόπειῃ 130
 εἶφ', ὅτι οἱ σῶς εἰμὶ καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλουνθα.
 αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μενέω, σὺ δὲ δεῦρο νέεσθαι
 οἴῃ ἀπαγγείλας, τῶν δ' ἄλλων μή τις Ἀχαιῶν
 πευθέσθω· πολλοὶ γὰρ ἔμοι κακὰ μηχανόονται·"
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Ἑύμαιε συβῶτα 135
 „γινώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπέ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
 εἰ καὶ Λαέρτῃ αὐτὴν ὁδὸν ἄγγελος ἔλθω
 δυσμόρῳ, ὃς τέως μὲν Ὀδυσσῆος μέγ' ἀχεύων
 ἔργα τ' ἐποπτεύσκε μετὰ δμῶων τ' ἐνὶ οἴκῳ 140
 πῖνε καὶ ἦσθ', ὅτε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἄνωγαι·
 αὐτὰρ νῦν, ἔξ οὔ σύ γε ὄχρεο νηὶ Πύλονδε,
 οὔ πω μὴν φασιν φαγέμεν καὶ πιέμεν αὐτως,
 οὐδ' ἐπὶ ἔργα ἰδεῖν, ἀλλὰ στοναχῇ τε γόῳ τε

ἦσται ὀδυρόμενος, φθινύθει δ' ἄμφ' ὄστεόφι χρώς." 145
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽δα·
 „Ἄλγιον, ἄλλ' ἔμπης μιν ἐάσομεν ἀχνύμενοί περ·
 εἰ γάρ πως εἴη αὐτάγρετα πάντα βροτοῖσιν·
 πρῶτόν κεν τοῦ πατρὸς ἐλοίμεθα νόστιμον ἡμᾶρ.
 ἀλλὰ σύ γ' ἀγγείλας ὀπίσω κίε, μηδὲ κατ' ἀγροὺς 150
 πύαζεσθαι μετ' ἐκείνον· ἄτὰρ πρὸς μητέρα εἰπεῖν
 ἀμφίπολον ταμίην ὀτρυνέμεν ὅτι τάχιστα
 κρύβδην· κείνη γάρ κεν ἀπαγγεῖλειε γέροντι."
 ἧ ῥα καὶ ᾤρσε συφορβόν· ὁ δ' εἴλετο χερσὶ πέδιλα,
 δυσάμενος δ' ὑπὸ ποσσὶ πόλινδ' ἔεν. οὐδ' ἄρ' Ἀθήνην 155
 λῆθεν ἀπὸ σταθμοῖο κιὼν Εὐύμαιος ὑφορβός,
 ἄλλ' ἧ γε σχεδὸν ἤλθε· δέμας δ' ἦικτο γυναικὶ
 καλῇ τε μεγάλη τε καὶ ἀγλαὰ ἔργα ἰδυίη.
 στῇ δὲ κατ' ἀντίθυρον κλισίης Ὀδυσῆι φανείσα,
 οὐδ' ἄρα Τηλέμαχος ἶδεν ἀντίον οὐδὲ νόησεν· 160
 οὐ γάρ πως πάντεσσι θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς·
 ἄλλ' Ὀδυσσεύς τε κύνες τε ἶδον, καὶ ῥ' οὐχ ὕλαόντο,
 κνυζηθμῷ δ' ἐτέρωσε διὰ σταθμοῖο φόβηθεν.
 ἧ δ' ἄρ' ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε· νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς.
 ἐκ δὲ ἤλθεν μεγάροιο παρὲκ μέγα τειχίον αὐλῆς, 165
 στῇ δὲ πάροισ' αὐτῆς· τὸν δὲ προσέειπεν Ἀθήνη·
 „διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 ἦδη νῦν σὺ παιδὶ ἔπος φάο μηδ' ἐπίκευθε,
 ὥς ἂν μνηστῆρσιν θάνατον καὶ κῆρ' ἀραρόντε
 ἐρηχθῇ προτὶ ἄστρ' περικλυτόν. οὐδ' ἐγὼ αὐτῇ 170
 δηρὸν ἀπὸ σφῶιν ἔσομαι, μεμαυῖα μάχεσθαι."
 ἧ καὶ χρυσεῖη ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη.
 φᾶρος μὲν οἱ πρῶτον εὐπλυνὲς ἦδὲ χιτῶνα
 θῆκ' ἀμφὶ στήθεσσι, δέμας δ' ὤφελλε καὶ ἦβην.
 ἄψ δὲ μελαγχροῖς γένετο, γναθμοὶ δὲ τάνυσθεν, 175

κυνάει δ' ἐγένοντο γενειάδες ἀμφὶ γένειον.

ἦ μὲν ἄρ' ὧς ἔρξασα πάλιν κίεν, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς

ἦεν ἐς κλισίην. θάμβησε δέ μιν φίλος υἱός,

ταρβήσας δ' ἐτέρωσε βάλ' ὄμματα, μὴ θεὸς εἴη.

καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 180

„ἀλλοῖός μοι, ξεῖνε, φάνης νέον ἢ παρόινθην,

ἄλλα δὲ εἶματ' ἔχεις, καί τοι χρῶς οὐκέθ' ὁμοῖος.

ἦ μάλα τις θεὸς ἐσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν·

ἄλλ' ἴληθ', ἵνα τοι κεχαρισμένα δώωμεν ἱερά

ἦ δὲ χρύσεια δῶρα, τετυγμένα· φεῖδες δ' ἡμέων.“ 185

τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·

„οὐ τίς τι θεὸς εἰμι· τί μ' ἀθανάτοισιν εἴσχεις ;

ἀλλὰ πατὴρ τέός εἰμι, τοῦ εἵνεκα σὺ στεναχίζων

πάσχεις ἄλγεα πολλά, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν.“

ὧς ἄρα φωνήσας υἱὸν κύσε, καδ δὲ παρειῶν 190

δάκρυον ἦκε χαμᾶζε· πάρος δ' ἔχενωλεμὲς αἰεὶ.

Τηλέμαχος δ', οὐ γάρ πω ἐπείθετο ὄν πατέρ' εἶναι,

ἔξαυτίς μιν ἔπεσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·

„οὐ σύ γ' Ὀδυσσεύς ἐσσι, πατὴρ ἐμός, ἀλλὰ με δαίμων 195

θέλγει, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω.

οὐ γάρ πως ἂν θνητὸς ἀνὴρ τάδε μηχανόφω

ῥαυτοῦ γε νόω, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν

ῥηιδίως ἐθέλων θείῃ νέον ἢ γέροντα.

ἦ γάρ τοι νέον ἦσθα γέρον καὶ ἀεικέα ἔσσο·

νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικας, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.“ 200

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

„Τηλέμαχ', οὐ σε ἔοικε φίλον πατέρ' ἔνδον ἐόντα

οὔτε τι θαυμάζειν περιώσιον οὔτ' ἀγάασθαι·

οὐ μὲν γάρ τοι ἔτ' ἄλλος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς,

ἀλλ' ὅδ' ἐγὼ τοιόσδε παθὼν κακά, πολλὰ δ' ἀληθείς, 205

ἧλυθον εἰκοστῷ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν,

αὐτὰρ τοι τόδε ἔργον Ἀθηναίης ἀγελείης,
 ἣ τέ με τοῖον ἔθηκεν, ὅπως ἐθέλει, δύναται γάρ,
 ἄλλοτε μὲν πτωχῷ ἐναλίγκιον, ἄλλοτε δ' αὐτε
 ἀνδρὶ νέφ και καλὰ περὶ χροῖ εἵματ' ἔχοντι
 ῥηίδιον δὲ θεοῖσι, τοι οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
 ἡμὲν κυδῆναι θνητὸν βροτὸν ἠδὲ κακῶσαι." 210

ὥς ἄρα φωνήσας κατ' ἄρ' ἔξετο, Τηλέμαχος δὲ
 ἀμφιχυθεὶς πατέρ' ἐσθλὸν ὀδύρετο δάκρυα λείβων.
 ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ὑφ' ἡμερος ὄροτο γόοιο,
 κλαῖον δὲ λιγέως, ἀδινώτερον ἢ τ' οἰωνοί,
 φῆναι ἣ αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες, οἷσί τε τέκνα
 ἀγρόται ἐξεῖλοντο πάρος πετεηνὰ γενέσθαι. 215

ὥς ἄρα τοί γ' ἔλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβον.
 καὶ νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυν φάος ἡελίοιο,
 εἰ μὴ Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ' αἶψα·
 „ποίη γὰρ νῦν δεῦρο, πάτερ φίλε, νηὶ σε ναῦται
 ἤγαγον εἰς Ἰθάκην, τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο ;
 οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν οἶομαι ἐνθάδ' ἰκέσθαι." 220

τὸν δ' αὐτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς· 225
 „τοιγὰρ ἐγὼ τοι, τέκνον, ἀληθείην καταλέξω
 Φαίηκές μ' ἄγαγον ναυσίκλυτοί, οἳ τε καὶ ἄλλους
 ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὃ τέ σφεας εἰσαφίκηται·
 καὶ μ' εὐδοντ' ἐν νηὶ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
 κάππεσαν εἰς Ἰθάκην, ἔπορτον δέ μοι ἀγλαὰ δῶρα, 230
 χαλκὸν τε χρυσὸν τε ἄλλης ἐσθλῆτά θ' ὑφαντήν.

καὶ τὰ μὲν ἐν σπήεσσι θεῶν ἰότητι κέονται·
 νῦν αὖ δεῦρ' ἰκόμεν ὑποπημοσύνησιν Ἀθήνης,
 ὅφρα κε δυσμενέεσσι φόνον κέρι βουλευσώμεν.
 ἄλλ' ἄγε μοι μνηστῆρας ἄρ' ἡμίσας κατὰλεξον,
 ὅφρα ἰδῶ, ὅσοι τε καὶ οἳ ἀνὲς ἀνέρες εἰσίν· 235
 καὶ κεν ἑμὸν κατὰ θυμὸν ἅμ' ἕκαστα μερμηρίζας

φράσσομαι, ἥ κεν νῶϊ δυνησόμεθ' ἀντιφέρεσθαι
 μούνω ἄνυσθ' ἄλλων, ἥ καὶ διζησόμεθ' ἄλλους."

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἤρδα· 240
 „ὦ πάτερ, ἥ τοι σεῖο μέγα κλέος αἰὲν ἄκουον,

χεῖράς τ' αἰχμητὴν ἔμεναι καὶ ἐπίφρονα βουλήν·
 ἀλλὰ λίην μέγα εἶπες, ἄγη μ' ἔχει· οὐδέ κεν εἴη
 ἄνδρες δῦο πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισι μάχεσθαι.
 μνηστήρων δ' οὐτ' ἄρ' δεκάς ἀτρεκέες οὔτε δῦ' οἶαι, 245
 ἀλλὰ πολὺ πλέονες· τάχα δ' εἴσαι ἐνθάδ' ἀριθμόν.

ἔκ μὲν Δουλιχίοιο δῦο καὶ πεντήκοντα
 κοῦροι κεκριμένοι, ἔξ δὲ δρηστήρες ἔπονται·

ἔκ δὲ Σάμης πῖσυρές τε καὶ εἵκοσι φῶτες ἔασιν,
 ἔκ δὲ Ζακύνθου ἔασιν ἐείκοσι κοῦροι Ἀχαιῶν, 250

ἔκ δ' αὐτῆς Ἰθάκης δυοκαίδεκα πάντες ἄριστοι,
 καὶ σφιν ἅμ' ἐστὶ Μέδων κῆρυξ καὶ θεῖος ἀοιδὸς
 καὶ δοιῶ θεράποντε δαήμονε δαιτροσυνάων.

τῶν εἴ κεν πάντων ἀντήσομεν ἔνδον ἐόντων,
 μὴ πολὺπικρα καὶ αἰνὰ βίας ἀποτίσσαι ἑλθόν. 255

ἀλλὰ σύ γ', εἰ δύνασαι τιν' ἀμύντορα μερμηριῖξαι,
 φράξεν, ὃ κέν τις νῶϊν ἀμύνοι πρόφρονι θυμῷ."

τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
 „τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καὶ μευ ἄκουσον,
 καὶ φράσαι, ἥ κεν νῶϊν Ἀθήνη σὺν Διὶ πατρὶ 260
 ἀρκέσει, ἢ εἴ τιν' ἄλλον ἀμύντορα μερμηριῖξω."

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἤρδα·
 „ἔσθλω τοι τούτῳ γ' ἐπαμύντορε, τοὺς ἀγορεύεις,
 ὅψι περ ἐν νεφέεσσι καθημένῳ, ὦ τε καὶ ἄλλοις
 ἀνδράσι τε κρατέουσι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν." 265

τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
 „οὐ μὲν τοι κείνω γε πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἔσεσθον
 φυλόπιδος κρατερῆς, ὅποτε μνηστήρσι καὶ ἡμῖν

ἐν μεγάροισιν ἑμοῖσι μένος κρίνηται Ἄρης.
 ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν ἔρχεο ἄμ' ἡοῖ φαινομένηφιν 270
 οἴκαδε καὶ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμίλει·
 αὐτὰρ ἔμὲ προτὶ ἄστυ συβώτης ὕστερον ἄξει
 πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἥδὲ γέροντι.
 εἰ δ' μ' ἀτιμήσουσι δόμον κάτα, σὸν δὲ φίλον κῆρ 275
 τετλάτω ἐν στήθεσσι κακῶς πάσχοντος ἑμεῖο,
 ἦν περ καὶ διὰ δῶμα ποδῶν ἔλκωσι θύραζε
 ἢ βέλεσιν βάλλωσι· σὺ δ' εἰσορόων ἀνέχεσθαι.
 ἀλλ' ἢ τοι παύεσθαι ἀνωγέμεν ἀφροσυνάων,
 μειλixίοις ἐπέεσσι παραυδῶν· οἱ δέ τοι οὐ τι 280
 πείσονται· δὴ γάρ σφι παρίσταται αἴσιμον ἥμαρ.
 [ἄλλο δέ τοι ἔρῳ, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν.
 ὁππότε κεν πολύβουλος ἐνὶ φρεσὶ θήσῃ Ἀθήνη,
 νεύσω μὲν τοι ἐγὼ κεφαλῇ, σὺ δ' ἔπειτα νοήσας,
 ὅσσα τοι ἐν μεγάροισιν ἀρήια τεύχεα κείται,
 ἐς μυχρὸν ὑψηλοῦ θαλάμου καταθεῖναι ἀείρας 285
 πάντα μάλ', αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσσιν
 παρφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες·
 ἔκ κοπνοῦ κατέθηκ', ἔπει οὐκέτι τοῖσιν ἐφύκειν,
 οἷά ποτε Τροίηνδε κιῶν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
 ἀλλὰ κατήκισται, ὅσπον πυρὸς ἔκετ' αὐτμή. 290
 πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μείζον ἐνὶ φρερὶ θῆκε Κρονίων·
 μὴ πως οἰνωθέντες ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν
 ἀλλήλους τρώσῃτε καταισχύνητέ τε δαῖτα
 καὶ μνηστῖν· αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος·
 νῶιν δ' οἴοισιν δύο φάσγανα καὶ δύο δοῦρε 295
 καλλιπτεῖν καὶ δοιὰ βοάγρια χερσὶν ἐλέσθαι,
 ὥς ἂν ἐπιθύσαντες ἐλοίμεθα· τοὺς δέ κ' ἔπειτα
 Παλλὰς Ἀθηναίη θέλξει καὶ μητίετα Ζεὺς.]
 ἄλλο δέ τοι ἔρῳ, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν.

εἰ ἑτεόν γ' ἐμός ἐσσι καὶ αἵματος ἡμετέροιο,
 μή τις ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀκουσάτω ἔνδον ἐόντος·
 μήτ' οὖν Λαέρτης ἴστω τό γε μήτε συβώτης
 μήτε τις οἰκῆων μήτ' αὐτὴ Πηνελόπεια,
 ἀλλ' οἶοι σύ τ' ἐγώ τε γυναικῶν γνώομεν ἰθύν.
 καὶ κέ τοι δμῶων ἀνδρῶν ἔτι πειρηθεῖμεν,
 ἡμὲν ὅπου τις νῶϊ τίει καὶ δείδιε θυμῷ,
 ἦδ' ὅστις οὐκ ἀλέγει, σὲ δ' ἀτιμᾷ τοῖον ἐόντα.“

300

305

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός·
 „ὦ πάτερ, ἦ τοι ἐμὸν θυμὸν καὶ ἔπειτά γ', οἶω,
 γνῶσσαι· οὐ μὲν γάρ τι χαλιφροσύνη γέ μ' ἔχουσιν·
 ἀλλ' οὐ τοι τόδε κέρδος ἐγὼν ἔσσεσθαι οἶω
 ἡμῖν ἀμφοτέροισι, σὲ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα.
 δητὰ γὰρ αὐτῶς εἴσῃ ἐκάστου πειρητιζών,
 ἔργα μετερχόμενος· τοὶ δ' ἐν μεγάροισιν ἔκηλοι
 χρήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ' ἐπι φειδώ·
 ἀλλ' ἦ τοί σε γυναικας ἐγὼ δεδάσθαι ἄνωγα,
 αἷ τε σ' ἀτιμάζουσι καὶ αἷ νηλείτιδες εἰσιν.
 ἀνδρῶν δ' οὐκ ἂν ἐγώ γε κατὰ σταθμοὺς ἐθέλοιμι
 ἡμέας πειράζειν, ἀλλ' ὕστερα ταῦτα πένεσθαι,
 εἰ ἑτεόν γέ τι οἴσθαι Διὸς τέρας αἰγιόχοιο.“

310

315

320

ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
 ἦ δ' ἄρ' ἔπειτ' Ἰθάκηνδε κατήγετο νῆς εὐεργής,
 ἦ φέρε Τηλέμαχον Πυλόθεν καὶ πάντας ἐταίρους.
 οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο,
 νῆα μὲν οἱ γε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν,
 τεύχεα δέ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες,
 αὐτῶς δ' ἐς Κλυτίοιο φέρον περικαλλέα δῶρα.
 αὐτὰρ κήρυκα πρόεσαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος
 ἀγγελίην ἐρέοντα περίφροσι Πηνελόπειᾳ,
 εὖνεκα Τηλέμαχος μὲν ἐπ' ἀγροῦ, νῆα δ' ἀνώγειν

325

330

- ἄστυδ' ἀποπλείειν, ἵνα μὴ δαίσας' ἐνὶ θυμῷ
 ἰφθίμη βασιλεία τέρεν κατὰ δάκρυον εἶβοι,
 τῷ δὲ συναντήτην κῆρυξ καὶ δῖος ὑφορβὸς
 τῆς αὐτῆς ἔνεκ' ἀγγελίης, ἐρέοντε γυναῖκί.
 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἔκοντο δόμον θείου βασιλῆος, 335
 κῆρυξ μὲν ῥα μέσσησι μετὰ δμῶϊσιν ἔειπεν·
 „ἦδη τοι, βασιλεία, φίλος πάϊς ἐκ Πύλου ἦλθεν.“
 Πηνελοπείη δ' εἶπε συνώτης ἄγχι παραστάς
 πάνθ', ὅσα οἱ φίλος υἱὸς ἀνώγει μυθήσασθαι.
 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶσαν ἐφημοσύνην ἀπέειπεν, 340
 βῆ ῥ' ἵμεναι μεθ' ὕας, λίπε δ' ἔρκεά τε μέγαρόν τε.
 μνηστῆρες δ' ἀκάχοντο κατήφισάν τ' ἐνὶ θυμῷ,
 ἐκ δ' ἦλθον μεγάροιο παρὲκ μέγα τειχίον αὐλῆς,
 αὐτοῦ δὲ προπάροιθε θυράων ἐδριόωντο.
 τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἦρχ' ἀγορεύειν 345
 „ὦ φίλοι, ἡ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως τετέλεσται
 Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἦδε· φάμεν δέ οἱ οὐ τελέεσθαι.
 ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν, ἥ τις ἀρίστη,
 ἐς δ' ἐρέτας ὀλιῆας ἀγείρομεν, οἳ κε τάχιστα
 κείνοις ἀγγείλωσι θοῶς οἰκόνδε νέεσθαι.“ 350
 οὗ πω πᾶν εἴρητο, ὅτ' Ἀμφίνομος ἴδε νῆα,
 στρεφθεὶς ἐκ χώρης, λιμένος πολυβενθέος ἐντός,
 ἰστία τε στέλλοντας ἐρετμὰ τε χερσὶν ἔχοντας
 ἦδ' ὃν ἄρ' ἐκγελάσας μετεφώνεεν οἷς ἐτάροισιν·
 „μή τιν' ἔτ' ἀγγελίην ὀτρύνομεν· οἶδε γὰρ ἔνδον. 355
 ἢ τίς σφιν τόδ' ἔειπε θεῶν, ἢ εἰσιδόν αὐτοὶ
 νῆα παρερχομένην, τὴν δ' οὐκ ἐδύναντο κιχῆναι.“
 ὧς ἔφαθ', οἱ δ' ἀνστάντες ἔβαν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης.
 αἶψα δὲ νῆα μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν
 τεύχεα δέ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες. 360
 αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, οὐδὲ τιν' ἄλλον

ἔων οὔτε νέων μεταίξειν οὔτε γ' ῥόντων.

τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Ἐπιείθεος υἱός·

„ὦ πόποι, ὥς τόνδ' ἄνδρα θεοὶ κακότητος ἔλυσαν.

ἥματα μὲν σκοποὶ ἴζον ἐπ' ἄκρια ἡνεμοέσσας 365

αἰὲν ἐπασσύτεροι· ἅμα δ' ἡελίῳ ἀταδύντι

οὐ ποτ' ἐπ' ἡπείρου νύκτ' ἄσαμεν, ἀλλ' ἐνὶ πόντῳ

νῆϊ θοῇ πλείοντες ἐμίνομεν· Ἴω δ' ἴαν

Τηλέμαχον λοχόωντες, ἵνα φθίσωμεν ἐλόντες

αὐτόν· τὸν δ' ἄρα τέως μὲν αἰ ἡγάγεν οἴκαδε δαίμων. 370

ἡμεῖς δ' ἐνθάδε οἱ φραζώμεθα λυγρὸν ὄλεθρον

Τηλεμάχῳ, μῆδ' ἡμας ὑπεκφύγοι· οὐ γὰρ οἶω

τούτου γε ζώντος ἀνύσσεσθαι τάδε ἔργα.

αὐτὸς μὲν γὰρ ἐπιστήμων βουλῇ τε νόῳ τε,

λαοὶ δ' οὐκέτι πάμπαν ἐφ' ἡμῖν ἦρα φέρουσιν. 375

ἀλλ' ἄγετε, πρὶν κεῖνον ὀμηγυρίσασθαι Ἀχαιοὺς

εἰς ἀγορὴν· οὐ γάρ τι μεθυσέμεν χί μιν οἶον,

ἀλλ' ἀπομηνίσει, ἐρέει δ' ἐν πᾶσι νῆα ἀναστάς,

οὐνεκά οἱ φρόνον αἰπὺν ἐράπτομεν, οὐδὲ κίχημεν.

οἱ δ' οὐκ αἰνήσουσιν ἀκούοντες κακὰ ἔργα· 380

μή τι κακὸν ῥέξωσι καὶ ἡμέας ἐξελάσωσιν

γαίης ἡμετέρης, ἄλλων δ' ἀφαιώμεθα δῆμον.

ἀλλὰ φθέωμεν ἐλόντες ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόλης

ἢ ἐν ὁδῷ· βίσιον δ' αὐτοὶ καὶ κτήματ' ἔχωμεν,

δασσάμενοι κατὰ μοῖραν ἐφ' ἡμέας, οἰκία δ' αὐτὲ 385

κεῖνον μητέρι δοῖμεν ἔχειν ἢ δ' ὅς τις ὀπυῖοι.

εἰ δ' ὕμιν ὅδε μῦθος ἀφανδάνει, ἀλλὰ βόλεσθε

αὐτόν τε ζῶειν καὶ ἔχειν πατρώια πάντα,

μή οἱ χρήματ' ἔπειτα ἄλις θυμηδέ' ἔδωκεν

ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, ἀλλ' ἐκ μεγάρου ἕκαστος 390

μνάσθω ἐδόνουσιν διζήμενος· ἢ δέ κ' ἔπειτα

γῆμαθ', ὅς κε πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.“

- ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Νίσου φαίδιμος υἱὸς Ἀρητιάδαο ἀνακτος, 395
ὃς ῥ' ἐκ Δουλιχίου πολυπύρου ποιήεντος
ἤγεῖτο μνηστήρσι, μάλιστα δὲ Πηνελοπείῃ
ἦνδανε μύθοισι· φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῆσιν·
ὃ σφιν εὖ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
„ὦ φίλοι, οὐκ ἂν ἐγὼ γε κατακτείνειν ἐθέλωμι 400
Τηλέμαχον· δεινὸν δὲ γένος βασιλῆϊόν ἐστιν
κτείνειν· ἀλλὰ πρῶτα θεῶν εἰρώμεθα βουλάς.
εἰ μὲν κ' αἰνήσωσι Διὸς μέγαλοιο θέμιστες,
αὐτὸς τε κτενέω τούς τ' ἄλλους πάντας ἀνώξω
εἰ δέ κ' ἀποτρωπῶσι θεοί, παύσασθαι ἄνωγα.“ 405
- ὥς ἔφατ' Ἀμφίνομος, τῶσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀναστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος,
ἐλθόντες δὲ καθίζον ἐπὶ ξεστοῖσι θρόνοισιν.
ἦ δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε περιφρων Πηνελόπεια,
μνηστήρεσσι φανῆναι ὑπέρβιον ὕβριν ἔχουσιν· 410
πεύθετο γὰρ οὗ παιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ὄλεθρον·
κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπεύθετο βουλάς.
βῆ δ' ἰέναι μεγαρόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
ἀλλ' ὅτε δὴ μνηστήρας ἀφίκτο δῖα γυναικῶν,
στῇ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγες πύκα ποιητοῖο, 415
ἅντα παρειάων σχομένη λιταρὰ κρήδεμνα,
Ἀντίνοον δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζεν·
„Ἀντίνο' ὕβριν ἔχων, κακὴ μῆχανε, καὶ δέ σέ φασιν
ἐν δήμῳ Ἰθάκης μεθ' ὀμγίλλας ἔμμεν ἄριστον
βούλῃ καὶ μύθοισι· σὺ δ' οὐκ ἄρα τοῖος ἔησθα. 420
μῶργε, τί ἦ δὲ σὺ Τηλεμάχῳ θανάτῳ τε μόρον τε
ῥάπτεις, οὐδ' ἱκέτας ἐμπαῖξαι, οἷσιν ἄρα Ζεὺς
μάρτυρος; οὐδ' ὅσῃ κακὰ ῥάπτειν ἀλλήλοισιν.

ἢ οὐκ οἶσθ', ὅτε δεῦρο πατὴρ τὸς ἵκετο φεύγων,
 δῆμον ὑποδείσας; δὴ γὰρ κεχολώατο λίην,
 οὐνεκα ληιστῆρσιν ἐπισπόμενος Ταφίοισιν
 ἥκαχε Θεσπρωτούς· οἱ δ' ἡμῖν ἄρθμιοι ἦσαν·
 τόν δ' ἔθελον φθῆσαι καὶ ἀπορραΐσαι φίλον ἦτορ
 ἦδὲ κατὰ ζωὴν φαγέειν μενοεικέα πολλήν·
 ἀλλ' Ὀδυσσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένους περ.
 τοῦ νῦν οἶκον ἄτιμον ἔδεις, μνάα δὲ γυναικα,
 παῖδά τ' ἀποκτείνεις, ἐμὲ δὲ μεγάλως ἀκαχίζεις.
 ἀλλὰ σε παύσασθαι κέλομαι καὶ ἀνωγέμεν ἄλλους.“

430

435

440

445

450

τὴν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἀντίον ἦ᾽δα·
 „κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια,
 θάρσει, μὴ τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
 οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ, οὐδ' ἔσσεται, οὐδὲ γένηται,
 ὅς κεν Τηλεμάχῳ σῶ νίει χεῖρας ἐποίσει
 ζῶντός γ' ἐμέθεν καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο.
 ὧδε γὰρ ἐξερέω, καὶ μὴν τετελεσμένον ἔσται·
 αἵψά οἱ αἶμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρὶ
 ἡμετέρῳ, ἐπεὶ ἦ καὶ ἐμὲ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς
 πολλάκι γούνασιν οἷσιν ἐφροσάμενος κρέας ὀπτόν
 ἐν χεῖρεσσιν ἔθηκεν ἐπέσχε τε οἶνον ἐρυθρόν.
 τῷ μοι Τηλέμαχος πάντων πολὺ φίλτατός ἐστιν
 ἀνδρῶν, οὐδέ τί μιν θάνατον τρομέεσθαι ἄνωγα
 ἐκ γε μσηστήρων· θεόθεν δ' οὐκ ἔστι ἄλ᾽εσθαι.“
 ὣς φάτο θαρσύνων, τῷ δ' ἤρτυεν αὐτὸς ὄλεθρον.
 ἦ μὲν ἄρ' εἰσαναβᾶσ' ὑπερώια σιγαλόεντα
 κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὅφρα οἱ ὕπνον
 ἦδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 ἐσπέριος δ' Ὀδυσῆι καὶ νίει διὸς ὑφορβὸς
 ἦλυθεν· αἱ δ' ἄρα δόρυπον ἐπισταδὸν ὠπλιζοντο,
 σὺν ἱερεύσαντες ἐνιαύσιον. αὐτὰρ Ἀθήνη

- ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην Ὀδυσῆα
 ῥάβδῳ πεπληγυῖα πάλιν ποίησε γέροντα,
 λυγρὰ δὲ εἵματα ἔσσε περὶ χροῖ, μὴ ἔσβώτης
 γνοίῃ ἑσάντα ἰδὼν καὶ ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ
 ἔλθοι ἀπαγγέλλον, μηδὲ φρεσὶν εἰρύσσαιτο.
 τὸν καὶ Τηλέμαχος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 „ἦλθες, δι' Ἐύμαιε, τί δὴ κλέος ἔστ' ἀνὰ ἄστῳ;
 ἦ ῥ' ἤδη μνηστῆρες ἀγήνορες ἔνδον ἔασιν
 ἐκ λόχου, ἦ ἔτι μ' αὖθ' εἰρύεται οἴκαδ' ἰόντα;“
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Ἐύμαιε συβῶτα·
 „οὐκ ἔμελόν μοι ταῦτα μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι
 ἄστῳ καταβλώσκοντα· τάχιστα με θυμὸς ἀνώγειν
 ἀγγελίην εἰπόντα πάλιν δεῦρ' ἀπονέεσθαι.
 ὠμήρησε δέ μοι παρ' ἐταίρων ἄγγελος ὤκύς,
 κῆρυξ, ὃς δὴ πρῶτος ἔπος σῇ μητρὶ ἔειπεν.
 ἄλλο δέ τοι τόδε οἶδα· τὸ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν.
 ἦδη ὑπὲρ πόλιος, ὅθι θ' Ἑρμῆος λόφος ἐστίν,
 ἦα κιών, ὅτε νῆα θοὴν ἰδόμην κατιοῦσαν
 ἔς λιμέν' ἡμέτερον· πολλοὶ δ' ἔσαν ἄνδρες ἐν αὐτῇ,
 βεβρίθαι δὲ σάκεσσι καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν.
 καὶ σφεας ὠίσθην τοὺς ἔμμεναι, οὐδέ τι οἶδα.“
 ὃς φάτο, μείδισεν δ' ἱερὴ Ἰς Τηλεμάχοιο
 ἐς πατέρ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν, ἀλέεινε δ' ὕφορβόν.
 οἱ δ' ἔπει οὖν παύσαντο πόνου τετύκνόν τε δαῖτα,
 δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς εἴσης.
 αὐτὰρ ἔπει πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 κοίτου τε μνήσαντο καὶ ὕπνου δῶρον ἔλοντο.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ρ.

Τηλεμάχου ἐπάνοδος εἰς Ἰθάκην.

ἦμος δ' ἡριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως.
 δὴ τότε' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα
 Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο,
 εἴλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὃ οἱ παλάμηφιν ἀρήρειν,
 ἄστυδε ἰέμενος, καὶ ἐδὼν προσέειπε συβώτην·
 5 „ἄττι' ἦ τοι μὲν ἐγὼν εἴμ' ἐς πόλιν, ὅφρα με μήτηρ
 ὄψεται· οὐ γάρ μιν πρόσθιν παύσεσθαι οἶω
 κλανθμοῦ τε στυγεροῦτο γόοιό τε δακρυόεντος,
 πρίν γ' αὐτόν με ἴδῃται· ἀτὰρ σοί γ' ὦδ' ἐπιτέλλω.
 τὸν ξεῖνον δύστηνον ἄγ' ἐς πόλιν, ὅφρ' ἂν ἐκείθι
 10 δαῖτα πτωχεύῃ· δώσει δέ οἱ, ὅς κ' ἐθέλῃσιν,
 πύρνον καὶ κοτύλην· ἐμὲ δ' οὐ πῶς ἔστιν ἅπαντας
 ἀνθρώπους ἀνέχεσθαι ἔχοντά περ ἄλγεα θυμῷ.
 ὁ ξεῖνος δ' εἴ περ μάλα μὴνίει, ἄλγιον αὐτῷ
 ἔσσεται· ἦ γὰρ ἐμοὶ φίλ' ἀληθέα μυθήσασθαι.“
 15 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „ὦ φίλος, οὐδέ τοι αὐτὸς εὐχεσθαι μενεαίνω.
 πτωχῷ βέλτερόν ἐστι κατὰ πτόλιν ἢ ἐκείθι ἀγροῦς
 δαῖτα πτωχεύειν· δώσει δέ μοι, ὅς κ' ἐθέλῃσιν.
 20 οὐ γὰρ ἐπὶ σταθμοῖσι μένειν ἔτι τηλίκος εἰμί,
 ὥς τ' ἐπιτελαμένῳ σημάτωντι πάντα πιθέσθαι.
 ἀλλ' ἔρχευ, ἐμὲ δ' ἄξει ἀνὴρ ὅδε, τὸν σὺ κελεύεις,
 αὐτίκ' ἐπεὶ κε πυρὸς θερέω ἄλῃ τε γένηται·
 αἰνῶς γὰρ τάδε εἵματ' ἔχω κακά· μή με δαμάσση
 25 στίβῃ ὑπηρίῃ· ἔκαθεν δέ τε ἄστυ φάτ' εἶναι.“
 ὥς φάτο, Τηλέμαχος δὲ διὰ σταθμοῦ βεβήκειν

κραιπνὰ ποσὶ προβιβάς, κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκανε δόμους ἐν ναιετάοντας,
ἔγχος μὲν στήσε πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας,
αὐτὸς δ' εἴσω Ἴεν καὶ ὑπέρβη λάινον οὐδέν.

τὸν δὲ πολὺ πρώτη εἶδε τροφὸς Εὐρύκλεια
κώεα καστορνῦσα θρόνοις ἐν δαιδαλέοισιν,
δακρύσασα δ' ἔπειτ' ἰθὺς κίεν. ἅμφι δ' ἄρ' ἄλλαι
δμῳαὶ Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἡγερέθοντο
καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλὴν τε καὶ ὦμους.

ἥ δ' Ἴεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Ἄρτεμιδι ἱκέλη ἦε χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ,
ἅμφι δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήγχε δακρύσασα,
κύσσε δέ μιν κεφαλὴν τε καὶ ἄμφω φάεα καλά,
καὶ ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„ἦλθες, Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος. οὐ σ' ἔτ' ἐγὼ γε
ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ὥχεο νηὶ Πύλονδε
λάθρῃ, ἐμεῦ ἀέκητι, φίλου μετὰ πατρὸς ἀκουήν.
ἀλλ' ἄγε μοι κατάλεξον, ὅπως ἤντησας ὁπωπῆς.“

τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἤυδα·
„μήτερ ἐμή, μή μοι γόον ὄρνυθι μηδέ μοι ἦτορ
ἐν στήθεσιν ὄρινε φυγόντι περ αἰπὺν ὄλεθρον·
ἀλλ' ὕδρηγαμένη, καθαρὰ χροὶ εἴμαθ' ἐλοῦσα,
[εἰς ὑπερῷ' ἀναβάσας σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,]
εὔχεο πᾶσι θεοῖσι τελέσσας ἐκατόμβας
ὀξείν, αἱ κέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσει.
αὐτὰρ ἐγὼν ἀγορήνδ' ἐσελεύσομαι, ὄφρα καλέσσω
ξεῖνον, ὅτις μοι κεῖθεν ἅμ' ἔσπετο δεῦρο κίοντι.
τὸν μὲν ἐγὼ προὔπεμψα σὺν ἀντιθέοις ἐτάροισιν
Πείραιον δέ μιν ἠνώγεα προτὶ οἶκον ἄγοντα
ἐνδονκέως φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰς ὃ κεν ἔλθω.“

ὣς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπερος ἔπλετο μῦθος.

δ' ὕδρηγμένη, καθαρὰ χροὶ εἵματι' ἑλοῦσα,
 ἴχθετο πᾶσι θεοῖσι τεληέσσας ἑκατόμβας
 ἔξειν, αἶ κέ ποθι Ζεὺς ἀντιτα ἔργα τελέσσει.

60

Τηλέμαχος δ' ἄρ' ἔπειτα διὲκ μεγάροιο βεβήκειν
 γῆχος ἔχων· ἅμα τῷ γε δῶμα κύνες ἀργοὶ ἔποντο.
 Τροπαιήτην δ' ἄρα τῷ γε χάριν κατέχευεν Ἀθήνη·
 τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο.

65

Ἄμφι δέ μιν μνηστῆρες ἀγήνορες ἠγερέθοντο
 ἰσθλ' ἀγορεύοντες, κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδόμευον.
 κῦτάρ οἱ τῶν μὲν ἔπειτα ἀλεύατο πολὺν ὄμιλον,
 ἄλλ' ἵνα Μέντωρ ἦστο καὶ Ἀντιφός ἦδ' Ἀλιθέρης,
 οἳ τέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρῷοι ἦσαν ἐταῖροι,
 ἔνθα καθέζετ' ἰὼν· τοὶ δ' ἐξερέεινον ἕκαστα.

70

τοῖσι δὲ Πείραιος δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἦλθεν
 ξεῖνον ἄγων ἀγορήνδε διὰ πτόλιν. οὐδ' ἄρ' ἔτι δῖον
 Τηλέμαχος ξεῖνοιο ἑκάς τράπετ', ἀλλὰ παρέστη.

τὸν καὶ Πείραιος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν·

„Τηλέμαχ', αἴψ' ὄτρυνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα γυναῖκας,
 ὥς τοι δῶρ' ἀποπέμψω, ἃ τοι Μενέλαος ἔδωκεν.“

75

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦ᾽ ἔειπε·
 „Πείραι', οὐ γάρ τ' ἴδμεν, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.

εἴ κεν ἐμὲ μνηστῆρες ἀγήνορες ἐν μεγάροισιν
 λάθρη κτείναντες πατρῷα πάντα δάσωνται,

80

αὐτὸν ἔχοντά σε βούλομ' ἐπαυρέμεν ἢ τινα τῶνδε
 εἰ δέ κ' ἐγὼ τοῦτοισι φόνον καὶ κῆρα φυτεύσω,
 δὴ τότε μοι χαίροντι φέρειν πρὸς δώματα χαίρων,“

ὣς εἰπὼν ξεῖνον ταλαπείριον ἦγεν ἐς οἶκον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκοντο δόμους ἐν ναιετάοντας,

85

χλαῖνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
 ἐς δ' ἀσαμίνθους βάντες ἐυξέστας λούσαντο.

τοὺς δ' ἐπεὶ οὖν δμῳαὶ λούσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,

ἄμφι οὐδ' ἄρα χλαίνας οὐλας βάλλον ἠδὲ χιτῶνας,
 ἔκ θ' ἄσασκινδων βάντες ἐπὶ κλισμοῖσι καθίζον.
 χέρνιβα δ' ἄμφιπολος προχῶν ἐπέχευε φέρουσα
 καλῇ χρυσεῖῃ ὑπὲρ ἄργυρέοιο λέβητος,
 νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
 σῖτον δ' αἰδοίῃ ταμίῃ παρέθηκε φέρουσα,
 εἶδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα χαρίζομένη παρεόντων.
 μήτηρ δ' ἄντιον ἔξε παρὰ σταθμὸν μεγάραιο
 κλισμῷ κεκλιμένη, λέπτ' ἡλάκατα στρωφῶσα.
 οἱ δ' ἐπ' ὀνειάθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱάλλον.
 αὐτὰρ ἔπει πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε περίφρων Πηνελόπεια·
 „Τηλέμαχ', ἦ τοι ἐγὼν ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα
 λέξομαι εἰς εὐνὴν, ἥ μοι στονόεσσα τέτυκται,
 αἰεὶ δάκρυσ' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
 ὄψεθ' ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν ἐς Ἴλιον· οὐδέ μοι ἔτλης,
 πρὶν ἐλθεῖν μνηστῆρας ἀγήνορας ἐς τόδε δῶμα,
 νόστον σοῦ πατρὸς σάφα εἰπέμεν, εἴ που ἄκουσας.“
 τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἄντιον ἠΐδα·
 „τοιγὰρ ἐγὼ τοι, μήτηρ, ἀληθεῖν καταλέξω.
 ὄχόμεθ' ἔς τε Πύλον καὶ Νέστορα ποιμένα λαῶν·
 δεξάμενος δέ μ' ἐκεῖνος ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισιν
 ἐνδυκῶς ἐφίλει, ὥς εἴ τε πατὴρ ἐὼν υἱὸν
 ἐλθόντα χρόνιον νέαν ἄλλοθεν· ὥς ἔμ' ἐκεῖνος
 ἐνδυκῶς ἐκόμιζε σὺν υἱάσι κυδαλίμοισιν.
 αὐτὰρ Ὀδυσσεύς τ' αἰσίσφρονος οὐ ποτ' ἔφρασκεν
 ζωοῦ οὐδὲ θανόντος ἐπιχθονίων τευ ἀκοῦσαι,
 αἰλά μ' ἐς Ἀτρεΐδην δουρικλειπὸν Μενέλαον
 ἵπποισι προὔπεμψε καὶ ἄρμασι κολλητοῖσιν.
 ἐνθ' ἶδον Ἀργεῖν Ἑλένην, ἥς εἵνεκα πολλὰ
 Ἀργεῖοι Τρωῶς τε θεῶν ἰότητι μόγησαν.

90

95

100

105

110

115

εἶρετο δ' αὐτίκ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος, 120
 ὅττευ χρηίζων ἰκόμεν Λακεδαίμονα δι᾿ ἄν-
 αὐτὰρ ἐγὼ τῷ πᾶσαν ἀληθείην κατέλεξα.
 καὶ τότε δὴ μ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
 „ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
 ἤθελον εὐνηθῆναι ἀνάκτιδες αὐτοὶ ἐόντες. 125
 ὥς δ' ὁπότ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος
 νεβροὺς κημήσασα νηγεγενέας γαλαθινοὺς
 κνημοὺς ἔξερέησι καὶ ἄγκρα ποιήεντα
 βοσκομένη, ὃ δ' ἔπειτα εἶν εἰσῆλυθεν εὐνήν,
 ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἔφῃκεν, 130
 ὥς Ὀδυσσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἔφῃσει.
 αἶ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων,
 τοῖος ἐὼν, οἷός ποτ' εὐκτιμένη ἐνὶ Λέσβῳ
 ἔξ ἔριδος Φιλομηλείδῃ ἐπάλλαισεν ἀναστάς,
 καδ' δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί, 135
 τοῖος ἐὼν μνηστήρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεύς·
 πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενόιατο πικρόγαμοί τε.
 ταῦτα δ' ἄ μ' εἰρωτᾷς καὶ λίσσσαι, οὐκ ἂν ἐγὼ γε
 ἄλλα παρὲς εἵπομι παρακλιδὸν οὐδ' ἀπατήσω,
 ἀλλὰ τὰ μὲν μοι ἔειπε γέρον ἄλιος νημερτής, 140
 τῶν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ' ἐπικεύσω.
 φῆ μιν ὃ γ' ἐν νήσῳ ἰδέειν κρατέρ' ἄλγε' ἔχοντα,
 νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἥ μιν ἀνάγκη
 ἴσχει· ὃ δ' οὐ δύναται ἦν πατρίδα γαῖαν ἰέσθαι·
 οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἐταῖροι, 145
 οἳ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης·
 ὥς ἔφατ' Ἀτρεΐδης δουρικλειτὸς Μενέλαος.
 ταῦτα τελευτήσας νεόμην, ἔδοσαν δὲ μοι οὖρον
 ἀθάνατοι, τοί μ' ὅκα φίλην ἐς πατρίδ' ἐπεμψαν.“
 ὥς φάτο, τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι δρῖνεν. 150

- τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
 „ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδῳ Ὀδυσῆος,
 ἢ τοι ὃ γ' οὐ σάφα οἶδεν, ἐμεῖο δὲ σύνθεο μῦθον·
 ἀτρεκέως γάρ τοι μαντεύσομαι οὐδ' ἐπικεύσω.
 ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ξενίῃ τε τράπεζα
 ἱστίῃ τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἄφικάνω,
 ὥς ἦ τοι Ὀδυσσεὺς ἤδη ἐν πατρίδι γαίῃ
 ἥμενος ἢ ἔρπων, τάδε πευθόμενος κακὰ ἔργα,
 ἔστιν, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύει·
 οἷον ἐγὼν οἶωνόν ἐυσσέλμου ἐπὶ νηὸς
 ἥμενος ἐφρασάμην καὶ Τηλεμάχῳ ἐγεγώνευν.“
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 „αἶ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἴη·
 τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλὰ τε δῶρα
 ἐξ ἐμεῦ, ὥς ἂν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι.“
 ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
 μνηστῆρες δὲ πάροιθεν Ὀδυσσεὺς μεγάρῳ
 δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέησιν ἰέντες
 ἐν τυκῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος, ὕβριν ἔχοντες.
 ἀλλ' ὅτε δὴ δειπνηστος ἦν καὶ ἐπήλυθε μῆλα
 πάντοθεν ἐξ ἀγρῶν, οἱ δ' ἤγαγον, οἱ τὸ πάρος περ,
 καὶ τότε δὴ σφιν ἔειπε Μένδων· ὅς γάρ ῥα μάλιστα
 ἦνδανε κηρύκων καὶ σφιν παρεγίγνετο δαιτί·
 „κοῦροι, ἐπεὶ δὴ πάντες ἐτέρφθητε φρέν' ἀέθλοις,
 ἔρχεσθε πρὸς δῶμαθ', ἵν' ἐντυνώμεθα δαῖτα·
 σὺ μὲν γάρ τι χεῖριον ἐν ὥρῃ δαῖπνον ἐλ σθαί.“
 ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἀνστάντες ἔβαν πείθοντό τε μῦθῳ.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἔκοντο δόμους ἐὺ ναιετάοντας,
 χλαῖνας μὲν κατ' ἔθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
 οἱ δ' ἔρρεον οἷς μεγάλους καὶ πίονας αἶγας,
 ἔρρεον δὲ σῶας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην,

155

160

165

170

175

180

δαῖτ' ἐντυνόμενοι τοὶ δ' ἐξ ἀγροῖο πόλινδ' εὖ
 ὠτρύνοντ' Ὀδυσσεύς τ' ἰέναι καὶ δῖος ὕφορβος.
 τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν
 „ξεῖν", ἐπεὶ ἄρ' ἔπειτα πόλινδ' ἰέναι μενεαίνεις 185
 σήμερον, ὥς ἐπέτελλεν ἀναξ ἑμὸς· ἦ σ' ἂν ἐγὼ γε
 αὐτοῦ βουλοίμην σταθμῶν ῥυτῆρα λιπέσθαι·
 ἀλλὰ τὸν αἰδέομαι καὶ δεΐδια, μή μοι ὀπίσσω
 νεικεῖη· χαλεπαὶ δέ τ' ἀνάντων εἰσὶν ὁμοκλαί.
 ὁλλ' ἄγε νῦν ἵομεν· δὴ γὰρ μέμβλωκε μάλιστα 190
 ἡμαρ, ἀτὰρ τάχα τοι ποτὶ ἔσπερα ῥίγιον ἔσται.“
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „γινώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
 ἀλλ' ἵομεν, σὺ δ' ἔπειτα διαμπερὲς ἡγεμόνευε.
 δὸς δέ μοι, εἴ ποθὶ τοι ῥόπαλον τετμημένον ἔστιν, 195
 σκηρίπτεσθ', ἐπεὶ ἡ φάτ' ἀρισφαλὲς ἔμμεναι οὐδόν.“
 ἦ ῥα καὶ ἀμφ' ὥμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήρην,
 πυκνὰ ῥωγαλέην, ἐν δὲ στρόφος ἦεν ὁρτήρ·
 Εὖμαιος δ' ἄρα οἱ σκηπτρον θυμάρῃς ἔδωκεν.
 τὼ βήτην, σταθμὸν δὲ κύνες καὶ βώτορες ἀνδρῆς 200
 ῥύατ' ὀπισθε μένοντες. ὁ δ' ἐς πόλιν ἦγεν ἀνακτα
 πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι,
 σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῖ εἴματα ἔστο.
 ἀλλ' ὅτε δὴ στείχοντες ὁδὸν κάτα παιπαλόεσσαν
 ἄστεος ἐγγὺς ἔσαν καὶ ἐπὶ κορήνην ἀφίκοντο 205
 τυκτὴν καλλίροον, ὅθεν ὕδρευόντο πολῖται·
 τὴν-ποίησ' Ἰθάκιος καὶ Νήριτος ἠδὲ Πολύτωρ·
 ἀμφὶ δ' ἄρ' αἰγείρων ὕδατοτρεφῶν ἦν ἄλσος
 πάντοσε κυκλοτερές, κατὰ δὲ ψυχρὸν ῥέεν ὕδωρ
 ὑπόθεν ἐκ πέτρης· βωμὸς δ' ἐφύπερθε τέτυκτο 210
 νυμφάων, ὅθι πάντες ἐπιρροῆεσκον ὁδῖται·
 ἐνθα σφέας ἐκίχαν' υἱὸς Δολιχίου Μελανθεύς

αἴγας ἄγων, αἶ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολίοισιν,
 δεῖπνον μνηστήρεσσι· δύω δ' ἄμ' ἔποντο νομῆες.
 τοὺς δὲ ἰδὼν νείκεσεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν, 215
 ἔκπαγλον καὶ ἀεικές, ὄρινε δὲ κῆρ Ὀδυσῆος·
 „νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἠγηλάζει,
 ὥς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὥς τὸν ὁμοῖον.
 πῇ δὴ τόνδε μολοβρὸν ἄγεις, ἀμέγαρτε συβῶτα,
 πτωχὸν ἀνιηρόν, δαιτῶν ἀπολυμαντήρα ; 220
 ὃς πολλῇσι φλιῆσι παραστὰς φλίσσεται ὤμους
 αἰτίζων ἀκόλους, οὐκ ἄορας οὐδὲ λέβητας.
 τόν γ' εἴ μοι δοίης σταθμῶν ῥυτῆρα γενέσθαι,
 σηκοκόρον τ' ἔμειναι θαλλόν τ' ἐρίφοισι φορῆναι;
 καὶ κεν ὄρον πίνων μεγάλην ἐπιγουνίδα θείτο. 225
 ἄλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθεν, οὐκ ἐπιθήσει
 ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσων κατὰ δῆμον
 βούλεται αἰτίζων βόσκειν ἦν γαστέρ' ἀναλτον.
 ἄλλ' ἔκ τοι ἔρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
 αἶ κ' ἔλθῃ πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο, 230
 πολλὰ οἱ ἀμφὶ κάρη σφέλα ἀνδρῶν ἐκ παλαμῶν
 πλευρὰ ἀποτρίψουσι δόμον κάτα βαλλομένοιο.“
 ὥς φάτο καὶ παριὼν λάξ ἐνθορεν ἀφραδίῃσιν
 ἰσχύϊ· οὐδέ μιν ἐκτὸς ἀταρπιτοῦ ἐστυφέλιξεν,
 ἄλλ' ἔμειν' ἀσφαλέως. ὁ δὲ μερμήριξεν Ὀδυσσεύς, 235
 ἧς μεταίξας ῥοπάλφ' ἐκ θυμὸν ἔλοιτο,
 ἧ πρὸς γῆν ἐλάσειε κάρη ἀμφοιδίς ἀείρας.
 ἄλλ' ἐπετόλμησε, φρεσὶ δ' ἔσχετο. τὸν δὲ συβώτης
 νείκεσ' ἐσάντα ἰδὼν, μέγα δ' εὖξατο χεῖρας ἀνασχών·
 „νύμφαι κρηναῖαι, κοῦραι Διὸς, εἴ ποτ' Ὀδυσσεύς 240
 ὕμῃ ἐπὶ μηρί' ἔκκε, καλύψας πίονι δημῷ,
 ἀρνῶν ἡδ' ἐρίφων, τόδε μοι κρηγήνατ' ἐέλδωρ·
 ὥς ἔλθοι μὲν κείνος ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ εἰ δαίμων·

τῷ κέ τοι ἀγλαΐας γε διασκεδάσειεν ἀπάσας,
τὰς νῦν ὑβρίζων φορέεις, ἀλαλήμενος αἰεὶ 245
ἄστνυ κάτ', αὐτὰρ μῆλα κακοὶ φθείρουσι νομῆες."

τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάντιος, αἰπόλος αἰγῶν
„ὦ πόποι, οἷον ἔειπε κύων ὀλοφώϊα εἰδώς,
τόν ποτ' ἐγὼν ἐπὶ νηὸς εὐσσέλμοιο μελαίνης
ἄξω τῆλ' Ἰθάκης, ἵνα μοι βίοντον πολὺν ἔλθοι. 250
αἶ γὰρ Τηλέμαχον βάλοι ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
σήμερον ἐν μεγάροις, ἣ ὑπὸ μνηστῆρσι δαμείη,
ὥς Ὀδυσῆί γε τηλοῦ ἀπώλετο νόστιμον ἦμαρ."

ὥς εἰπὼν τοὺς μὲν λίπεν αὐτοῦ ἦμα κίοντας,
αὐτὰρ ὁ βῆ, μάλα δ' ὄκα δόμους ἵκανεν ἄνακτος. 255
αὐτίκα δ' εἴσω ἔεν, μετὰ δὲ μνηστῆρσι καθΐεν
ἀντίον Εὐρυμάχου· τὸν γὰρ φιλέεσκε μάλιστα.

τῷ παρὰ μὲν κρειῶν μοῖραν θέσαν, οἳ πονέοντο,
οἷτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα 260
ἔδμεναι. ἀγχίμολον δ' Ὀδυσσεὺς καὶ δῖος ὕφορβος
στήτην ἐρχομένω, περὶ δὲ σφραγῆς ἥλυθ' ἰωή

φόρμιγγος γλαφυρῆς· ἀνὰ γὰρ σφισι βάλλει' αἰδεῖν
Φήμιος. αὐτὰρ ὁ χειρὸς ἔλων προσέειπε συβώτην·
„Εὖμαι', ἣ μάλα δὴ τάδε δώματα κάλ' Ὀδυσῆος.
ῥεῖα δ' ἀρίγνωτ' ἐστὶ καὶ ἐν πολλοῖσιν ἰδέσθαι. 265

ἔξ ἑτέρων ἑτερ' ἐστίν, ἐπήσκηται δέ οἱ αὐτῇ
τοίχῳ καὶ θριγκοῖσι, θύραι δ' εὐεργέες εἰσὶν
δικλίδες· οὐκ ἂν τίς μιν ἀνὴρ ὑπερολίσσαιτο.
γινγνώσκω δ', ὅτι πολλοὶ ἐν αὐτῷ δαῖτα τίθενται
ἄνδρες, ἔπει κνίσῃ μὲν ἐνήνοθεν, ἐν δέ τε φόρμιγγι 270
ἠπύει, ἦν ἄρα δαιτ' θεοὶ ποίησαν ἐταίρην."

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Ἑύμαιε συβῶτα·
„ῥεῖ' ἔγνω, ἔπει οὐδὲ τά τ' ἄλλα πέρ' ἐσο' ἀνοήμων.
ἄλλ' ἄγε δὴ φραζώμεθ', ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.

- ἥς σὺ πρῶτος ἔσελθε δόμους ἐν ναιετάοντας,
 δύσεο δὲ μνηστήρας, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ·
 εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον, ἐγὼ δ' εἴμι προπάρουθεν·
 μηδὲ σὺ δηθύνειν, μή τίς σ' ἔκτοσθε νοήσας
 ἢ βάλλῃ ἢ ἐλάσῃ. τὰ δέ σε φράζεσθαι ἄνωγα.“
 τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς· 275
 „γινώσκω, φρονέω· τὰ γε δὴ νοέοντι κελεῖναις.
 ἀλλ' ἔρχεν προπάρουθεν, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ·
 οὐ γάρ τι πληγέων ἀδαήμων οὐδὲ βολάων·
 τολμήεις μοι θυμός, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέπονθα
 κύμασι καὶ πολέμοι· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω 285
 γαστέρα δ' οὐ πῶς ἔστιν ἀποκρύψαι μεμαυῖαν,
 οὐλομένην, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσιν,
 τῆς ἔνεκεν καὶ νῆες εὐζυγοὶ ὀπλίζονται,
 πόντον ἐπ' ἀτρύγετον κακὰ δυσμενέεσσι φέρουσαι.“
 ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον· 290
 ἂν δὲ κύων κεφαλὴν τε καὶ οὐᾶτα κείμενος ἔσχεν,
 Ἄργος, Ὀδυσσεύος ταλασίφρονος, ὃν ῥά ποτ' αὐτὸς
 θρέψε μὲν, οὐδ' ἀπόνητο, πάρος, δ' εἰς Ἴλιον ἱρὴν
 ὄχρετο. τὸν δὲ πάρουθεν ἀγίνεσκον νέοι ἄνδρες
 αἴγας ἐπ' ἀγροτέρας ἠδὲ πρόκας ἠδὲ λαγούς· 295
 δὴ τότε κεῖτ' ἀπόθεστος ἀποικομένειο ἀνάκτος
 ἐν πολλῇ κόπρῳ ἢ οἱ προπάρουθε θυράων
 ἡμιόνων τε βοῶν τε ἅλις κέχυτ', ὅφρ' ἂν ἄγοιεν
 ὁμῶς Ὀδυσσεύος τέμενος μέγα κοπρήσοντες·
 ἔνθα κύων κεῖτ' Ἄργος ἐνίπλειος κυνοραιστέον. 300
 δὴ τότε γ', ὥς ἐνόησεν Ὀδυσσεῖα ἐγγὺς ἔοντα,
 οὐρῇ μὲν ῥ' ὃ γ' ἔσσηνε καὶ οὐᾶτα κάμβαλεν ἄμφω,
 ἄσπον δ' οὐκέτ' ἔπειτα δυνήσατο οἴοι ἀνακτος
 ἐλθέμεν. αὐτὰρ ὁ νόσφιν ἰδὼν ἀπομόρξατο δάκρυ
 ῥεῖα λαθὼν Ἐύμαιον, ἄφαρ δ' ἐρεείνετο μύθηφ 305

„Εὖμαι· ἡ μάλα θαῦμα κύων ὅδε κεῖτ' ἐνὶ κόπρῳ.
καλὸς μὲν δέμας ἐστίν, ἀτὰρ τόδε γ' οὐ σάφα οἶδα,
ἥ δὴ καὶ ταχὺς ἔσκε θέειν ἐπὶ εἰδεῖ τῷδε,
ἥ αὐτως οἰοί τε τραπεζῆς κύνας ἀνδρῶν
γίγνοντ', ἀγλαΐης δ' ἔνεκεν κομέουσιν ἄνακτες.“

310

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Ἑύμαιε συβῶτα·
„καὶ λίην ἀνδρός γε κύων ὅδε τῆλε θανόντος.
εἰ τοιόσδ' εἴη ἡμὲν δέμας ἠδὲ καὶ ἔργα,
οἷόν μιν Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
αἰψά κε θηήσαιο ἰδὼν ταχυτῆτα καὶ ἀλκὴν·
οὐ μὲν γάρ τι φύγεσκε βαθείης βένθεσιν ὕλης
κνώδαλον, ὅττι δίοιτο· καὶ ἔχνεσι γὰρ περιήδη.
νῦν δ' ἔχεται κακότητι, ἀναξ δέ οἱ ἄλλοθι πάτρης
ᾤλετο, τὸν δὲ γυναῖκες ἀκηδέες οὐ κομέουσιν.
δμῶες δ', εὖτ' ἂν μηκέτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες,
οὐκέτ' ἔπειτ' ἐθέλουσιν ἐναΐσιμα ἐργάζεσθαι·
ἥμισυ γάρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνυται εὐρύοπα Ζεὺς
ἀνέρος, εὖτ' ἂν μιν κατὰ δούλιον ἥμαρ ἔλῃσιν.“

315

320

ὥς εἰπὼν εἰσῆλθε δόμους ἐν ναιετάοντας,
βῆ δ' ἰθὺς μεγάροιο μετὰ μνηστῆρας ἀγαιούς.
Ἄργον δ' αὖ κατὰ μοῖρᾳ λάβεν μέλανος θανάτοιο
αὐτίκ' ἰδόντ' Ὀδυσῆα εἰκοστῷ ἐνιαυτῷ.

325

τὸν δὲ πολὺ πρῶτος ἶδε Τηλέμαχος θεοειδὴς
ἐρχόμενον κατὰ δῶμα συβώτην, ὅκα δ' ἔπειτα
νεῦσ' ἐπὶ οἱ καλέσας. ὁ δὲ παπτήνας ἔλε δίφρον
κείμενον, ἔνθα τε δαιτρός ἐφίεσκε κρέα πολλὰ
δαιόμενος μνηστῆρσι δόμον κάτα δαινυμένοισιν·
τὸν κατέθηκε φέρων πρὸς Τηλεμάχοιο τράπεζαν
ἀντίον, ἔνθα δ' ἄρ' αὐτὸς ἐφέζετο. τῷ δ' ἄρα κῆρυξ
μοῖραν ἔλων ἐτίθει κανέου τ' ἐκ σίτον ἀείρας.

330

335

ἀγχίμολον δὲ μετ' αὐτὸν ἐδύσσετο δώματ' Ὀδυσσεύς

- πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιος ἤδ' ἐ γέροντι,
 σκηπτόμενος· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροὶ εἴματα ἔστο.
 Ἴξε δ' ἐπὶ μελίνου οὐδοῦ ἐντοσθε θυράων,
 κλινάμενος σταθμῷ κυπαρισσίνῳ, ὃν ποτε τέκτων 340
 ἔσσειεν ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμην ἵθυνεν.
 Τηλέμαχος δ' ἐπὶ οἱ καλέσας προσέειπε συβώτην,
 ἄρτον τ' οὖλον ἐλὼν περικαλλέος ἐκ κανέοιο
 καὶ κρέας, ὥς οἱ χεῖρες ἐχάνδανον ἀμφιβαλόντι·
 „δὸς τῷ ξείνῳ ταῦτα φέρων αὐτόν τε κέλευε 345
 αἰτιῆσαι μάλα πάντας ἐποικχόμενον μνηστῆρας·
 αἰδῶς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεκρημένῳ ἀνδρὶ παρῆναι.“
 ὥς φάτο, βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἤκουσεν,
 ἄγχοῦ δ' ἰστάμενος ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·
 „Τηλέμαχος τοι, ἔεινε, διδοῖ τάδε, καὶ σε κέλευει 350
 αἰτιῆσαι μάλα πάντας ἐποικχόμενον μνηστῆρας·
 αἰδῶ δ' οὐκ ἀγαθὴν φησ' ἔμμεναι ἀνδρὶ προύκτῃ.“
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „Ζεῦ ἄνα, Τηλέμαχόν μοι ἐν ἀνδράσιν ὄλβιον εἶναι,
 καὶ οἱ πάντα γένοιτο, ὅσα φρεσὶν ἦσι μενοινᾷ.“ 355
 ἦ ῥα καὶ ἀμφοτέρῃσιν ἐδέξατο καὶ κατέθηκεν
 αὐτῇ ποδῶν προπάρουθεν, ἀεικελὴς ἐπὶ πῆρης·
 ἦσθιε δ', ἕως ὅτ' αἰοιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄειδεν·
 εὖθ' ὁ δεδειπνήκειν, ὁ δ' ἐπαύετο θεῖος αἰοιδός.
 μνηστῆρες δ' ὁμάρησαν ἀνὰ μέγαρ· αὐτὰρ Ἀθήνη 360
 ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην Ὀδυσῆα
 ὦτρυν', ὥς ἂν πύρνα κατὰ μνηστῆρας ἀφίροι,
 γνοίη θ', οἳ τινὲς εἰσιν ἐναίσιμοι οἳ τ' ἀθέμιστοι·
 ἀλλ' οὐδ' ὥς τιν' ἔμελ' ἀπαλεξήσειν κακότητος.
 βῆ δ' ἔμμεν αἰτήσων ἐνδέξια φῶτα ἕκαστον 365
 πάντοσε χεῖρ' ὀρέγων, ὥς εἰ πτωχὸς πάλοι εἴη.
 οἱ δ' ἐλαίροντες δίδωσαν, καὶ ἐθάμβεον αὐτόν,

ἀλλήλους τ' ἄροντο, τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι.
 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν·
 „κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
 τοῦδε περὶ ξείνου· ἦ γάρ μιν πρόσθεν ὤπωπα.
 ἦ τοι μὲν οἱ δεῦρο συβώτης ἡγεμόνευεν,
 αὐτὸν δ' οὐ σάφα οἶδα, πόθεν γένος εὐχεται εἶναι.“

370

ὧς ἔφατ', Ἀντίνοος δ' ἔπεσιν νείκεσσε συβώτην·
 „ὦ ἀρίγνωτε συβῶτα, τί ἦ δὲ σὺ τόνδε πόλινδε
 ἡγάγες; ἦ οὐκ ἄλλῃς ἡμῖν ἀλήμονές εἰσι καὶ ἄλλοι,
 πτοχοὶ ἀνηροὶ, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρες;
 ἦ ὄνοσαι, ὅτι τοι βίοτον κατέδουσιν ἄνακτος
 ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, σὺ δὲ καὶ ποθι τόνδε κάλεσσας;“

375

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμαῖε συβῶτα·
 „Ἀντίνο', οὐ μὲν καλὰ καὶ ἐσθλὸς ἐὼν ἀγορεύεις·
 τίς γὰρ δὴ ξείνονα καλεῖ ἄλλοθεν αὐτὸς ἐπελθὼν
 ἄλλον γ', εἰ μὴ τῶν, οἱ δημιοεργοὶ ἔασιν,
 μάντιν ἢ ἱητῆρα κακῶν ἢ τέκτονα δούρων,
 ἢ καὶ θέσπιν ἀοιδόν, ὃ κεν τέρπησιν ἀεΐδων;
 οὗτοι γὰρ κλητοὶ γε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν·
 πτωχὸν δ' οὐκ ἂν τις καλέοι τρυξόντα ἔαυτόν.
 ἀλλ' αἰεὶ χαλεπὸς περὶ πάντων εἰς μνηστῆρων
 διμῶσιν Ὀδυσσῆος, πέρι δ' αὐτ' ἐμοί. αὐτὰρ ἐγὼ γε
 οὐκ ἄλέγω, εἰώς μοι ἐχέφρων Πηνελόπεια
 ζῶει ἐνὶ μεγάροισι καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.“

385

390

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠῦδα·
 „σίγα, μή μοι τοῦτον ἀμείβεο πόλλ' ἐπέεσσιν·
 Ἀντίνοος δ' εἴωθε κακῶς ἐρεθιζέμεν αἰεὶ
 μύθοισιν χαλεποῖσιν, ἐποτρύνει δὲ καὶ ἄλλους.“
 ἦ ῥα καὶ Ἀντίνοον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „Ἀντίνο', ἦ μευ καλὰ πατήρ ὧς κήδεαι υἱός,
 ὅς τὸν ξείνονα ἄνωγας ἀπὸ μεγάροιο δέεσθαι

395

μύθος ἀναγκαῖον· μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειεν.
 δὸς οἱ ἐλὼν· οὐ τοι φθονέω· κέλομαι γὰρ ἐγὼ γε. 400
 μήτ' οὖν μητέρ' ἐμὴν ἄξου τό γε μήτε τιν' ἄλλον
 δμῶων, οἱ κατὰ δώματ' Ὀδυσσῆος θεῖοιο,
 ἄλλ' οὐ τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα·
 αὐτὸς γὰρ φαγέμεν πολὺ βούλει· ἢ δόμεν ἄλλω.
 τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμειβόμενος πρᾶσσειπεν· 405
 „Τηλέμαχ' ὑπαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες.
 εἰ οἱ τόσσον ἅπαντες ὀρέξειαν μνηστῆρες,
 καὶ κέν μιν τρεῖς μῆνας ἀπόπροθεν οἶκος ἐρύκοι.“
 ὃς ἄρ' ἔφη καὶ θρήνυν ἐλὼν ὑπέφηνε τραπέζης
 κείμενον, ᾧ ῥ' ἔπεχεν λιπαροὺς πόδας εἰλαπινάζων. 410
 οἱ δ' ἄλλοι πάντες δίδοσαν, πλησαν δ' ἄρα πῆρην
 σίτου καὶ κρειῶν. τάχα δὴ καὶ ἔμελλεν Ὀδυσσεὺς
 αὐτῖς ἐπ' οὐδὸν ἰὼν προικὸς γεύσεσθαι Ἀχαιῶν·
 σιῇ δὲ παρ' Ἀντίνοον καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 „δός, φίλος· οὐ μέν μοι δοκέεις ὁ κάκιστος Ἀχαιῶν 415
 ἔμμεναι, ἀλλ' ὄριστος, ἐπεὶ βασιλῆϊ ἔοικας·
 τῷ σε χρὴ δόμεναι καὶ λώιον ἢ ἐπερ ἄλλοι
 σίτου· ἐγὼ δέ κέ σε κλείω κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
 καὶ γὰρ ἐγὼ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
 ὀλβίος ἀφνειόν, καὶ πολλὰκι δόσκον ἀλήτην 420
 τοίῳ, ὅποῖος ἔοι καὶ ὅτεν κεχρημένος ἔλθοι·
 ἦσαν δὲ δμῶες μᾶλα μυριοὶ ἄλλα τε πολλὰ,
 οἷσιν τ' εὐ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
 ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων· ἥθελε γὰρ πού·
 ὅς μ' ἅμα ληιστῆρσι πολυπλάγκτοισιν ἀνῆκεν 425
 Αἰγυπτόνδ' ἰέναι, δολιχὴν ὁδόν, ὄφρ' ἀπολοίμην.
 στήσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιερίσας.
 ἐνθ' ἢ τοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρίηρας ἐταίρους
 αὐτοῦ παρ νήεσσι μένειν καὶ νῆας ἔρυσθαι,

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ρ.

δπηθρας δὲ κατὰ σκοπιὰς ὤτρυνε νέεσθαι·
 οἱ δ' ὕβρει εἵξαντες, ἐπισπόμενοι μένει σφῶ,
 αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
 πόρθεον, ἐκ δὲ γυναικάς ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
 αὐτοὺς τε κτεῖνον. τάχα δ' ἐς πόλιν ἵκετ' αὐτή·
 οἱ δὲ βοῆς αἰόντες ἅμ' ἡοῖ φαινομένηην 435
 ἦλθον· πλῆτο δὲ πᾶν πεδῖον πεζῶν τε καὶ ἵππων
 χαλκοῦ τε στεροπῆς. ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
 φύζαν ἐμοῖς ἐτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη
 στήναι ἐναντίβιον· περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔστη.
 ἐνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξεί χαλκῶ, 440
 τοὺς δ' ἄναγον ζωούς, σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκη.
 αὐτὰρ ἐμ' ἐς Κύπρον ξείνῳ δόσαν ἀντιάσιντι,
 Δμήτορι Ἰασίδῃ, ὃς Κύπρου Ἴφι ἄνασεν.
 ἐνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκω πῆματα πάσχων·
 τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε 445
 „τίς δαίμων τόδε πῆμα προσήγαγε δαιτὸς ἀνίην ;
 στήθ' οὕτως ἐς μέσσον, ἐμῆς ἀπάνευθε τραπέξης,
 μὴ τάχα πικρὴν Αἰγυπτον καὶ Κύπρον ἵκηαι,
 ὥς τις θαρσαλέος καὶ ἀναιδής ἐσσι προΐκτης.
 ἐξεῖς πάντεσσι παρίστασαι· οἱ δὲ διδοῦσιν 450
 μαψιδίως, ἐπεὶ οὐ τις ἐπίσχεσις οὐδ' ἔλεητις
 ἄλλοτριῶν χαρίσασθαι, ἐπεὶ πάρα πολλὰ ἐκάστω·“
 τὸν δ' ἀναχωρήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „ὦ πόποι, οὐκ ἄρα σοί γ' ἐπὶ εἶδεῖ καὶ φρένες ἦσαν.
 οὐ σύ γ' ἂν ξε οἴκου σῶ ἐπιστάτῃ οὐδ' ἄλλα δοίης, 455
 ὃς νῦν ἄλλοτρίοισι παρήμενος οὐ τί μοι ἔτλης
 σίτου ἀποπροελὼν δόμεναι· τὰ δὲ πολλὰ πάρεστιν·“
 ὃς ἔφατ', Ἀντίνοος δὲ χολώσατο κηρόθι μάλλον,
 καὶ μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „νῦν δὴ σ' οὐκέτι καλὰ διὰκ μεγάροϊό γ' οἶω

ἄψ ἀναχωρήσειν, ὅτε δὴ καὶ ὀνείδεα βάτεις.“

ὥς ἄρ' ἔφη καὶ θρηγγὺν ἔλῶν βάλε δεξιὸν ὦμον,
πρυμνότατον κατὰ νῶτον. ὁ δ' ἐστάθη ἤνυτε πέτρῃ
ἔμπεδον, οὐδ' ἄρα μιν σφῆλεν βέλος Ἀντινόοιο·

ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη κακὰ βυσσοδομεύων. 465

ἄψ δ' ὄγ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἔξετο, καὶ δ' ἄρα πήρην
ῥῆκεν ἑυπλείην, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν·

„κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
ὄφρ' εἴπω, τὰ με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.

οὐ μὰν οὐτ' ἄχος ἐστὶ μετὰ φρεσὶν οὔτε τι πένθος, 470

ὁππότε ἄνῃρ περὶ οἷσι μαχειόμενος κτεάτεσσιν
βλήεται, ἢ περὶ βουσὶν ἢ ἀργεννῆς οἴεσσιν·

αὐτὰρ ἔμ' Ἀντίνοος βάλε γαστέρος εἵνεκα λυγρῆς,
οὐλομένης, ἢ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσιν.

ἀλλ' εἴ που πτωχῶν γε θεοὶ καὶ ἔρινύες εἰσὶν, 475

Ἀντίνοον πρὸ γάμοιο τέλος θανάτοιο κιχέη.“

τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη, Ἐυπεΐθεος υἱός·

„ἔσθι' ἔκηλος, ξεῖνε, καθήμενος, ἢ ἅπιθ' ἄλλῃ,

μή σε νέοι διὰ δώματ' ἐρύσσωσ', οἷ' ἀγορεύεις,

ἢ ποδὸς ἢ καὶ χειρός, ἀποδρύψωσι δὲ πάντα.“ 480

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν.

ὥδε δέ τις εἶπεσκε νέων ὑπερηνορέοντων·

„Ἀντίνο', οὐ μὲν καλὰ βάλες δύστηνον ἀλήτην·

οὐλόμεν', εἰ δὴ πού τις ἐπουράνιος θεὸς ἐστιν.

καὶ τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἄλλοδαποῖσιν, 485

παντοῖοι τελέθοντες, ἐπιστροφῶσι πόλῃας

ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντες.“

ὥς ἄρ' ἔφην μνηστῆρες, ὁ δ' οὐκ ἐμπάττετο μύθων.

Τηλέμαχος δ' ἐν μὲν κραδίῃ μέγα πένθος ἄεξεν

βλεπόμενον, οὐδ' ἄρα δάκρυ χαμαὶ βάλεν ἐκ βλεφάρουιν, 490

ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη κακὰ βυσσοδομεύων.

τοῦ δ' ὥς οὖν ἤκουσε περίφρων Πηνελόπεια
βλημένου ἐν μεγάρῳ, μετ' ἄρα δμῳῇσιν ἔειπεν·
„αἶδ' οὕτως αὐτόν σε βάλοι κλυτότοξος Ἀπόλλων.“
τὴν δ' αὖτ' Εὐρυνομὴ ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν· 495
„εἰ γὰρ ἐπ' ἄρῃσιν τέλος ἡμετέρῃσι γένοιτο·
οὐκ ἄν τις τούτων γε εὐθρονον Ἡῶ ἴκοιτο.“

τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
„μαῖ', ἐχθροὶ μὲν πάντες, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται·
Ἀντίνοος δὲ μάλιστα μελαίνῃ κηρὶ ἔοικεν. 500

Ξεῖνός τις δύστηνος ἀλῆτευει κατὰ δῶμα
ἀνέρας αἰτίζων· ἀχρημοσύνη γὰρ ἀνώγει·
ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐνέπλησάν τ' ἔδοσάν τε,
οὗτος δὲ θρήνῃ πρυμνὸν βάλε δεξιὸν ὦμον.“

ἡ μὲν ἄρ' ὥς ἀγόρευε μετὰ δμῳῇσι γυναιξὶν 505
ἡμένῃ ἐν θαλάμῳ· ὁ δ' ἐδείπνεε δῖος Ὀδυσσεύς.
ἡ δ' ἐπὶ οἷ καλέσασα προσηύδα δῖον ὑφορβόν·
„ἔρχεο, δῖ' Εὐμαίε, κίων τὸν ξεῖνον ἄνωχθι
ἐλθέμεν, ὄφρα τί μιν προσπύξομαι ἥδ' ἐρέωμαι,
εἴ που Ὀδυσσεύς ταλασίφρονος ἧς πέπυσται 510
ἡ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι· πολυπλάγκτω γὰρ ἔοικεν.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμαίε συβῶτα·
„εἰ γάρ τοι, βασιλεία, σιωπήσειαν Ἀχαιοί·
οἷ δ' γε μυθεῖται, θέλγοιτό κέ τοι φίλον ἦτορ.
τρῆς γὰρ δὴ μιν νύκτας ἔχον, τρία δ' ἡματ' ἔρυσαι 515
ἐν κλισίῃ· πρῶτον γὰρ ἔμ' ἴκετο νηὸς ἀποδράς·
ἀλλ' οὐ πῶ κακότητι διήνυσεν ἦν ἀγορεύων.
ὥς δ' ὅτ' αἰοιδὸν ἀνὴρ ποτιδέρκεται, ὅς τε θεῶν ἔξ
ἀείδῃ δεδαῶς ἔπε' ἱμερόεντα βροτοῖσιν,
τοῦ δ' ἄμοτον μεμῶσιν ἀκούμεν, ὀππότε' ἀείδῃ, 520
ὥς ἐμὲ κείνος ἔθειλγε παρήμενος ἐν μεγάροισιν.
φησὶ δ' Ὀδυσσεύς ξεῖνος πατρῷος εἶναι

Κρήτη ναιετάων, ὅθι Μίνωος γένος ἐστίν.
 ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκετο πῆματα πάσχων
 προπροκυλινδόμενος· στεῦται δ' Ὀδυσῆος ἀκοῦσαι
 ἀγχοῦ, Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ,
 ζωοῦ· πολλὰ δ' ἄγει κειμήλια ὄνδε δομονδε.“

525

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 „ἔρχεο, δεῦρο κάλεσσον, ἵν' ἀντίον αὐτὸς ἐνίσπῃ.
 οὔτοι δ' ἦε θύρῃσι καθήμενοι ἐψιάσθων
 ἢ αὐτοῦ κατὰ δῶματ', ἐπεὶ σφισι θυμὸς εὐφρων.

530

αὐτῶν μὲν γὰρ κτήματ' ἀκήρατα κεῖτ' ἐνὶ οἴκῳ,
 σίτος καὶ μέθυ ἡδύ· τὰ μὲν τ' οἰκῆς ἔδουσιν,
 οἱ δ' εἰς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἥματα πάντα,
 βοῦς ἱερεύοντες καὶ οἷς καὶ πίονας αἶγας
 εἰλαπινάζουσιν πίνουσί τε αἶθοπα οἶνον

535

μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται· οὐ γὰρ ἔπ' ἀνῆρ,
 οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἄρῃν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι.
 εἰ δ' Ὀδυσσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
 αἰψά κε σὺν ᾧ παιδί βίας ἀποτίσεται ἀνδρῶν.“

540

ὧς φάτο, Τηλέμαχος δὲ μέγ' ἔπτарεν, ἀμφὶ δὲ δῶμα
 σμερδαλέον κονάβησε. γέλασσε δὲ Πηνελόπεια,
 αἰψα δ' ἄρ' Εὐμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „ἔρχεό μοι, τὸν ξεῖνον ἐναντίον ὧδε κάλεσσον.

545

οὐχ ὀράας, ὃ μοι νῖδς ἐπέπταρε πᾶσιν ἔπεσιν ;
 τῷ κε καὶ οὐκ ἀτελὴς θάνατος μνηστῆρσι γένοιτο
 πᾶσι μάλ', οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξει.
 ἄλλο δέ τοι ἔρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν.
 αἶ κ' αὐτὸν γινώ νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,

ἔσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα καλά.“

550

ὧς φάτο, βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν,
 ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „ἔξινε πάτερ, καλέει σε περίφρων Πηνελόπεια·

μήτηρ Τηλεμάχιοι· μεταλλῆσαι τί ἐ θυμὸς
ἀμφὶ πόσει κέλεται, καὶ κῆδεά περ πεπαθυῖη 555

εἰ δέ κέ σε γνώη νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
ἔσσει σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, τῶν σὺ μάλιστα
χρηρίζεις· σίτον δὲ καὶ αἰτίζων κατὰ δῆμον
γαστέρα βοσκήσεις· δώσει δέ τοι, ὅς κ' ἐθέλῃσιν.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δειὸς Ὀδυσσεύς· 560
„Εὖμαι', αἰψά κ' ἐγὼ νημερτέα πάντ' ἐνέποιμι
κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρονι Πηνελόπειῃ·
οἶδα γὰρ εὖ περὶ κείνου, ὅμην δ' ἀνεδέγμεθ' ὀζύν·
ἀλλὰ μνηστήρων χαλεπῶν ὑποδείδι' ὄμιλον,
τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἔκει. 565

καὶ γὰρ νῦν, ὅτε μ' οὗτος ἀνὴρ κατὰ δῶμα κιόντα
οὐ τι κακὸν ῥέξαντα βαλὼν ὀδύνῃσιν ἔδωκεν,
οὔτε τι Τηλέμαχος τό γ' ἐπήρκεσεν οὔτε τις ἄλλος.
τῷ νῦν Πηνελόπειαν ἐνὶ μεγάροισιν ἄνωχθι
μεῖναι, ἔπειγομένην περ, ἐς ἥλθειον καταδύντα· 570
καὶ τότε μ' εἰρέσθω πόσιος περὶ νόστιμον ἡμαρ,
ἀσσοτέρω καθίσασα παρὰ πυρί· εἴματα γάρ τοι
λύγρ' ἔχω· οἶσθα καὶ αὐτός, ἐπεὶ σε πρῶθ' ἰκέτευσα.“

ὥς φάτο, βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν.
τὸν δ' ὑπὲρ οὐδοῦ βάντα προσηύδα Πηνελόπεια· 575
„οὐ σὺ γ' ἄγεις, Ἐύμαιε· τί τοῦτ' ἐνόησεν ἀλήτης ;
ἢ τινά που δείσας ἐξαίσιον, ἧς καὶ ἄλλως
αἰδεῖται κατὰ δῶμα ; κακὸς δ' αἰδοῖος ἀλήτης.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Ἐύμαιε συβῶτα·
„μυθεῖται κατὰ μοῖραν, ἃ πέρ κ' οἶοιτο καὶ ἄλλος, 580
ὕβριν ἀλυσκάζων ἀνδρῶν ὑπερηνορεόντων.
ἀλλὰ σὺ μεῖναι ἄνωγεν ἐς ἥλιον καταδύντα.
καὶ δὲ σοὶ ᾧδ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον, ᾧ βασίλεια,
οἴην πρὸς ξεῖνον φάσθαι ἔπος ἦδ' ἐπακοῦσαι.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·

585

„οὐκ ἄφρων ὁ ξείνος οἶεται, ὥς περ ἂν εἴη·
οὐ γάρ ποῦ τινες ὧδε καταθνητῶν ἀνθρώπων
ἄνδρες ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανώνονται.“

ἦ μὲν ἄρ' ὥς ἀγόρευεν, ὁ δ' ὥχετο δῖος ὑφορβὸς
μνηστήρων ἐς ὄμιλον, ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα.

590

αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἄγχι σχῶν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πευθοῖαθ' οἱ ἄλλοι·
„ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ἄπειμι σύας καὶ κείνα φυλάξων,
σὸν καὶ ἕμὸν βίοντον· σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα μελόντων.

αὐτὸν μὲν τι πρῶτα σάω, καὶ φράξο θυμῷ,

595

μὴ εἰ πάθῃς· πολλοὶ δὲ κακὰ φρονέουσιν Ἀχαιῶν,
τοὺς Ζεὺς ἐξολέσειε πρὶν ἡμῖν πῆμα γενέσθαι.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδ'·

„ἔσσειται οὕτως, ἄττα· σὺ δ' ἔρχεο δειελήσας·
ἦ ὧθέν δ' ἵεναι καὶ ἄγειν ἱερήια καλὰ·

600

αὐτὰρ ἐμοὶ τάδε πάντα καὶ ἀθανάτοισι μελήσει.“

ὥς φάθ', ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἔζετ' ἐυξένου ἐπὶ δίφρου,

πλησάμενος δ' ἄρα θυμὸν ἐδητύος ἡδὲ ποτιήτος

βῆ δ' ἵμεναι μεθ' ὕας, λίπε δ' ἔρκεά τε μέγαρόν τε

πλεῖον δαιτυμόνων, οἱ δ' ὄρχηστῷ καὶ αἰοιδῇ

605

τέρποντ'· ἥδη γὰρ καὶ ἐπῆλυθε δείελον ἥμαρ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Σ.

Ὀδυσσέως καὶ Ἰρου πυγμῇ.

ἦλθε δ' ἐπὶ πτωχὸς πανδήμιος, δὲ κατὰ ἄστυ
πτωχεύεσκ' Ἰθάκης, μετὰ δ' ἔπρεπε γαστέρι μάργῃ

- ἄζηχες φαγέμεν καὶ πιέμεν· οὐδέ οἱ ἦν ἕ
οὐδέ βίη, εἶδος δὲ μάλα μέγας ἦν ὁράσθαι.
- Ἄρναϊος δ' ὄνομ' ἔσκε· τὸ γὰρ θέτο πότνια μήτηρ 5
ἐκ γενετῆς· Ἴρον δὲ νέοι κίκλησκον ἅπαντες,
οὔνεκ' ἀπαγγέλλεσκε κιών, ὅτε πού τις ἀνώγοι.
ὅς ῥ' ἐλθὼν Ὀδυσῆα διώκετο οἷο δόμοιο,
καί μιν νεικείων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„εἶκε γέρον προθύρου, μὴ δὴ τάχα καὶ ποδὸς ἔλκη. 10
οὐκ αἰεῖς, ὅτι δὴ μοι ἐπιλλίζουσιν ἅπαντες,
ἐλκόμεναι δὲ κέλονται; ἐγὼ δ' αἰσχύνομαι ἔμπης.
ἀλλ' ἄνα, μὴ τάχα νῶιν ἔρις καὶ χερσὶ γένηται.“
τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
„δαμόνι', οὔτε τί σε ῥέξω κακὸν οὔτ' ἀγορεύω, 15
οὔτε τινα φθονέω δόμεναι καὶ πόλλ' ἀνελόντα.
οὐδὸς δ' ἀμφοτέρους ὅδε χεῖσεται, οὐδέ τί σε χρὴ
ἄλλοτρίων φθονέειν· δοκέεις δέ μοι εἶναι ἀλήτης
ὥς περ ἐγών, ὅλβρον δὲ θεοὶ μέλλουσιν ὀπάζειν.
χερσὶ δὲ μὴ τι λήην προκαλίξω, μὴ με χολώσης, 20
μὴ σε γέρων περ ἐὼν στήθος καὶ χεῖλεα φύρσω
αἵματος· ἥσυχίη δ' ἂν ἔμοι καὶ μάλλον ἔτ' εἴη
αὔριον· οὐ μὲν γάρ τί σ' ὑποστρέψεσθαι οἶω
δεύτερον ἐς μέγαρον Λαερτιάδεο Ὀδυσῆος.“
τὸν δὲ χολωσάμενος προσεφώνεεν Ἴρος ἀλήτης· 25
„ὦ πόποι, ὥς ὁ μολοβρὸς ἐπιτροχάδην ἀγορεύει,
γρηὶ καμινοῖ ἴσος, δὴν ἂν κακὰ μητισαίμην
κόπτων ἀμφοτέρησι· χαμαὶ δέ κε πάντας ὀδόντας
γναθμῶν ἐξελάσαιμι συὸς ὥς λημβοτείρης.
ζῶσαι νῦν, ἵνα πάντες ἐπιγνώωσι καὶ οἶδε 30
μαρναμένους· πῶς δ' ἂν σὺ νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχοιο;“
ὥς οἱ μὲν προπάρουθε θυράων ὑψηλῶν
οὔδοῦ ἐπὶ ξεστοῦ πανθυμαδὸν ὀκριόνωντο.

- τοῖν δὲ ξυνέηχ' ἱερὸν μένος Ἀντινόω,
 ἦδ' οὐδ' ἄρ' ἐκγελάσας μεταφώνει μνηστῆρεςσιν 35
 „ὦ φίλοι, οὐ μὲν πῶ τι πάρος τοιοῦτον ἐτύχθη,
 οἷην τερπολὴν θεὸς ἤγαγεν ἐς τόδε δῶμα.
 ὁ ξεινός τε καὶ Ἴρος ἐρίζετον ἀλλήλοιν
 χερσὶ μαχήσασθαι· ἀλλὰ ξυνελάσσομεν ὄκα.“
 ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀνήϊξαν γελῶντες, 40
 ἀμφὶ δ' ἄρα πτωχοὺς κακοεῖμονας ἠγερέθοντο.
 ἀμφὶ δ' ἄρα πτωχοὺς κακοεῖμονας ἠγερέθοντο.
 τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Ἐυπείθεος υἱός·
 „κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγῆνορες, ὄφρα τι εἴπω.
 γαστέρες αἰδ' αἰγῶν κέατ' ἐν πυρί, τὰς ἐπὶ δόρπῳ
 κατιθέμεθα κνίσσης τε καὶ αἵματος ἐμπλήσαντες. 45
 ὀπότερος δέ κε νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
 τῶν ἦν κ' ἐθέλῃσιν, ἀναστὰς αὐτὸς ἐλέσθω·
 αἰεὶ δ' αὖθ' ἡμῖν μεταδαίσεται, οὐδέ τιν' ἄλλον
 πτωχὸν ἔσω μίσγεσθαι ἔασσομεν αἰτήσοντα.“
 ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος. 50
 τοῖς δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „ὦ φίλοι, οὐ πως ἔστι νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχεσθαι
 ἀνδρὶ γέροντα, δῦν ἀρημένον· ἀλλὰ με γαστήρ
 ὀτρύνει κακοεργός, ἵνα πληγῇσι δαμείω.
 ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὁμόσσετε καρτερὸν ὄρκον, 55
 μή τις ἐπ' Ἴρῳ ἤρα φέρων ἐμῇ χειρὶ βαρεῖν
 πληῖν ἀτασθάλλων, τούτῳ δέ με ἴφι δαμάσση.“
 ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀπώμνυνον, ὥς ἐκέλευεν.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὁμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὄρκον,
 τοῖς δ' αὖτις μετέειπ' ἱερὴ ἱς Τηλεμάχοιο· 60
 „ξεῖν', εἰ σ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγῆνωρ
 τοῦτον ἀλέξασθαι, τῶν δ' ἄλλων μή τιν' Ἀχαιῶν
 δεῖδιθ', ἐπεὶ πλέονεσσι μαχήσεται, ὅς κε σε θεινῇ.
 ξεινοδόκος μὲν ἐγὼν, ἐπὶ δ' αἰνεῖτον βασιλῆες.

Ἄντινόος τε καὶ Εὐρύμαχος, πεπνυμένω ἄμφω.“ 65

ὧς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῆνεον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ζώσατο μὲν ῥάκεσιν περὶ μῆδεα, φαῖνε δὲ μηρούς
καλοὺς τε μεγάλους τε, φάνεν δέ οἱ εὐρέες ὦμοι
στήθεά τε στιβαροὶ τε βραχίονες· αὐτὰρ Ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἤλδανε ποιμένι λαῶν. 70
μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως ἀγάσαντο.
ὦδε δέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·

„ἦ τάχα Ἴρος Ἰαιρος ἐπίσπαστον κακὸν ἔξει,
οἴην ἔκ ῥακέων ὁ γέρων ἐπιγουνίδα φαίνει.“

ὧς ἄρ' ἔφραν, Ἴρω δὲ κακῶς ὠρίνετο θυμός· 75
ἀλλὰ καὶ ὧς δρηστῆρες ἄγον ζώσαντες ἀνάγκη
δειδιότα· σάρκες δὲ περιτρομέοντο μέλεσσιν.

Ἄντινοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
„νῦν μὲν μήτ' εἴης, βουγαίε, μήτε γένοιτο,
εἰ δὴ τοῦτόν γε τρομέεις καὶ δειδίας αἰνῶς, 80
ἄνδρα γέροντα, δῦη ἀρημένον, ἣ μιν ἰκάνει.
ἀλλ' ἔκ τοι ἔρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
αἶ κέν σ' οὗτος νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
πέμψω σ' ἠπειρόνδε, βαλὼν ἐν νηὶ μελαίνῃ,
εἰς Ἐχέτον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων, 85
ὅς κ' ἀπὸ ῥῖνα τάμησι καὶ οὔατα νηλεί χαλκῷ,
μῆδεά τ' ἐξερύσας δῶκε κυσὶν ὦμα δάσασθαι.“

ὧς φάτο, τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑπὸ τρόμος ἔλλαβε γυῖα
ἐς μέσσον δ' ἀναγον· τῷ δ' ἄμφω χεῖρας ἀνέσχον.
δὴ τότε μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς, 90
ἣ ἔλασει· ὧς μιν ψυχὴ λίποι αὐθι πεσόντα,
ἣέ μιν ἦκ' ἐλάσειε τανύσειέν τ' ἐπὶ γαίῃ.
ὦδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
ἦκ' ἐλάσαι, ἵνα μὴ μιν ἐπιφρασσάιτ' Ἀχαιοί.
δὴ τότε· ἀνασχομένω δὲ μὲν ἤλασε δεξιὸν ὦμον 95

Ἴτρος, ὃ δ' ἀνχέν' ἔλασσεν ὑπ' οὔατος, ὅστέα δ' εἴσω
 ἔθλασεν· αὐτίκα δ' ἤλθε κατὰ στόμα φοίνιον αἶμα,
 καδ' δ' ἔπεσ' ἐν κονίησι μακῶν, σὺν δ' ἤλασ' ὀδόντας
 λακτίζων ποσὶ γαῖαν· ἀτὰρ μνηστῆρες ἀγανοὶ
 χεῖρας ἀνασχόμενοι γέλω ἔκθανον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς 100
 ἔλκε διέκ προθύροιο λαβὼν ποδός, ὄφρ' ἵκετ' αὐλήν
 αἰθοῦσης τε θύρας· καὶ μιν ποτὶ ἐρκίον αὐλῆς
 εἶσεν ἀνακλίνας, σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρὶ,
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „ἐνταυτοῖ νῦν ἦσο σύας τε κύνας τ' ἀπερύκων, 105
 μηδὲ σύ γε ξείνων καὶ πτωχῶν κοῖρανος εἶναι
 λυγρὸς ἐὼν, μὴ πού τι κακὸν καὶ μείζον ἐπαύρη.“
 ἦ ῥα καὶ ἀμφ' ὅμοισιν ἀεικέα βάλλετο πῆρην,
 πυκνὰ ῥωγαλέην, ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ·
 ἀψ δ' ὃ γ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἔξετο· τοὶ δ' ἴσαν εἴσω 110
 ἦδ' ὠγελῶντες καὶ δεικανόωντ' ἐπέεσσιν·
 „Ζεὺς τοι δοίη, ξεῖνε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
 ὅττι μάλιστ' ἐθέλεις καὶ τοι φίλον ἐπλετο θυμῷ,
 ὃς τοῦτον τὸν ἀναλτον ἀλητεύειν ἀπέπαυσας
 ἐν δήμῳ· τάχα γάρ μιν ἀνάξομεν ἡπειρόνδε 115
 εἰς Ἐχέτον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων.“
 ὃς ἄρ' ἔφαν, χαῖρεν δὲ κληιδόνη διὸς Ὀδυσσεύς.
 Ἀντίνοος δ' ἄρα οἱ μεγάλην παρὰ γαστέρα θῆκεν,
 ἐμπλείην κνίσσης τε καὶ αἵματος· Ἀμφίνομος δὲ
 ἄρτους ἐκ κανέοιο δῶμα παρέθηκεν αἶρας 120
 καὶ δέπαί χροσέφ' δειδίσκετο φώνησέν τε·
 „χαῖρε, πάτερ ὦ ξεῖνε· γένοιτό τοι ἔς περ ὀπίσσω
 ὄλβος· ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχειαι πολέεσσιν·,
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „Ἀμφίνομ', ἦ μάλα μοι δοκέεις πεπνυμένος εἶναι· 125
 τοῖον γὰρ καὶ πατρός, ἐπεὶ κλέος ἐσθλὸν ἄκουον,

Νίσσον Δουλιχίᾳ ξύν τ' ἔμεν ἀφνειόν τε
 τοῦ σ' ἔκ φασι γενέσθαι, ἐπητῇ δ' ἀνδρὶ ἔοικας.
 τούνεκά τοι ἔρέω, σὺ δὲ σύνθεο καὶ μευ ἄκουσον.
 οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο 130
 πάντων, ὅσσα τε γαῖα ἐπι πνείει τε καὶ ἔρπει.
 σὺ μὲν γάρ ποτέ φησι κακὸν πείσεσθαι ὀπίσσω,
 ὄφρ' ἀρετὴν παρέχωσι θεοὶ καὶ γούνατ' ὀρώρη'
 ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ λυγρὰ θεοὶ μάκαρες τελέσωσιν,
 καὶ τὰ φέρει ἀεκαζόμενος τετληότι θυμῷ. 135
 τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
 οἷον ἐπ' ἡμαρ ἄγῃσι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
 καὶ γὰρ ἐγὼ ποτ' ἔμελλον ἐν ἀνδράσιν ὄλβιος εἶναι,
 πολλὰ δ' ἀτάσθαλ' ἔρεξε βίῃ καὶ κάρτεϊ εἰκων,
 πατρί τ' ἐμῷ πύσυνος καὶ ἐμοῖσι κασιγνήτοισιν. 140
 τῷ μὴ τίς ποτε πάμπαν ἀνὴρ ἀθεμίστιος εἴη,
 ἀλλ' ὃ γε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι, ὅττι διδοῖεν.
 οἷ' ὁρώω μνηστῆρας ἀτάσθαλα μηχανόοντας,
 κτήματα κείροντας καὶ ἀτιμᾶζοντας ἄκοιτιν
 ἀνδρός, ὃν οὐκέτι φημί φίλων καὶ πατρίδος αἵης 145
 δηρὸν ἀπέσσεσθαι μᾶλα δὲ σχεδόν. ἀλλὰ σε δαίμων
 οἴκαδ' ὑπεξαγάγοι, μηδ' ἀντιάσειας ἐκείνω,
 ὁππότε νοστήσεις φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
 οὐ γὰρ ἀναιμωτὶ γε διακρινέεσθαι οἶω
 μνηστῆρας καὶ κείνον, ἐπεὶ κε μέλαθρον ὑπέλθῃ. 150
 ὧς φάτο, καὶ σπείσας ἔπιεν μελιθέα οἶνον,
 αἶψ δ' ἐν χερσὶν ἔθηκε δέπας κοσμήτορι λαῶν.
 αἰτάρ ὃ βῆ διὰ δῶμα φίλον τετιμημένος ἦτορ,
 νευστάζων κεφαλῇ· δὴ γὰρ κακὸν ὅσσετο θυμός.
 ἀλλ' οὐδ' ὧς φύγε κῆρα, πέδησε δὲ καὶ τὸν Ἀθήνη 155
 Τηλεμάχου ὑπὸ χερσὶ καὶ ἔγχρ' ἱερὶ δαμῆναι.
 αἶψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπὶ θρόνον, ἐνθεν ἀνέστη

- τῇ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρονι Πηνελοπείῃ,
 μνηστήρεςσι φανῆναι, ὅπως πετάσσειε μάλιστα 160
 θυμὸν μνηστήρων ἰδὲ τιμήσσεα γένοιτο
 μᾶλλον πρὸς πόσιός τε καὶ υἱέος, ἣ πάρος ἦεν.
 ἄχρεϊον δ' ἐγέλασσεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζεν·
 „Εὐρυνόμη, θυμός μοι ἐέλδεται, οὐ τι πάρος γε.
 μνηστήρεςσι φανῆναι ἀπεχθομένοισί περ ἔμπης· 165
 παιδί δέ κεν εἴποιμι ἔπος, τό κε κέρδιον εἴη,
 μὴ πάντα μνηστήρσιν ὑπερφιάλοισιν δμιλῆιν,
 οἳ τε εὖ μὲν βάζουσι, κακῶς δ' ὅπισθεν φρονέουσιν.“
 τὴν δ' αὖτ' Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 „ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, τέκος, κατὰ μοῖραν ἔειπες. 170
 ἄλλ' ἴθι καὶ σὺ παιδί ἔπος φάο μῆδ' ἐπίκευθε
 χρωτ' ἀπονιψαμένη καὶ ἐπιχρίσασα παρειάς,
 μῆδ' οὕτω δάκρυσσι πεφυρμένη ἀμφὶ πρόσωπα.
 ἔρχευ, ἔπει κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον αἰεὶ·
 ἦδη μὲν γάρ τοι παῖς τηλίκος, δν σὺ μάλιστα 175
 ἦρῶ ἀθανάτοισι γενεήσαντα ἰδέσθαι.“
 τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 „Εὐρυνόμη, μὴ ταῦτα παραύδα κηδομένη περ,
 χρωτ' ἀπονίπτεσθαι καὶ ἐπιχρίεσθαι ἄλοιφῃ·
 ἀγλαῖην γὰρ ἐμοί γε θεοί, τοὶ Ὀλυμπον ἔχουσιν, 180
 ὤλεσαν, ἔξ οὗ κεῖνος ἔβη κοίλῃς ἐνὶ ναυσίν.
 ἀλλὰ μοι Αὐτονόην τε καὶ Ἴπποδάμειαν ἄνωχθι
 ἐλθέμεν, ὄφρα κέ μοι παρστήτεον ἐν μεγάροισιν.
 οὔη δ' οὐκ εἰσὶμι μετ' ἀνέρας· αἰδέομαι γάρ.“
 ὧς ἄρ' ἔφη, γοῆυς δὲ διέκ μεγάροιο βεβήκειν 185
 ἀγγέλευσα γυναῖξι καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
 ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 κούρη Ἰκαρίοιο κατὰ γλυκὺν ὕπνον ἔχευεν.

εὔδε δ' ἀνακλινθεῖσα, λύθεν δέ οἱ ἄψα πάντα,
 αὐτοῦ ἐνὶ κλιντῆρι· τέως δ' ἄρα διὰ θεάων 190
 ἄμβροτα δῶρα δίδου, ἵνα μιν θησαΐατ' Ἀχαιοί.
 κάλλει μὲν οἱ πρῶτα προσώπατα καλὰ κάθηρεν
 ἄμβροσίῳ, οἷω περ ἑυστέφανος Κυθήρεια
 χρίεται, εὖτ' ἂν ἦ χαρίτων χορὸν ἱμερόεντα·
 καί μιν μακροτέρην καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι, 195
 λευκοτέρην δ' ἄρα μιν θῆκε πριστοῦ ἑλέφαντος.
 ἦ μὲν ἄρ' ὥς ἔρξασ' ἀπεβήσето διὰ θεάων.
 ἦλθον δ' ἀμφίπολοι λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο
 φθιόγγω ἐπερχόμεναι· τὴν δὲ γλυκὺς ὕπνος ἀνήκεν,
 καὶ ῥ' ἀπομόρξατο χερσὶ παρειᾶς φώνησέν τε· 200
 „ἦ με μάλ' αἰνοπαθῆ μαλακὸν περὶ κῶμα κάλυπεν.
 αἶθε μοι ὥς μαλακὸν θάνατον πόροι Ἀρτεμις ἀγνή
 αὐτίκα νῦν, ἵνα μηκέτ' ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν
 αἰῶνα φθινύθω, πόσιος ποθέουσα φίλοιο
 ποντοίην ἀρετὴν, ἐπεὶ ἔξοχος ἦεν Ἀχαιῶν.“ 205
 ὥς φαμένη κατέβαιν' ὑπερώια σιγαλόεντα,
 οὐκ οἷη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι δύο ἔποντο.
 ἦ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο διὰ γυναικῶν,
 στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
 ἅντα παρειῶν σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα· 210
 ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἐκάτερθε παρέστη.
 τῶν δ' αὐτοῦ λύτο γούνατ', ἔρω δ' ἄρα θυμὸν ἔθειλχθεν,
 πάντες δ' ἠρήσαντο παρὰ λεχέεσσι κλιθῆναι.
 ἦ δ' αὖ Τηλέμαχον προσεφώνεεν, ὃν φίλον υἷόν·
 „Τηλέμαχ', οὐκέτι τοι φρένες ἔμπεδοι οὐδὲ νόημα· 215
 παῖς ἔτ' ἐὼν καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶ κέρδε' ἐνώμας·
 νῦν δ', ὅτε δὴ μέγας ἐσσι καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνεις,
 καὶ κέν τις φαίη γόνον ἔμμεναι ὀλβίου ἀνδρός,
 ἐς μέγεθος καὶ κάλλος ὀρώμενος, ἀλλότριος φῶς,

- οὐκέτι τοι φρένες εἰσὶν ἐναίσιμοι οὐδὲ νόημα. 220
οἶον δὴ τόδε ἔργον ἐνὶ μεγάροισιν ἐτύχθη,
ὃς τὸν ξεῖνον ἕσας ἀεικισθήμεναι οὕτως.
πῶς νῦν, εἴ τι ξείνος ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν
ἡμενος δε πάθοι ῥυστακτύος ἐξ ἀλεγεινῆς ;
σοὶ κ' αἷσχος λώβη τε μετ' ἀνθρώποισι πέλοιτο." 225
τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἤυδα.
„μῆτερ ἐμή, τὸ μὲν οὐ σε νεμεσῶμαι κεχολῶσθαι·
αὐτὰρ ἐγὼ θυμῷ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα,
ἔσθλά τε καὶ τὰ χέρη· πάρος δ' ἔτι νήπιος ἦα.
ἀλλὰ τοι οὐ δύναμαι πεπνυμένα πάντα νοῆσαι· 230
ἐκ γάρ με πλήσσουνσι παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος
οἶδε κακὰ φρονέοντες, ἐμοὶ δ' οὐκ εἰσὶν ἀρωγοί.
οὐ μὲν τοι ξείνου γε καὶ Ἴρου μῶλος ἐτύχθη
μνηστήρων ἰότητι, βίη δ' ὅ γε φέρετος ἦεν.
αἶ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἀπολλων, 235
οὕτω νῦν μνηστήρες ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν
νεύοιεν κεφαλὰς δεδμημένοι, οἳ μὲν ἐν αἰλῇ,
οἳ δ' ἐντοσθε δόμοιο, λελύντο δὲ γυῖα ἑκάστου,
ὥς νῦν Ἴρος ἐκεῖνος ἐπ' αὐλείησι θύρῃσιν
ἦσται νευστάζων κεφαλῇ, μεθύοντι βουκῶς, 240
οὐδ' ὄρθος στήναι δύναται ποσίν, οὐδὲ νέεσθαι
οἴκαδ', ὅπη οἳ νόστος, ἐπεὶ φίλα γυῖα λέλυνται."·
ὥς οἳ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
Εὐρύμαχος δ' ἐπέεσσι προσηύδα Πηνελόπειαν·
„κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια· 245
εἰ πάντες σε ἴδοιεν ἄν' Ἴασον Ἄργος Ἀχαιοί,
πλέονές κε μνηστήρες ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν
ἦῶθεν δαινύατ', ἐπεὶ περίεσσι γυναικῶν
εἰδὸς τε μέγεθός τε ἰδὲ φρένας ἐνδον εἴσας."·
τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια· 250

„Εὐρύμαχ', ἡ τοι ἐμὴν ἀρετὴν, εἰδὸς τε δέμας τε,
ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον

Ἄργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν Ὀδυσσεύς.

εἰ κείνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύει,

μεῖζόν κε κλέος εἴη ἐμὸν καὶ κάλλιον οὕτως.

255

νῦν δ' ἄχομαι τόσα γάρ μοι ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων

ἦ μὲν δῆ, ὅτε τ' ἦε λιπὼν κάτα πατρίδα γαῖαν

δεξιτερὴν ἐπὶ καρπῷ ἐλὼν ἐμὲ χεῖρα προσηύδα·

„ὦ γύναι, οὐ γὰρ οἶω ἔυκνήμιδας Ἀχαιοὺς

ἐκ Τροίης ἐν πάντας ἀπήμονας ἀπονέεσθαι·

260

καὶ γὰρ Τρωῶας φασὶ μαχητὰς ἔμμεναι ἄνδρας,

ἦμὲν ἀκοντιστὰς ἠδὲ ῥυτῆρας οἰστῶν

ἵππων τ' ὠκυπόδων ἐπιβήτορας, οἳ κε τάχιστα

ἔκριναν μέγα νεῖκος ὁμοίου πολέμοιο.

τῷ οὐκ οἶδ', ἣ κέν μ' ἀνέσει θεός, ἦ κεν ὀλώω

265

αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ· σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα μελόντων.

μεμνησθαι πατρός καὶ μητέρος ἐν μεγάροισιν

ὥς νῦν, ἦ ἔτι μᾶλλον, ἐμεῦ ἀπονόσφιν ἐόντος·

αὐτὰρ ἐπὴν δὴ παῖδα γενειήσαντα ἴδῃαι,

γῆμασθ' ὅ κ' ἐθέλησθα, τεδὸν κατὰ δῶμα λιποῦσα·

270

κεῖνος τῶς ἀγόρευε· τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.

νῦξ δ' ἔσται, ὅτε δὴ στυγερός γάμος ἀντιβολήσῃ

οὐλομένης ἐμέθεν, τῆς τε Ζεὺς ὄλβον ἀπηύρα·

ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει·

μνηστήρων οὐχ ἦδε δίκη τὸ πάροιθε τέτυκτο.

275

οἳ τ' ἀγαθὴν τε γυναῖκα καὶ ἀφνειοῖο θυγάτρα

μνηστεύειν ἐθέλωσι καὶ ἀλλήλοις ἐρίσωσιν.

αὐτοὶ τοί γ' ἀπάγουσι βόας καὶ ἵφια μῆλα

κούρης δαῖτα φίλοισι, καὶ ἀγλαὰ δῶρα διδοῦσιν,

ἀλλ' οὐκ ἀλλότρων βίοντον νήποινον ἔδουσιν.“

280

ὅς φάτο, γῆθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,

οὔνεκα τῶν μὲν δῶρα παρέλκετο, θέλγε δὲ θυμὸν
μειλιχίοις ἐπέεσσι, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοίνα.

τὴν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη, Ἐυπείθεος υἱός·
„κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια,
δῶρα μὲν ὅς κ' ἐθέλησιν Ἀχαιῶν ἐνθάδ' ἐνεῖκαι,
δέξασθ' οὐ γὰρ καλὸν ἀνήνασθαι δόσιν ἐστίν·

285

ἡμεῖς δ' οὐτ' ἐπὶ ἔργα πάρος γ' ἵμεν οὔτε πη ἄλλη,
πρίν γέ σε τῷ γήμασθαι Ἀχαιῶν, ὅς τις ἄριστος.“

ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος,
δῶρα δ' ἄρ' οἰσέμεναι πρόεσαν κήρυκα ἕκαστος.

290

Ἀντινόῳ μὲν ἔνεικε μέγαν περικαλλέα πέπλον,
ποικίλον· ἐν δ' ἄρ' ἔσαν περόναι δυοκαίδεκα πᾶσαι
χρῦσαι, κληῖσιν ἐυγνάμπτους ἀραρυῖαι·

δρομον δ' Εὐρυμάχῳ πολυδαίδαλον αὐτὴν ἔνεικεν.

295

χρῦσεον, ἡλέκτροισιν ἑσμένον, ἥελιον ὥς.

ἔρματα δ' Εὐρυδάμαντι δύο θεράποντες ἔνεικαν

τρίγληνα μορόεντα· χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή.

ἐκ δ' ἄρα Πεισάνδροιο Πολυκτορίδαο ἀνακτος

Ἰσθμιον ἦνεικεν θεράπων, περικαλλὲς ἄγαλμα.

300

ἄλλο δ' ἄρ' ἄλλως δῶρον Ἀχαιῶν καλὸν ἔνεικεν,

ἣ μὲν ἔπειτ' ἀνέβαιν' ὑπερώια διὰ γυναικῶν,

τῇ δ' ἄρ' ἄμ' ἀμφίπολοι ἔφερον περικαλλέα δῶρα·

οἱ δ' εἰς ὀρχηστὴν τε καὶ ἱμερόεσσαν αἰοιδὴν

τρεψάμενοι τέροντο, μένον δ' ἐπὶ ἔσπερον ἔλθεῖν.

305

τοῖσι δὲ τερομένοισι μέλας ἐπὶ ἔσπερος ἦλθεν.

αὐτίκα λαμπτήρας τρεῖς ἴστασαν ἐν μεγάροισιν,

ὄφρα φαίνοιεν· περὶ δὲ ξύλα κάγκανα θῆκαν,

αὐα πάλαι, περίκηλα, νέον κεκασμένα χαλκῷ,

καὶ δαΐδας μετέμισγον· ἀμοιβηδὶς δ' ἀνέφαινον

310

δμῳαὶ Ὀδυσσηὺς ταλασίφρονος. αὐτὰρ ὁ τῇσιν

αὐτὸς διογενὴς μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

ὁμωαὶ Ὀδυσσεύς δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος,
 ῥεσθε πρὸς δώμαθ', ἵν' αἰδοίῃ βασιλεία,
 ἣ δὲ παρ' ἡλάκατα στροφαλίζετε, τέρπετε δ' αὐτήν, 315
 μεναι ἐν μεγάρῳ ἣ εἴρια πείκετε χερσίν·
 οὐτάρ ἐγὼ τούτοισι φάος πάντεσσι παρέξω.
 ν περ γάρ κ' ἐθέλωσιν ἐύθρονον Ἡῶ μίμνειν,
 οὔ τί με νικήσουσι πολυτλήμων δὲ μάλ' εἰμί·
 ὥς ἔφαθ', αἱ δ' ἐγέλασαν, ἐς ἀλλήλας δὲ ἴδοντο. 320
 ὃν δ' αἰσχυρῶς ἐνένιπε Μελανθῶ καλλιπάρηρος,
 ἦν Δολίος μὲν ἔτικτε, κόμισσε δὲ Πηνελόπεια,
 καῖδα δὲ ὥς ἀτίταλλε, δίδου δ' ἄρ' ἀθύρματα θυμῷ
 ἄλλ' οὐδ' ὥς ἔχε πένθος ἐνὶ φρεσὶ Πηνελοπείης,
 ἄλλ' ἣ γ' Εὐρυμάχῳ μισγέσκετο καὶ φιλέεσκεν. 325
 ῥ' Ὀδυσσῇ ἐνένιπεν ὀνειδείοις ἐπέεσσιν·
 ἔξαινε τάλαν, σύ γέ τις φρένας ἐκπεπαταγμένος ἐσσί,
 οὐδ' ἐθέλεις εὔδειν χαλκήμιον ἐς δόμον ἔλθων
 μέ που ἐς λέσχην, ἄλλ' ἐνθάδε πόλλ' ἀγορεύεις
 θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν, οὐδέ τι θυμῷ 330
 αρβεῖς. ἣ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἣ νύ τοι αἰεὶ
 οἰοῦτος νόος ἐστίν, ὃ καὶ μεταμῶνια βάξεις].
 ἣ ἀλύεις, ὅτι Ἴρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην ;
 μή τίς τοι τάχα Ἴρου ἀμείνων ἄλλος ἀναστῇ,
 ὅς τίς σ' ἀμφὶ κάρη κεκοπῶς χερσὶ στιβαρῆσιν 335
 δώματος ἐκπέμψῃσι φορυῖτας αἵματι πολλῷ·
 τήν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 ἣ τάχα Τηλεμάχῳ ἔρέω, κύον, οἷ' ἀγορεύεις,
 ἐεὶ σ' ἔλθων, ἵνα σ' αὖθι διὰ μελεῖσσι τάμησιν·
 ὥς εἰπὼν ἐπέεσσι διεπτοίησε γυναῖκας. 340
 ἥν δ' ἵμεναι διὰ δῶμα, λύθην δ' ὑπὸ γυναι ἐκάστης
 καρβοσύνη· φῶν γάρ μιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
 οὐτάρ ὁ παρ' λαμπτήρσι φαείνων αἰθομένοισιν

ἐστήκειν ἐς πάντας ὁρώμενος· ἄλλα δέ οἱ κῆρ
ῶρμαινε φρεσὶν ἦσιν, ἃ ῥ' οὐκ ἀτέλεστα γέγοντο.

345

μνηστῆρας δ' οὐ πάμπαν ἀγήνορας εἶα Ἀθήνη
λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
δύη ἄχος κραδίην Λαερτιάδῳ Ὀδυσῆος.
τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἦρχ' ἀγορεύειν
κερτομέων Ὀδυσῆα· γέλω δ' ἐτάροισιν ἔτευξεν·

350

„κέλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
ὄφρ' εἴπω, τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
οὐκ ἀθεεὶ ὄδ' ἀνὴρ Ὀδυσῆιον ἐς δόμον ἵκει.
ἔμπης μοι δοκέει δαΐδων σέλας ἔμμεναι αὐτοῦ
κὰκ κεφαλῆς, — ἐπεὶ οὐ οἱ ἐνὶ τρίχες, οὐδ' ἡβαιαί.“

355

ἦ ῥ', ἅμα τε προσέειπεν Ὀδυσῆα πτολίπορθον·
„ἔειν', ἦ ἄρ' κ' ἐθέλοις θητευέμεν, εἴ σ' ἀνελοίμην,
ἄγροῦ ἐπ' ἐσχατιῆς, μισθὸς δέ τοι ἄρκιος ἔσται,
αἵμασιός τε λέγων καὶ δένδρεα μακρὰ φυτεῦων;
ἐνθα κ' ἐγὼ σῖτον μὲν ἐπηγετανὸν παρέχοιμι,
εἷματα δ' ἀμφιέσαιμι ποσὶν θ' ὑποδήματα δοίην.
ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθες, οὐκ ἐθελήσεις
ἔργον ἐποιχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσειν κατὰ δῆμον
βούλει, ὄφρ' ἂν ἔχῃς βόσκειν σὴν γαστέρ' ἀναλτον.“

360

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

365

„Εὐρύμαχ', εἰ γὰρ νῶϊν ἔρις ἔργοιο γένοιτο
ῶρη ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται,
ἐν ποίῃ δρέπανον μὲν ἐγὼν εὐκαμπὲς ἔχοιμι,
καὶ δὲ σὺ τοῖον ἔχῃς, ἵνα πειρησάμεθα ἔργου
νήστιες ἄχρι μάλα κνέφαος, ποίῃ δὲ παρείη.

370

εἰ δ' αὖ καὶ βόες εἴεν ἐλαυνέμεν, οἳ περ ἄριστοι,
αἰθῶνες μεγάλοι, ἀμφω κεκορηότε ποίης,
ἥλικες ἰσοφόροι, τῶν τε σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν,
τετράγυνον δ' εἴη, εἵκοι δ' ὑπὸ βῶλος ἀρότρη·

τῷ κέ μ' ἴδοις, εἰ ὄλκα διηγεκέα προταμοίμην.
 εἰ δ' αὖ καὶ πόλεμόν ποθεν ὀρμήσειε Κρονίων
 σήμερον, αὐτὰρ ἔμοι σάκος εἴη καὶ δύο δοῦρε
 καὶ κυνέη πάγχυαλκος, ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖα·
 τῷ κέ μ' ἴδοις πρώτοισιν ἐνὶ προμάχοισι μινέετα,
 οὐδ' ἄν μοι τὴν γαστέρ' ὀνειδίζων ἀγορεύοις.
 ἀλλὰ μάλ' ὑβρίζεις, καὶ τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής·
 καὶ πού τις δοκέεις μέγας ἔμμεναι ἡδὲ κραταίος,
 οὔνεκα πὰρ παύροισι καὶ οὐκ ἀγαθοῖσιν ὀμιλεῖς.
 εἰ δ' Ὀδυσσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαίαν,
 αἰψά κέ τοι τὰ θύρετρα, καὶ εὖρέα περ μάλ' ἐόντα,
 φεύγοντι στείνοιτο διὲκ προθύροιο θύραζε.“

ὧς ἔφατ', Εὐρύμαχος δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
 καὶ μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „ἄ δεῖλ", ἦ τάχα τοι τελέω κακόν, οἷ' ἀγορεύεις
 θαρσάλεως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν, οὐδέ τι θυμῷ
 ταρβεῖς ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἦ νύ τοι αἰεὶ
 τοιοῦτος νόος ἐστίν, ὃ καὶ μεταμῶνια βάξεις.
 [ἦ ἀλύεις, ὅτι Ἴτρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην;]“

ὧς ἄρα φωνήσας σφέλας ἔλλαβεν αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 Ἀμφινόμου πρὸς γούνα καθέζετο Δουλιχίης,
 Εὐρύμαχον δαίσας. ὃ δ' ἄρ' οἶνοχόον βάλε χεῖρα
 δεξιτερὴν· πρὸχος δὲ χαμαὶ βόμβησε πεσοῦσα,
 αὐτὰρ ὃ γ' οἰμώξας πέσεν ὕπτιος ἐν κονίῃσιν.
 μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιδόνετα,
 ὧδε δὲ τις εἵπτεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
 „αἶθ' ὥφελ' ὃ ξεῖνος ἀλώμενος ἄλλοθ' ὀλέσθαι
 πρὶν ἐλθεῖν· τῷ κ' οὐ τι τόσον κέλαδον μετέθηκεν.
 νῦν δὲ περὶ πτωχῶν ἐριδαίνομεν, οὐδέ τι δαιτὸς
 ἐσθλῆς ἔσσεται ἥδος, ἐπεὶ τὰ χερσαῖα νικᾷ.“

τοῖσι δὲ καὶ μετέειπ' ἱερὴ ἕς Τηλεμάχοιο·

„δαιμόνιοι, μαίνεσθε καὶ οὐκέτι κεύθετε θυμῷ
 βρωτῶν οὐδὲ ποτῆτα· θεῶν νύ τις ὕμῃ ὀροθύνεται.
 ἀλλ' εὖ δαισάμενοι κατακείετε οἴκαδ' ἰόντες,
 ὁππότε θυμὸς ἄνωγε· διώκω δ' οὐ τιν' ἐγὼ γε.“
 ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ὁδᾶς ἐν χεῖλεσι φύντες 4.
 Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευεν.
 τοῖσιν δ' Ἀμφινόμος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν
 [Νίσου φαίδιμος υἱός, Ἀρητιάδαο ἀνακτος]
 „ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δῆ τις ἐπὶ ῥηθέντι δικαίῳ
 ἀντιβίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος χαλεπαῖνοι· 4
 μήτε τι τὸν ξεῖνον στυφελίζετε μήτε τιν' ἄλλον
 δμῶν, οἳ κατὰ δῶματ' Ὀδυσσεύος θεῖοιο.
 ἀλλ' ἄγετ', οἶνοχόος μὲν ἐπαρξάσθω δεπάεσσιν,
 ὅφρα σπείσαντες κατακείομεν οἴκαδ' ἰόντες·
 τὸν ξεῖνον δὲ ἑῷμεν ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσσεύος 420
 Τηλεμάχῳ μελέμεν· τοῦ γὰρ φίλον ἔκετο δῶμα.“
 ὣς φάτο, τοῖσι δὲ πᾶσιν ἐαδότα μῦθον ἔειπεν.
 τοῖσιν δὲ κρητῆρα κεράσσατο Μούλιος ἦρως,
 κῆρυξ Δουλιχεύς, θεράπων δ' ἦν Ἀμφινόμοιο·
 νόμῃσεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν· οἱ δὲ θεοῖσιν 425
 σπείσαντες μακάρεσσι πῖον μελιθεᾶ οἶνον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαν τε πῖον θ', ὅσον ἤθελε θυμός,
 βάν ῥ' ἔμεναι κείοντες ἐὰ πρὸς δῶμαθ' ἕκαστος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Τ.

Ὅδυσσέως καὶ Πηνελόπης ὁμιλία.
τὰ νίπτρα.

αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεὺς
μνηστήρεσσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μεριμνῶν.
αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
,Τηλέμαχε, χρὴ τεύχε' ἄρηια κατθέμεν εἴσω
πάντα μάλ'· αὐτὰρ μνηστήρας μαλακοῖς ἐπέεσσιν
παρφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες·
'ἐκ καπνοῦ κατέβηκ', ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐφύκειν,
οἷά ποτε Τροίηνδε κίων κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
ἀλλὰ κατήκισται, ὅσσον πυρὸς ἵκετ' αὐτμῇ.
πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶν ἐμβαλε δαίμων·
μή πως οἰνωθέντες ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν
ἀλλήλους τρώσῃτε κατασχύνητέ τε δαῖτα
καὶ μνηστύν· αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.“
ὣς φάτο, Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπελείθετο πατρί,
ἐκ δὲ καλεσσάμενος προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν·
,,μαί', ἄγε δὴ μοι ἔρυσον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας,
ὄφρα κεν ἐς θάλαμον καταθείομαι ἔντεα πατρὸς
καλά, τὰ μοι κατὰ οἶκον ἀκηδέα καπνὸς ἀμέρδει
πατρὸς ἀποιομένοιο, ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα·
νῦν δ' ἐθέλω καταθέσθαι, ἵν' οὐ πυρὸς ἵκετ' αὐτμῇ.“
τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλῃ τροφὸς Εὐρύκλεια·
,,αἶ γὰρ δὴ ποτε, τέκνον, ἐπιφροσύνας ἀνέλοι
οἴκου κήδεσθαι καὶ κτήματα πάντα φυλάσσειν.
ἀλλ' ἄγε, τίς τοι ἔπειτα μετοιομένη φάος οἴσει;
δμῶας δ' οὐκ εἶας προβλωσκέμεν, αἶ κεν ἔφαινον.“

τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦῤδα·
 „ξεῖνος ὄδ'· οὐ γὰρ ἀεργὸν ἀνέξομαι, ὅς κεν ἐμῆς γε
 χοῖνικος ἄπτηται, καὶ τηλόθεν εἰληλουθώς.“

ὧς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος,
 κλήισεν δὲ θύρας μεγάρων ἐν ναιετάοντων. 30

τῷ δ' ἄρ' ἀναΐξαντ' Ὀδυσσεὺς καὶ φαίδιμος υἱὸς
 ἐσφόρεον κόρυνθ' αὖτε καὶ ἀσπίδας ὀμφαλοέσσας
 ἔγχεά τ' ὀξυόεντα· πάροιθε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
 χρύσειον λύχνον ἔχουσα φάος περικαλλὲς ἐποίειν.
 δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ' αἶψα· 35

„ὦ πάτερ, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι.
 ἔμπης μοὶ τοῖχοι μεγάρων καλαί τε μεσόδμοι
 εἰλάτιναί τε δοκοὶ καὶ κίονες ὑψόσ' ἔχοντες
 φαίνοντ' ὀφθαλμοῖς ὥς εἰ πυρὸς αἰθομένοιο·
 ἦ μάλα τις θεὸς ἔνδον, οἷ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.“ 40

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „σίγα καὶ κατὰ σὸν νόον ἴσχανε μῆδ' ἐρέειν·
 αὕτη τοι δίκη ἐστὶ θεῶν, οἳ Ὀλυμπον ἔχουσιν.
 ἀλλὰ σὺ μὲν κατάλεξαι, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ,
 ὅφρα κ' ἔτι δμῳὰς καὶ μητέρα σὴν ἐρεθίσω· 45
 ἦ δέ μ' ὀδυρομένη εἰρήσεται ἀμφὶς ἕκαστα.“

ὧς φάτο, Τηλέμαχος δὲ διέκ μεγάροιο βεβήκειν
 κείων ἐς θάλαμον, δαΐδων ὑπο λαμπομενάων,
 ἔνθα πάρος κοιμᾶθ', ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι·
 ἔνθ' ἄρα καὶ τότ' ἔλεκτο καὶ Ἥῤ διὰν ἔμιμνεν. 50
 αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεὺς
 μνηστήρεσσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων.

ἦ δ' ἔν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
 Ἀρτεμίδι ἱκέτῃ ἥν χρυσῇ Ἀφροδίτῃ·
 τῇ παρὰ μὲν κλισίῃν πυρὶ κάτθεσαν, ἔνθ' ἄρ' ἐώϊσαν, 55
 δινωτὴν ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ, ἣν ποτε τέκτιν

ποίησ' Ἰκμάλιος, καὶ ὑπὸ θρηγγυν ποσὶν ἦκεν
 προσφυέ' ἐξ αὐτῆς, ὅθ' ἐπὶ μέγα βάλλετο κῶας.
 ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα περιφρῶν Πηνελόπεια·
 ἦλθον δὲ δμῳαὶ λευκῶλενοι ἐκ μεγάρου. 60
 αἱ δ' ἀπὸ μὲν σῖτον πολὺν ἤρεον ἠδὲ τραπέζας
 καὶ δέπα, ἔνθεν ἄρ' ἄνδρες ὑπερμενέοντες ἔπινον,
 πῦρ δ' ἀπὸ λαμπτήρων χαμάδις βάλλον, ἄλλα δ' ἐπ' αὐτῶν
 νήησαν ξύλα πολλὰ, φῶς ἔμεν ἠδὲ θέρεσθαι.
 ἦ δ' Ὀδυσῆ' ἐνένιπε Μελανθῷ δεύτερον αὖτις· 65
 „ξεῖν", ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις διὰ νύκτα
 δινεύων κατὰ οἶκον, ὀπιπεύσεις δὲ γυναῖκας;
 ἀλλ' ἔξελθε θύραζε, τάλαν, καὶ δαιτὸς ὄνησο·
 ἦ τάχα καὶ δαλῶ βεβλημένος εἶσθα θύραζε."
 τὴν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „δαιμονίη, τί μοι ᾧδ' ἐπέχεις κεκοτητόι θυμῷ; 70
 ἦ ὅτι οὐ λιπώω, κακὰ δὲ χροῦ εἴματα εἶμαι,
 πτωχεύω δ' ἀνὰ δῆμον; ἀναγκαίη γὰρ ἐπείγει
 τοιοῦτοι πτωχοὶ καὶ ἀλήμονες ἄνδρες ἔασιν.
 καὶ γὰρ ἐγὼ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον 75
 ὀλβιος ἀφνειόν, καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτη
 τοίῳ, ὅποῖος ἔοι καὶ ὅτευ κεκρημένος ἔλθοι
 ἦσαν δὲ δμῳες μάλα μυρτοὶ ἄλλα τε πολλὰ,
 οἷσιν τ' εὖ ζῶουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
 ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων· ἦθελε γάρ που. 80
 τῷ νῦν μή ποτε καὶ σύ, γύναι, ἀπὸ πάσαν ὀλέσσης
 ἀγλαΐην, τῇ νῦν γε μετὰ δμῳῇσι κέκασσαι,
 μή πῶς τοι δέσποινα κοτεσσαμένη χαλεπήνη,
 ἦ Ὀδυσσεὺς ἔλθῃ· ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίδος αἶσα.
 εἰ δ' ὁ μὲν ὥς ἀπόλωλε καὶ οὐκέτι νόστιμός ἐστιν, 85
 ἀλλ' ἤδη παῖς τοῖος Ἀπόλλωνός γε ἔκῃτ,
 Τηλέμαχος τὸν δ' οὐ τις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν

λήθει ἀτασθάλλουσ', ἐπεὶ οὐκέτι τηλίκος ἐστίν.“

ὧς φάτο, τοῦ δ' ἤκουσε περίφρων Πηνελόπεια,
ἀμφίπολον δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν· 90
„πάντως, θαρσαλέη, κύον ἄδεές, οὐ τί με λήθεις·
ἔρδουσα μέγα ἔργον, ὃ σῇ κεφαλῇ ἀναμάξεις·
πάντα γὰρ εὖ ἤδησθ', ἐπεὶ ἔξ ἐμεῦ ἔκλυες αὐτῆς,
ὧς τὸν ξεῖνον ἔμελλον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν
ἀμφὶ πόσει εἴρεσθαι, ἐπεὶ πυκινῶς ἀκῶχημαι.“ 95

ἣ δ' αὖ καὶ Εὐρυνόμην ταμῖν προδὸς μῦθον ἔειπεν·
„Εὐρυνόμη, φέρε δὴ δίφρον καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ,
ὄφρα καθεζόμενος εἴτῃ ἔπος ἦδ' ἐπακούσῃ
ὃ ξεῖνος ἐμέθεν· ἐθέλω δέ μιν ἐξερέεσθαι.“

ὧς ἔφαθ', ἣ δὲ μάλ' ὀτραλέως κατέθηκε φέρουσα 100
δίφρον εὐξεστον καὶ ἐπ' αὐτῷ κῶας ἔβαλεν·
ἐνθα καθέζετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια·

„ξεῖνε, τὸ μὲν σε πρῶτον ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτῇ· 105
τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἦδὲ τοκῆς;“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
„ὦ γύναι, οὐκ ἂν τίς σε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν
νεικέει· ἣ γὰρ σευ κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει,
ὧς τέ τευ ἦ βασιλῆος ἀμύμονος, ὅς τε θεουδῆς
ἀνδράσιν ἐν πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισιν ἀνάσσων 110
εὐδικίας ἀνέχησι, φέροισι δὲ γαῖα μέλαινα

πυροὺς καὶ κριθάς, βρίθῃσι δὲ δένδρεα καρπῷ,
τίκτῃ δ' ἔμπεδα μῆλα, θάλασσα δὲ παρέχῃ ἰχθύς
ἔξ εὐηγεσίης, ἀρετῷσι δὲ λαοὶ ὑπ' αὐτοῦ.

τῷ ἐμὲ νῦν τὰ μὲν ἄλλα μετάλλα σῶ ἐνὶ οἴκῳ, 115
μηδὲ μοι ἐξερέεινε γένος καὶ πατρίδα γαῖαν,
μή μοι μᾶλλον θυμὸν ἐνιπλήσῃς ὀδυνάων
μνησαμένῳ· μάλα δ' εἰμὶ πολύστονος· οὐδέ τί με χρεῖ

οἶκον ἐν ἄλλοτρίῳ γοδώντά τε μυρόμενόν τε
 ἦσθαι, ἐπεὶ κάκιον πενήθμεναι ἄκριτον αἰεὶ· 120
 μή τίς μοι δμῶν νεμεσήσεται, ἥ ἐσ γ' αὐτή,
 φῆ δὲ δάκρυ πλῶειν βεβαρηότα με φρένας οἴνῳ·
 τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια·
 „ξεῖν", ἧ τοι μὲν ἐμὴν ἀρετὴν, εἶδός τε δέμας τε,
 ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον 125
 Ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν Ὀδυσσεύς.
 εἰ κεῖνός γ' ἔλθῶν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύοι,
 μειζρόν κε κλέος εἴη ἐμὸν καὶ κάλλιον οὕτως.
 νῦν δ' ἄχομαι τόσα γάρ μοι ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.
 [ὅσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι, 130
 Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
 οἳ τ' αὐτὴν Ἰθάκην εὐδείελλον ἀμφινέμονται,
 οἳ μ' ἀεκαζομένην μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον.]
 τῷ οὔτε ξείνων ἐμπάζομαι οὔθ' ἱκετάων
 οὔτε τι κηρύκων, οἳ δημοεργοὶ ἔασιν· 135
 ἄλλ' Ὀδυσῆα ποθέουσα φίλον κατατήκομαι ἤτορ.
 οἳ δὲ γάμον σπεύδουσιν, ἐγὼ δὲ δόλους τολυπεύω.
 φᾶρος μὲν μοι πρῶτον ἐνέπνευσε φρεσὶ δαίμων,
 στησαμένη μέγαν ἱστόν, ἐνὶ μεγάροισιν ὑφαίνειν
 λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ' αὐτοῖς μετέειπον· 140
 'κοῦροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε διὸς Ὀδυσσεύς,
 μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰς ὃ κε φᾶρος
 ἐκτελέσω, μή μοι μεταμῶνια νήματ' ὀλῆται,
 Λαέρτη ἦρωι ταφήιον, εἰς ὅτε κέν μιν
 μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο· 145
 μή τίς μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιῶδων νεμεσήσῃ,
 αἳ κεν ἄτερ σπείρου κῆται πολλὰ κτεατίσας.
 ὥς ἐφάμην, τοῖσιν δ' ἐπεπεΐθετο θυμὸς ἀγῆνωρ.
 ἔνθα καὶ ἡματίη μὲν ὑφαίνεσκον μέγαν ἱστόν,

- νύκτας δ' ἄλλύεσκον, ἐπεὶ δαΐδας παραθείμην. 150
 ὧς τρίετες μὲν ἔληθον ἐγὼ καὶ ἔπειθον Ἀχαιοὺς·
 ἄλλ' ὅτε τέτρατον ἤλθην ἔτος καὶ ἐπήλυθον ὥραι
 [μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἡμέατα πολλὰ τελέσθη],
 καὶ τότε δὴ με διὰ δμῶας, κύνας οὐκ ἀλεγούσας,
 εἶλον ἐπελθόντες καὶ ὁμόκλησαν ἐπέεσσιν. 155
 ὧς τὸ μὲν ἐξετέλεσσα καὶ οὐκ ἐθέλουσ', ὑπ' ἀνάγκης·
 νῦν δ' οὔτ' ἐκφυγείν δύναμαι γάμον οὔτε τιν' ἄλλην
 μῆτιν ἔθ' εὐρίσκω. μάλα δ' ὀτρύνουσι τοκῆς
 γήμασθ', ἀσχαλάα δὲ πάϊς βίοντον κατεδόντων,
 γιγνώσκων· ἦδη γὰρ ἀνὴρ οἶός τε μάλιστα 160
 οἴκου κήδεσθαι, τῷ τε Ζεὺς κῦδός ὀπάξει.
 ἀλλὰ καὶ ὧς μοι εἶπε τέον γένος, ὅππόθεν ἐσσί·
 οὐ γὰρ ἀπὸ δρυὸς ἐσσι παλαιφάτου οὐδ' ἀπὸ πέτρης.
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδω Ὀδυσῆος, 165
 οὐκέτ' ἀπολλήξεις τὸν ἐμὸν γόνον ἐξερέουσα·
 ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω· ἦ μὲν μ' ἀχέεσσί γε δώσεις
 πλείουσιν, ἢ ἔχομαι· ἦ γὰρ δίκη, ὅπποτε πατρὸς
 ἧς ἀπέησιν ἀνὴρ τόσπον χρόνον, ὅσπον ἐγὼ νῦν,
 πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἀλώμενος ἄλγεα πάσχων. 170
 ἀλλὰ καὶ ὧς ἐρέω, ὃ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλάξ.
 Κρήτη τις γαῖ' ἔστι μέσφ' ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ
 καλὴ καὶ πείρα, περίρρουτος· ἐν δ' ἀνθρώποι
 πολλοί, ἀπειρέσιοι, καὶ ἐννήκοντα πόλεις.
 ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα, μεμιγμένη· ἐν μὲν Ἀχαιοί, 175
 ἐν δ' Ἑτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύνδωνες
 Δωριεὲς τε τριχάινες διόι τε Πελασγοί.
 τῇσι δ' ἐνὶ Κνωσὸς μεγάλη πόλις, ἔνθα τε Μίνως
 ἐννέωρος βασιλεὺς Διὸς μεγάλου θαριστής,
 πατὴρ δ' ἐμοῖο πατήρ, μεγαθύμου Δευκαλίωνος. 180

- Λευκαλίων δ' ἔμ' ἔτιπτε καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα
 ἄλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω
 ὄψεσθ' ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν, ἔμοι δ' ὄνομα κλυτὸν Αἴθων,
 ὀπλότερος γενεῇ· ὁ δ' ἄρα πρότερος καὶ ἀρεΐων.
 ἐνθ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἰδόμεν καὶ ξείνια δῶκα. 186
 καὶ γὰρ τὸν Κρήτηνδε κατήγαγεν ἵς ἀνέμοιο
 ἰέμενον Τροίηνδε, παραπλάγξασα Μαλειῶν
 στήσε δ' ἐν Ἀμνισῶ, ὅθι τε σπέος Εἰλειθυΐης,
 ἐν λιμέσιν χαλεποῖσι, μύγισ δ' ὑπάλυξεν ἀέλλας.
 αὐτίκα δ' Ἰδομενῆα μετάλλα ἄστυδ' ἀνελθόν· 190
 ξείνον γάρ οἱ ἔφασκε φίλον τ' ἔμεν αἰδοῖόν τε.
 τῷ δ' ἤδη δεκάτῃ ἢ ἑνδεκάτῃ πέλεν ἡὼς
 οἰχομένῳ σὺν νηυσὶ κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω.
 τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δώματ' ἄγων ἐὺ ἐξείνισα
 ἐνδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων· 195
 καὶ οἱ τοῖς ἄλλοις ἐτάροις, οἳ ἅμ' αὐτῷ ἔποντο,
 δημόθεν ἄλφριτα δῶκα καὶ αἵθοπα οἶον ἀγέρας
 καὶ βοῦς ἱρεύσασθαι, ἵνα πλησάιαιτο θυμόν.
 ἐνθα δυώδεκα μὲν μένον ἤματα δῖοι Ἀχαιοί·
 εἴλει γὰρ Βορέης ἄνεμος μέγας οὐδ' ἐπὶ γαίῃ 200
 εἶα ἵστασθαι, χαλεπὸς δέ τις ὥρορε δαίμων·
 τῇ τρισκαιδεκάτῃ δ' ἄνεμος πέσε, τοὶ δ' ἀνάγοντο.
 ἴσχε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα·
 τῆς δ' ἄρ' ἀκουούσης ῥέε δάκρυα, τήκετο δὲ χρῶς·
 ὥς δὲ χυὼν κατατήκει· ἐν ἀκροπόλοισιν ὄρεσσιν, 205
 ἦν τ' Εὐρύς κατατήξεν, ἐπὶν Ζέφυρος καταχεύῃ·
 τηκομένης δ' ἄρα τῆς ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες·
 ὥς τῆς τήκετο καλὰ παρήγια δάκρυ χεοῦσης,
 κλαιούσης ἐὼν ἄνδρα παρήμενον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 θυμῷ μὲν γοῶσσαν ἔην ἐλέαις γυναιῖκα, 210
 ὀφθαλμοὶ δ' ὥς εἰ κέρα ἔστασαν ἥδ' σίδηρος

ἀτρέμας ἐν βλεφάροισιν· δόλω δ' ὃ γε δάκρυα κεῖθεν.
 ἥ δ' ἔπει οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
 ἔξαυτίς μιν ἔπεσσιν ἀμειβομένη προσέειπεν·
 „νῦν μὲν δὴ σευ, ξεινέ γ', οἶω πειρήσεσθαι.
 εἰ ἔτεδόν δὴ κεῖθι σὺν ἀντιθέοις ἐτάροισιν
 ξείνισας ἐν μεγάροισιν ἐμὸν πόσιν, ὥς ἀγορεύεις,
 εἰπέ μοι, ὅπποῖ' ἄσσα περὶ χροῖ εἴματα ἔστο,
 αὐτός θ' ὅλος ἔην, καὶ ἐταίρους, οἳ οἱ ἔποντο.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 220
 „ὦ γύναι, ἀργαλέον τόσσον χρόνον ἀμφὶς ἔοντα
 εἰπέμεν· ἦδη γάρ οἱ ἐεικοστὸν ἔτος ἔστί,·
 ἔξ οὗ κεῖθεν ἔβη καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης·
 αὐτὰρ τοι ἔρῳ, ὥς μοι ἰνδάλλεται ἦτορ.
 χλαῖναν πορφυρέην οὔλην ἔχε διος Ὀδυσσεύς, 225
 διπλὴν αὐτὰρ οἱ περόνη χρυσοῖο τέτυκτο
 αὐλοῖσιν διδύμοισι· πάροιθε δὲ δαίδαλον ἦεν·
 ἐν προτείροισι πόδεσσι κύνων ἔχε ποικίλον ἑλλόν,
 ἀσπαιρόντα λάων· τὸ δὲ θαυμάζεσκον ἅπαντες,
 ὥς οἱ χρύσειοι ἔόντες ὁ μὲν λάε νεβρὸν ἀπάγχων, 230
 αὐτὰρ ὁ ἐκφυγέειν μεμαῶς ἦσπαιρε πόδεσσιν.
 τὸν δὲ χιτῶν' ἐνόησα περὶ χροῖ σιγαλόεντα,
 οἷόν τε κρομύοιο λοπὸν κᾶτα ἰσχαλέοιο.
 τῶς μὲν ἔην μαλακός, λαμπρὸς δ' ἦν ἡέλιος ὥς·
 ἥ μὲν πολλαί γ' αὐτὸν ἐδηήσαντο γυναῖκες. 235
 ἄλλο δέ τοι ἔρῳ, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν.
 οὐκ οἶδ', ἥ τάδε ἔστο περὶ χροῖ οἴκοθ' Ὀδυσσεύς,
 ἥ τις ἐταίρων δῶκε θυῆς ἐπὶ νηὸς ἰόντι,
 ἥ τίς που καὶ ξείνος, ἔπει πολλοῖσιν Ὀδυσσεύς
 ἔσκε φίλος· παῦροι γὰρ Ἀχαιῶν ἦσαν ὅμοιοι. 240
 καὶ οἱ ἐγὼ χάλκειον ἄορ καὶ δίπλακα δῶκα
 καλὴν πορφυρέην καὶ τερμιόεντα χιτῶνα,

δόϊως δ' ἀπέπεμπον ἐυσσέλμου ἐπὶ νηός.
 αἱ μὲν οἱ κῆρυξ ὀλίγον προγενέστερος αὐτοῦ
 πετο· καὶ τὸν τοι μυθήσομαι, οἷος ἔην περ. 245
 ὁρὸς ἐν ὥμοισιν, μελανόχροος, οὐλοκάρηνος,
 ὑρυστάτης δ' ὄνομ' ἔσκε· τίεν δέ μιν ἔξοχον ἄλλων
 ἐτάρων Ὀδυσσεύς, ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ἦδη.
 ὣς φάτο, τῇ δ' ἔτι μᾶλλον ὕφ' ἔμερον ὥρσε γόοιο,
 ἡματ' ἀναγνούση, τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς. 250
 δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
 αἱ τότε μιν μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπεν·
 γυνὴ μὲν δὴ μοι, ξεῖνε, πάρος περ ἐὼν ἔλεεινός,
 μεγάροισιν ἐμοῖσι φίλος τ' ἔση αἰδοῖός τε·
 οὐτὴ γὰρ τάδε εἵματ' ἐγὼ πόρον, οἷ' ἀγορεύεις, 255
 ἔκ τε θάλαμου, περόνην τ' ἐπέθηκα φαεινὴν
 ἰνὸν ἄγαλμ' ἔμμεναι. τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὐτίς
 καδὲ νοστήσαντα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
 οὐ γὰρ κακῇ αἴσῃ κοίλης ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεύς
 ἔρετ' ἐποψόμενος Κακοῖλιον οὐκ ὀνομαστήν. 260
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 ὦ γύναι αἰδοίῃ Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
 ἡκέτι νῦν χρόα καλὸν ἐναίρεο, μηδέ τι θυμὸν
 ἄγε πόσιν γοώωσα. νεμεσῶμαι γε μὲν οὐδέν·
 αἱ γὰρ τίς τ' ἄλλοιον ὀδύρεται ἄνδρ' ὀλέσσασα 265
 οὐριδίον, τῷ τέκνα τέκη φιλότῃ μιγεῖσα,
 Ὀδυσῆ', ὅν φασι θεοῖς ἐναλίγκιον εἶναι.
 ἀλλὰ γόου μὲν παῦσαι, ἐμείο δὲ σύνθεο μῦθον·
 ἡμερτέως γάρ τοι μυθήσομαι οὐδ' ἐπιτεύσω,
 ὅς ῥα Ὀδυσῆος ἐγὼ περὶ νόστου ἄκουσα 270
 ἡρώ, Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πτόνι δήμῳ,
 βοῦ· αὐτὰρ ἄγει κειμήλια πολλὰ καὶ ἑσθλά,
 ἱστῶν ἀνὰ δῆμον. ἀτὰρ ἐρήρας ἑταίρους

- ὅλεσε καὶ νῆα γλαφυρὴν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
 Θρινακίης, ἀπο νήσου ἰών· ὀδύσαντο γὰρ αὐτῷ 275
 Ζεὺς τε καὶ Ἥλιος· τοῦ γὰρ βόας ἔκταν ἐταῖροι.
 οἱ μὲν πάντες ὄλοντο πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ·
 τὸν δ' ὄρ' ἐπὶ τρόπιος νεὸς ἔκβαλε κῦμ' ἐπὶ χέρσου,
 Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἳ ἀγχίθεοι γεγάασιν,
 οἳ δὴ μιν περὶ κῆρι θεὸν ὧς τιμήσαντο 280
 καὶ οἱ πολλὰ δόσαν πέμπειν τέ μιν ἤθελον αὐτοὶ
 οἴκαδ' ἀπήμαντον· καὶ κεν πάλοι ἐνθάδ' Ὀδυσσεὺς
 ἦην· ἀλλ' ἄρα οἱ τό γε κέρδιον εἶσατο θυμῷ,
 χρήματ' ἀγυρτάζειν πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἰόντι.
 ὧς περὶ κέρδεα πολλὰ καταθνητῶν ἀνθρώπων 285
 οἶδ' Ὀδυσσεύς, οὐδ' ἄν τις ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος.
 ὧς μοι Θεσπρωτῶν βασιλεὺς μυθήσατο Φεῖδων·
 ὦμνυε δὲ πρὸς ἔμ' αὐτόν, ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
 νῆα κατειρύσθαι καὶ ἐπαρτέας ἔμμεν ἐταίρους,
 οἳ δὴ μιν πέμπουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν. 290
 ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηὺς
 ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἐς Δουλίχιον πολύπυρον.
 καὶ μοι κτήματ' ἔδειξεν, ὅσα ξυναγείρατ' Ὀδυσσεύς·
 καὶ νῦ κεν ἐς δεκάτην γενεὴν ἕτερόν γ' ἔτι βόσκοι·
 τόσσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἀνακτος. 295
 τὸν δ' ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὅφρα θεοῖο
 ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσῃ,
 ὅπως νοστήσειε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
 ἣδῃ δὴν ἀπεών, ἣ ἀμφαδὸν ἧε κρυφῆδόν.
 ὧς ὁ μὲν οὕτως ἐστὶ σόος καὶ ἐλεύσεται ἤδη, 300
 ἀγχι μάλ', οὐδ' ἔτι τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
 δηρὸν ἀπεσσεῖται· ἔμπης δέ τοι ὄρχια δώσω
 ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα, θεῶν ὑπατος καὶ ἄριστος,
 ἴστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἦν ἀφικάνω,

ἡ μὲν τοι τάδε πάντα τελείται, ὥς ἀγορευθῶ. 305

τοῦδ' αὐτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς,
τοῦ μὲν φθίνοντος μηνός, τοῦ δ' ἱστρμένοιο."

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·

„αἶ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἴη·

τῷ κε τάχα γνοίης φιλόνητά τε πολλά τε δῶρα 310

ἔξ ἑμεῦ, ὥς ἄν τις σε συναντόμενος μακαρίζοι.

ἀλλὰ μοι ᾧδ' ἀνὰ θυμὸν δίεται, ὥς ἔσεται περ·

οὔτ' Ὀδυσσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται, οὔτε σὺ πομπῆς

τεύξῃ, ἐπεὶ οὐ τοῖοι σημάντορές εἰς' ἐνὶ οἴκῳ,

οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, εἴ ποτ' ἔην γε, 315

ξεῖνους αἰδοίους ἀποπεμπέμεν ἠδὲ δέχεσθαι.

ἀλλὰ μιν ἀμφίπολοι, ἀπονύψατε, κάτθετε δ' εὐνήν,

δέρνεια καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα,

ὥς κ' εὖ θालπιῶν χρυσόθρονον Ἥῳ ἵκηται.

ἡῶθεν δὲ μάλ' ἦρι λοέσσαι τε χρῆσάι τε, 320

ὥς κ' ἔνδον παρὰ Τηλεμάχῳ δείπνοιο μέδεται

ἦμενος ἐν μεγάρῳ· τῷ δ' ἄλγιον, ὅς κεν ἐκείνων

τοῦτον ἀνιάξῃ θυμοφθόρος, οὐδέ τι ἔργον

ἐνθάδ' ἔτι πρήξει μάλα περ κεχολωμένους αἰνῶς.

πῶς γὰρ ἑμεῦ σύ, ξεῖνε, δαήσεται, εἴ τι γυναικῶν 325

ἀλλάων περίεμι νόον καὶ ἐπίφρονα μῆτιν,

εἴ κεν ἀυσταλέος, κακὰ εἰμένος, ἐν μεγάροισιν

δαινύη· ἀνθρῶποι δὲ μινυνθάδιοι τελέθουσιν.

ὅς μὲν ἀπηνῆς αὐτὸς ἔη καὶ ἀπηνέα εἰδῇ,

τῷ δὲ καταρῶνται πάντες βροτοὶ ἄλγε' ὀπίσσω 330

ζῶῳ, ἀτὰρ τεθνεῶτί γ' ἐφρεψιόωνται ἅπαντες·

ὅς δ' ἂν ἀμύμων αὐτὸς ἔη καὶ ἀμύμονα εἰδῇ,

τοῦ μὲν τε κλέος εὐρὺ διὰ ξεῖνοι φορέουσιν

πάντας ἐπ' ἀνθρῶπους, πολλοὶ τέ μιν ἐσθλὸν ἔειπον."

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς 335

- „ὦ νῦναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
 ἦ τοι ἔμοι χλαῖναι καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα
 ἦχθεθ', ὅτε πρῶτον Κρήτης ὄρεα νιφρόεντα
 νοσφισάμην ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο,
 κείω δ', ὥς τὸ πάρος περ ἀύπνους νύκτας ἱαυον 340
 πολλὰς γὰρ δὴ νύκτας ἀεικελίῳ ἐνὶ κοίτῃ
 ἄεσα καὶ τ' ἀνέμεινα ἐϋθρονον Ἥῳ δῖαν.
 οὐδέ τί μοι ποδάνιπτρα ποδῶν ἐπιήρανα θυμῷ
 γίγνεται· οὐδὲ γυνὴ ποδὸς ἄψεται ἡμετέροιο
 τῶν, αἶ τοι δῶμα κάτα δρήσταιραι ἔασιν, 345
 εἰ μὴ τις γρηῃς ἔστι παλαιή, κεδνὰ ἰδυῖα,
 ἣ τις δὴ τέτληκε τόσα φρεσίν, ὅσσα τ' ἐγὼ περ
 τῇ δ' οὐκ ἂν φθονέοιμι ποδῶν ἄψασθαι ἑμεῖο.“
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 „ξείνε φίλ', οὐ γάρ πώ τις ἀνὴρ πεπνυμένος ὧδε 350
 ξείνων τηλεδαπῶν φίλιων ἑμὸν ἵκετο δῶμα,
 ὥς σὺ μάλ' εὐφραδέως πεπνυμένα πάντ' ἀγορεύεις·
 ἔστι δέ μοι γρηῃς πυκινὰ φρεσὶ μῆδε' ἔχουσα,
 ἣ κείνον δύστηνον εὐ τρέφειν ἦδ' ἀτίταλλεν,
 δεξαμένη χεῖρεσσ' ὅτε μιν πρῶτον τέκε μήτηρ 335
 ἦ σε πόδας νίψει ὀλιγηπελέουσά περ ἔμπης.
 ἄλλ' ἄγε νῦν ἀνστάσα περίφρων Εὐρύκλεια,
 νίψον σοῖο ἀνακτος ὀμήλικα· καὶ πον' Ὀδυσσεὺς
 ἦδη τοιόσδ' ἔστι πόδας τοιόσδε τε χεῖρας·
 αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγερᾶσκουσιν.“ 360
 ὥς ἄρ' ἔφη, γρηῃς δὲ κατέσχετο χερσὶ πρόσωπα,
 δάκρυα δ' ἐκβαλε θερμά, ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπεν·
 „ὦ μοι ἐγὼ σέο, τέκνον, ἀμύχανος. ἦ σε περὶ Ζεὺς
 ἀνθρώπων ἦχθηρε θεουδέα θυμὸν ἔχοντα.
 οὐ γάρ πώ τις τόσσα βροτῶν Διὶ τερπικεραύνῳ 365
 πῖονα μηρί, ἔκη' οὐδ' ἐξαίτους ἐκατόμβας.

ὅσσα σὺ τῷ ἐδίδους ἄρώμενος, εἶος ἵκοιο
 γῆρας τε λιπαρὸν θρέψαιό τε φαίδιμον υἱόν.
 νῦν δέ τοι οἶφ' ἀάμπαν ἀφείλετο νόστιμον ἡμᾶρ.
 οὕτω που καὶ κείνῳ ἐφειψιόωντο γυναῖκες
 ξείνων ιηλεδαπῶν, ὅτε τευ κλυτὰ δῶμαθ' ἵκοιτο
 ὥς σέθεν αἱ κύνες οἶδ' ἀκαθειψιόωνται ἅπασαι,
 τάων νῦν λώβην τε καὶ αἴσχαια πολλὰ ἄλεσίνων
 οὐκ ἔαας νίξειν· ἐμὲ δ' οὐκ ἀέκυσσαν ἄνωγεν
 κούρη Ἰκαρίκιο, περίφρων Πηνελόπεια

τῷ σε πόδας νίψω ἄμα τ' αὐτῆς Ἰηνελοπείης
 καὶ σέθεν εἵνεκ', ἐπεὶ μοι ὀρώρεται ἐνδοθι θυμὸς
 κήδεσιν. ἀλλ' ἄγε νῦν ξυνίει ἔπος, ὅττι κεν εἴπω.
 πολλοὶ δὴ ξείνοι ταλαπεῖριοι ἐνθάδ' ἵκοντο,
 ἀλλ' οὐ πῶ τινὰ φημι ἰοικότα ὧδε ἰδέσθαι,
 ὥς σὺ δέμας φωνήν τε πόδας τ' Ὀδυσῆϊ ἴοικας."

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „ὦ γρη῏, οὕτω φασίν, ὅσοι ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
 ἡμέας ἀμφοτέρους, μάλα εἰκέλω ἀλλήλοιν
 ἔμμεναι, ὥς σύ περ αὐτῇ ἐπιφρονέουσ' ἀγορεύεις."

ὥς ἄρ' ἔφη, γρη῏ς δὲ λέβηθ' ἔλε παμφανόωντα,
 τῷ πόδας ἔξαπένιζεν, ὕδωρ δ' ἐνεχεύατο πουλὺ
 ψυχρόν, ἔπειτα δὲ θερμόν ἐπήφυσεν. αὐτὰρ Ὀδυσσεύς
 ἔξεν ἅπ' ἐσχαρόφιν, ποτὶ δὲ σκότιον ἐτράπετ' αἶψα·
 αὐτίκα γὰρ κατὰ θυμὸν οἶσατο, μὴ ἔλαβοῦσα
 οὐλήν ἀμφράσσαιτο καὶ ἀμφαδὰ ἔργα γένοιτο.
 νῆξε δ' ἄρ' ἄσπον ἰοῦσα ἀναχθ' ἐόν· αὐτίκα δ' ἔγνων
 οὐλήν, τὴν ποτὲ μιν σῆς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι
 Περηνελόπιδ' ἐλθόντα μετ' Αὐτόλυκόν τε καὶ νῆας,
 μητρὸς εἷς πατέρ' ἐσθλόν, ὃς ἀνθρώπους ἐκέκαστο
 κλεπτοσύνη θ' ὄρκῳ τε· θεὸς δέ οἱ αὐτὸς ἔδωκεν
 Ἑρμείας· τῷ γὰρ κεχαρισμένα μηρί' ἔκαθεν

ἀρῶν ἡδ' ἐρίφων, ὃ δέ οἱ πρόφρων ἄμ' ὀπῆδει.
 Αὐτόλυκος δ' ἔλθων Ἰθάκης ἐς πίονα δήμον
 παῖδα νέον γεγαῶτα κηχῆσατο θυγατέρος ἧς· 400
 τὸν ῥά οἱ Εὐρύκλεια φίλοις ἐπὶ γούνασι θῆκεν
 παυομένῳ δόρποιο, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
 „Αὐτόλυκ', αὐτὸς νῦν ὄνομ' εὖρεο, ὅττι κε θεῖο
 παιδὸς παιδὶ φίλῳ· πολυάρητος δέ τοί ἐστιν.“
 τὴν δ' αὖτ' Αὐτόλυκος ἀπαμείβετο φώνησέν τε· 405
 „γαμβρὸς ἐμὸς θυγατέρ τε, τίθεσθ' ὄνομ', ὅττι κεν εἴπω.
 πολλοῖσιν γὰρ ἐγὼ γε ὀδυσσάμενος τόδ' ἰκάνω,
 ἀνδράσιν ἡδὲ γυναιξὶν ἀνὰ χθόνα πουλυβότειραν·
 τῷ δ' Ὀδυσσεὺς ὄνομ' ἔστω ἐπώνυμον. αὐτὰρ ἐγὼ γε,
 ὀππότ' ἂν ἡβήσας μητρῷον ἐς μέγα δῶμα 410
 ἔλθῃ Παρνησόνδ', ὅθι πού μοι κτήματ' ἔασιν,
 τῶν οἱ ἐγὼ δώσω καὶ μιν χαίροντ' ἀποπέμψω.“
 τῶν ἕνεκ' ἦλθ' Ὀδυσσεύς, ἵνα οἱ πόροι ἀγλαὰ δῶρα.
 τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο
 χερσὶν τ' ἡσπάζοντο ἔπεσσί τε μελιχίοισιν· 415
 μήτηρ δ' Ἀμφιθέη μητρὸς περιφῶς Ὀδυσῆι
 κύσσο' ἄρα μιν κεφαλὴν τε καὶ ἄμφω φάεα καλά.
 Αὐτόλυκος δ' υἱοῖσιν ἐκέκλετο κυδαλίμοισιν
 δεῖπνον ἐφοπλίσσαι· τοὶ δ' ὀτρύνοντος ἄκουσαν,
 αὐτίκα δ' εἰσάγαγον βοῦν ἄρσενά πενταέτηρον. 420
 τὸν δέρον ἄμφι θ' ἔπον καὶ μιν διέχευαν ὕπαντα,
 μίστυλόν τ' ἄρ' ἐπισταμένως πεῖραν τ' ὀβελοῖσιν,
 ὥπτησάν τε περιφραδέως δάσσαντό τε μοῖρας.
 ὥς τότε μὲν πρόπαν ἡμαρ ἐς ἡέλιον καταδύντα
 δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδυνέτο δαιτὸς εἰσης· 425
 ἡμος δ' ἡέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
 δὴ τότε κοιμήσαντο καὶ ὕπνου δῶρον ἔλοντο.
 ἡμος δ' ἡριγένεια φάνη ῥοδαδάκτυλος Ἥως·

βῆν δ' ἵμεν ἐς θήρην, ἥ μὲν κύνες ἦδὲ καὶ αὐτοὶ
 υἷεες Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς 430
 ἦεν. αἰπὺ δ' ὕρος προσέβαν καταειμένον ὕλη
 Παρνησοῦ, τάχα δ' ἵκανον πτύχας ἠνεμοέσσας.
 ἥελιος μὲν ἔπειτα νέον προσέβαλλεν ἀροῦρας
 ἐξ ἀκαταρρεΐταιο βαθυρρόου Ὀκεανοῖο,
 οἱ δ' ἐς βῆσσαν ἵκανον ἐπακτῆρες· πρὸ δ' ἄρ' αὐτῶν 435
 ἵχνη· ἐρευνῶντες κύνες ἦισαν, αὐτὰρ ὅπισθεν
 υἷεες Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς
 ἦεν ἄγχι κυνῶν κραδάων δολιχόσκιον ἔγχος.
 ἔνθα δ' ἄρ' ἐν λόχη πυκινῇ κατέκειτο μέγας σῦς.
 τὴν μὲν ἄρ' οὔτ' ἀνέμων διάη μένος ὑγρὸν ἀέντων, 440
 οὔτε μιν ἥελιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν,
 οὔτ' ὕμβρος περάσασκε διαμπερές· ὥς ἄρα πυκνὴ
 ἦεν, ἀτὰρ φύλλων ἐνέην χύσις ἥλιθα πολλή.
 τὸν δ' ἀνδρῶν τε κυνῶν τε περὶ κτύπος ἦλθε ποδοῦν,
 ὥς ἐπάγοντες ἐπῆσαν· ὁ δ' αἰτίος ἐκ ξυλόχοιο, 445
 φρέξας εὖ λοφινῇ, πῦρ δ' ὀφθαλμοῖσι δεδορκώς,
 στή ῥ' αὐτῶν σχεδόθεν. ὁ δ' ἄρα πρότιστος Ὀδυσσεὺς
 ἔσσυτ' ἀνασχόμενος δολιχὸν ἰόρου χειρὶ παχείῃ,
 οὐτάμεναι μεμαώς· ὁ δὲ μιν ριθάμενος ἔλασεν σῦς
 γουνὸς ὕπερ, πολλὸν δὲ διήφυγε σαρκὸς ὀδόντι 450
 λικριφὶς ἄλξας, οὐδ' ὀστέον ἵκετο φωτός.
 τὸν δ' Ὀδυσσεὺς οὔτησε τυχῶν κατὰ δεξιὸν ὦμον,
 ἀντικρὺς δὲ διήλθε φαεινοῦ δουρὸς ἀκωκή,
 καὶ δ' ἔπεσ' ἐν κονίησι μακόν, ἀπὸ δ' ἔπατο θυμός.
 τὸν μὲν ἄρ' Αὐτολύκου παῖδες φίλοι ἀμφεπένοντο, 455
 ὠτειλὴν δ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἀντιθέοιο
 δῆσαν ἐπισταμένως, ἐπαοιδῇ δ' αἶμα κελαινὸν
 ἔσχεον, αἶψα δ' ἵκοντο φίλου πρὸς δώματα πατρὸς.
 τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ υἷεες Αὐτολύκοιο,

εὖ λησάμενοι ἦδ' ἀγλαὰ δῶρα πορόντες
 καρπαλίμως χαίροντα φίλως χαίροντες ἐπεμπον
 εἰς Ἰθάκην. τῷ μὲν ῥα πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
 χαῖρον νοστήσαντι καὶ ἔξερέεινον ἕκαστα,
 οὐλὴν ὅτι πάθοι· ὁ δ' ἄρα σφίσιν εὖ κατέλεξεν,
 ὥς μιν θηρεύοντ' ἔλασεν σὺς λευκῶ δδόντι,
 Παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἱάσιν Αὐτολύκοιο.

465

τὴν γρηῃς, χεῖρεςσι καταπερηνέσσι λαβοῦσα,
 γνῶ ῥ' ἐπιμασσαμένη, πόδα δὲ προέηκε φέρεσθαι·
 ἐν δὲ λέβητι πέσεν κνήμη, κανάχησε δὲ χαλκός·
 ἄψ δ' ἐτέρωσ' ἐκλίθη, τὸ δ' ἐπὶ χυθονὸς ἐξέχυθ' ὕδωρ. 470
 τὴν δ' ἄμα χάρμα καὶ ἄλγος ἔλε φρένα, τῷ δέ οἱ ὕσσε
 δακρυόφιν πλησθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.

ἄψαμένη δὲ γενείου Ὀδυσσῆα προσέειπεν·
 „ἦ μάλ' Ὀδυσσεὺς ἐσσι, φίλον τέκος· οὐδὲ σ' ἐγὼ γε
 πρὶν ἔγνων, πρὶν πάντα ἄνακτ' ἐμὸν ἀμφαφάσσαι.“ 475

ἦ καὶ Πηνελόπειαν ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν,
 πεφραδέειν ἐθέλουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἐόντα.
 ἦ δ' οὐτ' ἀθρήσαι δύνατ' ἀντίη οὔτε νοῆσαι·
 τῇ γὰρ Ἀθηναίη νόον ἔτραπεν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 χεῖρ' ἐπιμασσάμενος φάρυγγος λάβε δεξιτερῇφιν, 480

τῇ δ' ἐτέρῃ ἔθεν ἄσπον ἐρύσσατο φώνησέν τε·
 „μαῖα, τί ἦ μ' ἐθέλεις ὀλέσαι; σὺ δέ μ' ἔτρεφες αὐτὴ
 τῷ σφ' ἐπὶ μαζῶ· νῦν δ' ἄλγεα πολλὰ μογήσας
 ἥλυθον εἰκοστῶ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.

485

ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης καὶ τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ,
 σίγα, μή τις τ' ἄλλος ἐνὶ μεγάροισι πύθηται.
 ὦδε γὰρ ἔξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
 εἴ χ' ὑπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
 οὐδὲ τροφοῦ οὔσης σεῦ ἀφέξομαι, ὅπποτ' ἂν ἄλλας
 δμῶας ἐν μεγάροισιν ἐμοῖς κτείνωμι γυναῖκας.“ 490

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Εὐρύκλεια·
 „τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων.
 οἶσθα μὲν, οἷον ἐμὸν μένος ἔμπεδον οὐδ' ἐπιεικτόν,
 ἔξω δ' ὥς ὅτε τις στερεὴ λίθος ἢ ἐσίδηρος.
 ἄλλο δέ τοι ἔρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν· 495
 εἴ χ' ὑπὸ σοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστήρας ἀγανούς,
 δὴ τότε τοι καταλέξω ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας,
 αἵ τε σ' ἀτιμάζουσι καὶ αἷ νηλεΐτιδές εἰσιν.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „μαῖα, τί ἦ δὲ σὺ τὰς μυθήσῃ; οὐδέ τί σε χρή· 500
 εὖ νυ καὶ αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι καὶ εἴσομ' ἐκástην·
 ἄλλ' ἔχε σιγῇ μῦθον, ἐπίτρεφον δὲ θεοῖσιν.“

ὣς ἄρ' ἔφη, γρήυς δὲ διέκ μεγάροιο βεβήκειν
 οἴσομένη ποδάνιπτρα· τὰ γὰρ πρότερ' ἔκχυτο πάντα.
 αὐτὰρ ἐπεὶ νύφεν τε καὶ ἤλειπεν λίπ' ἐλαίῳ, 505
 αὐτὶς ἄρ' ἀσσοτέρῳ πυρὸς ἔλκετο δίφρον Ὀδυσσεύς
 θερσόμενος, οὐλήν δὲ κατὰ ῥακέεσσι κάλυπεν.

τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε περίφρων Πηνελόπεια·
 „ξεῖνε, τὸ μὲν σ' ἔτι τυτθὸν ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή·
 καὶ γὰρ δὴ κοίτοιο τάχ' ἔσσεται ἡδέος ὥρη, 510
 ὃν τινά γ' ὕπνος ἔλοι γλυκερὸς καὶ κηδόμενόν περ.

αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ πένθος ἀμέτρητον πόρε δαίμων·
 ἡματα μὲν γὰρ τέρομ' ὀδυρομένη γοώωσα,
 ἔς τ' ἐμὰ ἔργ' ὀρώωσα καὶ ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ·
 αὐτὰρ ἐπὴν νύξ ἔλθῃ ἔλῃσί τε κοῖτος ἅπαντας, 515
 κεῖμαι ἐνὶ λέκτρῳ, πυκιναὶ δέ μοι ἀμφ' ἀδινὸν κῆρ
 ὀξέεται μελεδῶνες ὀδυρομένην ἐρέθουσιν.

ὥς δ' ὅτε Πανδαρέου κούρη χλωρὴς ἠδῶν
 καλὸν αἰείδησιν ἔαρος νέον ἱσταμένοιο,
 δεινδρέων ἐν πετάλοισι καθεζομένη πυκνοῖσιν, 520
 ἦ τε θαμὰ τρωπῶσα χεῖι πολυχηέα φωνήν,

- παῖδ' ὀλοφυρομένη Ἴτυλον φίλον, ὃν ποτε χαλκῷ
 κτεῖνε δι' ἀφραδίας κοῦρον, Ζήθιοιο ἀνακτος,
 ὥς καὶ ἔμοι δίχα θυμὸς ὀρώρεται ἔνθα καὶ ἔνθα,
 ἥε μένω παρὰ παιδί καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσω, 525
 κτήσιν ἐμὴν, δμῶάς τε καὶ ὑπερεφές μέγα δῶμα,
 εὐνὴν τ' αἰδομένη πόσιος δῆμοιό τε φῆμιν,
 ἧ ἥδη ἅμ' ἔπωμαι Ἀχαιῶν ὅς τις ἄριστος
 μνᾶται ἐνὶ μεγάροισι, πορῶν ἀπερείσια ἔδνα.
 παῖς δ' ἐμὸς ἔως μὲν ἔην ἔτι νήπιος ἡδὲ χαλὶφρων, 530
 γήμασθ' οὐ μ' εἶα πόσιος κατὰ δῶμα λιποῦσαν·
 νῦν δ', ὅτε δὴ μέγας ἐστὶ καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνει,
 καὶ δὴ μ' ἀρᾶται πάλιν ἐλθέμεν ἐκ μεγάροιο,
 κτήσιος ἀσχαλόνων, τήν οἱ κατέδουσιν Ἀχαιοί.
 ἀλλ' ἄγε μοι τὸν ὄνειρον ὑπόκριναι καὶ ἄκουσον. 535
 χῆνές μοι κατὰ οἶκον εἵκοσι πυρὸν ἔδουσιν
 ἕξ ὕδατος, καὶ τέ σφιν λαίνομαι εἰσορώσα·
 ἐλθὼν δ' ἕξ ὄρεος μέγας αἰετὸς ἀγκυλοχείλης
 πᾶσι κατ' αὐχένας ἦξε καὶ ἔκτανεν· οἱ δὲ κέχυντο
 ἀνδρόοι ἐν μεγάροις, ὃ δ' ἐς αἰθέρα δῖαν ἀέριθη. 540
 αὐτὰρ ἐγὼ κλαῖον καὶ ἐκώκυον ἐν περ ὀνείρῳ,
 ἄμφι δ' ἐμ' ἠγερέθοντο ἐυπλοκαμῖδες Ἀχαιοὶ
 οἴκτρ' ὀλοφυρομένην, ὃ μοι αἰετὸς ἔκτανε χῆνας.
 αἶψ' δ' ἐλθὼν κατ' ἄρ' ἔξετ' ἐπὶ προύχοντι μελάνθρῳ,
 φωνῇ δὲ βροτῇ κατερήτυε φώνησέν τε· 545
 'Θάρσει, Ἰκαρίου κούρη τηλεκλειτοῖο·
 οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλόν, ὃ τοι τετελεσμένον ἔσται.
 χῆνες μὲν μνηστῆρες, ἐγὼ δέ τοι αἰετὸς ὄρνις
 ἦα πάρος, νῦν αὖτε τεὸς πόσις εἰλήλουθα,
 ὃς πᾶσι μνηστῆρσιν αἰεκέα πότμον ἐφῆσω. 550
 ὥς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμὲ μελιηδῆς ὕπνος ἀνῆκεν·
 παπτήνασα δὲ χῆνας ἐνὶ μεγάροισι νόησα

πυρὸν ἔρεπτομένους παρὰ πύελον, ἦχι πάρος περ.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „ὦ γύναι, οὗ πως ἔστιν ὑποκρίνασθαι ὄνειρον 555
 ἄλλη ἀποκλίναντ', ἐπεὶ ἦ ῥά τοι αὐτὸς Ὀδυσσεὺς
 πέφραδ', ὅπως τελέει. μνηστήρσι δὲ φαίνεται ὄλεθρος
 πᾶσι μάλ', οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξει.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 „ξεῖν', ἦ τοι μὲν ὄνειροι ἀμήχανοι ἀκριτόμυθοι 560
 γίνονται, οὐδέ τι πάντα τελεῖται ἀνθρώποισιν.
 δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσὶν ὀνείρων·
 αἱ μὲν γὰρ κεράεσσι τετεύχεται, αἱ δ' ἐλέφαντι.
 τῶν οἱ μὲν κ' ἔλθωσι διὰ πριστοῦ ἐλέφαντος,
 οἱ ῥ' ἐλεφαίρονται, ἔπε' ἀκράαντα φέροντες· 565
 οἱ δὲ διὰ ξεστῶν κεράων ἔλθωσι θύραζε,
 οἱ ῥ' ἔτυμα κραίνουσι, βροτῶν ὅτε κέν τις ἴδῃται.
 ἄλλ' ἐμοὶ οὐκ ἐντεῦθεν οἴομαι αἰνὸν ὄνειρον
 ἐλθέμεν· ἦ κ' ἀσπαστὸν ἐμοὶ καὶ παιδὶ γένοιτο.
 ἄλλο δέ τοι ἔρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν. 570
 ἦδε δὴ ἦώς εἴσι δυσώνυμος, ἦ μ' Ὀδυσῆος
 οἴκου ἀποσχίσει· νῦν γὰρ καταθήσω ἄεθλον
 τοὺς πελέκεας, τοὺς κεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἐοῖσιν
 ἴστασχ' ἐξείης δρυόχους ὥς, δώδεκα πάντας·
 στας δ' ὃ γε πολλὸν ἀνευθε διαρρίπτασκεν οἰστόν· 575
 νῦν δὲ μνηστήρεσσιν ἄεθλον τοῦτον ἐφήσω·
 δς δέ κε ρηίτατ' ἐντανύσῃ βιὸν ἐν παλάμῃσιν
 καὶ διοῖστέυσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
 τῷ κεν ἄμ' ἐσποίμην, νοσφισσαμένη τότε δῶμα
 κουρίδιον, μάλα καλόν, ἐνίπλειον βιότοιο, 580
 τοῦ ποτὲ μεμνήσεσθαι οἴομαι ἔν περ ὀνείρω.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „ὦ γύναι αἰδοίῃ Λαερτιάδew Ὀδυσῆος,

μηκέτι νῦν ἀνάβαλλε δόμοις ἔνι τοῦτον ἄεθλον·
 πρὶν γάρ τοι πολύμητις ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς, 585
 πρὶν τούτους τόδε τόξον ἐύξοον ἀμφοφόοντας
 νευρὴν τ' ἐντανύσαι διοϊστεῦσαί τε σιδήρου.

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 „εἴ κ' ἐθέλοις μοι, ξεῖνε, παρήμενος ἐν μεγάροισιν
 τέρπειν, οὗ κέ μοι ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισι χυθείη· 590
 ἀλλ' οὐ γάρ πως ἔστιν ἀύπνους ἔμμεναι αἰεὶ
 ἀνθρώπους· ἐπὶ γάρ τοι ἐκάστω μοῖραν ἔθηκεν
 ἀθάνατοι θνητοῖσιν ἐπὶ ζεῖδωρον ἄρουραν.
 ἀλλ' ἦ τοι μὲν ἐγὼν ὑπερώιον εἰσαναβᾶσα
 λέξομαι εἰς εὐνὴν, ἣ μοι στονόεσσα τέτυκται, 595
 αἰεὶ δάκρυς· ἔμοισι πεφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσσεύς
 ὦχετ' ἐποπόμενος Κακοῖλιον οὐκ ὀνομαστήν.
 ἔνθα κε λεξαίμην· σὺ δὲ λέξο τῶδ' ἐνὶ οἴκῳ,
 ἦ χαμάδις στορέσας, ἦ τοι κατὰ δέμνια θέντων.”

ὣς εἰποῦς· ἀνέβαιν' ὑπερώια σιγαλόεντα 600
 οὐκ οἴη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
 ἐς δ' ὑπερῶ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
 κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσηά φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
 ἦδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη·

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Γ.

Τὰ πρὸ τῆς μνηστηροφονίας.

αὐτὰρ ὁ ἐν προδόμῳ εὐνάζετο δῖος Ὀδυσσεύς·
 καὶ μὲν ἀδέψητον βοήην στόρεσ', αὐτὰρ ὑπερθεῖν
 κῶεα πόλλ' ὀίων, τοὺς ἱερέσκον Ἀχαιοί·

Εὐρυνόμη δ' ἄρ' ἐπὶ χλαῖναν βάλε κοιμηθέντι.
 ἔνθ' Ὀδυσσεὺς μνηστῆρσι κακὰ φρονέων ἐνὶ θυμῷ
 καίτ' ἐγρηγορόων· ταὶ δ' ἐκ μεγάρου γυναικες
 ἦσαν, αἱ μνηστῆρσιν ἑμισγέσκοντο πάρος περ,
 ἀλλήλησι γέλω τε καὶ εὐφροσύνην παρέχουσαι.
 τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν·
 πολλὰ δὲ μερμηρίζε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν, 10
 ἥε μεταίξας θάνατον τεύξειεν ἑκάστη,
 ἣ ἔτ' ἐφ' μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μυγῆναι
 ὕστατα καὶ πύματα· κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὑλάκτει.
 ὥς δὲ κύων ἀμαλῆσι περὶ σκυλάκεσσι βεβῶσα
 ἄνδρ' ἀγνοήσας ὑλάει μέμονέν τε μάχεσθαι, 15
 ὥς ῥα τοῦ ἔνδον ὑλάκτει ἀγαιομένου κακὰ ἔργα.
 στήθος δὲ πλῆξας κραδίην ἠνίπαπε μύθῳ·
 „τέτλαθι δῆ, κραδίη· καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης,
 ἥματι τῷ, ὅτε μοι μένος ἄσχετος ἦσθιε Κύνκλωψ
 ἰφθίμους ἐτάρους· σὺ δ' ἐτόλμας, ὄφρα σε μῆτις 20
 ἐξάγαγ' ἐξ ἄντροιο διόμενον θανέεσθαι.“
 ὥς ἔφατ' ἐν στήθεσσι καθαπτόμενος φίλον ἦτορ·
 τῷ δὲ μάλ' ἐν πείσῃ κραδίη μένε τετληυῖα
 νολεμέως· ἀτὰρ αὐτὸς ἐλίσσετο ἔνθα καὶ ἔνθα.
 ὥς δ' ὅτε γαστέρ' ἀνῆρ πολέος πυρὸς αἰθομένοιο, 25
 ἐμπλείην κνίσης τε καὶ αἵματος, ἔνθα καὶ ἔνθα
 αἰόλλη, μάλα δ' ὄκα λιλαίεται ὀπηθῆναι,
 ὥς ἄρ' ὁ γ' ἐνθα καὶ ἔνθα ἐλίσσετο μερμηρίζων,
 ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει
 μοῦνος ἐὼν πολέσι· σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη 30
 οὐρανόθεν καταβᾶσα· δέμας δ' ἦικτο γυναικί.
 στή δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 „τίπτ' αὖτ' ἐγρήσσεις, πάντων περὶ κάμορε φωτῶν;
 οἶκος μὲν τοι ὅδ' ἐστί, γυνή δέ τι ἦδ' ἐνὶ οἴκῳ,

- καὶ πάϊς, οἶόν ποῦ τις ἐέλδεται ἔμμεναι νῆα.“ 35
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „ναὶ δὴ ταυτὰ γε πάντα, θεά, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
 ἀλλὰ τί μοι τόδε θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
 ὅπως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσω
 μοῦνος ἑών, οἱ δ' αἰὲν ἀολλέες ἔνδον ἔασιν. 40
 πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μείζον ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζω·
 εἴ περ γὰρ κτείναμι Διὸς τε σέθεν τε ἔκητι,
 πῇ κεν ὑπεκπροφύγοιμι; τὰ σε φράζεσθαι ἄνωγα.“
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 „σχέτλιε, καὶ μὲν τίς τε χρεῖονι πεῖθεθ' ἑταίρω, 45
 ὅς περ θνητός τ' ἐστὶ καὶ οὐ τόσα μῆδεα οἶδεν·
 αὐτὰρ ἐγὼ θεός εἰμι, διμπερὲς ἢ σε φυλάσσω
 ἐν πάντεσσι πόνοις. ἐρέω δέ τοι ἔξαναφανδόν·
 εἴ περ πεντήκοντα λόχοι μερόπων ἀνθρώπων
 νῶϊ περιστᾷεν κτεῖναι μεμαῶτες Ἀρηι, 50
 καὶ κεν τῶν ἐλάσαιο βόις καὶ ἴφια μῆλα.
 ἀλλ' ἐλέτω σε καὶ ὕπνος· ἀνὴρ καὶ τὸ φυλάσσειν
 πάννυχον ἐγρήσσοντα, κακῶν δ' ὑποδύσειαι ἤδη.“
 ὣς φάτο καὶ ῥά οἱ ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχευεν,
 αὐτὴ δ' ἄψ ἔς Ὀλυμπον ἀφίκετο διὰ θεάων. 55
 εὖτε τὸν ὕπνος ἔμαρπτε λύων μελεδήματα θυμοῦ,
 λυσιμελής, ἄλοχος δ' ἄρ' ἐπέγρετο κενὰ ἰδυῖα,
 κλαῖε δ' ἄρ' ἐν λέκτροισι καθεζομένη μαλακοῖσιν.
 αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίουσα κορυσσατο δν κατὰ θυμόν,
 Ἀρτέμιδι πρῶτιστον ἐπεύξατο διὰ γυναικῶν 60
 „Ἀρτεμι πότνα θεά, θυγατερ Διός, αἶθε μοι ἦδη
 ἰὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλοῦσ' ἐκ θυμὸν ἔλοιω
 αὐτίκα νῦν, ἣ ἔπειτά μ' ἀναρπάξασα θύελλα
 οἴχοιτο προφέρουσα κατ' ἡερόεντα κέλευθα,
 ἐν προχοῇς δὲ βάλοι ἄψ ῥρόν Ὀκεανοῖο 65

ὥς δ' ὅτε Πανδαρέου κούραις ἀνέλοντο θύελλαι·
 τῇσι τοκῆας μὲν φθῖσαν θεοί, αἱ δὲ λίποντο
 ὄρφαναι ἐν μεγάροισι, κόμισσε δὲ δῖ' Ἀφροδίτη
 τυρῷ καὶ μέλιτι γλυκερῷ καὶ ἡδέϊ οἴνῳ·
 Ἥρη δ' αὐτῇσιν περὶ πασέων δῶκε γυναικῶν 70
 εἶδος καὶ πινυτήν, μήκος δ' ἔπορ' Ἀρτεμις ἀγνή,
 ἔργα δ' Ἀφροδίτη δέδασε κλυτὰ ἐργάζεσθαι.
 εἴτ' Ἀφροδίτη δῖα προσέειπε μακρὸν Ὀλυμπον,
 κούρης αἰτήσουσα τέλος θαλεροῖο γάμοιο,
 ἐς Δία τερπικέρανον, ὃ γάρ τ' ἐν οἷδεν ἅπαντα, 75
 μοῖράν τ' ἄμμορίην τε καταθνητῶν ἀνθρώπων,
 τόφρα δὲ τὰς κούρας ἄρπυιαι ἀνηρεΐψαντο
 καὶ ῥ' ἔδωσαν στυγερῇσιν ἐρινύσιν ἀμφιπολεύειν.
 ὥς ἔμ' αἰστώσειαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
 ἥ μ' εὐπλόκαμος βάλοι Ἀρτεμις, ὄφρ' Ὀδυσῆα 80
 ὀσσομένη καὶ γαῖαν ὑπο στυγερὴν ἀφικοίμην,
 μηδὲ τι χείρονος ἀνδρὸς εὐφραίνοιμι νόημα.
 ἀλλὰ τὸ μὲν καὶ ἀνεκτὸν ἔχει κακόν, ὅππότε κεν τις
 ἥματα μὲν κλαίῃ πυκινῶς ἀκαχήμενος ἦτορ,
 νύκτας δ' ὕπνος ἔχῃσιν· ὃ γὰρ ἐπέλησεν ἀπάντων, 85
 ἐσθλῶν ἡδὲ κακῶν, ἐπεὶ ἄρ' βλέφαρ' ἀμφικαλύψῃ.
 αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ ὀνειράτ' ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.
 τῇδε γὰρ αὖ μοι νυκτὶ παρέδραθεν εἵκελος αὐτῷ,
 τοῖος ἔών, οἷος ἦεν ἅμα στρατῷ· αὐτὰρ ἔμὸν κῆρ
 χαῖρ', ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ὄναρ ἔμμεναι, ἀλλ' ὕπαρ ἦδη· 90
 ὥς ἔφατ', αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἧλυθεν Ἡώς,
 τῆς δ' ἄρα κλαιούσης ὅπα σύνθετο δῖος Ὀδυσσεύς·
 μερμήριζε δ' ἔπειτα, δόκησε δέ οἱ κατὰ θυμὸν
 ἦδη γιγνώσκουσα παρεστάμεναι κεφαλῇφιν.
 χλαῖναν μὲν συνελὼν καὶ κώκεα, τοῖσιν ἐνεῦδεν, 95
 ἐς μέγαρον κατέθηκεν ἐπὶ θρόνου, ἐκ δὲ βοείην

θήκε θύραζε φέρων, Διὶ δ' εὗξατο χεῖρας ἀνασχών·
 „Ζεῦ πάτερ, εἴ μ' ἐθέλοντες ἐπὶ τραφερὴν τε καὶ ὕγρην
 ἦγες ἔμην ἐς γαῖαν, ἐπεὶ μ' ἐκαχώσατε λίην,
 φήμην τίς μοι φάσθω ἐγειρομένων ἀνθρώπων
 ἔντοσθεν, ἔκτοσθεν δὲ Διὸς τέρας ἄλλο φανήτω.“ 100

ὣς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεὺς·
 αὐτίκα δ' ἐβρόντησεν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου,
 ὑψόθεν ἐκ νεφέων γήθησε δὲ διὸς Ὀδυσσεύς.
 φήμην δ' ἐξ οἴκοιο γυνὴ προέηκεν ἄλτρεις 105
 πλησίον, ἔνθ' ἄρα οἱ μῦλαι εἶατο ποιμένι λαῶν,
 τῆσιν δώδεκα πᾶσαι ἐπερρώοντο γυναῖκες
 ἄλφита τεύχουσαι καὶ ἀλείατα, μυελὸν ἀνδρῶν.
 αἱ μὲν ἄρ' ἄλλαι εὖδον, ἐπεὶ κατὰ πυρὸν ἄλεσσαν
 ἡ δὲ μὶ' οὐ πω παύετ', ἀφαιροτάτη δὲ τέτυκτο· 110
 ἣ ῥα μύλην στήσασα ἔπος φάτο, σῆμα ἄνακτι·

„Ζεῦ πάτερ, ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσεις,
 ἣ μεγάλ' ἐβρόντησας ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
 οὐδέ ποθι νέφος ἐστί· τέρας νύ τεφ τόδε φαίνεις·
 κρήνον νῦν καὶ ἐμοὶ δειλῇ ἔπος, ὅτι κεν εἴπω· 115
 μνηστήρες πύματόν τε καὶ ὕστατον ἥματι τῷδε
 ἐν μεγάροις Ὀδυσῆος ἐλοίατο δαῖτ' ἐρατεινήν,
 οἳ δὴ μοι καμάτῳ θυμαλγεί γούνατ' ἔλυσαν
 ἄλφита τευχούσῃ, νῦν ὕστατα δειπνήσειαν.“

ὣς ἄρ' ἔφη, χαῖρεν δὲ κληδόνι διὸς Ὀδυσσεύς 120
 Ζηνός τε βροντῇ· φάτο γὰρ τίσασθαι ἀλείτας.

αἱ δ' ἄλλαι δμῳαὶ κατὰ δώματα κάλ' Ὀδυσῆος
 ἀγρόμεναι ἀνέκαιον ἐπ' ἐσχάρῃ ἀκάματον πῦρ.
 Τηλέμαχος δ' εὐνῆθεν ἀνίστατο, ἰσόθεος φῶς,
 εὔματα ἐσσύμενος· περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὦμφ, 125
 ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
 εἴλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξεὶ χαλκῷ.

στή δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, πρὸς δ' Εὐρύκλειαν ἔειπεν

„μαῖα φίλη, τὸν ξεῖνον ἐτιμήσασθ' ἐνὶ οἴκῳ
εὐνῇ καὶ σίτῳ, ἣ αὐτὼς κεῖται ἀκηδής; 130

τοιαύτη γὰρ ἐμὴ μήτηρ πινυτή περ ἐοῦσα·
ἐμπλήγδην ἕτερόν γε τίει μερόπων ἀνθρώπων
χείρονα, τὸν δέ τ' ἄρειον ἀτιμήσας ἀποπέμπει.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Εὐρύκλεια·
„οὐκ ἄν μιν νῦν, τέκνον, ἀναίτιον αἰτιόω. 135

οἶνον μὲν γὰρ ἔπινε καθήμενος, ὄφρ' ἔθελ' αὐτός,
σίτου δ' οὐκέτ' ἔφη πεινῆμεναι· εἴρετο γάρ μιν.
ἄλλ' ὅτε δὴ κοίτοιο καὶ ὕπνου μιμνήσκοιτο,

ἣ μὲν δέμνι' ἄνωγεν ὑποστορέσαι δμῳῇσιν,
αὐτὰρ ὃ γ' ὥς τις πάμπαν διζυρὸς καὶ ἄποτμος 140

οὐκ ἔθελ' ἐν λέκτροισι καὶ ἐν ῥήγεσσι καθεύδειν,
ἄλλ' ἐν ἀδεψήτῳ βοέῃ καὶ κώεσιν οἷῳ
ἔδραθ' ἐνὶ προδόμῳ· χλαῖναν δ' ἐπιέσσαμεν ἡμεῖς.“

ὥς φάτο, Τηλέμαχος δὲ διὲκ μεγάροιο βεβήκειν
ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷ γε δύω κύνες ἀργοὶ ἔποντο. 145

βῆ δ' ἵμεν εἰς ἀγορὴν μετ' εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς.

ἣ δ' αὖτε δμῳῇσιν ἐκέκλετο διὰ γυναικῶν,

Εὐρύκλει· ὦπος θυγάτηρ Πεισηνορίδας·

„ἀγρεῖθ', αἱ μὲν δῶμα κορήσατε ποιπνύσασαι,
ῥάσσατέ τ' ἐν τε θρόνοις εὐποιήτοισι τάπητας 150

βάλλετε πορφυρέους· αἱ δὲ σπόγγοισι τραπέζας
πάσας ἀμφιμάσασθε, καθήρατε δὲ κρητῆρας
καὶ δέπα ἀμφικύπελλα τετυγμένα· ταὶ δὲ μεθ' ὕδωρ
ἔρχεσθε κρήνηνδε καὶ οἴσετε θᾶσσον ἰοῦσαι.

οὐ γὰρ δὴν μνηστῆρες ἀπέσσονται μεγάροιο, 155
ἀλλὰ μάλ' ἦρι νέονται, ἐπεὶ καὶ πᾶσι· ἑορτή.“

ὥς ἔφαθ', αἱ δ' ἄρα τῆς μάλα μὲν κλύον ἡδὲ πίθοντο.
αἱ μὲν ἑξέκοσι βῆσαν ἐπὶ κρήνην μελάνυδρον,

αἱ δ' αὐτοῦ κατὰ δώματ' ἐπισταμένως πονέοντο.

ἔς δ' ἦλθον δρηστήρες Ἀχαιῶν· οἱ μὲν ἔπειτα 160

εὖ καὶ ἐπισταμένως κέασαν ξύλα, ταὶ δὲ γυναῖκες
ἦλθον ἀπὸ κρήνης. ἐπὶ δὲ σφισιν ἦλθε συβώτης

τρεῖς σιάλους κατάγων, οἱ ἔσαν μετὰ πᾶσιν ἄριστοι·
καὶ τοὺς μὲν ῥ' εἶασε καθ' ἕρκεα καλὰ νέμεσθαι, 165

αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσήυδα μελιχίοισιν·

„ξεῖν', ἦ ἄρ τί σε μᾶλλον Ἀχαιοὶ εἰσορώωσιν,

ἦέ σ' ἀτιμάζουσι κατὰ μέγαρ', ὥς τὸ πάρος περ;“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

„αἶ γὰρ δὴ, Ἐύμαιε, θεοὶ τισαίετο λώβην,

ἦν οἷδ' ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανώονται 170

οἴκῳ ἐν ἄλλοτρίῳ, οὐδ' αἰδοῦς μοῖραν ἔχουσιν.“

ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀλλήλους ἀγόρευον·

ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν,

αἴγας ἄγων, αἷ πᾶσι μετέτρεπον αἰπολίοισιν,

δείπνον μνηστήρεσσι· δύω δ' ἅμ' ἔποντο νομῆς. 175

καὶ τὰς μὲν κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ,

αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσήυδα κερτομίοισιν·

„ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις κατὰ δῶμα.

ἄνδρας αἰτίζων, ἅτάρ οὐκ ἔξεισθα θύραζε;

πάντως οὐκέτι νῶϊ διακρινέεσθαι οἶω 180

πρὶν χειρῶν γεύσασθαι, ἐπεὶ σύ περ οὐ κατὰ κόσμον

αἰτίζεις· εἰσὶν δὲ καὶ ἄλλοιθι δαῖτες Ἀχαιῶν.“

ὥς φάτο, τὸν δ' οὐ τι προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη κακὰ βυσσοδομεύων.

τοῖσι δ' ἐπὶ τρίτος ἦλθε Φιλοίτιος, ὄρχαμος ἀνδρῶν, 185

βοῦν στεῖραν μνηστήρεσιν ἄγων καὶ πίονας αἰγας·

πορθμῆες δ' ἄρα τοὺς γε διήγαγον, οἳ τε καὶ ἄλλους

ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὃ τέ σφας εἰσαφίκηται.

καὶ τὰ μὲν εὖ κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ,

αὐτὸς δ' αὖτ' ἐρέεινε συβώτην ἄγχι παραστάς 190

„τίς δὴ ὅδε ξείνος νέον εἰλήλουθε, συβῶτα,
ἡμέτερον πρὸς δῶμα; τέων δ' ἔξ εὐχεται εἶναι
ἀνδρῶν; ποῦ δέ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρίς ἄρουρα;
δύσμορος ἦ τε ἔοικε δέμας βασιλῆϊ ἀνακτι·
ἀλλὰ θεοὶ δυόωσι πολυπλάγκτους ἀνθρώπους 195
ὀππότε καὶ βασιλεῦσιν ἐπικλώσωνται διζύν.“

ἦ καὶ δεξιτερῇ δειδίσκετο χειρὶ παραστάς,
καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„χαῖρε, πάτερ ὦ ξείνε. γένοιτό τοι ἔς περ ὀπίσσω
ὄλβος· ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχει πολέεσσιν. 200
Ζεῦ πάτερ, οὐ τις σείῃ θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος·
οὐκ ἔλεαίρεις ἄνδρας, ἐπὴν δὴ γείνεται αὐτός,
μισγόμεναι κακότητι καὶ ἄλγεσι λευγαλέοισιν.
ἴδιον, ὥς ἐνόησα, δεδάκρυνται δέ μοι ὅσσε
μνησαμένῳ Ὀδυσῆος, ἐπεὶ καὶ κείνον δῖω 205
τοιάδε λαίφε' ἔχοντα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι,
εἴ που ἔτι ζῶει καὶ ὄρε' φάος ἠελίοιο.

εἰ δ' ἤδη τέθνηκε καὶ εἶν Ἀίδαο δόμοισιν,
ὦ μοι ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὅς μ' ἐπὶ βουσὶν
εἶσ' ἔτι τυτθὸν ἔοντα Κεφαλλήνων ἐνὶ δήμῳ. 210

νῦν δ' αἱ μὲν γίνονται ἀθέσφατοι, οὐδέ κεν ἄλλως
ἀγδρί γ' ὑποσταχύοιτο βοῶν γένος εὐρυμετώπων·
τάς δ' ἄλλοι με κέλονται ἀγινέμεναι σφίσιν αὐτοῖς
ἔδμεναι· οὐδέ τι παιδὸς ἐνὶ μεγάροις ἀλέγουσιν,
οὐδ' ὄπιδα τρομέουσι θεῶν· μεμάασι γὰρ ἦδη 215

κτῆματα δάσσασθαι δὴν οἰχομένοιο ἀνακτος.
αὐτὰρ ἔμοι τόδε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
πόλλ' ἐπιδινεῖται· μάλα μὲν κακὸν υἱὸς ἔόντος
ἄλλων δῆμον ἱέσθαι ἰόντ' αὐτῇσι βόεσσιν,
ἄνδρας ἔς ἀλλοδαπούς, τὸ δὲ ῥίγιον, αὐθι μένοντο 220

βουσὶν ἐπ' ἄλλοτρίησι καθήμενον ἄλγεα πάσχειν.
καὶ κεν δὴ πάλαι ἄλλον ὑπερμενέων βασιλῆων
ἔξικόμην φεύγων, ἐπεὶ οὐκέτ' ἀνεκτὰ πέλονται·
ἄλλ' ἔτι τὸν δύστηνον δίομαι, εἴ ποθεν ἔλθὼν
ἀνδρῶν μνηστήρων σκέδασιν κατὰ δώματα θεῖη.“

235

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
„βουκόλ', ἐπεὶ οὔτε κακῷ οὔτ' ἄφρονι φωτὶ ἔοικας,
γινώσκω δὲ καὶ αὐτός, ὃ τοι πινυτὴ φρένας ἵκει,
τοῦνεκά τοι ἔρέω καὶ ἐπὶ μέγαν ὄρκον ὁμοῦμαι.
ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ξενίη τε τράπεζα
ἰστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
ἣ σέθεν ἐνθάδ' ἐόντος ἐλεύσεται οἴκαδ' Ὀδυσσεύς,
σοῖσιν δ' ὀφθαλμοῖσιν ἐπόψαι, αἶ κ' ἐθέλῃσθα,
κτείνομένους μνηστήρας, οἳ ἐνθάδε κοιρανέουσιν.“

230

τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ·
„αἶ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τελέσειε Κρονίων·
γνοίης χ', οἴη ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρες ἐπονται.“

235

ὣς δ' αὖτως Εὐύμιοις ἐπεύξατο πᾶσι θεοῖσιν
νοστήσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε.

ὣς οἳ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
μνηστήρες δ' ἄρα Τηλεμάχῳ θάνατόν τε μόρον τε
ἥρτυον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀριστερὸς ἤλυθεν ὄρνις,
αἰετὸς ὑψιπέτης, ἔχε δὲ τρήτωνα πέλειαν.

240

τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
„ὦ φίλοι, οὐχ ἡμῖν συνθεύσεται ἥδε γε βουλή,
Τηλεμάχοιο φόνος· ἀλλὰ μνησώμεθα δαιτός.“

245

ὣς ἔφατ' Ἀμφίνομος, τοῖσιν δ' ἐπιγῆδανε μῦθος.
ἐλθόντες δ' ἐς δώματ' Ὀδυσσῆος θεῖοιο
χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
οἳ δ' ἔερευον ὥς μεγάλους καὶ πίνοντας αἶγας,
ἱερὸν δὲ σῶας σιάλους καὶ βαῦν ἀγέλαϊν·

250

σπλαγχνα δ' ἄρ' ὀπτήσαντες ἐνώμων, ἐν δέ τε οἶνον
κητήησ' κερύοντο· κύπελλα δὲ νεῖμε συβώτης.

ἵππιν δέ σφ' ἐπένειμε Φιλοίτιος, ὄρχαμος ἀνδρῶν,

καλοῖς ἐν κανέοισιν, ἐφονοχόει δὲ Μελανθεύς.

255

οἱ δ' ἐπ' ὀνειάθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱάλλον.

Τηλέμαχος δ' Ὀδυσῆα καθίδρυε, κέρδεα νωμῶν.

ἐντὸς εὐσταθέος μεγάρου, παρὰ λάινον οὐδόν,

δίφρον ἀεικέλιον παραθεῖς ὀλίγην τε τράπεζαν·

παρ δ' ἐτίθει σπλαγχνῶν μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἔχευεν

260

ἐν δέπαϊ χρυσέῳ, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·

„ἐνταυτοῖ νῦν ἦσο μετ' ἀνδράσιν οἰνοποτάζων.

κερτομίας δέ τοι αὐτὸς ἐγὼ καὶ χεῖρας ἀφῆξω

πάντων μνηστήρων, ἐπεὶ οὗ τοι δῆμιός ἐστιν

οἶκος ὅδ', ἀλλ' Ὀδυσῆος, ἔμοι δ' ἐκτίσας ἑκεῖνος.

265

ὑμεῖς δέ, μνηστήρες, ἐπίσχετε θυμὸν ἐνιπῆς

καὶ χειρῶν, ἵνα μὴ τις ἕρις καὶ νεῖκος ὄρηται.“

ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ὁδᾶς ἐν χεῖλεσι φύντες

Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευεν.

τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Ἐυπείθεος υἱός·

270

„καὶ χαλεπὸν περ ἐόντα δεχόμεθα μῦθον, Ἀχαιοί,

Τηλεμάχον· μάλα δ' ἤμιν ἀπειλήσας ἀγορεύει·

οὐ γὰρ Ζεὺς εἴασε Κρονίων· τῷ κέ μιν ἦδη

παύσαμεν ἐν μεγάροισι λιγύν περ ἐόντ' ἀγορητήν.“

ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος, ὃ δ' ἄρ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων.

275

κῆρυκες δ' ἀνὰ ἄστν θεῶν ἱερὴν ἐκατόμβην

ἦ.ον· τοῖ δ' ἀγέροντο κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ

ἄλσος ὑπο σκιερὸν ἐκατηβόλου Ἀπόλλωνος.

οἱ δ' ἔπει ὥπτησαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,

μοίρας δασσάμενοι δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα.

280

παρ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆι μοῖραν θέσαν, οἱ πονέοντο,

ἴσην, ὥς αὐτοὶ περ ἐλάγχανον· ὥς γὰρ ἀνόνειν

Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θεῖοιο.

μνηστῆρας δ' οὐ πάμπαν ἀγῆνορας εἶα Ἀθήνη
λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
δύη ἄχος κραδίην Λαερτιάδην Ὀδυσῆα.

285

ἦν δέ τις ἐν μνηστῆρσιν ἀνὴρ ἀθεμίστια εἰδώς,
Κτήσιππος δ' ὄνομ' ἔσκε, Σάμῃ δ' ἐνὶ οἴκῳ ἔβαιεν·
ὃς δὴ τοι κτεάτεσσι πεποιδῶς θεσπεσίοισιν
μνάσκει· Ὀδυσσῆος δὴν οἰχομένοιο δάμαρτα.

290

ὃς ῥα τότε μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μετηύδα·
„κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγῆνορες, ὄφρα τι εἵπω.
μοῖραν μὲν δὴ ξείνος ἔχει πάλαι, ὥς ἐπέοικεν,
ἴσῃν· οὐ γὰρ καλὸν ἀτέμβειν οὐδὲ δίκαιον
ξείνους Τηλεμάχου, ὃς κεν τάδε δώμαθ' ἵκηται·
ἀλλ' ἄγε οἱ καὶ ἐγὼ δῶ ξείνιον, ὄφρα καὶ αὐτὸς
ἦε λοετροχόῳ δώῃ γέρας ἥε τῷ ἄλλῳ
δμῶων, οἱ κατὰ δώματ' Ὀδυσσῆος θεῖοιο.“

295

ὣς εἰπὼν ἔρριψε βοδὸς πόδα χειρὶ παχείῃ,
κείμενον ἐκ κανέοιο λαβών· ὃ δ' ἄλευσάτ' Ὀδυσσεὺς
ἦκα παρακλίνας κεφαλὴν, μείδῃσε δὲ θυμῷ
σαρδάνιον μάλα τοῖον· ὃ δ' εὐδμητον βάλε τοῖχον.
Κτήσιππον δ' ἄρα Τηλέμαχος ἠνίπαπε μύθῳ·

300

„Κτήσιππ', ἦ μάλα τοι τόδε κέρδιον ἔπλετο θυμῷ·
οὐκ ἔβαλες τὸν ξείνον· ἀλεύατο γὰρ βέλος αὐτός.

305

ἦ γὰρ κέν σε μέσον βάλον ἔγχρῃ ὀξυόεντι,
καὶ κέ τοι ἀντὶ γάμοιο πατὴρ τάφον ἀμφεπονεῖτο
ἐνθάδε. τῷ μὴ τίς μοι ἀεικείας ἐνὶ οἴκῳ
φαινέτω· ἥδη γὰρ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα,
ἔσθλά τε καὶ τὰ χέρεια· πάρος δ' ἔτι νήπιος ἦα.

310

ἀλλ' ἔμπης τάδε μὲν καὶ τέλαμεν εἰσορόωντες,
μήλων σφαζομένων οἴνοιο τε πινομένοιο
καὶ σίτου χαλεπὸν γὰρ ἐρυκακέειν ἕνα πολλούς.

ὦλλ' ὅγε μηκέτι μοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες·
εἰ δ' ἤδη μ' αὐτὸν κτείνειν μενεαίνετε χαλκῷ,
καί κε τὸ βουλοίμην, καὶ κεν πολὺ κέρδιον εἴη
τεθνάμεν ἢ τάδε γ' αἰὲν ἀεικέα ἔργ' ὀράσθαι,
ξείνους τε στυφελιζομένους δμῳάς τε γυναῖκας
ῥυστάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά."

315

ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.

320

ὧπρ' δὲ δὴ μετέειπε Λαμιαστορίδης Ἀγέλαος·
„ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δὴ τις ἐπὶ ῥηθέντι δικαίῳ
ἀντιβίοις ἐπέεσσι καταπτόμενος χαλεπαίνει·
μήτε τι τὸν ξεῖνον στυφελίζετε μήτε τιν' ἄλλον
δμῶων, οἱ κατὰ δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.

325

Τηλεμάχῳ δέ κε μῦθον ἐγὼ καὶ μητέρι φαίην
ἥπιον, εἴ σφωιν κραδίη ἄδοι ἀμφοτέροισιν.
ὄφρα μὲν ὕμιν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι νείκεα
νοστήσειν Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε,
τόφρ' οὐ τις νέμεσις μενέμεν τ' ἦν ἰσχυμέναί τε
μνηστῆρας κατὰ δώματ', ἐπεὶ τόδε κέρδιον ἦεν,
εἰ νόστιγ' Ὀδυσσεὺς καὶ ὑπότροπος ἴκετο δῶμα.

330

νῦν δ' ἤδη τόδε δῆλον, ὅ τ' οὐκέτι νόστιμός ἐστιν·
ἀλλ' ἄγε, σῇ τάδε μητρὶ παρεζόμενος κατάλεξον,
γῆμασθ', ὅς τις ἄριστος ἀνὴρ καὶ πλεῖστα πόρησιν,
ὄφρα σὺ μὲν χαίρων πατρώια πάντα νέμῃαι
ἔσθων καὶ πίνων, ἡ δ' ἄλλου δῶμα κομίζῃ."

335

τὸν δ' αὖ Τηλεμάχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα·

„οὐ μὰ Ζῆν', Ἀγέλαε, καὶ ἄλγεα πατρὸς ἐμοῖο,
ὅς που τῇλ' Ἰθάκης ἦ ἐφθίται ἢ ἀλάληται,

340

οὐ τι διατρίβω μητρὸς γάμον, ἀλλὰ κελεύω
γῆμασθ', ᾧ κ' ἐθέλῃ, ποτὶ δ' ἄσπετα δῶρα δίδωμι·
αἰδέομαι δ' ἀέκουσαν ἀπὸ μεγάρου διέσθαι
μῦθον ἀναγκαῖον· μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειεν."

- ὥς φάτο Τηλέμαχος, μνηστῆρσι δὲ Παλλὰς Ἀθήνη 345
 ἄσβεστον γέλω ὥρσε, παρέπλαγγεν δὲ νόημα.
 οἱ δ' ἤδη γναθμοῖσι γελῶν ἄλλοτρίοισιν,
 αἵμοφόρυκτα δὲ δὴ κρέα ἤσθιον· ὅσσε δ' ἄρα σφέων
 δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ' ὤϊετο θυμός.
 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής· 350
 „ ἂ δειλοί, τί κακὸν τόδε πάσχετε; νυκτὶ μὲν ὑμέων
 εἰλύεται κεφαλαί τε πρόσωπά τε νέρθε τε γούνα,
 οἴμωγῇ δὲ δέδηκε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί,
 αἵματε δ' ἐρράδαται τοῖχοι καλαί τε μεσόδμαι.
 εἰδῶλων δὲ πλεον πρόθυρον, πλείη δὲ καὶ αὐλή, 355
 ἱεμένων ἐρεβόσδε ὑπὸ ζόφον· ἥελιος δὲ
 οὐρανοῦ ἐξαπόλωλε, κακῇ δ' ἐπιδέδρομεν ἀχλὺς.“
 ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἠδὺν γέλασαν.
 τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἦρχ' ἀγορεύειν· 360
 „ ἀφραίνει ξείνος νέον ἄλλοθεν εἰληλουθῶς.
 ἀλλὰ μιν αἶψα, νέοι, δόμου ἐκπέμψασθε θύραζε
 εἰς ἀγορὴν ἐρχεσθαι, ἐπεὶ τάδε νυκτὶ εἴσκει.“
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
 „ Εὐρύμαχ', οὐ τί σ' ἄνωγα ἐμοὶ πομπῆας δαΐζειν· 365
 εἰσὶ μοι ὀφθαλμοί τε καὶ οὐατα καὶ πόδες ἄμφω
 καὶ νόος ἐν στήθεσσι τετυγμένος, οὐδὲν ἀεικής·
 τοῖς ἔξιμι θύραζε, ἐπεὶ νοέω κακὸν ὕμιν
 ἐρχόμενον. τό κεν οὐ τις ὑπεκφύγοι οὐδ' ἀλέαιτο
 μνηστῆρων, οἳ δῶμα κατ' ἀντιθέου Ὀδυσῆος
 ἀνέρας ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανάσθε.“ 370
 ὥς εἰπὼν ἐξῆλθε δόμων ἐν ναιετάοντων,
 ἔκετο δ' ἐς Πείραιον, ὃ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο.
 μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ἐς ἀλλήλους ὀρόωντες
 Τηλέμαχον ἐρέθιζον, ἐπὶ ξείνοισι γελῶντες.
 ὧδε δὲ τις εὔπτεσκα νέων ὑπερηγορέοντων· 375

„Τηλέμαχ', οὐ τις σεῖο κακοξεινώτερος ἄλλος.
οἶον μὲν τινα τοῦτον ἔχεις ἐπίμαστον ἀλήτην,
σίτου καὶ οἴνου κεχρημένον, οὐδέ τι ἔργων
ἔμπαιον οὐδὲ βίης, ἀλλ' αὐτως ἄχθος ἀρούρης·
ἄλλος δ' αὐτὲ τις οὗτος ἀνέστη μαντεύεσθαι.
ἀλλ' εἴ μοί τι πίθοιο· τό κεν πολὺ κέρδιον εἴη·
τοὺς ξείνους ἐν νηὶ πολυκλήιδι βαλόντες
ἔς Σικελοὺς πέμπωμεν, ὅθεν κέ τοι ἄξιον ἄλφοιν.“

380

ὥς ἔφασαν μνηστήρες· ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων,
ἀλλ' ἀκέων πατέρα προσεδέρκετο δέγμενος αἰεῖ,
ὁππότε δὴ μνηστήρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἔφήσει.

385

ἦ δὲ κατ' ἀντηστὶν θεμένη περικαλλέα δίφρον
κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια,
ἀνδρῶν ἐν μεγάροισιν ἐκάστου μῦθον ἄκουεν.
δεῖπνον μὲν γὰρ τοί γε γελῶντες τετύκοντο
ἡδύ τε καὶ μενοεικές, ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἱέρευσαν·
δόρυπον δ' οὐκ ἂν πως ἀχαρίστερον ἄλλο γένοιτο,
οἶον δὴ τάχ' ἐμελλε θεὰ καὶ καρτερὸς ἀνὴρ
θησέμεναι· πρότεροι γὰρ αἰεκέα μηχανόωντο.

390

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Φ.

Τόξου θέσις.

τῇ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη,
κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπειη,
τόξον μνηστήρεσσι θέμεν· πολλὸν τε σίδηρον
ἐν μεγάροις Ὀδυσῆος ἀέθλια καὶ φόνου ἄρχην.
κλίμακα δ' ὑψηλὴν προσεβήσετο οἶο δόμοιο,

5

εἴλετο δὲ κληῖδ' ἐνκαμπέα χειρὶ παχείῃ
 καλὴν χαλκείην· κόπη δ' ἑλέφαντος ἐπῆεν.
 βῆ δ' ἵμεναι θαλαμόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναῖξιν
 ἔσχατον· ἔνθα δὲ οἱ κειμήλια κείτο ἀνακτος,
 χαλκός τε χρυσός τε πολύκιμητός τε σίδηρος,
 10 ἔνθα δὲ τόξον ἔκειτο παλίντονον ἠδὲ φαρέτρη
 ἰδόκος, πολλοὶ δ' ἔνεσαν στονόνετες διστοί,
 ἅα, τὰ οἱ ξεῖνος Λακεδαιμόνι δῶκε τυχήσας
 τος Εὐρυτίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν.
 τὸ δ' ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλοιν
 15 οἴκῳ ἐν Ὀρτιλόχοιο δαΐφρονος, ἧ τοι Ὀδυσσεὺς
 ἦλθε μετὰ χρεῖος, τό ῥά οἱ πᾶς δῆμος ὄφελλεν·
 μῆλα γάρ ἐξ Ἰθάκης Μεσσήνιοι ἄνδρες ἄειραν
 νηυσὶ πολυκλήισι τριηκόσι· ἠδὲ νομῆας.
 τῶν ἕνεκ' ἐξεσίην πολλὴν ὁδὸν ἦλθεν Ὀδυσσεὺς
 20 παιδνὸς ἑὸν· πρὸ γὰρ ἦκε πατὴρ ἄλλοι τε γέροντες
 Ἴφριτος αὐτῷ ἵππους διζήμενος, αἱ οἱ ὄλοντο
 δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι ταλαεργοί·
 αἱ δὲ οἱ καὶ ἔπειτα φόνος καὶ μοῖρα γέγοντο,
 25 ἐπεὶ δὴ Διὸς υἱὸν ἀφίκετο καρτερόθυμον,
 φῶδ' Ἡρακλῆα, μεγάλων ἐπίστορα ἔργων,
 ὅς μιν ξεῖνον ἑόντα κατέκτανεν ὦ ἐνὶ οἴκῳ,
 σθέντιος, οὐδὲ θεῶν ὄπιν ἠδέεσσι· οὐδὲ τράπεζαν
 τήν, ἣν οἱ παρέθηκεν· ἔπειτα δὲ πέφνε καὶ αὐτόν,
 30 ἵππους δ' αὐτὸς ἔχε κρατερώνυχας ἐν μεγάροισιν.
 τὰς ἐρέων Ὀδυσσῆι συνήντετο, δῶκε δὲ τόξον,
 τὸ πρὶν μὲν ῥ' ἐφόρει μέγας Εὐρυτος, αὐτὰρ ὁ παιδί
 κάλλιπ' ἀποθνήσκων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν.
 τῷ δ' Ὀδυσσεὺς ξίφος δῆεν καὶ ἄλκιμον ἔγχος ἔδωκεν,
 35 ἀρχὴν ξεινοσύνης προσσηδέος, οὐδὲ τραπέζην
 γνάτην ἀλλήλων· πρὶν γὰρ Διὸς υἱὸς ἔπεφνε

Ίφιτον Εὐρυτίδην ἐπιείκαλον ἄθανάτοισιν,
ὅς οἱ τόξον ἔδωκε. τὸ δ' οὐ ποτε δῖος Ὀδυσσεὺς
ἐρχόμενος πολεμόνδε μελαινάων ἐπὶ νηῶν
ῆρεϊτ', ἀλλ' αὐτοῦ μνηῖμα ξείνοιο φίλοιο
κέσκετ' ἐνὶ μεγάροισι, φόρει δέ μιν ἥς ἐπὶ γαίης.

40

ἥ δ' ὅτε δὴ θάλαμον τὸν ἀφίκετο δῖα γυναικῶν
οὐδὸν τε δρυῖνον προσεβήσετο, τὸν ποτε τέκτων
ἔεσσαν ἐπισταμένως καὶ ἐπὶ στάθμην ἵθυνεν,
ἐν δὲ σταθμοὺς ἄρσε, θύρας δ' ἐπέθηκε φαεινάς,
αὐτίκ' ἄρ' ἢ γ' ἱμάντα θοῶς ἀπέλυσε κορώνης,
ἐν δὲ κληῖδ' ἤκε, θυρέων δ' ἀνέκοπτεν ὀχῆας,
ἅντα τιτυσκομένη. τὰ δ' ἀνέβραχεν ἡύτε ταῦρος
βοσκόμενος λειμῶνι, τόσ' ἔβραχε καλὰ θύρετρα
πληγέντα κληῖδι, πετάσθησαν δέ οἱ ὦκα.

45

50

ἥ δ' ἄρ' ἐφ' ὑψηλῆς σανίδος βῆ, ἔνθα δὲ χηλοὶ
ἔστασαν, ἐν δ' ἄρα τῇσι θυώδεα εἶματ' ἔκειτο.
ἐνθεν ὀρεξαμένη ἀπὸ πασσάλου αἶνυτο τόξον
αὐτῷ γωρυτῷ, ὅς οἱ περὶκετο φαεινός.

55

ἔξομένη δὲ κατ' αὐθι, φίλοις ἐπὶ γούνασι θεῖσα,
κλαῖε μάλα λιγέως, ἐκ δ' ἤρρε τόξον ἄνακτος.
ἥ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
βῆ ῥ' ἵμεναι μεγαρόνδε μετὰ μνηστῆρας ἄγανους
τόξον ἔχουσ' ἐν χειρὶ παλίντονον ἠδὲ φαρέτρην
ἰοδόκον· πολλοὶ δ' ἔνεσαν στονόνεσσι διστοῖ.

60

τῇ δ' ἄρ' ἄμ' ἀμφίπολοι φέρον ὄγκιον, ἔνθα σίδηρος
κεῖτο πολὺς καὶ χαλκός, ἀέθλια τοῖο ἄνακτος.

ἥ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
στῇ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
ἅντα παρειῶν σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα,

65

[ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἐκάτερθε παρέστη.]
αὐτίκα δὲ μνηστῆρσι μετὰ δὲ καὶ φάτο μῦθον·

- „κέκλυτέ μευ, μνηστήρες ἀγήνορες, οἳ τόδε δῶμα
 ἔχρατ' ἐσθιέμεν καὶ πινέμεν ἔμμενές αἰεὶ
 ἄνδρὸς ἀποιχομένοιο πολὺν χρόνον· οὐδέ **τιν' ἄλλην** 70
 μύθου ποιήσασθαι ἐπισχεσίην ἐδύνασθε,
 ἄλλ' ἔμὲ ἱέμενοι γῆμαι θέσθαι **τε γυναῖκα,**
 ἄλλ' ἄγετε, μνηστήρες, ἐπεὶ τόδε φαίνεται' **ἄσθλον.**
 θήσω γὰρ μέγα τόξον Ὀδυσσῆος θείοιο·
 ὅς δέ κε ρηίτατ' ἐντανύσῃ βιὸν ἐν παλάμῃσιν 75
 καὶ διοῖσ τεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
 τῷ κεν ἄμ' ἐσποίμην νοσφισσαμένη τόδε δῶμα
 κουρίδιον, μάλα καλόν, ἐνίπλειον βιότοιο,
 τοῦ ποτὲ μεμνήσεσθαι οἷομαι ἐν περ ὀνείρῳ.“
 ὣς φάτο καὶ ῥ' Ἑύμαιον ἀνώγει, δῖον ὑφορβόν, 30
 τόξον μνηστήρεσσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον.
 δακρύσας δ' Ἑύμαιος ἐδέξατο καὶ κατέθηκεν·
 κλαῖε δὲ βουκόλος ἄλλοιθ', ἐπεὶ ἴδε τόξον ἄνακτος.
 Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
 „νήπιοι ἀγροῖῳται, ἐφημέρια φρονέοντες, 45
 ἃ δειλῷ, τί νυ δάκρυ κατεΐβετον ἥδὲ γυναῖκι
 θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι ὀρίνετον; ἦ **τε καὶ ἄλλως**
 κεῖται ἐν ἄλγεσι θυμός, ἐπεὶ φίλον ὄλσας ἀκοίτην,
 ἄλλ' ἀκέων δαίνυσθε καθήμενοι, ἥ δὲ θύραζε
 κλαίετον ἐξελθόντε, κατ' αὐτόθι τόξα λιπόντε, 90
 μνηστήρεσσιν ἄεθλον ἁάατον· οὐ γὰρ οἶω
 ῥηιδίως τόδε τόξον εὖξοον ἐντανύεσθαι.
 οὐ γάρ τις μετὰ τοῖος ἀνὴρ ἐν τοῖσδεσι πάσιν,
 οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν. ἐγὼ δέ μιν αὐτὸς ὅπωπα·
 καὶ γὰρ μνήμων εἰμί, πάϊς δ' ἔτι νήπιος ἦα.“ 95
 ὣς φάτο, τῷ δ' ἄρα θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι ἐώλπειν
 νευρὴν ἐντανύσειν διοῖσ τεύσειν τε σιδήρου·
 ἦτοι οἷστοῦ γε πρῶτος γεύσεσθαι ἔμελλει

ἐκ χειρῶν Ὀδυσῆος ἀμύμονος, δν τότ' ἀτίμα
ἦμενος ἐν μεγάροις, ἐπὶ δ' ὥρνευε πάντας ἐταίρους. 100

τοῖσι δὲ καὶ μετέειπ' ἱερὴ ἕς Τηλεμάχοιο·
„ὦ πόποι, ἦ μάλα με Ζεὺς ἄφρονα θῆκε Κρονίων.
μήτηρ μὲν μοί φησι φίλη, πινυτή περ ἑοῦσα,
ἄλλω ἅμ' ἔψεσθαι νοσφισσαμένη τόδε δῶμα·
αὐτὰρ ἐγὼ γελῶ καὶ τέρπομαι ἄφρονι θυμῷ. 105

ἀλλ' ἄγετε, μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνεται ἄεθλον,
οἷη νῦν οὐκ ἔστι γυνὴ κατ' Ἀχαιίδα γαῖαν,
οὔτε Πύλου ἱερῆς οὔτ' Ἀργεος οὔτε Μυκῆνης
[οὔτ' αὐτῆς Ἰθάκης οὔτ' ἠπειροῖο μελαίνης·]
καὶ δ' αὐτοὶ τό γε ἴστε· τί με χρὴ μητέρος αἴνου; 110

ἀλλ' ἄγε μὴ μύνησι παρέλκετε, μηδ' ἔτι τόξου
δηρὸν ἀποτρωπᾶσθε τανυστύος, ὅφρα ἴδωμεν.
καὶ δέ κεν αὐτὸς ἐγὼ τοῦ τόξου πειρησαίμην.

εἰ δέ κεν ἐντανύσω διοῖστεύσω τε σιδήρου,
οὐ κέ μοι ἀχνυμένω τάδε δώματα πότνια μήτηρ 115
λείποι ἅμ' ἄλλω ἰοῦσ', ὅτ' ἐγὼ κατόπισθε λιποίμην,
οἷός τ' ἤδη πατρὸς ἀέθλια κάλ' ἀνελέσθαι.“

ἦ καὶ ἀπ' ὧμοιν χλαῖναν θέτο φοινικέεσσαν
ὀρθὸς ἀναΐξας, ἀπὸ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὧμων.
πρῶτον μὲν πελέκεας στήσεν, διὰ τάφρον δρυῖδας 120

πᾶσι μίαν μακρὴν, καὶ ἐπὶ στάθμην ἵθυνεν,
ἀμφὶ δὲ γαῖαν ἔναξε· τάφος δ' ἔλε πάντας ἰδόντας,
ὥς εὐκόσμως στήσε. πάρος δ' οὐ πώ ποτ' ὀπώπειν.
στή δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν καὶ τόξου πειρήτιζεν.

τρὶς μὲν μιν πελέμιξεν ἐρύσσεσθαι μενεαίνων, 125
τρὶς δὲ μεθῆκε βίης, ἐπιελπόμενος τό γε θυμῷ,
νευρὴν ἐντανύσειν διοῖστεύσειν τε σιδήρου.

καὶ νῦν κέ δή ῥ' ἐτάνυσσε βίη τὸ τέταρτον ἀνέλκων,
ἀλλ' Ὀδυσσεὺς ἀνένευε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένον περ.

- τοῖς δ' αὖτις μετέειπ' ἱερὴ ἱς Τηλεμάχοιο· 130
 „ὦ πόποι, ἦ καὶ ἔπειτα κακὸς τ' ἔσομαι καὶ ἄδικος,
 ἢ νεώτερός εἰμι καὶ οὐ πω χερσὶ πέποιθα
 [ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ.]
 ἀλλ' ἄγεθ', οἳ περ ἐμεῖο βίῃ προφερέστεροί ἐστε,
 τόξου πειρήσασθε, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.“ 135
- ὣς εἰπὼν τόξον μὲν ἀπὸ ἔο θῆκε χαμαῖζε,
 κλῖνας κολλητῆσιν ἐυξέστης σανίδεσσιν·
 αὐτοῦ δ' ὠκὺ βέλος καλῇ προσέκλινε κορώνῃ,
 ἅψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἔξειτ' ἐπὶ θρόνου, ἔνθεν ἀνέστη.
 τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Ἑυπείθεος υἱός· 140
 „ὄρνυσθ' ἐξείης ἐπιδέξια πάντες ἐταῖροι,
 ἀρξάμενοι τοῦ χώρου, ὅθεν τέ περ οἶνοχοεῖ.“
- ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
 Λειώδης δὲ πρῶτος ἀνίστατο Οἶνοπος υἱός,
 ὃ σφι θυοσκόος ἔσκε, παρὰ κρητῆρα δὲ καλὸν 145
 ἔξε μυχοίτατος αἰεὶ· ἀτασθαλῖαι δὲ οἱ οἴῳ
 ἔχθραι ἔσαν, πᾶσιν δὲ νεμέσσα μνηστήρεσσιν.
 ὅς ῥα τότε πρῶτος τόξον λάβε καὶ βέλος ὠκύ.
 στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν καὶ τόξου πειρήτιζεν,
 οὐδέ μιν ἐντάνυσσε· πρὶν γὰρ κάμει χεῖρας ἀνέλκων 150
 ἀτρίπτους ἀπαλὰς. μετὰ δὲ μνηστήρσιν ἔειπεν·
 „ὦ φίλοι, οὐ μὲν ἐγὼ τανύω, λαβέτω δὲ καὶ ἄλλος
 πολλοὺς γὰρ τόδε τόξον ἀριστείας κεκαδήσει
 θυμοῦ καὶ ψυχῆς, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
 τεθνάμεν ἢ ζῶοντας ἀμαρτεῖν, οὐ θ' ἔνεκ' αἰεὶ 155
 ἐνθάδ' ὀμιλέομεν, ποτιδέγμενοι ἥματα πάντα.
 νῦν μὲν τις καὶ ἔλπει· ἐνὶ φρεσὶν ἦδὲ μενοινᾷ
 γῆμαι Πηνελόπειαν, Ὀδυσσεύος παρὰ κοιτῇ·
 αὐτὰρ ἐπὶ τὸ τόξου πειρήσεται ἦδὲ ἰδῆται,
 ἄλλην δὴ τιν' ἔπειτα Ἀχαιῶδων εὐπέπλων 160

μνάσθω ἐέδνοισιν διζήμενος· ἥ δέ κ' ἔπειτα
γῆμαιθ', ὅς κε πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.·

ὣς ἄρ' ἐφώνησεν καὶ ἀπὸ ἔο τόξον ἔθηκεν,
κλίνας κολλητῆσιν ἐυξέστης σανίδεσσιν·
αὐτοῦ δ' ὠκὺ βέλος καλῇ προσέκλινε κορώνῃ, 165

ἅψ δ' αὐτὶς κατ' ἄρ' ἔξειτ' ἐπὶ θρόνου, ἐνθεν ἀνέστη.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·

„Λειῶδες, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε, νεμεσῶμαι δέ τ' ἀκούων,
εἰ δὴ τοῦτό γε τόξον ἀριστῆας κεκαδήσει 170

θυμοῦ καὶ ψυχῆς, ἐπεὶ οὐ δύνασαι σὺ τανύσαι.
οὐ γάρ τοι σέ γε τοῖον ἐγείνατο πότνια μήτηρ,
οἷόν τε ῥυτῆρα βιοῦ τ' ἔμεναι καὶ οἰστῶν·
ἄλλ' ἄλλοι τανύουσι τάχα μνηστήρες ἀγαυοί.“

ὣς φάτο, καὶ ῥ' ἐκέλευσε Μελάνθιον αἰπόλον αἰγῶν 175

„ἄγρει δῆ, πῦρ κῆον ἐνὶ μεγάροισι, Μελανθεῦ,
πὰρ δὲ τίθει δίφρον τε μέγαν καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ·
ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντος,
ὄφρα νέοι θάλλποντες, ἐπιχρίοντες ἀλοιφῇ,
τόξου πειρώμεσθα καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.“ 180

ὣς φάθ', ὁ δ' αἰψ' ἀνέκαιε Μελάνθιος ἀκάματον πῦρ,
πὰρ δὲ φέρων δίφρον θῆκεν καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ·
ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντος.
τῷ ῥα νέοι θάλλποντες ἐπειρῶντ', οὐδὲ δύναντο
ἐντανύσαι, πολλὸν δὲ βίης ἐπιδευέες ἦσαν. 185

Ἀντίνοος δ' ἔτ' ἐπείχε καὶ Εὐρύμαχος θεοσιδής,
ἄρχοι μνηστήρων· ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔσοχ' ἀριστοί.

τῷ δ' ἐξ οἴκου βῆσαν ὁμαρτήσαντες ἅμ' ἄμφω
βουκόλος ἠδὲ συφορβὸς Ὀδυσσεύς θεῖοιο·
ἐκ δ' αὐτὸς μετὰ τοὺς δόμου ἤλυθε δῖος Ὀδυσσεύς. 190
ἄλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκτὸς θυρέων ἔσαν ἠδὲ καὶ αὐλῆς,

- φθαγγάμενός σφ' ἐπέεσαι προσηύδα μελιχίοισιν
 „βουκόλε καὶ σὺ συφορβέ, ἔπος τί κεν μυθυσάιμην,
 ἢ αὐτὸς καίθω; φάσθαι δέ με θυμὸς ἀνώγει.
 ποῖοι κ' εἴτ' Ὀδυσῆϊ ἀμυνέμεν, εἴ ποθεν ἔλθοι 195
 ὧδε μάλ' ἔξαπίνης καὶ τις θεὸς αὐτὸν ἐνεΐκαι;
 ἢ κε μνηστήρεσσιν ἀμύνουσιν ἢ Ὀδυσῆϊ;
 εἶπαθ', ὅπως ὑμέας κραδίη θυμὸς τε κελεύει.“
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ·
 „Ζεῦ πάτερ, αἶ γὰρ τοῦτο τελευτήσας ἐέλδωρ· 200
 ὥς ἔλθοι μὲν κείνος ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων·
 γνοίης χ', οἷη ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρες ἔπονται.“
 ὥς δ' αὐτὸς Εὐμειος ἐπεύχετο πᾶσιν θεοῖσιν
 νοστήσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε.
 αὐτὰρ ἔπει δὴ τῶν γε νόον νημερτέ' ἀνέγνω, 205
 ἔξαυτίς σφ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
 „ἔνδον μὲν δὴ ὅδ' αὐτὸς ἐγὼ· κακὰ πολλὰ μογήσας
 ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν.
 γινώσκω δ', ὥς σφῶιν ἐελδομένοισιν ἱκάνω
 οἴοισι δμῶν τῶν δ' ἄλλων οὐ τευ ἄκουσα 210
 εὐξαμένου ἐμὲ αὖτις ὑπότροπον οἴκαδ' ἰκέσθαι.
 σφῶιν δ', ὥς ἔσεται περ, ἀληθείην καταλέξω.
 εἴ χ' ὑπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστήρας ἀγαυούς,
 ἄξομαι ἀμφοτέροισι ἀλόχους καὶ κτήματ' ὀπάσσω
 οἰκία τ' ἐγγὺς ἐμεῖο τετυγμένα, καὶ μοι ἔπειτα 215
 Τηλεμάχου ἐτάρω τε κασιγνήτω τε ἔσεσθον.
 εἰ δ' ἄγε δῆ, καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο τι δείξω,
 ἔφρα μ' εὖ γνῶτον πιστωθῆτόν τ' ἐνὶ θυμῷ,
 οὐλήν, τὴν ποτέ με σὺς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι
 Παρνησόνδ' ἔλθόντ' σὺν νηϊάσιν Αὐτολύκοιο.“ 220
 ὥς εἰπὼν ῥάκεα μεγάλης ἀποέργαθεν οὐλῆς.
 τὼ δ' ἔπει εἰσιδέτην ἐὺ τ' ἐφράσαντο ἕκαστα,

κλαῖον ἄρ' ἄμφ' Ὀδυσῆϊ δαΐφρονι χεῖρε βαλόντε
 καὶ κύνεον ἀγαπαζόμενοι κεφαλὴν τε καὶ ὤμους.
 ὧς δ' αὖτως Ὀδυσσεὺς κεφαλὰς καὶ χεῖρας ἔκυσσεν. 225
 καὶ νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδν φάος ἡελίοιο,
 εἰ μὴ Ὀδυσσεὺς αὐτὸς ἐρύκακε φώνησέν τε
 „παύεσθον κλαυθμοῖο γοοῖό τε, μὴ τις ἴδῃται
 ἐξελθὼν μεγάροιο, ἀτὰρ εἴπησι καὶ εἴσω.
 ἀλλὰ προμνηστῖνοι ἐσέλθετε, μηδ' ἅμα πάντες, 230
 πρῶτος ἐγώ, μετὰ δ' ὕμμες. ἀτὰρ τόδε σῆμα τετύχθω.
 ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες, ὅσοι μνηστήρες ἀγανοί,
 οὐκ ἐάσουσιν ἐμοὶ δόμεναι βίον ἡδὲ φαρέτρην·
 ἀλλὰ σύ, δι' Ἑύμαιε, φέρων ἀνὰ δώματα τόξον
 ἐν χεῖρεσσιν ἐμοὶ θέμεναι, εἰπεῖν τε γυναιξὶν 235
 κληῖσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας,
 ἣν δέ τις ἦ στοναχῆς ἡδὲ κτύπου ἔνδον ἀκούσῃ
 ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἔρκεσι, μὴ τι θύραζε
 προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὴν ἔμμεναι παρὰ ἔργῳ.
 σοὶ δέ, Φιλοτίεε διῆε, θύρας ἐπιτέλλομαι αὐλῆς 240
 κληῖσαι κληῖδι, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἱῆλαι.“
 ὧς εἰπὼν εἰσῆλθε δόμους ἐν ναιετάοντας·
 ἔξετ' ἔπειτ' ἐπὶ δΐφρον ἰών, ἔνθεν περ ἀνέστη.
 ἐς δ' ἄρα καὶ τὸν δμῶε ἵτην θεῖου Ὀδυσῆος.
 Εὐρύμαχος δ' ἦδη τόξον μετὰ χερσὶν ἐνώμα, 245
 θάλαπρον ἔνθα καὶ ἔνθα σέλαι πυρός. ἀλλὰ μιν οὐδ' ὧς
 ἐντανύσαι δύνατο, μέγα δ' ἔστανε κυδάλιμον κῆρ.
 ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
 „ὦ πόποι, ἦ μοι ἄχος περὶ τ' αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων.
 οὐ τι γάμεν τοσσοῦτον ὀδύρομαι ἀχνύμενός περ· 250
 εἰσὶ καὶ ἄλλαι πολλαὶ Ἀχαιῖδες, αἱ μὲν ἐν αὐτῇ
 ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, αἱ δ' ἄλλῃσιν πόλίσσιν·
 ἀλλ' εἰ δὴ τοσσόνδε βίης ἐπιδευέας εἰμὲν

- ἀντιθέου Ὀδυσῆος, ὃ τ' οὐ δυνάμεσθα τανύσσαι
τόξον· ἐλεγχείῃ δὲ καὶ ἔσσομένοισι πυθέσθαι.“ 255
- τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Ἐυπείθεος υἱός·
„Εὐρύμαχ', οὐχ οὕτως ἔσται νοέεις δὲ καὶ αὐτός.
νῦν μὲν γὰρ κατὰ δῆμον ἐορτὴ τοῖο θεοῖο
ἀγνὴ· τίς δέ κε τόξα τιταίνονται; ἀλλὰ ἐκῆλοι
κάτθετ'· ἀτὰρ πελέκειάς γε καὶ εἴ κ' εἰῶμεν ἅπαντας 260
ἐστάμεν· οὐ μὲν γάρ τιν' ἀναιρήσεσθαι οἶω,
ἐλθόντ' ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
ἀλλ' ἄγετ', οἶνοχόος μὲν ἐπαρξάσθω δεπάεσσιν,
ὄφρα σπείσαντες καταθείομεν ἀγκύλα τόξα·
ἦ ὦθεν δὲ κέλεσθε Μελάνθιον αἰπόλον αἰγῶν 265
αἴλας ἄγειν, αἷ πᾶσι μέγ' ἔξοχοι αἰπολλίοισιν,
ὄφρ' ἐπὶ μηρία θέντες Ἀπόλλωνι κλυτοτόξῳ
τόξον πειρώμεσθα καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.“
- ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχεναν, 270
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο,
νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σπεῖσάν τε πῖον θ', ὅσον ἤθελε θυμός,
τοῖς δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
„κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης· 275
[ὄφρ' εἴπω, τά με θυμός ἐνὶ στήθεσσι κελεύει]
Εὐρύμαχον δὲ μάλιστα καὶ Ἀντίνοον θεοειδέα
λίσσομ', ἐπεὶ τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπεν,
νῦν μὲν παῦσαι τόξον, ἐπιτρέψαι δὲ θεοῖσιν·
ἦ ὦθεν δὲ θεὸς δώσει κράτος, ᾧ κ' ἐθέλησιν. 280
ἀλλ' ἄγ' ἐμοὶ δότε τόξον ἐνύξοον, ὄφρα μεθ' ὑμῖν
χειρῶν καὶ σθένεος πειρήσομαι, ἥ μοι ἔτ' ἔστιν
ἴς, οἷη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν,
ἣ ἦδη μοι ὄλεσσαν ἄλῃ τ' ἀκομιστὴν τε.“

ὥς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσῃσαν, 285
δείσαντες, μὴ τόξον εὐξοοὺς ἐντανύσειεν.

Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζεν
„ἂ δευλὲ ξεῖνων, ἐνι τοι φρένες οὐδ' ἡβαιαί.
οἶκ' ἀγαπᾷς, ὃ ἔκμηλος ὑπερφιάλοισι μεθ' ἡμῖν
δαίνυσαι, οὐδέ τι δαιτὸς ἀμέρδεαι, αὐτὰρ ἀκούεις 290

μύθων ἡμετέρων καὶ ῥήσιος; οὐδέ τις ἄλλος
ἡμετέρων μύθων ξεῖνος καὶ πτωχὸς ἀκούει.
οἶνός σε τρώει μελιηδής, ὅς τε καὶ ἄλλους
βλάπτει, ὃς ἂν μιν χανδὸν ἔλῃ μῆδ' αἴσιμα πίνῃ.
οἶνος καὶ Κένταυρον, ἀγακλυτὸν Εὐρυτίωνα, 295

ἅας ἐνὶ μεγάρῳ μεγαθύμου Πειριθόοιο,
ἐς Λαπίθας ἐλθόνθ'. ὃ δ' ἐπεὶ φρένας ἄασεν οἶνῳ,
μαινόμενος κάκ' ἔρεξε δόμον κάτα Πειριθόοιο.
ἦρωας δ' ἄχος εἶλε, διὲκ προθύρου δὲ θύραζε
ἔλκον ἀναΐξαντες, ἀπ' οὐατα νηλεὶ χαλκῷ 300

ῥινας τ' ἀμήσαντες· ὃ δὲ φρεσὶν ἦσιν ἀσθθεῖς
ἦεν ἦν ἄτην ὀχέων ἀεσίφρονοι θυμῷ.
ἐξ οὗ Κενταύροισι καὶ ἀνδράσι νεῖκος ἐτύχθη,
οἱ δ' αὐτῷ πρώτῳ κακὸν εὗρετο οἶνοβαρείων. 305

ὥς καὶ σοὶ μέγα πῆμα πιφαύσκομαι, αἶ κε τὸ τόξον
ἐντανύσης· οὐ γάρ τευ ἐπητύος ἀντιβολήσεις
ἡμετέρῳ ἐνὶ δήμῳ, ἄφαρ δέ σε νηὶ μελαίνῃ
εἰς Ἔχeton βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων,
πέμψομεν· ἐνθεν δ' οὐ τι σωῶσαι. ἀλλὰ ἔκμηλος
πινέ τε, μῆδ' ἐρίδαινε μετ' ἀνδράσι κουροτέροισιν.“ 310

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
„Ἀντίνο', οὐ μὲν καλὸν ἀτέμβειν οὐδὲ δίκαιον
ξεῖνους Τηλεμάχου, ὅς κεν τάδε δώμαθ' ἱκῆται.
ἔλπεαι, αἶ γ' ὃ ξεῖνος Ὀδυσσεύς μέγα τόξον
ἐντανύσῃ χερσίν τε βίηφί τε ἥφι πιθήσας, 315

οἴκαδέ μ' ἄξεσθαι καὶ εἶν θήσεσθαι ἄκοιτιν;
οὐδ' αὐτός που τοῦτό γ' ἐνὶ στήθεσσιν ἔολπεν·
μηδὲ τις ὑμείων τοῦ γ' εἵνεκα θυμὸν ἀχεύων
ἐνθάδε δαινύσθω, ἔπει οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἔοικεν.“

τὴν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἀντίον ἤυδα 320

„κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια,
οὐ τί σε τόνδ' ἄξεσθαι διόμεθ', οὐδὲ ἔοικεν,
ἀλλ' αἰσχυρόμενοι φάτιν ἀνδρῶν ἥδὲ γυναικῶν,
μή ποτέ τις εἴπησι κακώτερος ἄλλος Ἀχαιῶν·
ἢ πολὺ χεῖρονες ἄνδρες ἀμύμονος ἀνδρὸς ἄκοιτιν 325
μνῶνται, οὐδέ τι τόξον εὖξοον ἐντανύουσιν·
ἀλλ' ἄλλος τις πτωχὸς ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
ῥηιδίως ἐτάνυσσε βιόν, διὰ δ' ἦκε σιδήρου·
ὥς ἔρεουσ', ἡμῖν δ' ἄν ἐλέγχεα ταῦτα γένοιτο.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια· 330

„Εὐρύμαχ', οὐ πως ἔστιν ἐνκλειῆς κατὰ δῆμον
ἔμμεναι, οἳ δὴ οἶκον ἀτιμάζοντες ἔδουσιν
ἀνδρὸς ἀριστῆος· τί δ' ἐλέγχεα ταῦτα τίθεσθε;
οὗτος δὲ ξείνος μάλα μὲν μέγας ἦδ' εὐπηγῆς,
πατὴρ δ' ἐξ ἀγαθοῦ γένος εὖχεται ἔμμεναι υἱός. 335
ἀλλ' ἄγε οἳ δότε τόξον εὖξοον, ὄφρα ἴδωμεν.
ὦδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμενον ἔσται·
εἰ κέ μιν ἐντανύσῃ, δώῃ δέ οἳ εὖχος Ἀπόλλων,
ἔσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα καλά,
δώσω δ' ὄξυν ἄκοντα, κυνῶν ἀλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν, 340
καὶ ἕϊφος ἄμφηκας δώσω δ' ὑπὸ ποσσὶ πέδιλα,
πέμψω δ', ὅππῃ μιν κραδίη θυμὸς τε κελεύει.“

τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἤυδα·
„μήτερ ἐμή, τόξον μὲν Ἀχαιῶν οὐ τις ἐμεῖο
κρείσσων, ᾧ κ' ἐθέλω, δόμεναί τε καὶ ἀρνήσασθαι, 345
οὐδ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσιν,

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

οὐδ' ὅσσοι νήσοισι πρὸς Ἥλιδος ἱποβότοιο
τῶν οὐ τίς μ' ἀέκοντα βιήσεται, αἶ κ' ἐθέλωμι
καὶ καθάπαξ ξείνῳ δόμεναι τάδε τόξα φέρεσθαι.
ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σ' αὐτῆς ἔργα κόμιζε,
ἱστόν τ' ἡλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
ἔργον ἐποίχεσθαι. τόξον δ' ἄνδρεςσι μελήσει
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ οἴκῳ."

ἡ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἰκόνδε βεβήκειν·
παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἔνθετο θυμῷ. 355

ἔς δ' ὑπερῷ ἀναβάσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὅφρα οἱ ὕπνον
ἦδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.

αὐτὰρ ὁ τόξα λαβὼν φέρε κομπύλα διὸς ὑφορβός·
μνηστήρες δ' ἄρα πάντες ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν· 360

ᾧδε δέ τις εἶπεςκε νέων ὑπερηνορεόντων·
„πῇ δὲ καμπύλα τόξα φέρεις, ἀμέγαρτε συβῶτα.
πλαγκτέ; τάχ' αὖ σ' ἔφ' ὕεσι κύνες ταχέες κατέδονται

οἶον ἅπ' ἀνθρώπων, οὓς ἔτρεφες, εἴ κεν Ἀιόλλων
ἡμῖν ἰλήκησι καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.“ 365

ὥς φάσαν, αὐτὰρ ὁ θῆκε φέρων αὐτῇ ἐνὶ χώρῃ,
δείσας, οὐνεκα πολλοὶ ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν.

Τηλέμαχος δ' ἐτέρωθεν ἀπειλήσας ἐγεγώνειν·
„ἅττα, πρόσω φέρε τόξα· τάχ' οὐκ ἐν πᾶσι πιθήσεις· 370

μή σε καὶ ὀπλότερός περ ἐὼν ἀγρόνδε δίωμαι
βάλλων χερμαδίοισι· βίηφι δὲ φέρτερός εἰμι.

αἶ γὰρ πάντων τόσσον, ὅσοι κατὰ δώματ' ἔασιν,
μνηστήρων χερσὶν τε βίηφί τε φέρτερος εἶην·

τῷ κε τάχα στυγερῶς τιν' ἐγὼ πέμπμαιμι νέεσθαι
ἡμετέρου ἐξ οἴκου, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται.“ 375

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἦδὺν γέλασαν
τῆρες, καὶ δὴ μέθιεν χαλεποῖο χόλοιο

Τηλεμάχῳ. τὰ δὲ τόξα φέρων ἀνὰ δῶμα συμβώτης
ἐν χεῖρεσσι· Ὀδυσῆϊ δαΐφρονι θῆκε παραστάς.

ἐκ δὲ καλεσσάμενος προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν·

380

„Τηλέμαχος κέλεται σε, περίφρων Εὐρύκλεια,
κληῖσαι μέγαροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας,
ἣν δέ τις ἢ στοναχῆς ἢ ἐκτύπου ἔνδον ἀκούσῃ
ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἔρκεσι, μή τι θύραζε
προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὴν ἔμεναι παρὰ ἔργῳ.“

385

ὣς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος,
κλήισεν δὲ θύρας μεγάρων ἐν ναιεταόντων.

σιγῇ δ' ἔξ οἴκοιο Φιλοίτιος ἄλτο θύραζε,
κλήισεν δ' ἄρ' ἔπειτα θύρας εὐερκέος αὐλῆς.

κεῖτο δ' ὑπ' αἰθούσῃ ὄπλον νεὸς ἀμφιελίσσης
βύβλινον, ᾧ ῥ' ἐπέδησε θύρας, ἔς δ' ἦεν αὐτός.

390

ἔξετ' ἔπειτ' ἐπὶ δίφρον ἰὼν, ἔνθεν περ ἀνέστη,
εἰσορόων Ὀδυσῆα. ὁ δ' ἤδη τόξον ἐνώμα
πάντῃ ἀναστρωφῶν, πειρώμενος ἔνθα καὶ ἔνθα,
μὴ κέρα ἱπες ἔδοιεν ἀποικομένοιο ἀνακτος.

395

ὦδε δέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἔς πλησίον ἄλλον·
„ἦ τις θηητῆρ καὶ ἐπὶ κλοπος ἔπλετο τόξων.

ἦ ῥά νύ που τοιαῦτα καὶ αὐτῷ οἴκοθι κεῖται,
ἦ ὅ γ' ἐφορμαῖται ποιησέμεν ὥς ἐνὶ χερσὶν
νωμᾶ ἔνθα καὶ ἔνθα κακῶν ἔμπαιος ἀλήτης.“

400

ἄλλος δ' αὖτ' εἶπεσκε νέων ὑπερηγορεόντων·
„αἱ γὰρ δὴ τοσοῦτον ὀνήσιος ἀντίασειεν,
ὥς οὐτός ποτε τοῦτο δυνήσεται ἐντανύσασθαι.“

ὥς ἄρ' ἔφην μνηστήρες· ἀτὰρ πολύμητις Ὀδυσσεύς,
αὐτίκ' ἐπεὶ μέγα τόξον ἐβάστασε καὶ ἶδε πάντῃ,
ὥς ὅτ' ἀνὴρ φόρμιγγος ἐπιστάμενος καὶ ἀοιδῆς
δηιδίως ἐτάνυσσε νέφ' περὶ κόλλοπι χορδῇ,
ἄψας ἀμφοτέρωθεν εὐστρεφὲς ἔντερον οἶός,

405

ὧς ἄρ' ἄτερ σπουδῆς τάνυσεν μέγα τόξον Ὀδυσσεύς.
 δεξιτερῇ δ' ἄρα χειρὶ λαβὼν πειρήσατο νευρῆς· 410
 ἣ δ' ὑπὸ καλὸν ἄεϊσε, χελιδόνι εἰκέλη αὐδῆν.
 μνηστῆρσιν δ' ἄρ' ἄχος γένετο μέγα, πᾶσι δ' ἄρα χροὺς
 ἐτράπετο. Ζεὺς δὲ μεγάλ' ἔκτυπε σήματα φαίνων·
 γήθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
 ὅτι ῥά οἱ τέρας ἦκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω. 415
 εἶλετο δ' ὦκυν διστόν, ὃ οἱ παρέκειτο τραπέξῃ
 γυμνός· τοὶ δ' ἄλλοι κοίλῃς ἔντοσθε φαρέτρης
 κείατο, τῶν τάχ' ἔμελλον Ἀχαιοὶ πειρῆσθαι.
 τὸν ῥ' ἐπὶ πῆχει ἐλὼν ἔλκεν νευρὴν γλυφίδας τε,
 αὐτόθεν ἐκ δίφροιο καθήμενος ἦκε δ' διστόν 420
 ἅντα τιτυσκόμενος, πελέκεων δ' οὐκ ἤμβροτε πάντων
 πρώτης στελειεῖς, διὰ δ' ἀμπερὲς ἦλθε θύραζε
 ἰὸς χαλκοβαρῆς. ὁ δὲ Τηλέμαχον προσέειπεν·
 „Τηλέμαχ', οὐ σ' ὁ ξεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἐλέγχει
 ἥμενος· οὐδέ τι τοῦ σκοποῦ ἤμβροτον οὐδέ τι τόξον 425
 δὴν ἔκαμον τανύων· ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν,
 οὐχ ὥς με μνηστῆρες ἀτιμάζοντες ὄνονται.
 νῦν δ' ὥρη καὶ δόρπον Ἀχαιοῖσιν τετυκέσθαι
 ἐν φάει, αὐτὰρ ἔπειτα καὶ ἄλλως ἐψιάσθαι
 μολπῇ καὶ φόρμιγγι· τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός.“ 430
 ἦ καὶ ἐπ' ὀφρύσι νεῦσεν· ὁ δ' ἀμφέθετο ξίφος ὀξὺ
 Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο,
 ἀμφὶ δὲ χεῖρα φίλην βάλεν ἔγχεϊ, ἄγχι δ' ἄρ' αὐτοῦ
 παρ' θρόνον ἐστήκει κεκορυθμένος αἶθοπι χαλκῷ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Χ.

Μνηστηροφονία.

αὐτὰρ ὃ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 ἄλτο δ' ἐπὶ μέγαν οὐδὸν ἔχων βιὸν ἥδὲ φαρέτρην
 ἰῶν ἐμπλείην, ταχέας δ' ἐκχεύατ' ὀιστοὺς
 αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν, μετὰ δὲ μνηστήρσιν ἔειπεν·
 „οὗτος μὲν δὴ ἄεθλος ἄάατος ἐκτετέλεσται·
 νῦν αὖτε σκοπὸν ἄλλον, ὃν οὐ πῶ τις βάλεν ἀνὴρ,
 εἴσομαι, αἴ κε τύχωμι, πόρῃ δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων.“

ἦ καὶ ἐπ' Ἀντινόφῳ ἰθύνετο πικρὸν ὀιστόν.
 ἦ τοι ὁ καλὸν ἄλειςον ἀναιρήσεσθαι ἔμελλεν,
 χρύσεον ἄμφωτον, καὶ δὴ μετὰ χερσὶν ἐνώμα, 10
 ὄφρα πίοι οἴνοιο, φόνος δέ οἱ οὐκ ἐνὶ θυμῷ
 μέμβλετο· τίς κ' οἶοιτο μετ' ἀνδράσι δαιτυμόνεσσιν
 μοῦνον ἐνὶ πλεόνεσσι, καὶ εἰ μάλα καρτερὸς εἴη,
 οἷ τεύξειν θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα μέλαιναν;
 τὸν δ' Ὀδυσσεὺς κατὰ λαιμὸν ἐπισχόμενος βάλεν ἰφ, 15
 ἀντικρὺς δ' ἀπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἄκωκῇ.
 ἐκλίνθη δ' ἐτέρωσε, δέπας δέ οἱ ἔκπεσε χειρὸς
 βλημένου, αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀνὰ ῥίνας παχὺς ἤλθεν
 αἵματος ἀνδρομέοιο. θυῶς δ' ἀπὸ εἴο τράπεξαν
 ὥσε ποδὶ πλήξας, ἀπὸ δ' εἶδατα χεῦεν ἔραζε· 20
 σῖτός τε κρέα τ' ὀπτὰ φορύνετο. τοὶ δ' ὁμάδησαν
 μνηστήρες κατὰ δώμαθ', ὅπως ἴδον ἄνδρα πεσόντα,
 ἐκ δὲ θρόνων ἀνόρουσαν ὀρινθέντες κατὰ δῶμα,
 πάντοσε παπταίνοντες εὐδμήτους ποτὶ τοίχους·
 οὐδέ πη ἄσπλις ἔην οὐδ' ἄλκιμον ἔγχος ἐλέσθαι 25

νείκειον δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν·
 „ξείνε, κακῶς ἀνδρῶν τοξάζεαι. οὐκέτ' ἀέθλων
 ἄλλων ἀντιάσεις, νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος·
 καὶ γὰρ δὴ νῦν φῶτα κατέκτανες, ὃς μέγ' ἄριστος
 κούρων εἰν Ἰθάκῃ· τῷ σ' ἐνθάδε γῦπες ἔδονται.“ 30
 [ἴσκεν ἕκαστος ἀνὴρ, ἐπεὶ ἧ φάσαν οὐκ ἐθέλοντα
 ἄνδρα κατακτείνει· τὸ δὲ νήπιοι οὐκ ἐνόησαν,
 ὥς δὴ σφιν καὶ πᾶσιν ὄλεθρου πείρατ' ἐφῆπτο.]
 τοὺς δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „ὦ κύνες, οὐ μ' ἔτ' ἐφάσκεθ' ὑπότροπον οἶκαδ' ἱκέσθαι 35
 δήμου ἀπὸ Τρώων, ὅτι μοι κατεκείρετε οἶκον,
 δμῳῇσιν τε γυναιξὶ παρευνάξεσθε βιαίως,
 αὐτοῦ τε ζῶοντος ὑπερνάασθε γυναῖκα,
 οὔτε θεοὺς δείσαντες, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
 οὔτε τιν' ἀνθρώπων νέμεσιν κατόπισθεν ἔσσεσθαι. 40
 νῦν ὕμιν καὶ πᾶσιν ὄλεθρου πείρατ' ἐφῆπται.“

ὧς φάτο, τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἶλεν.
 [πάπτηνεν δὲ ἕκαστος, ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.]
 Εὐρύμαχος δέ μιν οἷος ἀμειβόμενος προσέειπεν·
 „εἰ μὲν δὴ Ὀδυσσεὺς Ἰθακήσιος εἰλήλουθας, 45
 ταῦτα μὲν αἷσιμα εἶπας, ὅσα ῥέξεσκον Ἀχαιοί,
 πολλὰ μὲν ἐν μεγάροισιν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἐπ' ἄγρου.
 ἄλλ' ὃ μὲν ἤδη κεῖται, ὃς αἷτιος ἐπλετο πάντων,
 Ἀντίνοος· οὗτος γὰρ ἐπὶ ἦλεν τάδε ἔργα,
 οὐ τι γάμου τόσσον κεχρημένος οὐδὲ χατίζων, 50
 ἀλλ' ἄλλα φρονέων, τά οἱ οὐκ ἐτέλεσσε Κρονίων,
 ὄφρ' Ἰθάκης κατὰ δῆμον ἐνκτιμένης βασιλεύῃ
 αὐτός, ἀτὰρ σὸν παῖδα κατακτείνεις λοχῆσας.
 νῦν δ' ὃ μὲν ἐν μοίρῃ πέφαται, σὺ δὲ φείδεο λαῶν
 σὼν ἀτὰρ. ἄμμες ὀπισθεν ἀρεσσάμενοι κατὰ δῆμον, 55
 ῥσσα τοι ἐκπέποται καὶ ἐδήδοται ἐν μεγάροισιν,

τιμὴν ἄμφω ἄγοντες ἑικοσάβοιον ἕκαστος,
χαλκὸν τε χρυσόν τ' ἀποδώσομεν, εἰς ὃ κε σὸν κῆρ
ἰανθῇ. πρὶν δ' οὐ τι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι."

τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 60
„Εὐρύμαχ', οὐδ' εἴ μοι πατρώια πάντ' ἀποδοῖτε,
ὅσσα τε νῦν ὑμῖν ἔστι καὶ εἴ ποθεν ἄλλ' ἐπιθεῖτε,
οὐδέ κεν ὧς ἔτι χεῖρας ἐμὰς λήξαιμι φόνοιο,
πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποτίσαι.
νῦν ὑμῖν παράκειται ἐναντίον ἡ μάχεσθαι 65
ἢ φεύγειν, ὅς κεν θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξῃ.
ἀλλὰ τιν' οὐ φεύξεσθαι οἶομαι αἰπὺν ὄλεθρον."

ὧς φάτο, τῶν δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος μετεφώνεε δεῖτερον αὐτίς·
„ὦ φίλοι, οὐ γὰρ στήσῃ ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους, 70
ἀλλ' ἐπεὶ ἔλλαβε τόξον εὖξοον ἠδὲ φαρέτρην,
οὐδοῦ ἄπο ξεστοῦ τοξάσσεται, εἰς ὃ κε πάντας
ἅμμε κατακτείνῃ· ἀλλὰ μνησώμεθα χάρις,
φάσγανά τε σπάσσασθε καὶ ἀντίσχεσθε τραπέζας
ἰῶν ὠκυμόρων· ἐπὶ δ' αὐτῷ πάντες ἔχωμεν 75
εἰρήοι, εἴ κέ μιν οὐδοῦ ἀπώσομεν ἠδὲ θυράων,
ἔλθωμεν δ' ἀνὰ ἄστνυ, βοῇ δ' ὤκιστα γένοιτο·
τῷ κε τάχ' οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσσαιτο."

ὧς ἄρα φωνήσας εἰρύσσατο φάσγανον ὀξύ,
χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον, ἄλτο δ' ἐπ' αὐτῷ 80
σμερδαλέα ἰάχων. ὁ δ' ἀμυρτῇ διὸς Ὀδυσσεύς
ἰὼν ἀποπροΐεις βάλλε στήθεος παρὰ μαζόν,
ἐν δέ οἱ ἦπατι πῆξε θυρὸν βέλος. ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
φάσγανον ἦκε χαμάζε, περιρρηδῆς δὲ τραπέζῃ
κίππεσεν ἰδνωθείς, ἀπὸ δ' εἶδατα χεῦεν ἔραζε 85
καὶ δέπας ἀμφικύπελλον. ὁ δὲ χθόνα τύπτε μετώπῳ
ὄν κ' ἀνιάζων, ποσὶ δὲ θυρόνῳ ἀμφοτέροισιν

λακτιζων ἐτίνασσε· κατ' ὀφθαλμῶν δ' ἔχυντ' ἀχλὺς.

Ἀμφινόμος δ' Ὀδυσῆος ἐείσατο κυδαλίμοιο
ἀντίος ἄϊξας, εἵρυτο δὲ φάσγανον ὀξύ, 30

εἰ πὼς οἱ εἴξειε θυράων. ἄλλ' ἄρα μιν φθῇ
Τηλέμαχος κατόπισθε βαλὼν χαλκήρεϊ δουρὶ
ὤμων μεσσηγύς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν·
δούπησεν δὲ πεσών, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μειώπῳ.

Τηλέμαχος δ' ἀπόρουσε λιπὼν δολιχόσκιον ἔγχος 35
αὐτοῦ ἐν Ἀμφινόμῳ· περὶ γὰρ δῖε, μή τις Ἀχαιῶν
ἔγχος ἀνελκόμενον δολιχόσκιον ἢ ἐλάσειεν
φασγάνῳ ἄϊξας ἢ ἐπροπρηνέα τύψαι.

βῆ δὲ θέειν, μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν,
ἀγχοῦ δ' ἰστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 100

„ὦ πάτερ, ἦδη τοι σάκος οἴσω καὶ δύο δοῦρε
καὶ κυνέην πάγχαλκον, ἐπὶ κροτάφοις ἄραρυϊαν,
αὐτὸς τ' ἀμφιβαλεῦμαι ἰών, δώσω δὲ συβώτῃ
καὶ τῷ βουκόλῳ ἄλλα· τετευχῆσθαι γὰρ ἄμεινον.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 105
„οἷσε θεῶν, εἴως μοι ἀμύνεσθαι πάρ' οἰστοί·
μή μ' ἀποκινήσωσι θυράων μοῦνον ἔοντα.“

ὥς φάτο, Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί,
βῆ δ' ἰέναι θαλαμόνδ', ὅθι οἱ κλυτὰ τεύχεα κεῖτο.
ἐνθεν τέσσαρα μὲν σάκε' ἔξελε, δούρατα δ' ὀκτώ 110
καὶ πίσυρας κυνέας χαλκήρεας ἱπποδασείας·

βῆ δὲ φέρων, μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν·
αὐτὸς δὲ πρῶτιστα περὶ χροῖ δύσετο χαλκόν,
ὥς δ' αὐτως τῷ δμῶε δυέσθην τεύχεα καλά,
ἔσταν δ' ἀμφ' Ὀδυσῆα daίφρονα ποικιλομήτην. 115
αὐτὰρ ὁ γ', ὄφρα μὲν αὐτῷ ἀμύνεσθαι ἔσαν ἰοί
τόφρα μνηστήρων ἓνα γ' αἰεὶ φ' ἐνὶ οἴκῳ
βάλλε τιτυσκόμενος, τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἐπιπτον.

αὐτὰρ ἐπεὶ λίπον ἰοὶ διστεύοντα ἄνακτα,
 τόξον μὲν πρὸς σταθμὸν ἐυσταθῆος μεγάρου 120
 ἔκλιν' ἐστάμεναι, πρὸς ἐνώπια παμφανόντα,
 αὐτὸς δ' ἄμφ' ὤμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμον,
 κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κινέην εὐτυκτον ἔθηκεν,
 ἵππουριν' δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν
 εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε δύω, κεκορυθμένα χαλκῷ. 125

ὄρσοθύρη δέ τις ἔσκεν εὐδμήτῳ ἐνὶ τοίχῳ,
 ἀκρότατον δὲ παρ' οὐδὸν ἐυσταθῆος μεγάρου
 ἦν ὁδὸς ἐς λαύρην, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι.
 τὴν δ' Ὀδυσσεὺς φράζεσθαι ἀνώγει δῖον ὕφορβον
 ἔστεῶτ' ἄγχ' αὐτῆς· μία δ' οὔη γίγνεται· ἐφορμή. 130

τοῖς δ' Ἀγέλεως μετέειπεν, ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων·
 „ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δὴ τις ἂν' ὄρσοθύρην ἀναβαίη
 καὶ εἴποι λαοῖσι, βοῇ δ' ὤκιστα γένοιτο;
 τῷ κε τάχ' οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσσαιτο,“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν 135
 „οὐ πῶς ἔστ', Ἀγέλαε διοτρεφές· ἄγχι γὰρ αἰνῶς
 αὐλῆς καλὰ θύρετρα, καὶ ἀργαλέον στόμα λαύρης
 καὶ γ' εἰς πάντας ἐρύκοι ἀνὴρ, ὅς τ' ἄλκιμος εἴη.
 ἀλλ' ἄγεθ', ὑμῖν τεύχε' ἐνείκω θωρηχθῆναι
 ἐκ θαλάμου· ἔνδον γάρ, ὀλομαι, οὐδέ πη ἄλλη 140
 τεύχεα κατθέσθην Ὀδυσσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός.“

ὥς εἰπὼν ἀνέβαινε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν
 ἐς θαλάμους Ὀδυσῆος ἀνὰ ῥῶγας μεγάρου.
 ἔνθεν δώδεκα μὲν σάκε' ἔξελε, τόσσα δὲ δοῦρα
 καὶ τόσσας κινέας χαλκήρεας ἵπποδασειάς· 145
 βῆ δ' ἵμεναι, μάλα δ' ὤκα φέρων μνηστῆρσιν ἔδωκεν.
 καὶ τότε Ὀδυσσεὺς λῦτο γοῦνατα καὶ φίλον ἦτορ,
 ὥς περβαλλομένους ἶδε τεύχεα, χερσὶ δὲ δοῦρα
 μακρὰ κ' ἰάσσοντας· μέγα δ' αὐτῷ φαίνεται ἔργον.

αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα
 „Τηλέμαχ', ἡ μάλα δὴ τις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
 νῶϊν ἐποτρύνει πόλεμον κακόν, ἥδ' Μελανθεύς.“

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦῤῥα
 „ὦ πάτερ, αὐτὸς ἐγὼ τόδε γ' ἡμβροτον, οὐδέ τις ἄλλος
 αἴτιος, ὃς θαλάμοιο θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν 155
 κάλλιπον ἀγκλίνας· τῶν δὲ σκοπὸς ἦεν ἀμείνων.
 ἀλλ' ἴθι, δῖ' Εὐμαιο, θύρην ἐπίθες θαλάμοιο
 καὶ φράσαι, ἥ τις ἄρ' ἐστὶ γυναικῶν, ἥ τάδε ῥέζει,
 ἥ υἱὸς Δολίοιο Μελανθεύς, τὸν περ ὀίω.“

ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
 βῆ δ' αὖτις θαλαμόνδε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν
 οἷσων τεύχεα καλά· νόησε δὲ δῖος ὕφορβος,
 αἶψα δ' Ὀδυσσῆα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα·
 „διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 λείνος δὴ αὐτ' αἰδήλος ἀνὴρ, ὃν δίομεθ' αὐτοί, 165
 ἔρχεται ἐς θάλαμον. σὺ δέ μοι νημερτὲς ἐνίσπες,
 ἥ μιν ἀποκτείνω, αἶ' κε κρείσσων γε γένωμαι,
 ἥ σε οἱ ἐνθάδ' ἄγω, ἵν' ὑπερβασίας ἀποτίσῃ
 πολλὰς, ὅσας οὗτος ἐμήσατο σῶ ἐνὶ οἴκῳ.“

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 170
 „ἦ τοι ἐγὼ καὶ Τηλέμαχος μνηστῆρας ἀγανοὺς
 σχήσομεν ἔντοσθεν μεγάρων μάλα περ μεμαῶτας·
 σφῶϊ δ' ἀποστρέψαντε πόδας καὶ χεῖρας ὑπερθεῖν
 ἐς θάλαμον βαλέειν, σανίδας δ' ἐκδῆσαι ὀπισθεν,
 σειρήν δὲ πλεκτήν ἕξ αὐτοῦ πειρήναντε 175
 κίον' ἂν' ὑψηλὴν ἐρύσαι πελάσαι τε δοκοῖσιν,
 ὥς κεν δητὰ ζῶδς ἐὼν χαλέπ' ἄλγεα πάσχη.“

ὥς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδὲ πίθοντο,
 βᾶν δ' ἵμεν ἐς θάλαμον, λαθέτην δέ μιν ἔνδον ἐόντα.
 ἦ τοι ὁ μὲν θαλάμοιο μυχὸν κάτα τεύχε' ἐρεύνα, 180

- τὼ δ' ἔσταν ἐκάτερθε παρὰ σταθμοῖσι μένοντες.
 εὖθ' ὑπὲρ οὐδὸν ἔβαινε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν
 τῇ ἐτέρῃ μὲν χειρὶ φέρων καλὴν τρυφάλειαν.
 τῇ δ' ἐτέρῃ σάκος εὐρὺ γέρον, πεπ^αλαγμένον ἄ^αη.
 Λαέρτεω ἦρωος, ὃ κουρίζων φορέεσκεν· 185
 δὴ τότε γ' ἤδη καῖτο, ῥαφαὶ δ' ἐλέυντο ἱμάντων·
 τὼ δ' ἄρ' ἐπαῖξανθ' ἐλέτην ἔρυσάν τέ μιν εἴσω
 κουρίζε, ἐν δαπέδῳ δὲ χαμαὶ βάλλον ἀχνύμενον κῆρ,
 σὺν δὲ πόδας χεῖράς τε δέον θυμαλγεί δεσμῶ
 εὖ μάλ' ἀποστρέφαντε διαμπερές, ὥς ἐκέλευσεν 190
 υἱὸς Λαέρταο, πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
 σειρήν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτοῦ πειρήναντε
 κίον' ἄν' ὕψηλὴν ἔρυσαν πέλασάν τε δοκοῖσιν.
 τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφη, Ἑύμαιε συβῶτα·
 „νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ, Μελάνθιε, νύκτα φυλάξεις 195
 εὐνῇ ἐν μαλακῇ καταλέγμενος, ὥς σε ἔουκεν·
 οὐδὲ σέ γ' ἠριγένεια παρ' Ὠκεανοῖο ῥοάων
 λήσει ἐπερχομένη χρυσόθρονος, ἥνικ' ἀγινεῖς
 αἴγας μνηστήρεσσι δόμον κατὰ δαῖτα πένεσθαι.“
 ὥς ὁ μὲν αὖθι λέλειπτο ταθεῖς ὀλοῶ ἐνὶ δεσμῶ, 200
 τὼ δ' ἐς τεύχεα δύντε, θύρην ἐπιθέντε φαεινὴν,
 βήτην εἰς Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην.
 ἔνθα μένος πνεῖοντες ἐφέστασαν, οἱ μὲν ἐπ' οὐδοῦ
 τέσσαρες, οἱ δ' ἔντοσθε δόμων πολέες τε καὶ ἐσθλοί·
 τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη 205
 Μέντορι εἰδομένη ἥμην δέμας ἥδὲ καὶ αὐδὴν.
 τὴν δ' Ὀδυσσεὺς γήθησεν ἰδὼν καὶ μῦθον ἔειπεν·
 „Μέντορ, ἄμυνον ἄρῃν, μνήσαι δ' ἐτάροιο φίλοιο,
 ὅς σ' ἀγαθὰ ῥέξεσκον· ὀμηλικὴ δέ μοι ἔσσι.“
 ὥς φάτ'· οἰόμενος λαοσσόον ἔμμεν Ἀθήνην.
 μνηστήρες δ' ἐτέρωθεν ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν. 210

πρῶτος τήν γ' ἐνένιπε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος·
 „Μέντορ, μή σ' ἐπέεσσι παραιρεπίδησιν Ὀδυσσεύς
 μνηστήρεσσι μάχεσθαι, ἀμυνόμεναι δέ οἱ αὐτῷ.
 ὦδε γὰρ ἡμέτερόν γε νόον τελέεσθαι δῖω· 215
 ὅπποτε κεν τούτους κτέωμεν, πατέρ' ἠδὲ καὶ υἱόν,
 ἐν δὲ σὺ τοῖσιν ἔπειτα πεφήσεται, οἷα μενοιναῖς
 ἔρδειν ἐν μεγάροις· σῶ δ' αὐτοῦ κράτι τίσεις.
 αὐτὰρ ἐπὴν ὑμέων γε βίας ἀφελώμεθα χαλκῷ,
 κτήμαθ', ὅπόσσα τοι ἔστι, τά τ' ἐνδοθι καὶ τὰ θυρήφιν, 220
 τοῖσιν Ὀδυσσεὺς μεταμίζομεν· οὐδέ τοι υἱας
 ζώειν ἐν μεγάροισιν ἔασσομεν, οὐδὲ θυγάτρας,
 οὐδ' ἄλοχον κεδνὴν Ἰθάκης κατὰ ἄστυ πολεύειν.“

ὧς φάτ', Ἀθηναίη δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
 ῥείκεσσαν δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν· 225
 „οὐκέτι σοί γ', Ὀδυσσεῦ, μένος ἔμπεδον οὐδέ τις ἀλκή,
 οἷη ὅτ' ἀμφ' Ἑλένη λευκωλένῳ εὐπατερεῖη
 εἰνάετες Τρῶεσσιν ἐμάρναο νωλεμὲς αἰεῖ,
 πολλοὺς δ' ἄνδρας ἔπαφνες ἐν αἰνῇ δημοτῆτι,
 σῇ δ' ἥλω βουλῇ Πριάμου πόλις εὐρυάγνια. 230
 πῶς δὴ νῦν, ὅτε σὸν γε δόμον καὶ κτήμαθ' ἱκάνεις,
 ἄντα μνηστήρων ὀλοφύρεαι ἄλκιμος εἶναι;
 ἀλλ' ἄγε δεῦρο, πέπον, παρ' ἔμ' ἵστασο καὶ ἴδε ἔργον,
 ὅφρ' εἰδῆς, οἷός τοι ἐν ἀνδράσι δυσμενέεσσιν
 Μέντωρ Ἀλκιμίδης εὐεργεσίας ἀποτίνειν.“ 235

ἦ ῥα καὶ οὐ πω πάγχυ δίδου ἑτεραλκέα νίκην,
 ἀλλ' ἔτ' ἄρα σθένεός τε καὶ ἀλκῆς πειρητίζεν
 ἡμὲν Ὀδυσσεὺς ἠδ' υἱοῦ κυδαλίμοιο.
 αὐτὴ δ' αἰθαλόεντος ἀνὰ μεγάροιο μέλαθρον
 ἕτετ' ἀναΐξασα χελιδόνι εἰκέλῃ ἄντην. 240
 μνηστήρας δ' ὥτρυνε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος
 Εὐρύνομός τε καὶ Ἀμφιμέδων Δημοπτόλεμός τε

Πείσανδρός τε Πολυκτορίδης Πόλυβός τε δαΐφρων

οἱ γὰρ μνηστήρων ἀρετῇ ἔσαν ἔξοχ' ἀριστοί,

ὅσσοι ἔτ' ἔζωνον περί τε ψυχέων ἐμάχοντο·

245

τοὺς δ' ἤδη ἐδάμασσε βιὸς καὶ ταρφέες ἰοί.

τοῖς δ' Ἀγέλεως μετέειπεν, ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων·

„ὦ φίλοι, ἤδη στήσῃ ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους·

καὶ δὴ οἱ Μέντωρ μὲν ἔβη κενὰ εὐγμᾶτα εἰπών,

οἱ δ' οἴοι λείπονται ἐπὶ πρώτῃσι θύρῃσιν.

250

τῷ νῦν μὴ ἅμα πάντες ἀφίετε δούρατα μακρά,

ἀλλ' ἄγεθ' οἱ ἔξ πρώτον ἀκοντίσας, αἱ κέ ποθι Ζεὺς

δώῃ Ὀδυσσεῖα βλήσθαι καὶ κῆδος ἀρέσθαι.

τῶν δ' ἄλλων οὐ κῆδος, ἐπὶ οὗτός γε πέσσειν.“

ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν, ὥς ἐκέλευεν, 255

ἴεμενοι· τὰ δὲ πάντα ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη.

τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν εὐσταθέος μεγάροιο

βεβλήκειν, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν·

ἄλλον δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.

αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δούρας ἀλεύαντο μνηστήρων,

260

τοῖς δ' ἄρα μύθων ἤρχε πολύτλας διὸς Ὀδυσσεύς·

„ὦ φίλοι, ἤδη μὲν κεν ἐγὼν εἵπομαι καὶ ἄμυν

μνηστήρων ἐς ὄμιλον ἀκοντίσαι, οἳ μεμάασιν

ἡμέας ἐξαναρίζαι ἐπὶ προτέροισι κακοῖσιν.“

ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα 265

ἅντα τιτυσκόμενοι. Δημοπτόλεμον μὲν Ὀδυσσεύς,

Εὐρύαδην δ' ἄρα Τηλέμαχος, Ἐλατον δὲ συμβῶτης,

Πείσανδρον δ' ἄρ' ἔπεφνε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ.

οἱ μὲν ἔπειθ' ἅμα πάντες ὁδᾶξ ἔλος ἄσπετον οὐδας,

μνηστήρες δ' ἀνεχώρησαν μεγάροιο μυχόνδε.

270

τοὶ δ' ἄρ' ἐπήϊξαν, νεκύων δ' ἔξ ἔγχε' ἔλοντο.

αὐτίς δὲ μνηστήρες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα

ἴεμενοι· τὰ δὲ πολλὰ ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη.

- τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν ἑσταθῆος μεγάραιο
 βεβλήκειν, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν 275
 ἄλλου δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
 *Αμφιμέδων δ' ἄρα Τηλέμαχον βάλε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ
 λίγδην, ἄκρην δὲ ῥινὸν δηλήσατο χαλκός.
 Κτήσιππος δ' Ἐύμαιον ὑπὲρ σάκος ἔγχεϊ μακρῷ
 ὦμον ἐπέγραψεν· τὸ δ' ὑπέρπτατο, πῖπτε δ' ἔραζε. 280
 τοὶ δ' αὐτ' ἄμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην
 μνηστήρων ἐς ὄμιλον ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα.
 ἔνθ' αὐτ' Εὐρυδάμαντα βάλε πολίπορθος Ὀδυσσεύς,
 *Αμφιμέδοντα δὲ Τηλέμαχος, Πόλυβον δὲ συβώτης·
 Κτήσιππον δ' ἄρ' ἔπειτα βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ 285
 βεβλήκει πρὸς στήθος, ἐπευχόμενος δὲ προσηύδα·
 „ὦ Πολυθερσεΐδη φιλοκέρτομε, μὴ ποτε πάμπαν
 εἴκων ἀφραδῆς μέγα εἰπεῖν, ἀλλὰ θεοῖσιν
 μῦθον ἐπιτρέψαι, ἐπεὶ ἡ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.
 τοῦτό τοι ἀντὶ ποδὸς ξεινήιον, ὅν ποτ' ἔδωκας 290
 ἀντιθέω Ὀδυσῆι δόμον κατ' ἀλητεύοντι.“
 ἡ ῥα βοῶν ἐλίκων ἐπιβουκόλος· αὐτὰρ Ὀδυσσεύς
 οὕτα Δαμαστορίδην αὐτοσχεδὸν ἔγχεϊ μακρῷ.
 Τηλέμαχος δ' Ἐυηγορίδην Λειώκριτον οὕτα
 δουρὶ μέσον κενεῶνα, διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν· 295
 ῥριπε δὲ πρηγῆς, χθόνα δ' ἥλασε παντὶ μετώπῳ.
 δὴ τότε Ἀθηναίη φθισίμβροτον αἰγίδ' ἀνέσχεν
 ὑπόθεν ἐξ ὀροφῆς· τῶν δὲ φρένες ἐπτοίγηθεν.
 οἱ δ' ἐφέβοντο κατὰ μέγαρον βόες ὡς ἀγελαῖαι·
 τὰς μὲν τ' αἰόλος οἴστρος ἐφορμηθεὶς ἐδόνησεν 300
 ὥρη ἐν εἰαρινῇ, ὅτ' τ' ἤματα μακρὰ πέλονται.
 οἱ δ' ὥς τ' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες ἀγκυλοχεῖλαι
 ἐξ ὀρέων ἔλθόντες ἐπ' ὀρνίθεσσι θόρωσιν·
 ταὶ μὲν τ' ἐν πεδίῳ νέφεα πτώσσουσαι ἴενται,

οἱ δέ τε τὰς ὀλέκουσιν ἐπάλμενοι, οὐδέ τις ἀλκή
 γίγνεται οὐδὲ φυγή, χαίρουσι δέ τ' ἄνδρες ἄγρη·
 ὥς ἄρα τοὶ μνηστῆρας ἐπεσσύμενοι κατὰ δῶμα
 τύπτον ἐπιστροφάδην· τῶν δὲ στόνος ὄρνυτ' ἀεικῆς
 κράτων τυπτομένων, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θύεν.

Λειώδης δ' Ὀδυσῆος ἐπεσσύμενος λάβε γούνων,
 καὶ μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „γουνούμαί σ', Ὀδυσεῦ, σὺ δέ μ' αἶδεο καὶ μ' ἐλέησον
 οὐ γάρ πώ τινά φημι γυναικῶν ἐν μεγάροισιν
 εἰπεῖν οὐδέ τι ῥέξαι ἀτάσθαλον, ἀλλὰ καὶ ἄλλους
 παύεσκον μνηστῆρας, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέξοι.

ἀλλὰ μοι οὐ πείθοντο κακῶν ἀπὸ χειρας ἔχεσθαι·
 τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
 αὐτὰρ ἐγὼ μετὰ τοῖσι θυοσκοός οὐδὲν ἐοργῶς
 κείσομαι, ὥς οὐκ ἔστι χάρις μετόπισθ' ἐυεργέων.“

τόν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „εἰ μὲν δὴ μετὰ τοῖσι θυοσκοός εὖχεται εἶναι,
 πολλάκι που μέλλεις ἀρήμεναι ἐν μεγάροισιν
 τηλοῦ ἐμοὶ νόστοιο τέλος γλυκεροῖο γενέσθαι,
 σοὶ δ' ἄλοχόν τε φίλην σπέσθαι καὶ τέκνα τεκέσθαι.
 τῷ οὐκ ἂν θάνατόν γε δυσηλεγέα προφύγοισθα.“

ὥς ἄρα φωνήσας ξίφος εἴλετο χειρὶ παχείῃ
 κείμενον, ὃ ῥ' Ἀγέλαος ἀποπροέηκε χεῖρ' αἰετῆ
 κτεινόμενος· τῷ τόν γε κατ' αὐχένα μέσσον ἔλασεν.
 φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε κάρη κονίησιν ἐμίχθη.

Τερπιάδης δέ τ' αἰοιδὸς ἀλύσκανε κῆρα μέλαιναν,
 Φήμιος, ὃς ῥ' ἦεϊδε μετὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκη.
 ἔσθ' ὃ δ' ἐν χεῖρεσσιν ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
 ἄγχι παρ' ὀρσοθύρῃν· δίχα δὲ φρεσὶ μερμήριζεν,
 ἢ ἐκδύς μεγάροιο Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμόν
 ἔρκε' αὖ ἔχοιτο τετυγμένον, ἐνθ' ἄρα πολλὰ

Λαέρτης Ὀδυσσεύς τε βοῶν ἐπὶ μηρί' ἔησαν,

ἣ γούνων λίσσοιτο προσαΐξας Ὀδυσῆα.

ᾧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,

γούνων ἄψασθαι Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.

ἣ τοι ὁ φόρμιγγα γλαφυρὴν κατέθηκε χαμαΐ 340

μεσσηγὺς κρητῆρος ἰδὲ θρόνου ἄργυροῦλου,

αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσαΐξας λάβε γούνων,

καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„γουννοῦμαί σ', Ὀδυσσεῦ, σὺ δέ μ' αἶδεο καί μ' ἐλέησον.

αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, εἴ κεν ἀοιδὸν 345

πέφνης, ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν αἰείδω.

αὐτοδίδακτος δ' εἰμί, θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οὔμας

παντοίας ἐνέφυσεν· ἔοικα δέ τοι παραείδειν

ᾧς τε θεῶ· τῷ μὴ με λιλαίεο δειροτομήσαι.

καί κεν Τηλέμαχος τάδε γ' εἵποι, σὸς φίλος υἱός, 350

ὧς ἐγὼ οὐ τι ἔκων ἔς σὸν δόμον, οὐδὲ χατίζων,

πωλεύμην μνηστήρσιν ἀεισόμενος μετὰ δαίτας,

ἀλλὰ πολὺ πλεόνες καὶ κρείσσονες ἦγον ἀνάγκη.“

ὧς φάτο, τοῦ δ' ἤκουσ' ἱερὴ Ἴς Τηλεμάχοιο,

αἶψα δ' ἐὼν πατέρα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα· 355

„ἴσχεο, μηδέ τι τοῦτον ἀναίτιον οὔταε χαλκῷ.

καὶ κήρυκα Μέδοντα σαώσομεν, ὅς τέ μεν αἰεὶ

οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ κηδέσκετο παιδὸς ἐόντος,

εἰ δὴ μὴ μιν ἔπεφνε Φιλοίτιος ἥδ' ἐσβώτης,

ἥδ' ἐσὶ ἀντεβόλησεν ὄρινομένῳ κατὰ δῶμα.“ 360

ὧς φάτο, τοῦ δ' ἤκουσε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς·

πεπτηγὼς γὰρ ἔκειτο ὑπὸ θρόνον, ἀμφὶ δὲ δέρμα

ἔστο βοδὸς νεόδαρτον, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.

αἶψα δ' ὑπὸ θρόνου ᾤρτο, βοδὸς δ' ἀπέδυνε βοείην, 365

Τηλέμαχον δ' ἄρ' ἔπειτα προσαΐξας λάβε γούνων,

καὶ μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ὅδ' εἰμί· σὺ δ' ἴσχεο, εἰπέ δὲ πατρί,
μή με περισθενέων δηλήσεται ὀξεί χαλκῷ,
ἀνδρῶν μνηστήρων κεχολωμένος, οἳ οἱ ἔκαιρον
κτῆματ' ἐνὶ μεγάροις, σὲ δὲ νήπιοι οὐδὲν ἔτιον.“ 370

τὸν δ' ἐπιμειδίσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
„θάρσει, ἐπεὶ δὴ σ' οὗτος ἐρύσατο καὶ ἐσάωσεν,
ὄφρα γνῶς κατὰ θυμόν, ἅτὰρ εἵπησθα καὶ ἄλλω,
ὥς κακοεργίης εὐεργεσίῃ μέγ' ἀμείνων.
ἀλλ' ἐξελθόντες μεγάρων ἔξεσθε θύραζε 375
ἐκ φόνου εἰς αὐλήν, σύ τε καὶ πολύφημος ἀοιδός,
ὄφρ' ἂν ἐγὼ κατὰ δῶμα πονήσομαι, ὅττεό με χρή.“

ὧς φάτο, τὼ δ' ἔξω βήτην μεγάροιο κίοντε.
ἔξεσθην δ' ἄρα τώ γε Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμόν,
πάντοσε παπταίνοντε, φόνον ποτιδεγμένω αἰεῖ· 380
πάπτηνεν δ' Ὀδυσσεὺς καθ' ἐδὸν δόμον, εἴ τις ἔτ' ἀνδρῶν
ζωὸς ὑποκλοπέοιτο, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.

τοὺς δὲ ἶδεν μάλα πάντας ἐν αἵματι καὶ κονίῃσιν
πεπτεῶτας πολλούς, ὥς τ' ἰχθύας, οὓς θ' ἀλιῆες
κοῖλον ἐς αἰγιαλὸν πολιῆς ἔκτοσθε θαλάσσης 385
δικτύῳ ἐξέρυσαν πολυωπῶ· οἳ δέ τε πάντες
κύμαθ' ἄλως ποθέοντες ἐπὶ ψαμάθοισι κέχυνται·
τῶν μὲν τ' ἠέλιος φαέθων ἐξείλετο θυμόν·

ὧς τότε ἄρα μνηστήρες ἐπ' ἀλλήλοισι κέχυντο.
δὴ τότε Τηλέμαχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 390
„Τηλέμαχ', εἰ δ' ἄγε μοι κάλεσον τροφὸν Εὐρύκλειαν,
ὄφρα ἔπος εἴπωμι, τό μοι καταθύμιόν ἐστιν.“

ὧς φάτο, Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί,
κινήσας δὲ θύρην προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν·
„δεῦρο δὴ ὄρσο, γρήν παλαιγενές, ἥ τε γυναικῶν 395
δμωῶων σκοπὸς ἔσσι κατὰ μέγαρ' ἡμετεράων.
ἔρχεο· κικλήσκει σε πατήρ ἐμός, ὄφρα τι εἴπῃ.“

ὥς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος,
 ὤξεν δὲ θύρας μεγάρων ἐν ναιεταόντων,
 βῆ δ' ἴμεν, αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἡγεμόνευεν. 400
 εὖρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσι
 αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον ὥς τε λέοντα,
 ὅς ῥά τε βεβρωκὼς βοὸς ἔρχεται ἀργαῦλοιο·
 πᾶν δ' ἄρα οἱ στήθός τε παρήϊά τ' ἀμφοτέρωθεν
 αἱματόεντα πέλει, δεινὸς δ' εἰς ὧπα ἰδέσθαι. 405

ὥς Ὀδυσσεὺς πεπάλακτο πόδας καὶ χεῖρας ὑπερθεῖν.
 ἦ δ' ὥς οὖν νέκυάς τε καὶ ἄσπετον εἴσιδεν αἶμα,
 ἴθυσέν ῥ' ὀλολύξαι, ἔπει μέγα εἴσιδεν ἔργον·
 ἀλλ' Ὀδυσσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένην περ,
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 410
 „ἐν θυμῷ, γρη῏, χαῖρε καὶ ἴσχεο μηδ' ὀλολύξε·
 οὐχ ὅσῃ κταμένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν εὐχετάασθαι.
 τοῦσδε δὲ μοῖρ' ἐδάμασσε θεῶν καὶ σχέτλια ἔργα·
 οὐ τίνα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
 οὐ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ὃ τέ σφεας εἰσαφίκοιτο· 415
 τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεκέα πότμον ἐπέσπον.
 ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γυναῖκας ἐνὶ μεγάροις κατάλεξον,
 αἱ τέ μ' ἀτιμάζουσι καὶ αἱ νηλεΐτιδές εἰσιν.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
 „τοιγὰρ ἐγὼ τοι, τέκνον, ἀληθεῖην καταλέξω. 420
 πεντήκοντά τοί εἰσιν ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες
 δμωαί· τὰς μὲν τ' ἔργα διδάξαμεν ἐργάζεσθαι,
 εἰρία τε ξαίνειν καὶ δουλοσύνην ἀνέχεσθαι·
 τῶν δώδεκα πᾶσαι ἀναιδείης ἐπέβησαν,
 οὐτ' ἐμὲ τίουσai οὐτ' αὐτὴν Πηνελόπειαν. 425
 Τηλέμαχος δὲ νέον μὲν ἀέξετο, οὐδέ ἔ μήτηρ
 σημαίνειν εἶασκεν ἐπὶ δμῳῇσι γυναῖξιν.
 ἀλλ' ἄγ' ἐγὼν ἀναβᾶσ' ὑπερώια σιγαλόεντα

εἶπω σὴ ἄλόφῳ, τῇ τις θεὸς ὕπνον ἐπῶρσεν.“

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 430

„μὴ πω τὴν γ' ἐπέγειρε· σὺ δ' ἐνθάδε εἰπέ γυναιξὶν
ἐλθέμεν, αἱ περ πρόσθεν ἀεικέα μηχανώοντο.“

ὥς ἄρ' ἔφη, γρη῏ς δὲ διῆκ μεγάροιο βεβήκειν
ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.

αὐτὰρ ὁ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἦδὲ συβώτην 435

εἰς ἑ καλεσσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„ἄρχετε νῦν νέκυσ φορέειν καὶ ἄνωχτε γυναικας·

αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἦδὲ τραπέζας

ὔδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι καθαίρειν.

αὐτὰρ ἐπὶν δὴ πάντα δόμον κατακοσμήσησθε, 440

δμῳὰς ἔξαγαγόντες εὐσταθέος μεγάροιο

μεσσηγὺς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἔρκεος αὐλῆς,

θεινέμεναι ξίφεσιν τανυήκεσιν, εἰς ὃ κε πασέων

ψυχὰς ἔξαφέλησθε καὶ ἐκλεάθωντ'· Ἀφροδίτης,

τὴν ἄρ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ἔχον μίσγοντό τε λάθρη.“ 445

ὥς ἔφαθ', αἱ δὲ γυναικὲς ἀολλέες ἦλθον ἀπασαι

αἶν' ὀλοφυρόμεναι θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσαι.

πρῶτα μὲν οὖν νέκυσ φόρεον κατατεθνηῶτας,

καδ' δ' ἄρ' ὕπ' αἰθούσῃ τίθεσαν εὐερκέος αὐλῆς,

ἀλλήλοισιν ἐρείδουσαι. σήμαινε δ' Ὀδυσσεὺς 450

αὐτὸς ἐπισπέρχων, ταὶ δ' ἐκφόρεον καὶ ἀνάγκη.

αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἦδὲ τραπέζας

ὔδατι καὶ σπόγγοις πολυτρήτοις καθαιρον.

αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἦδὲ συβώτης

λίστροισιν δάπεδον πύκα ποιητοῖο δόμοιο

ξύον· ταὶ δ' ἐκφόρεον δμῳαί, τίθεσαν δὲ θύραζε. 455

αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶν μέγαρον διεκοσμήσαντο,

δμῳὰς δ' ἔξαγαγόντες εὐσταθέος μεγάροιο

μεσσηγὺς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἔρκεος αὐλῆς.

εἴλεον ἐν σταίνει, ὅθεν οὐ πως ἦεν ἀλύξαι. 460

τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν
 „μὴ μὲν δὴ καθαρῶ θανάτῳ ἀπὸ θυμὸν ἐλοίμην
 τάων, αἷ δὴ ἐμῇ κεφαλῇ κατ' ὀνείδεα χεῦαν
 μητέρι θ' ἡμετέρῃ παρὰ τε μνηστῆρσιν ἱαυον.“

ὥς ἄρ' ἔφη καὶ πείσμα νεὸς κυανοπρόοιο 465
 κίονος ἐξάψας μεγάλης περιβάλλε θόλοιο,
 ὑψόσ' ἐπεντανύσας, μὴ τις ποσὶν οὐδας ἴκοιτο.
 ὥς δ' ὅτ' ἂν ἦ κίχλαι τανυσίπτεροι ἢ πέλειαι
 ἔρκει ἐνιπλήξωσι, τό θ' ἐστήκη ἐνὶ θάμνῳ,

αὐλιν ἐσιέμεναι, στυγερός δ' ὑπεδέξατο κοῖτος, 470
 ὥς αἶ γ' ἐξείης κεφαλᾶς ἔχον, ἀμφὶ δὲ πάσαις
 δειρῆσιν βρόχοι ἦσαν, ὅπως οἴκτιστα θάνοιεν.
 ἥσπαιρον δὲ πόδεσσι μίνυνθά περ, οὐ τι μάλα δῆν.

ἐκ δὲ Μελάνθιον ἦγον ἀνὰ πρόθυρόν τε καὶ αὐλήν· 475
 τοῦ δ' ἀπὸ μὲν ῥῖνας τε καὶ οὐατα νηλεὶ χαλκῷ
 τάμνον μήδεά τ' ἐξέρυσαν, κυσὶν ὦμά δάσασθαι,
 χεῖράς τ' ἥδὲ πόδας κόπτον κεκοτηότι θυμῷ.

οἱ μὲν ἔπειτ' ἀπονυφάμενοι χεῖράς τε πόδας τε
 εἰς Ὀδυσῆα δόμονδε κίον, τετέλεστο δὲ ἔργον· 480
 αὐτὰρ ὃ γε προσέειπε φίλην τροφὸν Εὐρύκλειαν
 „οἷσε θέειον, γρήν, κακῶν ἄκος, οἷσε δέ μοι πῦρ,
 ὄφρα θεσιώσω μέγαρον. σὺ δὲ Πηνελόπειαν
 ἔλθεῖν ἐνθάδ' ἄνωχθι σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
 πάσας δ' ὄτρυνον δμῶας κατὰ δῶμα νέεσθαι.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλην τροφὸς Εὐρύκλεια· 485
 „ναὶ δὴ ταῦτά γε, τέκνον ἐμόν, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
 ἄλλ' ἄγε τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐνείκω,
 μηδ' οὕτω ῥάκεσιν πεπυκασμένος εὐρέας ὤμους
 ἕσταθ' ἐνὶ μεγάροισι νημεσσητὸν δέ κεν εἴη.“
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 490

„πῦρ νῦν μοι πρότιστον ἐνὶ μεγάροισι γενέσθω.“

ὧς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια
ἤνεικεν δ' ἄρα πῦρ καὶ θήιον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
εὖ διεθείωσεν μέγαρον καὶ δῶμα καὶ αὐλήν.

γρῆς δ' αὐτ' ἀπέβη διὰ δώματα κάλ' Ὀδυσῆος 495
ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι·

αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι.
αἱ μὲν ἄρ' ἀμφεχέοντο καὶ ἡσπάζοντο Ὀδυσῆα,
καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλὴν τε καὶ ὦμους
χεῖρας τ' αἰνύμεναι· τὸν δὲ γλυκὺς ἱμερος ἦρειν 500
κλαυθμοῦ καὶ στοναχῆς, γίγνωσκε δ' ἄρα φρεσὶ πάσας.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ψ.

Ὀδυσσεὺς ὑπὸ Πηνελόπης ἀναγνωρισμός.

γρῆς δ' εἰς ὑπερῷ ἀνεβήσετο καγχαλώσα,
δεσποίνῃ ἑρέουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἔοντα·
γούνατα δ' ἐρρώσαντο, πόδες δ' ὑπερικταίνοντο.

στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·

„ἔγρεο, Πηνελόπεια, φίλον τέκος, ὅφρα ἴδῃαι 5
ὀφθαλμοῖσι τεοῖσι, τὰ τ' ἔλδεαι ἥματα πάντα.

ἦλθ' Ὀδυσσεὺς καὶ οἶκον ἱκάνεται ὀψέ περ ἐλθὼν,
μνηστῆρας δ' ἔκτεινεν ἀγένορας, οἳ τέ οἱ οἶκον
κῆδεσκον καὶ κτήματ' ἔδον βιόωντό τε παῖδα.“

τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια· 10
„μαῖα φίλη, μάργην σε θεοὶ θέσαν, οἳ τε δύνανται
ἄφρονα ποιῆσαι καὶ ἐπίφρονά περ μάλ' ἔοντα,
καὶ τε χαλεφρονέοντα σαοφροσύνης ἐπέβησαν·

- οἳ σέ περ ἔβλαψαν, πρὶν δὲ φρένας αἰσίμη ἦσθα.
 τίπτε με λωβεύεις πολυπενθέα θυμὸν ἔχουσαν 15
 ταῦτα παρῆς ἐρέουσα καὶ ἔξ ὕπνου μ' ἀνεγείρεις
 ἡδέος, ὅς μ' ἐπέδησε φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας;
 οὐ γάρ πω τοιόνδε κατέδραθον, ἔξ οὗ Ὀδυσσεὺς
 ᾔχετ' ἐποψόμενος Κακοῖλιον οὐκ ὀνομαστήν.
 ἀλλ' ἄγε νῦν κατὰβηθι καὶ ἄψ ἔρχευ μεγαρόνδε. 20
 εἰ γάρ τίς μ' ἄλλη γε γυναικῶν, αἷ μοι ἔασιν,
 ταῦτ' ἐλθοῦσ' ἡγγεῖλε καὶ ἔξ ὕπνου μ' ἀνέγειρεν,
 τῷ κε τάχα στυγερῶς μιν ἐγὼν ἀπέπεμψα νέεσθαι
 αὐτίς ἔσω μέγαρον· σὲ δὲ τοῦτό γε γῆρας ὀνήσει.“
 τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια 25
 „οὐ τί σε λωβεύω, τέκνον φίλον, ἀλλ' ἔτυμόν τοι
 ἦλθ' Ὀδυσσεὺς καὶ οἶκον ἱάνεται, ὥς ἀγορεύω,
 ὁ ξεῖνος, τὸν πάντες ἀτίμων ἐν μεγάροισιν.
 Τηλέμαχος δ' ἄρα μιν πάλαι ἥδεεν ἔνδον ἑόντα,
 ἀλλὰ σασφροσύνησι νοήματα πατρὸς ἔκευθεν, 30
 ὄφρ' ἀνδρῶν τίσαιτο βίην ὑπερηνορέοντων.“
 ὥς ἔφαθ', ἡ δ' ἐχάρη καὶ ἀπὸ λέκτροιο θοροῦσα
 γρηὶ περιπλέχθη, βλεφάρων δ' ἀπὸ δάκρυον ἦκεν,
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα
 „εἰ δ' ἄγε δή μοι, μαῖα φίλη, νημερτὲς ἐνίσπες, 35
 εἰ ἐτεὸν δὴ οἶκον ἱάνεται, ὥς ἀγορεύεις,
 ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφῆκεν
 μοῦνος ἐών, οἳ δ' αἰὲν ἀολλέες ἔνδον ἔμιμνον.“
 τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια
 „οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, ἀλλὰ στόνον οἶον ἄκουσα 40
 κτεινομένων· ἡμεῖς δὲ μυχῶ θαλάμων ἐυπῆκτων
 ἡμεθ' ἀτυζόμεναι, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι,
 πρὶν γ' ὅτε δή με σὸς υἱὸς ἀπὸ μεγάροιο κάλεσσεν
 Τηλέμαχος· τὸν γάρ ῥα πατὴρ προσέηκε καλέσσαι.

- εὔρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοιισι νέκυσσιν 45
 ἔστεωθ'· οἱ δέ μιν ἄμφι, κραταίπεδον οὔδας ἔχοντες,
 καίαι' ἐπ' ἀλλήλοισιν· ἰδοῦσά κε θυμὸν ἰάνθης
 [αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον ὧς τε λέοντα].
 νῦν δ' οἱ μὲν δὴ πάντες ἐπ' αὐλείησι θύρῃσιν
 ἄθροοι, αὐτὰρ ὁ δῶμα θεειοῦται περικαλλές, 50
 πῦρ μέγα κηάμενος, σέ δέ με προέηκε καλέσσαι.
 ἄλλ' ἔπευ, ὄφρα σφῶι εὐφροσύνης ἐπιβῆτον
 ἄμφοτέρῳ φίλον ἦτορ, ἔπει κακὰ πολλὰ πέποσθε.
 νῦν δ' ἤδη τόδε μακρὸν ἐέλδωρ ἐκτετέλεσται·
 ἦλθε μὲν αὐτὸς ζῶδς ἐφέστιος, εὔρε δὲ καὶ σέ 55
 καὶ παῖδ' ἐν μεγάροισι· κακῶς δ' οἷ περ μιν ἔρεζον
 μνηστῆρες, τοὺς πάντας εἰτίσατο ᾧ ἐνὶ οἴκῳ·
 τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 „μαῖα φίλη, μή πω μέγ' ἐπεύχεο καγχαλόωσα.
 οἴσθα γάρ, ὧς κ' ἄσπαστος ἐνὶ μεγάροισι φανεῖη 60
 πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί τε καὶ υἱέι, τὸν τεκόμεσθα·
 ἄλλ' οὐκ ἔσθ' ὅδε μῦθος ἐτήτυμος, ὧς ἀγορεύεις,
 ἀλλὰ τις ἀθανάτων κτεῖναι μνηστῆρας ἀγανούς,
 ὕβριν ἀγασσάμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.
 οὐ τίνα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων, 65
 οὐ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ὃ τέ σφεας εἰσαφίκοιτο·
 τῷ δι' ἀτασθαλίας ἔπαθον κακόν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 ὤλεσε τηλοῦ νόστον Ἀχαιῖδος, ὤλετο δ' αὐτός·“
 τὴν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
 „τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὁδόντων, 70
 ἣ πόσιν ἔνδον ἐόντα παρ' ἐσχάρῃ οὐ ποτ' ἔφησθα
 οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· θυμὸς δέ τι αἰὲν ἄπιστος.
 ἄλλ' ἄγε τοι καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο τι εἴπω,
 οὐλήν, τὴν ποτέ μιν σὺς ἤλασε λευκῷ ὁδόντι.
 τὴν ἀπονίζουσα φρασάμην, ἔθελον δὲ σοὶ αὐτῇ 75

εἰπέμεν· ἀλλὰ μ' ἐκεῖνος ἔλων ἐπὶ μάστακα χερσὶν
οὐκ ἔα εἰλέμεναι πολυῦδρείησι νόοιο.

ἀλλ' ἔπει· αὐτὰρ ἐγὼν ἐμέθεν περιδώσομαι αὐτῆς·
αἶ κέν σ' ἐξαπάφω, κτεῖναί μ' οἰκτίστω δλέθρῳ.“

τὴν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια· 80
„μαῖα φίλη, χαλεπὸν σε θεῶν αἰειγενετῶν

δῆνεα εἴρυσθαι, μάλα περ πολυῦδριν ἐοῦσαν·
ἀλλ' ἔμψης ἴομεν μετὰ παιδ' ἐμόν, ὄφρα ἴδωμαι
ἄνδρας μνηστῆρας τεθνηότας, ἦδ' ὅς ἔσπεφνεν.“

ὧς φαρμένη κατέβαιν' ὑπερώια· πολλὰ δέ οἱ κῆρ 85
ᾠρμαιν', ἥ ἀπάνευθε φίλον πόσιν ἐξερεεῖνοι,

ἥ παρστώσα κύσειε κάρη καὶ χεῖρε λαβοῦσα.
ἥ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθεν καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν,

ἔξετ' ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐναντίη, ἐν πυρὸς αὐγῇ, 90
τοίχου τοῦ ἑτέρου· ὁ δ' ἄρα πρὸς κίονα μακρὴν

ἦστο κάτω ὀρόων ποτιδέγμενος, εἴ τί μιν εἴποι
ἰφθίμη παράκοιτις, ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν.

ἥ δ' ἄνεω δὴν ἦστο, τάφος δέ οἱ ἦτορ ἴκανεν·
ὄψαι δ' ἄλλοτε μὲν μιν ἐνωπαδίως ἐσίδεσκεν, 95
ἄλλοτε δ' ἀγνώσασκε κακὰ χροῖ εἴματ' ἔχοντα.

Τηλέμαχος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
„μῆτερ ἐμὴ δύσμητερ, ἀπηγέα θυμὸν ἔχουσα,

τίφθ' οὕτω πατρὸς νοσφίζεαι, οὐδὲ παρ' αὐτὸν
ἐξομένη μῦθοισιν ἀνείρεαι οὐδὲ μεταλλάς;

οὐ μὲν κ' ἄλλη γ' ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ 100
ἄνδρὸς ἀφισταίη, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας

ἔλθοι ἑαικοστῷ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν·
σοὶ δ' αἰεὶ κραδίη στερεωτέρη ἐστὶ λίθιοιο.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
„τέκνον ἐμόν, θυμὸς μοι ἐνὶ στήθεσσι τέθηπεν, 105
οὐδὲ τι προσφάσθαι δύναμαι ἔπος οὐδ' ἐρέεσθαι,

οὐδ' εἰς ὧπα ἰδέσθαι ἐναντίον. εἰ δ' ἔτσόν δὴ
 ἔστ' Ὀδυσσεὺς καὶ οἶκον ἱκάνεται, ἧ μάλα νῶι
 γνωσόμεθ' ἀλλήλων καὶ λώιον ἔστι γὰρ ἡμῖν
 σήμαθ', ἃ δὴ καὶ νῶι κερχυμένα ἴδμεν ἀπ' ἄλλων." 110

ὥς φάτο, μείδησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
 αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „Τηλέμαχ', ἧ τοι μητέρ' ἐνὶ μεγάροισιν ἔασον
 πειράζειν ἐμέθεν· τάχα δὲ φράσεται καὶ ἄρειον.
 νῦν δ' ὅττι ῥυπόω, κακὰ δὲ χροῖ εἵματα εἶμαι, 115
 τούνεκ' ἀτιμάζει με καὶ οὐ πῶ φησι τὸν εἶναι.

ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ', ὅπως ὅχ' ἄριστα γένηται.
 καὶ γάρ τίς θ' ἓνα φῶτα κατακτείνας ἐνὶ δήμῳ,
 ὃ μὴ πολλοὶ ἔωσιν ἀοσητῆρες ὀπίσσω,
 φεύγει· ἀηούς τε προλιπὼν καὶ πατρίδα γαῖαν· 120

ἡμεῖς δ' ἔρμα πόληος ἀπέκταμεν, οἱ μέγ' ἄριστοι
 κούρων εἰν Ἰθάκῃ· τὰ δέ σε φράζεσθαι ἄνωγα."

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα·
 „αὐτὸς ταῦτά γε λεῦσσε, πάτερ φίλε· σὴν γὰρ ἀρίστην
 μῆτιν ἔπ' ἀνθρώπους φάσ' ἔμμεναι, οὐδέ κέ τίς τοι 125
 ἄλλος ἀνὴρ ἐρίσεις καταθνητῶν ἀνθρώπων.

[ἡμεῖς δ' ἔμμεμαῶτες ἅμ' ἐψόμεθ', οὐδέ τί φημι
 ἀλκῆς δευήσεσθαι, ὅση δύναμις γε πάρεστιν.]"

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα. 130

πρῶτα μὲν ἄρ' λούσασθε καὶ ἀμφίεσασθε χιτῶνας,
 δμῶας δ' ἐν μεγάροισιν ἀνώγετε εἵμαθ' ἐλέσθαι·
 αὐτὰρ θεῖος ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
 ἡμῖν ἡγείσθω φιλοπαίγμονος ὀρχηθμοῖο,
 ὥς κέν τις φαίη γάμον ἔμμεναι ἐκτὸς ἀκούων, 135
 ἢ ἂν ὁδὸν στείχων ἢ οἱ περὶ ναιετάουσιν.
 μὴ πρόσθε κλέος εὖρὺ φόνου κατὰ ἄστν γένηται

ἀνδρῶν μνηστήρων, πρίν γ' ἡμέας ἐλθέμεν ἔξω
 ἄγρῳ ἐς ἡμέτερον πολυδένδρεον· ἐνθα δ' ἔπειτα
 φρασσόμεθ', ὅτι κε κέρδος Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξῃ." 140

ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἦδ' ἐπύθοντο.
 πρῶτα μὲν οὖν λούσαντο καὶ ἀμφιέσαντο χιτῶνας,
 ὥπλισθεν δὲ γυναῖκες· ὁ δ' εἴλετο θεῖος ἀοιδὸς
 φόρμιγγα γλαφυρήν, ἐν δέ σφισιν ἕμερον ὥρσεν
 μολπῆς τε γλυκερῆς καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῦτο. 145

τοῖσιν δὲ μέγα δῶμα περιστεναχίζετο ποσσὶν
 ἀνδρῶν παιζόντων καλλιζώνων τε γυναικῶν.
 ὦδε δέ τις εἶπεσκε δόμων ἔκτοσθεν ἀκούων·
 „ἦ μάλα δὴ τις ἔγῃμε πολυμνήστην βασιλείαν·
 σχετλίη, οὐδ' ἔτλη πόσιος οὐ κουριδίῳ 150
 εἶρυσθαι μέγα δῶμα διαμπερές, εἰς ἵκοιτο.“

ὣς ἄρα τις εἶπεσκε, τὰ δ' οὐκ ἴσαν, ὥς ἐτέτυκτο.
 αὐτὰρ Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
 Εὐρυνόμη ταμίη λοῦσεν καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ,
 ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἦδ' ἐ χιτῶνα· 155
 αὐτὰρ καὶ κεφαλῆς χεῦεν πολὺ κάλλος Ἀθήνη,
 [μελῖονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα· καὶ δὲ κάρητος
 οὐλας ἦκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἀνθεὶ ὁμοίας.
 ὥς δ' ὅτε τις χρυσὸν περικεῖται ἀργύρῳ ἀνὴρ
 ἴδρις δὴν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη 160
 τέχνην παντοίην, χαρίεντα δὲ ἔργα τελείει,
 ὥς μὲν τῷ περὶ χεῖρε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.]
 ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος.
 ἅψ δ' αὐτίς κατ' ἄρ' ἔζει ἐπὶ θρόνου, ἐνθεν ἀνέστη,
 ἀντίον ἧς ἀλόχου καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν· 165

„δαιμονίη, περὶ σοί γε γυναικῶν θηλυτεράων
 κῆρ ἀτέραμνον ἔθηκαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες·
 οὐ μὲν κ' ἄλλη γ' ὦδε γυνὴ τετληότι θυμῷ

ἄνδρὸς ἀφισταίῃ, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
ἔλθοι ξεικοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν. 170

ἄλλ' ἄγε μοι, μαῖα, στόρεσον λέχος, ὄφρα καὶ αὐτὸς
λέξομαι· ἡ γὰρ τῇ γε σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός.“

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
„δαιμόνι“, οὐτ' ἄρ τι μεγαλίζομαι οὐτ' ἀθερίζω
οὔτε λήην ἄγαμαι· μάλα δ' εὖ οἶδ', οἷος ἔησθα 175
ἔξ Ἰθάκης ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο.

ἄλλ' ἄγε οἱ στόρεσον πυκινὸν λέχος, Εὐρύκλεια,
ἐκτὸς εὐσταθέος θαλάμου, τόν ῥ' αὐτὸς ἐποίειν·
ἐνθα οἱ ἐκθεῖσαι πυκινὸν λέχος ἐμβάλετ' εὐνήν,
κώεα καὶ χλαῖνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.“ 180

ὣς ἄρ' ἔφη πόσιος πειρωμένη· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ὀχθήσας ἄλοχον προσεφώνεε κεδνὰ ἰδυῖαν·

„ὦ γύναι, ἡ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες.
τίς δέ μοι ἄλλοσ' ἔθηκε λέχος; χαλεπὸν δέ κεν εἴη
καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν 185
ῥηιδίως ἐθέλων θεῇ ἄλλῃ ἐνὶ χώρῃ·

ἄνδρῶν δ' οὐ κέν τις ζῶδς βροτός, οὐδὲ μάλ' ἡβῶν,
δεῖα μετοχλίσσειεν, ἐπεὶ μέγα σῆμα τέτυκται
ἐν λέχει ἀσκητῷ· τὸ δ' ἐγὼ κάμον, οὐδέ τις ἄλλος
θάμνος ἔφντανύφυλλος ἐλαίης ἔρκεος ἐντός, 190
ἀκμηνὸς θαλέθων, πάχετος δ' ἦν ἡύτε κίων.

τῷ δ' ἐγὼ ἀμφιβάλων θάλαμον δέμον, ὄφρα τέλεσσα,
πυκνῆσιν λιθάδεσσι, καὶ εὖ καθύπερθεν ἔρεψα,
κολλητὰς δ' ἐπέθηκα θύρας, πυκινῶς ἀραρυίας.
καὶ τότε ἔπειτ' ἀπέκοψα κόμην τανυφύλλου ἐλαίης, 195
κορμὸν δ' ἐκ ῥίζης προταμὼν ἀμφέξεσά χαλκῷ
εὖ καὶ ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ στάθμῃν ἴθυνα,
ἐρμῖν' ἀσκήσας, τέτρηνα δὲ πάντα τερέτρω.

ἔκ δὲ τοῦ ἀρχόμενος λέχος ἔξεον, ὄφρα τέλεσσα,

- δαιδάλων χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἦδ' ἐλέφαντι· 200
 ἐν δ' ἐτάνυσσ' ἱμάντα βοὸς φοίνικι φαινόν.
 οὕτω τοι τόδε σῆμα πιφαύσκομαι· οὐδέ τι οἶδα,
 ἥ μοι ἐτ' ἔμπεδόν ἐστι, γύναι, λέχος, ἥε τις ἦδη
 ἄνδρῶν ἄλλος' ἔθηκε, ταμῶν ὑπο πυθμέν' ἐλαίης.“
 ὣς φάτο, τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ 205
 σήματ' ἀναγνούση, τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς.
 δακρύσασα δ' ἔπειτ' ἰθύς δράμεν, ἀμφὶ δὲ χεῖρας
 δειρῇ βάλλ' Ὀδυσῆι, κάρη δ' ἔκυσ' ἠδὲ προσηύδα·
 „μή μοι, Ὀδυσσεῦ, σκύζευ, ἐπεὶ τά περ ἄλλα μάλιστα
 ἀνθρώπων πέπνυσσ' θεοὶ δ' ὤπαζον οἰζύν, 210
 οἱ νῶιν ἀγάσαντο παρ' ἀλλήλοισι μένοντε
 ἦβης ταρπῆναι καὶ γήραος οὐδὸν ἰκέσθαι.
 αὐτὰρ μὴ νῦν μοι τόδε χῶεο μηδὲ νεμέσσα,
 οὐνεκά σ' οὐ τὸ πρῶτον, ἐπεὶ ἴδον, ὦδ' ἀγάπησα.
 αἶει γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν 215
 ἐρρίγει, μή τίς με βροτῶν ἀπάφοιτ' ἐπέεσσιν
 ἐλθόν· πολλοὶ γὰρ κακὰ κέρδεα βουλευούουσιν.
 [οὐδέ κεν Ἀργεῖη Ἑλένη, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
 ἀνδρὶ παρ' ἄλλοδαπῷ ἐμίγη φιλότῃ καὶ εὐνῇ,
 εἰ ἦδη, ὃ μιν αὖτις ἀρήιοι υἱες Ἀχαιῶν 220
 ἀξέμεναι οἰκόνδε φίλην ἐς πατρίδ' ἐμελλον.
 τὴν δ' ἦ τοι ῥέξαι θεὸς ὥρορε ἔργον αἰεκές·
 τὴν δ' ἄτην οὐ πρόσθεν ἔῳ ἐγκάτθετο θυμῷ
 λυγρῇν, ἔξ ἧς πρῶτα καὶ ἡμέας ἔκετο πένθος.]
 νῦν δ', ἐπεὶ ἦδη σήματ' ἀριφραδέα κατέλεξας 225
 εὐνῆς ἡμετέρης, ἦν οὐ βροτὸς ἄλλος ὁπώπειν,
 ἀλλ' οἶοι σύ τ' ἐγὼ τε, καὶ ἀμφίτολος μία μούνη,
 Ἀχτορίς, ἦν μοι ἔδωκε πατὴρ ἔτι δεῦρο κιούση,
 ἦ νῶιν εἴρουτο θύρας πυκινοῦ θαλάμοιο,
 πεῖθεις δὴ μεν θυμὸν ἀπηνέα περ μάλ' ἐόντα.“ 230

ὧς φάτο, τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὕφ' ἤμερον ὥρσε γόοια,
 κλαῖε δ' ἔχων ἄλοχον θυμαρέα, κεδνὰ ἰδυῖαν.
 ὧς δ' ὅτ' ἂν ἀσπᾶσιος γῇ νηχομένοισι φανήη,
 ὦν τε Ποσειδάων εὐεργέα νῆ' ἐνὶ πόντῳ
 ῥαῖσῃ ἐπειγομένην ἀνέμῳ καὶ κύματι πηγῶ· 235
 παῦροι δ' ἐξέφυγον πολυῆς ἁλὸς ἡπειρόνδε
 νηχόμενοι, πολλή δὲ περὶ χροῖ τέτροφεν ἄλμῃ,
 ἀσπᾶσιος δ' ἐπέβαν γαίης, κακότητα φυγόντες·
 ὧς ἄρα τῇ ἀσπαστὸς ἦν πόσις εἰσοροῶση,
 δειρῆς δ' οὐ πω πάμπαν ἀφίετο πῆχεε λευκῷ. 240
 καὶ νῦ κ' ὀδυρομένοισι φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 εἰ μὴ ἄρ' ἄλλ' ἐνόησε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 νύκτα μὲν ἐν περάτῃ δολιχὴν σκέθεν, Ἥῳ δ' αὖτε
 ῥύσας' ἐπ' Ὠκεανῷ χρυσόθρονον, οὐδ' ἔα ἵππους
 ζεύγνυσθ' ὠκύποδας, φᾶος ἀνθρώποισι φέροντας, 245
 Λάμπον καὶ Φαέθονθ', οἳ τ' Ἥῳ πῶλοι ἄγουσιν.
 καὶ τότε ἄρ' ἦν ἄλοχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „ὦ γύναι, οὐ γάρ πω πάντων ἐπὶ πείρατ' ἀέθλων
 ἦλθομεν, ἀλλ' ἔτ' ὀπισθεν ἀμέτρητος πόνος ἔσται,
 πολλὸς καὶ χαλεπός, τὸν ἐμὲ χρὴ πάντα τελέσσαι. 250
 ὧς γάρ μοι ψυχὴ μαντεύσατο Τειρεσίαο
 ἥματι τῷ, ὅτε δὴ κατέβην δόμον Ἄιδος εἴσω
 νόστον ἐταίροισιν διζήμενος ἦδ' ἐμοὶ αὐτῷ.
 ἀλλ' ἔρχεν, λέκτρονδ' ἵομεν, γύναι, ὄφρα καὶ ἦδη
 ὕπνῳ ὑπο γλυκερῷ ταρπόμεθα κοιμηθέντε.“ 255
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 „εὐνὴ μὲν δὴ σοὶ γε τότε ἔσσεται, ὁππότε θυμῷ
 σῶ ἐθέλῃς, ἐπεὶ ἄρ σε θεοὶ ποίησαν ἰκέσθαι
 οἶκον εὐκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν·
 ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης καὶ τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ, 260
 εἰπ' ἄγε μοι τὸν ἀέθλον, ἐπεὶ καὶ ὀπισθεν, οἶω,

πεύσομαι, αὐτίκα δ' ἔστι δαήμεναι οὐ τι χέρειον."

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

„δαιμονίη, τί τ' ἄρ' αὖ με μάλ' ὀτρύνουσα κελεύεις
εἰπέμεν; αὐτὰρ ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ἐπικεύσω. 265

οὐ μὲν τοι θυμὸς κεχαρήσεται· οὐδὲ γὰρ αὐτὸς
χαίρω, ἐπεὶ μάλα πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἅστε' ἄνωγεν

ἔλθειν ἐν χείρεσσιν ἔχοντ' ἐυῆρες ἔρετμόν,
εἰς ὃ κε τοὺς ἀφίκωμαι, οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
ἄνδρες, οὐδέ θ' ἄλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν· 270

οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασι νέας φοινικοπαρήους,

οὐδ' ἐυῆρε' ἔρετμά, τά τε περὰ νηυσὶ πέλονται.

σῆμα δέ μοι τόδ' ἔειπεν ἀριφραδὲς, οὐδέ σε κεύσω.

ὁππότε κεν δῆ μοι συμβλήμενος ἄλλος ὀδίτης

φήη ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὦμφ, 275

καὶ τότε μ' ἐν γαίῃ πῆξαντ' ἐκέλευεν ἔρετμόν,

ἔρξανθ' ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,

ἄρνεϊδὸν ταυρόν τε συὼν τ' ἐπιβήτορα κάπρον,

οἴκαδ' ἀποστείχειν ἔρδειν θ' ἱερὰς ἐκατόμβας

ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν, 280

πᾶσι μάλ' ἐξείης. θάνατος δέ μοι ἔξ ἁλὸς αὐτῷ

ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ με πέφνη

γῆραι ὕπο λιπαρῷ ἀρημένον· ἀμφὶ δὲ λαοὶ

ὄλβιοι ἔσσουνται. γὰρ δέ μοι φάτο πάντα τελεῖσθαι."

τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια· 285

„εἰ μὲν δὴ γῆράς γε θεοὶ τελέουσιν ἄρειον,

ἐλπωρή τοι ἔπειτα κακῶν ὑπάλυξιν ἔσεσθαι."

ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·

τόφρα δ' ἄρ' Εὐρύνομη τε ἰδὲ τροφὸς ἔντυον εὐνὴν

ἔσθῃτος μαλακῆς δαΐδων ὕπο λαμπομενάων. 290

αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι,

γρῆυς μὲν κείουσα πάλιν οἰκόνδε βεβήκειν,

τοῖσιν δ' Εὐρυνόμη θαλαμηπόλος ἡγεμό· *κεν*
 ἐρχομένοισι λέχοσδε δῶος μετὰ χερσὶν ἔχουσα·
 ἐς θάλαμον δ' ἀγαγοῦσα πάλιν κίεν. οἱ μὲν ἔπειτα 295
 ἀσπᾶσιιοι λέκτροιο παλαιοῦ θεσμὸν ἴκοντο·
 αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἡδὲ συμβώτης
 παῦσαν ἄρ' ὀρχηθμοῖο πόδας, παῦσαν δὲ γυναῖκας,
 αὐτοὶ δ' εὐνάζοντο κατὰ μέγαρα σκίοεντα.

τῷ δ' ἔπει οὖν φιλότῃτος ἐταρπῆτην ἐρατεινῆς, 300
 τερπέσθην μῦθοισι, πρὸς ἀλλήλους ἐνέποντε.
 ἦ μὲν, ὅς' ἐν μεγάροισιν ἀνέσχετο δῖα γυναικῶν
 ἀνδρῶν μνηστήρων ἔσορῶσ' αἰδηλον ὄμιλον,
 οἱ ἔθεν εἵνεκα πολλά, βόας καὶ ἵφια μῆλα,
 ἔσφαζον, πολλὰς δὲ πίθων ἠφύσσετο οἶνος· 305
 αὐτὰρ ὁ διογενὴς Ὀδυσσεύς, ὅσα κῆδε' ἔθηκεν
 ἀνθρώποις ὅσα τ' αὐτὸς οἰζύσας ἐμόγησεν,
 πάντ' ἔλεγ'· ἦ δ' ἄρ' ἐτέρπετ' ἀκούουσι, οὐδὲ οἱ ὕκνος
 πίπτεν ἐπὶ βλεφάροισι, πάρος καταλέξει ἅπαντα.

ἦρξατο δ', ὡς πρῶτον Κίκονας δάμασ', αὐτὰρ ἔπειτα 310
 ἦλθ' ἐς Λατοφάγων ἀνδρῶν πίειραν ἄρουραν·
 ἦδ' ὅσα Κύκλωψ ἔρξε, καὶ ὡς ἀπετίσατο ποινήν
 ἰφθίμων ἐτάρων, οὓς ἤσθιεν οὐδ' ἐλέαιρεν·
 ἦδ' ὡς Αἴολον ἴκεθ', ὃ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο
 καὶ πέμπ', οὐδέ πω αἶσα φίλην ἐς πατρίδ' ἐκέσθαι 315
 ἦην, ἀλλὰ μιν αὖτις ἀναρπάξασα θύελλα
 πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν βαρέα στενάχοντα·
 ἦδ' ὡς Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην ἀφίκανεν,
 σὶ νῆάς τ' ὄλεσαν καὶ ἐνκνήμιδας ἐταίρους
 [πάντας· Ὀδυσσεὺς δ' οἶος ὑπέκφυγε νηὶ μελαίνῃ]. 320
 καὶ Κίρκης κατέλεξε δόλον πολυμηχανίην τε,
 ἦδ' ὡς εἰς Αἶδεω δόμον ἦλυθεν εὐρώεντα,
 ψυχῇ χρησόμενος Θηβαίου Τειρεσίου,

νηὶ πολυκλήιδι καὶ εἶσιδε πάντας ἑταῖρους
 μητέρα θ', ἣ μιν ἔτικτε καὶ ἔτρεφε τυτθὸν ἑόνα 325
 ἦδ' ὥς Σειρήνων ἀδινάων φθόγγον ἄκουσεν,
 ὥς θ' ἔκετο Πλαγκτὰς πέτρας δεινὴν τε Χάρυβδιν
 Σκύλλην θ', ἣν οὐ πώ ποτ' ἀκήριοι ἄνδρες ἄλυσαν
 ἦδ' ὥς Ἑελίοιο βόας κατέπεφνον ἑταῖροι
 ἦδ' ὥς νῆα θοὴν ἔβαλε ψολόεντι κεραυνῷ 330
 Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ἀπὸ δ' ἔφθινεν ἐσθλοὶ ἑταῖροι
 πάντες ὁμῶς, αὐτὸς δὲ κακὰς ὑπὸ κῆρας ἄλυσεν
 ὥς θ' ἔκετ' Ὠγυγίην νῆσον νύμφην τε Καλυψώ,
 ἣ δὴ μιν κατέρυκε, λιλαιομένη πόσιν εἶναι,
 ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι καὶ ἔτρεφεν, ἦδὲ ἔφασκεν 335
 θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἥματα πάντα,
 ἀλλὰ τοῦ οὐ ποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν
 ἦδ' ὥς ἐς Φαίηκας ἀφίκετο πολλὰ μογήσας,
 οἳ δὴ μιν περὶ κῆρι θεὸν ὥς τιμήσαντο
 καὶ πέμψαν σὺν νηὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν, 340
 χαλκὸν τε χρυσόν τε ἄλλας ἐσθλὰς τε δόντες.
 τοῦτ' ἄρα δεύτατον εἶπεν ἔπος, ὅτε οἱ γλυκὺς ὕπνος
 λυσιμελὴς ἐπόρουσε, λύων μελεδήματα θυμοῦ.
 ἦ δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 ὁππότε δὴ ῥ' Ὀδυσῆα ἐέλετο δν κατὰ θυμὸν 345
 εὐνῆς ἧς ἀλόχου ταρπήμεναι ἦδὲ καὶ ὕπνου,
 αὐτίκ' ἀπ' Ὀκεανοῦ χρυσόθρονον ἠριγένειαν
 ὤρσεν, ἴν' ἀνθρώποισι φόως φέροι. ὤρτο δ' Ὀδυσσεύς
 εὐνῆς ἐκ μαλακῆς, ἀλόχῳ δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν
 „ὦ γύναι, ἦδη μὲν πολέων κεκορήμεθ' ἀέθλων 350
 ἀμφοτέρω, σὺ μὲν ἐνθάδ' ἐμὸν πολυκηδέα νόστον
 κλαίονσ', αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς ἄλγεσι καὶ θεοὶ ἄλλοι
 ἰέμενον πεδάσσκον ἐμῆς ἀπὸ πατρίδος αἴης.
 νῦν δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρω πολυήρατον ἰκόμεθ' εὐνήν,

κτῆματα μέν, τά μοι ἔστι, κομιζέμεν ἐν μεγάροισιν, 355
 μῆλα δ', ἃ μοι μνηστήρες ὑπερφίαλοι κατέκειραν,
 πολλὰ μὲν αὐτὸς ἐγὼ ληίσσομαι, ἄλλα δ' Ἀχαιοὶ
 δώσουσ', εἰς ὃ κε πάντας ἐνιπλήσωσιν ἐπαύλους.
 ἀλλ' ἦ τοι μὲν ἐγὼ πολυδένδρεον ἄγρον ἔπειμι
 ὀψόμενος πατέρ' ἐσθλόν, ὃ μοι πυκινῶς ἀκάχεται 360
 σοὶ δέ, γύναι, τόδ' ἐπιτέλλω πινυτῇ περ ἐούσῃ·
 αὐτίκα γὰρ φάτις εἴσιν ἅμ' ἡελίῳ ἀνιόντι
 ἀνδρῶν μνηστήρων, οὓς ἔκτανον ἐν μεγάροισιν·
 εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυυαῖξιν
 ἦσθαι, μηδέ τινα προτιόσσεο μηδ' ἐρέεινε. 365

ἦ ῥα καὶ ἅμφ' ὥμοισιν ἐδύσέτο τεύχεα καλά,
 ὥρσε δὲ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην,
 πάντας δ' ἔντε' ἄνωγεν ἀρήια χερσὶν ἐλέσθαι.
 οἱ δέ οἱ οὐκ ἀπίθησαν, ἐθωρήσσοντο δὲ χαλκῷ·
 ὦξαν δὲ θύρας, ἐκ δ' ἦιον, ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς. 370
 ἦδη μὲν φάος ἦεν ἐπὶ χθόνα, τοὺς δ' ἄρ' Ἀθήνη
 νυκτὶ κατακρύψασα θοῶς ἔξῃγε πόλῃος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ω.

Σπονδαί.

Ἑρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο
 ἀνδρῶν μνηστήρων· ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσὶν
 καλὴν χρυσεῖην, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει,
 ὣν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.
 τῇ ῥ' ἄγε κινήσας, ταὶ δὲ τρίζουσαι ἔποντο.
 ὥς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῷ ἄντρον θεσπεσίοιο

τρίζουσαι ποτέονται, ἐπεὶ κέ τις ἀποπέσῃσιν
 ὀρμαθοῦ ἐκ πέτρης, ἀνά τ' ἀλλήλησιν ἔχονται,
 ὃς αἱ τετριγυῖται ἄμ' ἦσαν, ἦρχε δ' ἄρα σφιν
 Ἑρμείας ἀκάκητα κατ' εὐρώεντα κέλευθα. 19

παρ δ' ἴσαν Ὠκεανοῦ τε ῥοὰς καὶ Λευκάδα πέτρην,
 ἥδ' ἐπαρ' ἡελίοιο πύλας καὶ δῆμον ὀνείρων
 ἦσαν· αἶψα δ' ἴκοντο κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
 ἔνθα τε ναίουσι ψυχαί, εἶδωλα καμόντων.

εὖρον δὲ ψυχὴν Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος 15
 καὶ Πατροκλῆος καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο
 Αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἦν εἰδός τε δέμας
 τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλεΐωνα.

ὥς οἱ μὲν περὶ κεῖνον ὀμίλεον, ἀγχίμολον δὲ
 ἦλυθ' ἐπὶ ψυχῇ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαι 20
 ἀχθυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραθ', ὅσσοι ἄμ' αὐτῷ
 οἴκῳ ἐν Αἰγίσθῳ θάνον καὶ πότμον ἐπέσπον.

τὸν προτέρη ψυχῇ προσεφώνεε Πηλεΐωνος·
 „Ἀτρεΐδη, περὶ μὲν σε φάμεν Διὶ τερπικεραύνῳ 25
 ἀνδρῶν ἡρώων φίλον ἔμμεναι ἤματα πάντα,
 οὐνεκα πολλοῖσιν τε καὶ ἰφθίμοισιν ἀνασσεσ

δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' Ἀχαιοί·
 ἦ τ' ἄρα καὶ σοὶ πρῶι παραστήσεσθαι ἔμελλεν
 μοῖρ' ὀλοή, τὴν οὐ τις ἀλεύεται, ὃς κε γένηται. 30
 ὥς ὄφελες τιμῆς ἀπονήμενος, ἥς περ ἀνασσεσ,

δήμῳ ἐνὶ Τρώων θάνατον καὶ πότμον ἐπισπεῖν·
 τῷ κέν τοι τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
 ἥδ' ἐκε καὶ σῶ παιδὶ μέγα κλέος ἦρα' ὀπίσσω.
 νῦν δ' ἄρα σ' οἰκτίστω θανάτῳ εἴμαρτο ἁλῶναι.“

τὸν δ' αὖτε ψυχῇ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαι 35
 „Ὀλβιε Πηλῆος υἱέ, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχαιεῦ,
 ὃς θάνατος ἐν Τροίῃ ἕκας Ἀργεὺς ἀμφὶ δέ σ' ἄλλοι

κτείνοντο Τρώων καὶ Ἀχαιῶν νῆες ἄριστοι,
 μαρνάμενοι περὶ σείο, σὺ δ' ἐν στοροφάλιγγι κονίης
 κείσο μέγας μεγαλωστί, λελασμένος ἵπποσυνάων. 40
 ἡμεῖς δὲ πρόπαν ἡμαρ ἐμαρνάμεθ'· οὐδέ κε πάμπαν
 παυσάμεθα πτολέμου, εἰ μὴ Ζεὺς λαίλαπι παῦσεν.
 αὐτὰρ ἐπεὶ σ' ἐπὶ νῆας ἐνείκαμεν ἐκ πολέμοιο,
 κἀτάθεμεν ἐν λεχέεσσι, καθήραντες χροά καλὸν
 ὕδατι τε λιαρῷ καὶ ἀλείφατι· πολλὰ δέ σ' ἀμφὶς 45
 δάκρυα θερμὰ χέον Δαναοὶ κείροντό τε χαίτας.
 μήτηρ δ' ἔξ ἁλὸς ἦλθε σὺν ἀθανάτης ἀλήσιν
 ἀγγελίης αἰούσα· βοῇ δ' ἐπὶ πόντον ὀρώρειν
 θεοπεσίη, ὑπὸ δὲ τρόμος ἔλλαβε πάντας Ἀχαιοῦς.
 καὶ νύ κ' ἀναΐξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας, 50
 εἰ μὴ ἀνὴρ κατέρυκε παλαιὰ τε πολλὰ τε εἰδώς,
 Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἄριστη φαίνετο βουλή·
 ὃ σφιν εὖ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
 ἴσχεσθ', Ἀργεῖοι, μὴ φεύγετε, κοῦροι Ἀχαιῶν.
 μήτηρ ἔξ ἁλὸς ἦδε σὺν ἀθανάτης ἀλήσιν 55
 ἔρχεται οὗ παιδὸς τεθνηότος ἀντιώσα·
 ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἔσχοντο φόβου μεγάλθυμοι Ἀχαιοί.
 ἀμφὶ δέ σ' ἔστησαν κοῦραι ἁλίοιο γέροντος
 οἴκτρ' ὀλοφυρόμεναι, περὶ δ' ἄμβροτα εἴματα ἔσσαν.
 μοῦσαι δ' ἐννέα πᾶσαι ἀμειβόμεναι ὀπι καλῇ 60
 ὕρηνεον. ἔνθα κεν οὐ τιν' ἀδάκρυτόν γε νόησας
 Ἀργείων· τοῖον γὰρ ὑπώρορε μοῦσα λίγεια.
 ἐπεὶ δὲ καὶ δέκα μὲν σε ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἡμαρ
 κλαίονεν ἀθάνατοί τε θεοὶ θνητοὶ τ' ἄνθρωποι·
 ὀκτωκαιδεκάτῃ δὲ δόμεν πυρί, πολλὰ δέ σ' ἀμφὶς 65
 μῆλα κατεκτάνομεν μάλα πύονα καὶ ἔλικας βοῦς.
 καίεο δ' ἐν τ' ἐσθῆτι θεῶν καὶ ἀλείφατι πολλῷ
 καὶ μέλιτι γλυκερῷ· πολλοὶ δ' ἥρωες Ἀχαιοί

τεύχεσιν ἔρρωσαντο πυρὴν πέρι καιομένοιο,
 πεζοὶ θ' ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὄρουμαγδὸς δρῶρειν. 70
 αὐτὰρ ἔπει δὴ σε φλόξ ἦνυσεν Ἥφαιστοιο,
 ἦῶθεν δὴ τοι λέγομεν λεύκ' ὅστέ', Ἀχιλλεῦ,
 οἴνῳ ἐν ἀκρήτῳ καὶ ἀλείφατι. δῶκε δὲ μήτηρ
 χρύσεον ἀμφιφορῆα· Διωνύσοιο δὲ δῶρον 75
 φάσκ' ἔμεναι, ἔργον δὲ περικλυτοῦ Ἥφαιστοιο,
 ἐν τῷ τοι κεῖται λεύκ' ὅστέα, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
 μίγδα δὲ Πατρόκλοιο Μενoitιάδαο θανόντος,
 χωρὶς δ' Ἀντιλόχοιο, τὸν ἔξοχα τίς ἀπάντων
 τῶν ἄλλων ἐτάρων μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα.
 ἀμφ' αὐτοῖσι δ' ἔπειτα μέγαν καὶ ἀμύμονα τύμβον 80
 χεύαμεν Ἀργείων ἱερὸς στρατὸς αἰχμητῶν
 ἀκτῇ ἐπι προυχούσῃ, ἐπὶ πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ,
 ὥς κεν τηλεφανῆς ἐκ ποντόφιν ἀνδράσιν εἴη
 τοῖς, οἳ νῦν γεγάασι καὶ οἳ μετόπισθεν ἔσσονται. 85
 μήτηρ δ' αἰτήσασα θεοὺς περικαλλέ' ἄεθλα
 θῆκε μέσῳ ἐν ἀγῶνι ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν.
 ἤδη μὲν πολέων τάφῳ ἀνδρῶν ἀντεβόλησας
 ἡρώων, ὅτε κέν ποτ' ἀποφθιμένου βασιλῆος
 ζῶννυνταί τε νέοι καὶ ἐπεντύνωνται ἄεθλα· 90
 ἀλλὰ κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν θηήσας θυμῷ,
 οἷ' ἐπὶ σοὶ κατέθηκε θεὰ περικαλλέ' ἄεθλα,
 ἀργυρόπεζα Θέτις· μάλα γὰρ φίλος ἦσθα θεοῖσιν.
 ὥς σὺ μὲν οὐδὲ θανῶν ὄνομ' ὤλεσας, ἀλλὰ τοι αἰεὶ
 πάντας ἐπ' ἀνθρώπους κλέος ἔσσεται ἔσθλόν, Ἀχιλλεῦ· 95
 αὐτὰρ ἐμοὶ τί τόδ' ἦδος, ἔπει πόλεμον τολύπευσα;
 ἐν νόστῳ γάρ μοι Ζεὺς μῆσατο λυγρὸν ὄλεθρον
 Αἰγίσθου ὑπὸ χερσὶ καὶ οὐλομένης ἀλόχοιο.
 ὥς οἳ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
 ἀγχίμολον δέ σφ' ἤλθε διάκτορος ἀργεῖφόντης

- ψυχὰς μνηστήρων κατάγων Ὀδυσῇ δαμέντων. 100
 τῷ δ' ἄρα θαμβήσαντ' ἰθὺς κίον, ὥς ἐσιδέσθην.
 ἔγνω δὲ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαι
 παῖδα φίλον Μελανῆος, ἀγακλυτὸν Ἀμφιμέδοντα·
 ξεῖνος γάρ οἱ ἔην Ἰθάκῃ ἐνὶ οἰκίᾳ ναίων. 105
 τὸν προτέρη ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαι·
 „Ἀμφίμεδον, τί παθόντες ἐρεμνὴν γαῖαν ἔδυτε
 πάντες κεκριμένοι καὶ ὁμήλικες; οὐδέ κεν ἄλλως
 κρινάμενος λέξαιτο κατὰ πτόλιν ἄνδρας ἀρίστους.
 ἡ ὕμῃ ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν
 ὄρσας ἀργαλέους ἀνέμους καὶ κύματα μακρά; 110
 ἢ που ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου
 βούς περιταμνομένους ἢ δ' οἶων πῶεα καλά,
 ἢ ἐπεὶ πτόλιος μαχεούμενοι ἢ δὲ γυναικῶν;
 εἰπέ μοι εἰρομένῳ· ξεῖνος δέ τοι εὖχομαι εἶναι.
 ἡ οὐ μέμνη, ὅτ' ἐκείσε κατήλυθον ὑμέτερον δῶ 115
 ὀτρυνέων Ὀδυσῆα σὺν ἀντιθέῳ Μενελάῳ
 ἴλιον εἰς ἅμ' ἔπεσθαι εὖσσ' ἁλῶν ἐπὶ νηῶν;
 μηνὶ δ' ἐν οὕλῳ πάντα περήσαμεν εὐρέα πόντον,
 σπουδῇ παρπεπιθόντες Ὀδυσῆα πτολίπορθον.“
 τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀμφιμέδοντος· 120
 „[Ἀτρεΐδῃ κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,]
 μέμνημαι τάδε πάντα, διοτρεφές, ὥς ἀγορεύεις.
 σοὶ δ' ἐγὼ εὖ μάλα πάντα καὶ ἀτρεκέως καταλέξω,
 ἡμετέρου θανάτοιο κακὸν τέλος, οἷον ἐτύχθη.
 μῶμ' Ὀδυσσῆος δὴν οἰχομένοιο δάμαρτα· 125
 ἡ δ' οὐτ' ἡρνεῖτο στυγερὸν γάμον οὔτε τελεύτα,
 ἡμῖν φραζομένη θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν,
 ἀλλὰ δόλον τόνδ' ἕλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξεν.
 στήσαμένη μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινεν,
 λεπτὸν καὶ περίμετρον ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπεν 130

*κοῦροι ἔμοι μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
 μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἔμὸν γάμον, εἰς ὃ κε φᾶρος
 ἔκτελέσω, μή μοι μεταμῶνια νήματ' ὄληται,
 Λαέρτη ἥρωι ταφήιον, εἰς ὅτε κέν μιν
 μοῖρ' ὀλοή καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτιο, 135
 μή τίς μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιῶδων νεμεσήσῃ,
 αἶ κεν ἄτερ σπείρου κῆται πολλὰ κτεατίσσας.
 ὥς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπεΐθετο θυμὸς ἀγῆνωρ.
 ἔνθα καὶ ἡματίη μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἱστόν,
 νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπεὶ δαΐδας παραθεῖτο. 140
 ὥς τρίτες μὲν ἔλῃθε δόλῳ καὶ ἔπειθεν Ἀχαιοὺς.
 ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος καὶ ἐπῆλυθον ὄραι,
 [μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἡματα πολλὰ τελέσθη,]
 καὶ τότε δὴ τις ἔειπε γυναικῶν, ἣ σάφα ἤδη,
 καὶ τήν γ' ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱστόν. 145
 ὥς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε καὶ οὐκ ἐθέλουσ', ὑπ' ἀνάγκης.
 εὖθ' ἣ φᾶρος ἔδειξεν, ὑφήνασα μέγαν ἱστόν,
 πλύνασ', ἡελίῳ ἐναλίγκιον ἢ ἐσέλῃνῃ,
 καὶ τότε δὴ ῥ' Ὀδυσῆα κακὸς ποθεν ἤγαγε δαίμων
 ἄγρου ἔπ' ἐσχατιήν, ὅθι δώματα ναῖε συβώτης. 150
 ἔνθ' ἦλθεν φίλος υἱὸς Ὀδυσσεύος θείοιο,
 ἐκ Πύλου ἡμαθόεντος ἰὼν σὺν νηὶ μελαίνῃ·
 τῷ δὲ μνηστῆρσιν θάνατον κακὸν ἀρτύναντε
 ἱκοντο προτὶ ἄστν περικλυτόν, ἣ τοι Ὀδυσσεύς
 ὕστερος, αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἠγεμόνευεν. 155
 τὸν δὲ συβώτης ἤγε κακὰ χροῖ εἴματ' ἔχοντα,
 πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἢ δὲ γέροντι
 [σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῖ εἴματα ἔστο].
 οὐδέ τις ἡμείων δύνατο γινῶναι τὸν ἐόντα,
 ἔξαπίνης προφανέντ', οὐδ' οἱ προγενέστεροι ἦσαν, 160
 ἀλλ' ἔπεσν τε κακοῖσιν ἐνίσσομεν ἢ δὲ βολῇσιν,

αὐτὰρ ὁ τέως μὲν ἐτόλμα ἐνὶ μεγάροισιν ἑοῖσιν
 βαλλόμενος καὶ ἐνισσόμενος τετληότε θυμῷ·
 ἀλλ' ὅτε δὴ μιν ἔγειρε Διὸς νόος αἰγιόχοιο,
 σὺν μὲν Τηλεμάχῳ περικαλλέα τεύχε' αἶρας
 ἐς θάλαμον κατέθηκε καὶ ἐκλήισεν ὀχῆας·
 αὐτὰρ ὁ ἦν ἄλοχον πολυκερδείησιν ἄνωγεν
 τόξον μνηστήρεσσι θέμεν πολίον τε σίδηρον,
 ἡμῖν αἰνομόροισιν ἀέθλια καὶ φόνου ἀρχήν.
 οὐδέ τις ἡμείων δύνατο κρατεροῖο βιοῖο
 νευρὴν ἐντανύσαι, πολλὸν δ' ἐπιδευέες ἦμεν.
 ἀλλ' ὅτε χεῖρας ἵκανεν Ὀδυσσεύς μέγα τόξον,
 ἐνθ' ἡμεῖς μὲν πάντες ὁμοκλέομεν ἐπέεσσιν
 τόξον μὴ δόμεναι, μηδ' εἰ μάλα πόλλ' ἀγορεύοι,
 Τηλέμαχος δέ μιν οἶος ἐποτρύνων ἐκέλευσεν.
 αὐτὰρ ὁ δέξατο χεὶρὶ πολὺτλας διὸς Ὀδυσσεύς,
 ῥηιδίως δ' ἐτάνυσσε βίον, διὰ δ' ἦκε σιδήρου·
 στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, ταχέας δ' ἐκχεύατ' ὀιστοῦς
 δεινὸν παπταίνων, βάλε δ' Ἀντίνοον βασιλῆα.
 αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοις ἐφίει βέλεα στονόεντα
 ἅντα τιτυσκόμενος· τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον.
 γνωτὸν δ' ἦν, ὃ ῥά τις σφι θεῶν ἐπιτάρροθος ἦεν·
 αὐτίκα γὰρ κατὰ δώματ' ἐπισπόμενοι μένῃ σφῶ
 κτεῖνον ἐπιστροφάδην, τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικῆς
 κράτων τυπτομένων, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θύεν.
 ὥς ἡμεῖς, Ἀγάμεμνον, ἀπαλόμεθ', ὃν ἔτι καὶ νῦν
 σώματ' ἀκηδέα κεῖται ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσσεύς·
 οὐ γάρ πω ἴσασι φίλοι κατὰ δώμαθ' ἐκάστου,
 οἳ κ' ἀπονίφαντες μέλανα βρότον ἐξ ὠτειλέων
 κατθέμενοι γοάοιεν· ὃ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
 τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαι·
 „ὄλβιε Λαέρταο πάι, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,

ἦ ἄρα σὺν μεγάλῃ ἀρετῇ ἐκτῆσω ἄκοιτιν.
 ὥς ἀγαθαὶ φρένες ἦσαν ἀμύμονι Πηνελοπείῃ.
 κούρη Ἰκαρίου· ὥς εὖ μέμνητ' Ὀδυσῆος, 195
 ἀνδρὸς κουριδίου· τῷ οἱ κλέος οὐ ποτ' ὀλεῖται
 ἥς ἀρετῆς, τεύξουσι δ' ἐπιχθονίοισιν αἰοιδῆν
 ἀθάνατοι χαρίεσσαν ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ·
 οὐχ ὥς Τυνδαρέου κούρη κακὰ μήσατο ἔργα,
 κουριδίων κτείνασα πόσιν, στυγερὴ δέ τ' αἰοιδῆ 200
 ἔσσει· ἐπ' ἀνθρώπους, χαλεπὴν δέ τε φῆμιν ὅπασσεν
 θηλυτέρῃσι γυναῖξί, καὶ ἥ κ' ἔνεργὸς ἔησιν.“

ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
 ἔστεῳτ' εἰν Ἀίδαο δόμοις ὑπὸ κεύθεσι γαίης·
 οἱ δ' ἐπεὶ ἐκ πόλιος κατέβαν, τάχα δ' ἀγρὸν ἵκοντο 205
 καλὸν Λαέρταο τετυγμένον, ὃν ῥά ποτ' αὐτὸς
 Λαέρτης κτεάτισσεν, ἐπεὶ μάλα πολλὰ μόγησεν.
 ἔνθα οἱ οἶκος ἔην, περὶ δὲ κλίσιον θέε πάντη,
 ἐν τῷ σιτέσκοντο καὶ ἵξανον ἥδ' ἵανον 210
 δμῶες ἀναγκαῖοι, τοῖ οἱ φίλα ἐργάζοντο.
 ἐν δὲ γυνὴ Σικελὴ γρῆυς πέλεν, ἥ ῥα γέροντα
 ἐνδυκέως κομέεσκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος.
 ἔνθ' Ὀδυσσεὺς δμῶεσσι καὶ υἱεὶ μῦθον ἔειπεν·
 „ὕμεῖς μὲν νῦν ἔλθετ' ἐνκτίμενον δόμον εἴσω,
 δειπνον δ' αἴψα συὼν ἱερεύσατε, ὅς τις ἄριστος· 215
 αὐτὰρ ἐγὼ πατρὸς πειρήσομαι ἡμετέροιο,
 αἶέ κ' ἐπιγνώῃ καὶ φράσσεται ὀφθαλμοῖσιν,
 ἥέ κεν ἀγνοῶσι πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἐόντα.“

ὥς εἰπὼν δμῶεσσιν ἀρήια τέχε' ἔδωκεν.
 οἱ μὲν ἔπειτα δόμονδε θοῶς κίον, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς 220
 ἄσπον ἵεν πολυκάρπου ἁλωῆς πειρητίζων.
 οὐδ' εὗρεν Δολίον μέγαν ὄρχατον ἑσκαταβαίνων
 οὐδέ τινα δμῶων οὐδ' υἱῶν· ἄλλ' ἄρα τοῖ γε

- αἵμασιās λέξοντες ἀλωῆς ἔμμεναι ἔρκος
 ῥχοντ', αὐτὰρ ὁ τοῖσι γέρον ὁδὸν ἡγεμόνευεν. 225
 τὸν δ' οἷον πατέρ' εὗρεν ἐνκτιμένη ἐν ἀλωῇ
 λιστρεύοντα φυτόν· ῥυπώοντα δὲ ἔστο χιτῶνα,
 ῥαπτὸν ἀεικέλιον, περὶ δὲ κνήμησι βοεῖας
 κνημίδας ῥαπτὰς δέδετο, γραπτῆς ἀλεείνων,
 χειρῖδας τ' ἐπὶ χερσὶ βάτων ἔνεκ'. αὐτὰρ ὑπερθεν 230
 αἰγείην κυνέην κεφαλῇ ἔχε, πένθος ἀέξων,
 τὸν δ' ὥς οὖν ἐνόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς
 γῆραι τειρόμενον, μέγα δὲ φρεσὶ πένθος ἔχοντα,
 στὰς ἄρ' ὑπὸ βλωθρὴν ὄγχην κατὰ δάκρυον εἶβεν.
 μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν 235
 κύσσαι καὶ περιφῦναι ἐὼν πατέρ', ἥδὲ ἕκαστα
 εἰπεῖν, ὥς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
 ἧ πρῶτ' ἐξερέοιτο ἕκαστά τε πειρήσαιο.
 ὦδε δὲ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
 πρῶτον κερτομίους ἐπέεσσιν πειρηθῆναι. 240
 τὰ φρονέων ἱθὺς κίεν αὐτοῦ δῖος Ὀδυσσεύς.
 ἦ τοι ὁ μὲν κατέχων κεφαλὴν φυτόν ἀμφελάχαιεν,
 τὸν δὲ παριστάμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός·
 „ὦ γέρον, οὐκ ἀδαημονίη σ' ἔχει ἀμφιπολεύειν
 ὄρχατον, ἀλλ' ἐγὼ τοι κομιδὴ ἔχει, οὐδὲ τι πάμπαν, 245
 οὐ φυτόν, οὐ συκῇ, οὐκ ἄμπελος, οὐ μὲν ἐλαίη,
 οὐκ ὄγχην, οὐ πρασίη τοι ἄνευ κομιδῆς κατὰ κῆπον.
 ἄλλο δέ τοι ἔρέω, σὺ δὲ μὴ χόλον ἐνθεο θυμῷ·
 αὐτόν σ' οὐκ ἀγαθὴ κομιδὴ ἔχει, ἀλλ' ἅμα γῆρας
 λυγρόν ἔχεις αὐχμείς τε κακῶς καὶ ἀεικέα ἔσσαι. 250
 οὐ μὲν ἀεργίης γε ἀναξ ἔνεκ' οὐ σε κομίζει,
 οὐδὲ τί τοι δούλειον ἐπιπρέπει εἰσορᾶσθαι
 εἶδος καὶ μέγεθος· βασιλῇ γὰρ ἄνδρσι ἔοικας·
 τοιοῦτ' δὲ ἔοικας, ἐπεὶ λούσαιτο φάγοι τε.

- εὐδέμεναι μαλακῶς· ἡ γὰρ δίκη ἔστι γερόντων. 255
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
 τεῦ δμῶς εἰς ἀνδρῶν; τεῦ δ' ὄρχατον ἀμφιπολεύεις;
 καὶ μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' ἐν εἰδῶ,
 εἰ ἑτεόν γ' Ἰθάκην τήνδ' ἰκόμεθ', ὅς μοι ἔειπεν 260
 οὗτος ἀνὴρ νῦν δὴ ξυμβλήμενος ἐνθάδ' ἰόντι,
 οὐ τι μάλ' ἀρτίφρων, ἐπεὶ οὐ τόλμησεν ἕκαστα
 εἰπεῖν ἡδ' ἐπακοῦσαι ἑμὸν ἔπος, ὥς ἐρέεινον
 ἀμφὶ ξείνῳ ἑμῷ, ἣ που ζῶει τε καὶ ἔστιν,
 ἣ ἥδη τέθνηκε καὶ εἰν Ἀίδαο δόμοισιν.
 ἐκ γὰρ τοι ἔρέω, σὺ δὲ σύνθεο καὶ μευ ἄκουσον· 265
 ἄνδρα ποτὲ ξείνισσα φίλῃ ἐνὶ πατρίδι γαίῃ
 ἡμετερόνδ' ἐλθόντα, καὶ οὐ πῶ τις βροτὸς ἄλλος
 ξείνων τηλεδαπῶν φιλίων ἑμὸν ἵκετο δῶμα·
 εὐχέτο δ' ἔξ Ἰθάκης γένος ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔφρασκεν
 Λαέρτην Ἀρκεισιάδην πατέρ' ἔμμεναι αὐτῷ. 270
 τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δῶματ' ἄγων ἐν ἑξείνισσα
 ἐνδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων,
 καὶ οἱ δῶρα πόρον ξεινήια, οἷα ἐώκειν.
 χρυσοῦ μὲν οἱ ἔδωκ' εὐεργέος ἑπτὰ τάλαντα,
 δῶκα δέ οἱ κρητῆρα πανάργυρον ἀνθεμόεντα, 275
 δώδεκα δ' ἀπλοῖδας χλαίνας, τόσσους δὲ τάπητας,
 τόσσα δὲ φάρεα καλὰ, τόσους δ' ἐπὶ τοῖσι χιτῶνας,
 χωρὶς δ' αὐτὲ γυναικας ἀμύμονα ἔργα ἰδυίας,
 τέσσαρας εἰδαλίμας, ἃς ἤθελεν αὐτὸς ἐλέσθαι.
 τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα πατὴρ κατὰ δάκρυον εἵβων· 280
 „ξεῖν' ἡ τοι μὲν γαῖαν ἱκάνεις, ἦν ἐρεεῖνεις,
 ὑβρίσται δ' αὐτήν καὶ ἀτάσθαλοι ἄνδρες ἔχουσιν·
 δῶρα δ' ἐτώσια ταῦτα χαρίζεο, μυρὶ δ' ἀπάζων.
 εἰ γὰρ μιν ζῶόν γ' ἐκίχεις Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ,
 τῷ κέν σ' εἴ δώροισιν ἀμειψάμενος ἀπέπεμψεν 285

καὶ ξενίῃ ἀγαθῇ· ἡ γὰρ θέμις, ὅς τις ὑπάρξῃ.
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως καταλέξον
 πόστον δὴ ἔτος ἐστίν, ὅτε ξεινίσσας ἐκαῖνον,
 σὸν ξεῖνον δύστηνον, ἐμὸν παῖδ', εἴ ποτ' ἔην γε,
 δύσμορον; ὃν πού τῃλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης 290
 ἦέ που ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ἢ ἐπὶ χέρσου
 θηρσὶ καὶ οἰωνοῖσιν ἔλωρ γένετ'. οὐδέ ἐ μήτηρ
 κλαῦσε περιστείλασα πατήρ θ', οἳ μιν τεκόμεσθα.
 οὐδ' ἄλλος πολύδωρος, ἐχέφρων Πηνελόπεια,
 κώκυσ' ἐν λεχέσσιν ἐὼν πόσιν, ὥς ἐπεφώνει, 295
 ὀφθαλμοὺς καθελοῦσα· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
 καὶ μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὅφρ' ἐν εἰδῶ·
 τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἦδὲ τοκῆς;
 ποῦ δὲ νῆϋς ἔστηκε θοή, ἢ σ' ἥγαγε δεῦρο
 ἀντιθέους θ' ἐτάρους; ἢ ἔμπορος εἰλήλουθας 300
 νηὸς ἐπ' ἄλλοτρίης, οἱ δ' ἐκβήσαντες ἔβησαν; "
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „τοιγὰρ ἐγὼ τοι πάντα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
 εἰμὶ μὲν ἐξ Ἀλύβαντος, ὅθι κλυτὰ δῶματα ναίω,
 υἱὸς Ἀφείδαντος, Πολυπημονίδαιο ἀνακτος· 305
 αὐτὰρ ἐμοί γ' ὄνομ' ἐστίν· Ἐπήριτος· ἀλλὰ με δαίμων
 πλάγξ' ἀπὸ Σικανίης δεῦρ' ἐλθέμεν οὐκ ἐθέλοντα.
 νῆϋς δέ μοι ἦδ' ἔστηκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόλης.
 αὐτὰρ Ὀδυσσῆι τόδε δὴ πέμπτον ἔτος ἐστίν,
 ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης· 310
 δύσμορος· ἢ τέ οἱ ἐσθλοὶ ἔσαν ὄρνιθες ἰόντι,
 δεξιόι, οἷς χαίρων μὲν ἐγὼν ἀπέπεμπον ἐκαῖνον,
 χαῖρε δ' ἐκαῖνος ἰὼν· θυμὸς δ' ἔτι νῶιν ἐώλπειν
 μῆξεσθαι ξενίῃ ἦδ' ἀγλαὰ δῶρα διδώσειν."
 ὥς φάτο, τὸν δ' ἄχθος νεφέλῃ ἐκάλυψε μέλαινα, 315
 ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἐλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν

χεύατο καὶ κεφαλῆς πολιῆς ἀδινὰ στεναχῶν.
 τοῦ δ' ὠρίνετο θυμός, ἀνὰ ῥίνας δέ οἱ ἦδη
 δριμύ μένος προύτυψε φίλον πατέρ' εἰσορώωντι.
 κύσσε δέ μιν περιφῦς ἐπιάλμενος, ἦδ' ἐπροσηύδα· 320
 „κεῖνος μὲν τοι ὅδ' αὐτὸς ἐγώ, πάτερ, ὃν σὺ μεταλλᾷς·
 ἦλνυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.

ἀλλ' ἴσχεο κλαυθμοῖο γόοιό τε δακρυόεντος.
 ἐκ γάρ τοι ἔρέω, μάλα δὲ χρὴ σπευδέμεν ἔμπης·
 μνηστήρας κατέπεφνον ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν 325
 λώβην τινύμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.“

τὸν δ' αὖ Λαέρτης ἀπαμείβετο φώνησέν τε·
 „εἰ μὲν δὴ Ὀδυσσεύς γε ἐμὸς πάϊς ἐνθάδ' ἱκάναις,
 σῆμά τί μοι νῦν εἰπὲ ἀριφραδές, ὅφρα πεποιθῶ,”

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „οὐλήν μὲν πρῶτον τήνδε φράσαι ὀφθαλμοῖσιν, 330
 τὴν ἐν Παρνησῷ μ' ἔλασεν σῆς λευκῷ ὀδόντι
 οἰχόμενον· σὺ δέ με προΐεις καὶ πότνια μήτηρ
 ἐς πατέρ' Αὐτόλυνκον μητρὸς φίλον, ὅφρ' ἂν' ἐλοίμην
 δῶρα, τὰ δεῦρο μολὼν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν. 335

εἰ δ' ἄγε τοι καὶ δένδρε' εὐκτιμένην κατ' ἄλωην
 εἶπω, ἃ μοί ποτ' ἔδωκας, ἐγὼ δ' ἤτεόν σε ἕκαστα
 παιδνὸς ἐών, κατὰ κῆπον ἐπισπόμενος· διὰ δ' αὐτῶν
 ἱκνεύμεσθα, σὺ δ' ὠνόμασας καὶ ἔειπες ἕκαστα.
 ὅγχνας μοι δῶκας τρεῖσκαίδεκα καὶ δέκα μηλέας, 340
 συνκῆας τεσσαράκοντ'· ὄρχους δέ μοι ὧδ' ὀνόμηνας
 δάσσειν πεντήκοντα, διατρύγιος δὲ ἕκαστος
 ἦην, ἐνθα δ' ἀνὰ στρωμνῇσι παντοῖαι ἕασιν,
 ὁππότε δὴ Διὸς ὥραι ἔσειαν ὑπερθεύειν.“

ὧς φάτο, τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ, 345
 σήματ' ἀναγνόντος, τὰ οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς.
 ἄμφι δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πῆχες· τὸν δὲ ποτὶ οἶ

εἶλεν ἀποψύχοντα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἄμπνυτο καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρεθι,
 ἔξαυτις μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν· 350
 „Ζεῦ πάτερ, ἣ ῥα ἔτ' ἐστὲ θεοὶ κατὰ μακρὸν Ὀλυμπον,
 εἰ ἐτεὸν μνηστῆρες ἀτάσθαλον ὕβριν ἔτισαν.
 νῦν δ' αἰνῶς δειδοῖκα κατὰ φρένα, μὴ τάχα πάντες
 ἐνθάδ' ἐπέλθωσιν Ἰθακήσιοι, ἀγγελίας δὲ
 πάντη ἐποτρύνωσι Κεφαλλήνων πολίεσσιν.“ 355

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „θάρσει, μὴ τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
 ἀλλ' ἵομεν προτὶ οἶκον, ἔν' ὀρχάτου ἐγγύθι καίται·
 ἐνθα δὲ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἡδὲ συμβώτην
 προὔπεμψ', ὥς ἂν δεῖπνον ἐφοπλίσσωσι τάχιστα.“ 360

ὣς ἄρα φωνήσαντε βήτην πρὸς δώματα καλά.
 εἰ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἴκοντο δόμους ἐν ναιετάοντας,
 εὔρον Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἡδὲ συμβώτην
 ταμινομένους κρέα πολλὰ κερῶντάς τ' αἴθοπα οἶνον.
 τόφρα δὲ Λαέρτην μεγαλήτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ 365
 ἀμφίπολος Σικελὴ λοῦσεν καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ,
 ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν καλὴν βάλεν· αὐτὰρ Ἀθήνη
 ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἥλδανε ποιμένι λαῶν,
 μείζονα δ' ἥ ἐ πάρος καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι.
 ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ· θαύμαζε δέ μιν φίλος υἱός, 370
 ὥς ἶδεν ἀθαγάτοισι θεοῖς ἐναλίγκιον ἄντην·
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „ὦ πάτερ, ἣ μάλα τίς σε θεῶν αἰειγενετῶν
 εἶδός τε μέγεθός τε ἀμείνονα θῆκεν ἰδέσθαι.“

τὸν δ' αὖ Λαέρτης πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα· 375
 „αἶ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίῃ καὶ Ἀπολλων,
 οἷος Νήρικον εἶλον, ἐνκτίμενον πτολίεθρον,
 ἀκτὴν ἠπείροιο, Κεφαλλήγεσσι· ἀνάσσων,

ταῖος ἐὼν τοι χθιζὸς ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν
 τεύχε' ἔχων ὥμοισιν ἐφεστάμεναι καὶ ἀμύνειν 380
 ἄνδρας μνηστήρας· τῷ κε σφέων γούνατ' ἔλυσα
 πολλῶν ἐν μεγάροισι, σὺ δὲ φρένας ἔνδον ἰάνθης."

ὥς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
 οἱ δ' ἐπεὶ οὖν παύσαντο πόνου τετύκοντό τε δαῖτα,
 ἐξεῖς ἔζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε. 385

ἐνθ' οἱ μὲν δείπνῳ ἐπεχείρουν, ἀγχίμολον δὲ
 ἦλθ' ὁ γέρον Δολίος, σὺν δ' υἱεῖς τοῖο γέροντος,
 ἕξ ἔργων μογέοντες, ἐπεὶ προμολοῦσα κάλεσσεν
 μήτηρ, γρη῏ς Σικελή, ἥ σφεας τρέφε καὶ ῥα γέροντα
 ἐνδυκέως κομέεσκεν, ἐπεὶ κατὰ γῆρας ἔμαρπεν. 390

οἱ δ' ὥς οὖν Ὀδυσῆα ἴδον φράσσαντό τε θυμῷ,
 ἔσταν ἐνὶ μεγάροισι τεθηπότες· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 μειλιχίους ἐπέεσσι καθαπτόμενος προσέειπεν·
 „ὦ γέρον, ἴς' ἐπὶ δείπνον, ἀπεκλεάθεσθε δὲ θάμβευς·
 δηρὸν γὰρ σίτῳ ἐπιχειρήσειν μεμαῶτες 395
 μίμνομεν ἐν μεγάροις, ὑμέας ποτιδέγμενοι αἰεὶ."

ὥς ἄρ' ἔφη, Δολίος δ' ἰθὺς κίε χεῖρε πετάσσας
 ἀμφοτέρας, Ὀδυσσεὺς δὲ λαβὼν κύσε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ,
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „ὦ φίλ', ἐπεὶ νόστησας ἔελδομένοισι μάλ' ἡμῖν, 400
 οὐδ' ἔτ' ὀιομένοισι, θεοὶ δέ σε ἤγαγον αὐτοί,
 οὐλέ τε καὶ μέγα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
 καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὅφρ' ἐν εἰδῶ,
 ἦ ἤδη σάφα οἶδε περίφρων Πηνελόπεια
 νοστήσαντά σε δεῦρ', ἦ ἄγγελον ὀτρύνωμεν." 405

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „ὦ γέρον, ἤδη οἶδε· τί σε χρή ταῦτα πένεσθαι;"

ὥς φάθ' ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἔξερ' εὐξέστου ἐπὶ δίφρων.
 ὥς δ' αὖτως παῖδες Δολίου κλυτὸν ἄμφ' Ὀδυσῆα

δεικανόωντ' ἐπέεσσι καὶ ἐν χεῖρεσσι φύοντο, 410
ἐξείης δ' ἔζοντο παρὰ Δολίον πατέρα σφόν.

ὥς οἱ μὲν περὶ δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πένοντο·
ὅσσα δ' ἄρ' ἄγγελος ὦκα κατὰ πόλιν ᾤχετο πάντη
μνηστήρων στυγερόν θάνατον καὶ κῆρ' ἐνέπουσα. 415

οἱ δ' ἄρ' ὁμῶς αἰόντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος
μυχμῶ τε στοναχῇ τε δόμων προπάροισι· Ὀδυσῆος.
ἐκ δὲ νέκυς οἴκων φόρεον καὶ θάπτον ἕκαστοι,
τοὺς δ' ἐξ ἀλλάων πολιῶν οἰκόνδε ἕκαστον
πέμπον ἄγειν ἁλιεῦσι, θυῆς ἐπὶ νηυσὶ τιθέντες· 420

αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι ἀχνύμενοι κῆρ.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τε γέγοντο,
τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἀνά θ' ἴστατο καὶ μετέειπεν·
παιδὸς γάρ οἱ ἄλαστον ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔκειτο,
Ἄντιόου, τὸν πρῶτον ἐνήρατο διὸς Ὀδυσσεύς. 425

τοῦ ὃ γε δάκρυ χέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
„ὦ φίλοι, ἡ μέγα ἔργον ἀνὴρ ὃ γε μήσατ' Ἀχαιοῖς·
τοὺς μὲν σὺν νήεσσιν ἄγων, πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς,
ᾧλεσε μὲν νῆας γλαφυράς, ἀπὸ δ' ᾧλεσε λαοὺς,
τοὺς δ' ἐλθὼν ἔκτεινε Κεφαλλήνων ὄχ' ἀρίστους, 430

ἀλλ' ἄγετε, πρὶν τοῦτον ἢ ἐς Πύλον ὦκα ἰκέσθαι
ἢ καὶ ἐς Ἥλιδα διῶν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί,
ἴομεν· ἢ καὶ ἔπειτα κατηφές ἐσσόμεθ' αἰεὶ·
λώβῃ γὰρ τάδε γ' ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι,
εἰ δὴ μὴ παίδων τε κασιγνήτων τε φονῆας
τισόμεθ'· οὐκ ἂν ἐμοὶ γε μετὰ φρεσὶν ἡδὺ γένοιτο 435
ζωέμεν, ἀλλὰ τάχιστα θανὼν φθιμένοισι μετείην.
ἀλλ' ἴομεν, μὴ φθέωσι περαιωθέντες ἐκείνοι.“

ὥς φάτο δάκρυ χέων, οἶκτος δ' ἔλε πάντας Ἀχαιοὺς.
ἀγχίμολον δέ σφ' ἤλθε Μέδων καὶ θεῖος αἰοιδὸς
ἐκ μεγάρων Ὀδυσῆος, ἐπεὶ σφας ὕπνος ἀνῆκεν· 440

ἔσταν δ' ἐν μέσσοισι, τάφος δ' ἔλεν ἄνδρα ἕκαστον.
 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μῆδων πεπνυμένα εἰδώς·
 „κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἴθακήσιοι· οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς
 ἀθανάτων ἀέκητι θεῶν τάδε μήσατο ἔργα·
 αὐτὸς ἐγὼν εἶδον θεὸν ἄμβροτον, ὅς ῥ' Ὀδυσῆι 445
 ἐγγύθεν ἐστήκει καὶ Μέντορι πάντα ἐφάκει·
 ἀθάνατος δὲ θεὸς τοτὲ μὲν προπάροιθ' Ὀδυσῆος
 φαίνετο θαρσύνων, τοτὲ δὲ μνηστῆρας ὀρίνων
 θῦνε κατὰ μέγαρον· τοὶ δ' ἀγχιστίνιοι ἐπιπτον.“

ὣς φάτο, τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος ἦρειν.
 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρον ἥρως Ἀλιυέρσης 451
 Μαστορίδης· ὁ γὰρ οἷος ὄρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω
 ὁ σφιν ἐν φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
 „κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἴθακήσιοι, ὅτι κεν εἴπω.
 ὑμετέρῃ κακότητι, φίλοι, τάδε ἔργα γέγοντο· 455
 οὐ γὰρ ἐμοὶ πείθεσθ', οὐ Μέντορι ποιμένι λαῶν,
 ὑμετέρους παῖδας καταπανέμεν ἀφροσυνάων,
 οἷ μέγα ἔργον ἔρεζον ἀτασθαλίῃσι κακῆσιν,
 κτήματα κείροντες καὶ ἀτιμάζοντες ἄκοιτιν
 ἄνδρὸς ἀριστῆος· τὸν δ' οὐκέτι φάντο νέεσθαι. 460
 καὶ νῦν ὧδε γένοιτο· πείθεσθέ μοι, ὥς ἀγορεύω
 μὴ ἴομεν, μὴ πού τις ἐπίσπαστον κακὸν εὖρη.“

ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρ' ἀνήξαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ
 ἡμίσεων πλείους· τοὶ δ' ἀθρόοι αὐτόθι μίμνον·
 οὐ γὰρ σφιν ἄδε μῦθος ἐνὶ φρεσίν, ἀλλ' Ἐυπείθει 465
 πείθοντ'· αἴψα δ' ἔπειτ' ἐπὶ τεύχεα ἑσσεύοντο.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἔσσαντο περὶ χροῖ νώροπα χαλκόν,
 ἀθρόοι ἠγερέθοντο πρὸ ἄστεος εὐρυχόροιο.
 τοῖσιν δ' Εὐπείδης ἠγήσατο νηπιέσιν·
 φῆ δ' ὁ γε τίσεσθαι παιδὸς φόνον, οὐδ' ἄρ' ἐμελλεν 470
 ἀψ ἀπονοστήσαν, ἀλλ' αὐτοῦ πότμον ἐφέψειν.

τῶν δ' ἄρα δεισάντων ἐκ χειρῶν ἔπτατο τεύχεα,
 πάντα δ' ἐπὶ χθονὶ πῖπτε θεᾶς ὅπα φωνησάσης· 535
 πρὸς δὲ πόλιν τρωπῶντο λιλαιόμενοι βιότοιο.
 σμερδαλέον δ' ἐβόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
 οἴμηνεν δὲ ἅλεις ὥς τ' αἰετὸς ὑψιπετής.
 καὶ τότε δὴ Κρονίδης ἀφίει ψολόεντα κεραυνόν,
 καὶ δ' ἔπεσε πρόσθε γλαυκῶπιδος ὀβριμοπάτρης. 540
 δὴ τότε Ὀδυσσῆα προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 „διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 ἴσχειο, παῦε δὲ νεῖκος ὁμοίου πολέμοιο,
 μή πῶς τοι Κρονίδης κεχολώσεται εὐρύοπα Ζεὺς.“
 ὥς φάτ' Ἀθηναίη, ὃ δ' ἐπεΐθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ. 545
 ὄρκια δ' αὖ κατόπισθε μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκεν
 Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
 Μέντορι εἰδομένη ἥμιν δέμας ἥδὲ καὶ αὐδήν.

ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ ΛΑΤΙΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ ΚΑΙ ΠΟΙΗΤΩΝ

Α'. ΕΛΛΗΝΩΝ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ Πολιτεία Ἀθην.	ΠΛΑΤΩΝΟΣ Δάχης
ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ Λόγοι τόμ. Α' μ. Α'	ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ Τραγωδίαι.
Περιέχον τούς τρεῖς Ὀλυμπια-	— Ἠλέκτρα
κούς, τοὺς τέσσαρας Φιλιππι-	— Ἀίας
κούς, τὸν περὶ Εὐρήνης, τὸν	— Ἀντιγόνη
περὶ Ἀλωνήσου, τὸν περὶ τῶν	— Οἷδ' πους Τύρανν
ἐν Χερρονήσῳ κτλ.	— Οἰδίπους ἐπὶ Κολων
ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ Λόγοι τόμ. Α' μ. Β'	— Φιλικτήτης-Τραχιν
περιέχον τὸν περὶ Στεφάνου,	ΔΟΥΚΙΑΝΟΥ Νεκρικοὶ Διάλο
τὸν παρ'προσθεσίας κλπ'	— Ἐνύπνιον καὶ Ἀνάχαρ
ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ ΛΟΓΟΙ Τόμος Β'.	— Τίμων ἢ Μισάνθρωπος
ΕΡΩΔΟΤΟΥ τόμος Α'.	— Χάρων.
ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ Τόμος Α'.	ΔΥΚΟΥΡΓΟΥ Λόγος
ΛΥΣΙΟΥ ΛΟΓΟΙ	κατὰ Δεωκράτου
ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ Ἀπομνημονεύματα,	ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ Βίοι Παρά
— Κύρου Παιδεία,	— Θεμιστοκλής,
— Κύρου Ἀνάδοσις,	— Δημοσθένης,
— Ἑλληνικά,	— Φιλοποίμην,
— Οἰκονομικὸς καὶ Ἑ-	— Τιβέριος καὶ Γάτος
λάσσονα ἔργα.	— Ἀριστοτέλης
ΟΜΗΡΟΥ Ἰλιάς. Τόμος Α'. Α.—Μ.	ΕΥΡΥΠΙΔΟΥ Μήδεια
— Τόμος Β'. Ν.—Ω.	— Ἰφιγένεια ἐν Ταύ
ΟΜΗΡΟΥ Ὀδύσσεια. Τόμ. Α'. Α.—Μ.	— Ἰφιγένεια ἐν Αἰδῷ
— Τόμος Β'. Ν.—Ω.	— Ἰππόλυτος
ΠΛΑΤΩΝΟΣ Ἀπολογία Σωκράτους.	ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ Χαρακτήρ
Κριτῶν. Φιλιδῶν κτλ.	ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ Εἰδύλλια
— Γοργίας. Μένων	ΠΑΥΣΑΝΙΟΥ Ἀττικά,
— Πρωταγόρας.	— Ἀχαΐα

Β'. ΛΑΤΙΝΩΝ

CAESARIS Belli civilis	
CAESARIS de bello gallico	
CORNELII NEPOTIS Vitae	
ORATORII FLACCI Ὁρατιοῦ φιλ.	
VERGILII Aeneis Αἰνείας Βερ. 'Ιου	
VIDIUS Ὁιδίου μεταμορφώσεις	
C. SALUSTII CRISPII Catilina Inguetha	
M. TULLII CICERONIS No 1 in L. Catilinam Quattu	
No 2. Pro A. Licinio Arcentia poeta. De im	
Pompeii (bro Lege Manilia)	
— No 3. De officiis	
L. HOMOND De viris illustribus urbis Romae μετὰ λαξ	